

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

(vypracovaná podľa prílohy č. 5
k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie)

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DRAŽKOVCE (Návrh)

Október 2022

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
I. Základné údaje o obstarávateľovi	4
1. Označenie.	4
2. Sídlo.....	4
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.....	4
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	4
1. Názov :	4
2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).....	4
3. Dotknuté obce.	4
4. Dotknuté orgány.	4
5. Schvaľujúci orgán.	5
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.....	5
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
1. Pôda, záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.....	5
2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.....	9
3. Suroviny, druh, spôsob získavania.....	12
4. Energetické zdroje druh, spotreba.	12
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.	16
II. Údaje o výstupoch	19
1. Ovzdušie, hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.	19
2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.....	19
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi	20
4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).	21
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné).....	22
6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).	23
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	23
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	23
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	23
1. Horninové prostredie, inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.	23
2. Klimatické pomery, zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).....	26
3. Ovzdušie, stav znečistenia ovzdušia.....	26
4. Vodné pomery, povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.	26
5. Pôdne pomery, kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.	28
6. Fauna, flóra, kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.	30
7. Krajina, štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.	38
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu,	

súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), chránené vodohospodárske oblasti, územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).	40
9. Obyvateľstvo, demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).	50
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.	58
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).	59
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).	60
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.	60
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	60
1. Vplyvy na obyvateľstvo, počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.	60
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.	61
3. Vplyvy na klimatické pomery.	62
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).	62
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).	63
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).	63
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).	64
8. Vplyvy na krajinu štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.	65
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.	65
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.	66
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.	66
12. Iné vplyvy.	66
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.	66
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	69
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).	91
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.	91
2. Porovnanie variantov.	92
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	93
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	93
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie.	93
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní Správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka).	94
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa, a ktoré boli podkladom na vypracovanie Správy o hodnotení	94
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.	94

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie.

Dražkovce, Identifikačné číslo: 00316628

2. Sídlo.

Obec Dražkovce, Obecný úrad Dražkovce č. 45, Dražkovce 038 02

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Eva Gáborová – starostka obce, miesto na konzultácie : Obecný úrad Dražkovce č.45, tel. 043/413 1862, eva.gaborova@obecdrazkovce.sk

Ing. arch. Eva Zaťková, Oravská Poruba 191, 027 54 Veličná, telef. 0911 932 572,
e-mail: evazatkovaz@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov :

Územný plán obce Dražkovce (návrh)

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Kraj: Žilinský
Okres : Martin
Obec: Dražkovce
Katastrálne územie: Dražkovce

3. Dotknuté obce.

1. Mesto Martin, Nám. S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin
2. Obec Žabokreky, Obecný úrad Žabokreky č.145, 038 40
3. Obec Horný Kalník, Horný Kalník 39, 038 02 Dražkovce
4. Obec Dolný Kalník, Dolný Kalník 16, 038 02 Dražkovce
5. Obec Záborie, Záborie 21, 038 03 Sklabiňa
6. Obec Diaková, Obecný úrad, Diaková 18, 038 02 Dražkovce
7. Obec Dražkovce, Obecný úrad Dražkovce č.45, Dražkovce 038 02

4. Dotknuté orgány.

1. Ministerstvo dopravy a výstavby, Odbor stratégie a rozvoja, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava 15, P.O.BOX 100
2. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Nám. Ľ.Štúra 1, 812 35 Bratislava
3. Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, Odbor výstavby a rutínnej štandardnej údržby, Detašované pracovisko Stred, ul. ČSA 7, 974 01 Banská Bystrica
4. Ministerstvo vnútra SR, Sekcia hnutelného a nehnuteľného majetku, Košická 47, 812 72 Bratislava
5. Žilinský samosprávny kraj, Odbor regionálneho rozvoja, odd. stratégie regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia, ul. Komenského 48, 011 09 Žilina
6. Krajský pamiatkový úrad, Mariánske nám. 19, 010 01 Žilina
7. Okresný úrad Žilina, Odbor výstavby a bytovej politiky, Odd. územného plánovania, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
8. Okresný úrad Žilina, Odbor opravných prostriedkov, Pozemkový referát, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
9. Okresný úrad Žilina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Odd. ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina

10. Okresný úrad Martin, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin
 - úsek ochrany ovzdušia, klímy a ozónovej vrstvy Zeme,
 - úsek odpadov, obalov a odpadového hospodárstva,
 - úsek ochrany vôd a ich racionálneho využívania
11. Okresný úrad Martin, Odbor cestnej dopravy a pozem. komunikácií, Nám. S.H.Vajanského 1, 036 58 Martin
12. Okresný úrad Martin, Odbor krízového riadenia, Nám. S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin
13. Okresný úrad Martin, Pozemkový a lesný odbor - úsek lesný, P. Mudroňa 45, 036 01 Martin
14. Obvodný banský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica
15. Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava
16. Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Kuzmányho 27, 036 80 Martin
17. Regionálna veterinárna a potravinová správa, Záturčianska 1, 036 80 Martin

5. Schvaľujúci orgán.

Územný plán obce schvaľuje Obecné zastupiteľstvo obce Dražkovce.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

K vplyvom na životné prostredie presahujúce štátne hranice nedôjde.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda, záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Predmetom riešenia podľa platnej legislatívy a metodického usmernenia je udelenie súhlasu s perspektívnym použitím poľnohospodárskej pôdy (PP) na iné ako poľnohospodárske účely.

Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany PP ustanovených v platnom zákone o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (v súčasnosti zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov).

V súlade s celkovou koncepciou rozvoja obce, boli rozvojové plochy situované v rámci zastavaného územia obce využitím voľných, nezastavaných prieluk a v priamej nadväznosti na zastavané územie.

Rozvoj obce nie je možný bez toho, aby sa zaberali aj osobitne chránené pôdy, vzhľadom na fakt, že v takmer celom zastavanom území a sčasti na plochách v priamej nadväznosti na zastavané územie, sa vyskytujú hlavne tieto pôdy. Navrhované rozvojové plochy priamo nadväzujú na doterajšiu zástavbu.

Poľnohospodárska pôda v zastavanom území alebo v priamom dotyku s ním v niektorých lokalitách patrí do chránenej pôdy, čo je zdokumentované v tab. 1 Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde. Návrh rozvoja obce s časti aj na chránenej poľnohospodárskej pôde vyplýva zo skutočnosti obmedzených rozvojových možností. V obci je záujem o výstavbu IBV, HBV, objektov občianskej vybavenosti, športu a rekreácie, ale stavebné pozemky sú k dispozícii v obmedzenom množstve.

Predmetom vyhodnotenia záberov poľnohospodárskej pôdy sú lokality vyplývajúce z urbanistického návrhu, ktoré sú v grafickej časti strategického dokumentu vyznačené vo výkrese č. 6 - Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch je znázornené graficky v strategickom dokumente Návrhu ÚPN-O vo výkrese č. 6, ktorý je v mierke 1: 5 000. Plochy sú označené poradovými číslami záberov č.1 – 32, s vyznačením skupiny kvality poľnohospodárskej pôdy, aktuálneho 7 miestneho kódu BPEJ.

Pri výpočte záberov v lokalitách určených pre výstavbu, sa výmera záberov znižuje v zmysle regulatívov záväznej časti na jednotlivé funkčné plochy. Pre výstavbu IBV sa výmera záberu poľnohospodárskej pôdy znižuje o 50%.

Vyhodnotenie lokalít je v tab. 1 Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde, ktoré si vyžadujú záber poľnohospodárskej pôdy podľa návrhu ÚPN-O Dražkovce. V tab. 2 je uvedený prehľad riešených lokalít s funkčným zameraním.

Celkový predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy je v k. ú. Dražkovce **12,88** ha

Poznámka :

V stĺpci "kód/BPEJ" sú hrubo vyznačené BPEJ, zaradené medzi najkvalitnejšie v k. ú. (príloha č.2 NV SR č.58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP).

Vysvetlivky :

Funkčné využitie: **BI** - obytné územie-plochy rodinných domov, **BH** - obytné územie-plochy bytových domov, **DP** - plochy dopravy, **OV** - občianska vybavenosť, **RU** - rekreačné územia, **SP** – športové plochy, **ZU** - zmiešané územie, **ZV** - zeleň verejná

Tab. 1 Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde.

Číslo lokality	Index špecifikácie	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990	poznámka
				Spolu v ha	Z toho						
					Kód / skupina BPEJ	Výmera v ha	Najkvalitnejšia PP v ha				
1	BI 07	IBV	2,19	1,09	0764203 / 5 0763402 / 5 0782872 / 9	0,04 1,07 0,06	0,04	fyz osoby a iní	nie	nie	Z celkovej výmery je už odrátaná zastavaná, (ostatná) plocha
1a		Zeleň verejná	0,17	0,17	0782872 / 9 0763402 / 5	0,08 0,09		fyz osoby a iní	nie	nie	
1b		Dopravné napojenie	0,59	0,59	0763402 / 5 0882672 / 9	0,25 0,34		fyz osoby a iní	nie	nie	
2	BI 05	IBV	1,35	0,68	0712003 / 5	0,68	0,68	fyz osoby a iní	áno	nie	
3	BI 05	IBV	0,25	0,13	0712003 / 5	0,13	0,13	fyz osoby a iní	áno	nie	
4	BI 05	IBV	0,24	0,12	0712003 / 5	0,12	0,12	fyz osoby a iní	nie	nie	
5	BI 05	IBV	0,08	0,04	0712003 / 5	0,04	0,04	fyz osoby a iní	nie	nie	
6	ZV 03	Zeleň verejná	0,24	0,24	0712003 / 5	0,24	0,24	fyz osoby a iní	nie	nie	
7	BI 06	IBV a prístupové komunikácie+ zeleň	8,65	4,33	0712003 / 5 0757002 / 6 0769202 / 6	1,93 1,82 0,58	1,93	fyz osoby a iní	áno	nie (časť áno 0,07ha) nie (časť áno 0,06ha) nie	Z celkovej výmery je už odrátaná zastavaná, (ostatná) plocha
7a	ZU 02	HBV a OV	0,64	0,64	0712003 / 5	0,64	0,64	fyz osoby a iní	áno	nie	
8	DP 03	komunikácia	0,85	0,85	0764203 / 5 0764403 / 6 0712003 / 5 0757002 / 6	0,03 0,05 0,60 0,17	0,03 0,60	fyz osoby a iní	áno áno áno časť áno	nie nie nie nie	Z celkovej výmery je už odrátaná ostatná plocha (vodný tok)
9	BI 01	IBV	0,13	0,06	0757002 / 6	0,06	-	fyz osoby a iní	nie	nie	
10	BI 01	IBV	0,07	0,03	0757002 / 6	0,03	-	fyz osoby a iní	nie	nie	
11	BI 01	IBV	0,07	0,03	0757002 / 6	0,03	-	fyz osoby a iní	nie	nie	
12	BI 01	IBV	0,08	0,04	0757002 / 6	0,04	-	fyz osoby a iní	nie	áno	
13	BI 01	IBV	0,22	0,11	0757002 / 6	0,11	-	fyz osoby a iní	nie	áno	
14	BI 01	IBV	0,22	0,11	0757002 / 6	0,11	-	fyz osoby a iní	nie	áno	
15	BI 01	IBV	0,08	0,04	0769202 / 5	0,04	-	fyz osoby a iní	nie	áno	
16	BI 01	IBV	0,09	0,04	0769202 / 5 0769402 / 7	0,02 0,02	-	fyz osoby a iní	nie	áno	
17	BI 03	IBV	0,08	0,04	0712003 / 5	0,04	0,04	fyz osoby a iní	áno časť	áno	

**SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE
ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DRAŽKOVCE**

10.2020

18	BI 03	IBV	0,23	0,12	0712003 / 5	0,12	0,12	fyz osoby a iní	áno časť	áno	
19	BI 03	IBV	0,18	0,09	0712003 / 5	0,09	0,09	fyz osoby a iní	nie	áno	
20	BI 03	IBV	0,09	0,04	0712003 / 5	0,04	0,04	fyz osoby a iní	nie	áno	
21	BI 03	IBV	0,12	0,06	0712003 / 5	0,06	0,06	fyz osoby a iní	nie	áno	
22	BI 03	IBV	0,16	0,08	0712003 / 5 0711005 / 5	0,05 0,03	0,05 0,03	fyz osoby a iní	nie	áno	
23	BI 03	IBV	0,10	0,05	0711005 / 5	0,05	0,05	fyz osoby a iní	nie	áno	
24	BI 03	IBV	0,16	0,08	0711005 / 5 0712003 / 5 0711002 / 5	0,03 0,04 0,01	0,03 0,04 0,01	fyz osoby a iní	nie nie nie	áno áno áno	
25	BI 09, ZV 04	IBV, verejná zeleň	1,05	0,52	0882672 / 9	1,69		fyz osoby a iní	nie	nie	
26	BH 02, DP 06	HBV	1,32	0,66	0882672 / 9 0763402 / 5	0,22 0,44	-	fyz osoby a iní	nie nie	nie nie	
26a		Dopravné napojenie	0,25	0,25	0763402 / 5	0,25		fyz osoby a iní	áno časť	nie	
27	SP 03	šport	0,20	0,02	0763402 / 5	0,02	-	fyz osoby a iní	nie	nie	
28	OV 10	OV	0,46	0,46	0763402 / 5	0,46	-	fyz osoby a iní	nie	nie	
29	BI 10	IBV	0,49	0,25	0763402 / 5	0,25	-	fyz osoby a iní	áno časť	nie	
30	RU 01	rekreácia	2,14	0,64	0764203 / 5	0,64	0,64	fyz osoby a iní	áno časť	nie	
31	RU 01	rekreácia	0,47	0,14	0764203 / 5 0729002 / 6	0,09 0,05	0,09	fyz osoby a iní	áno	nie	
32	RU01	rekreácia	1,02	0,31	0729002 / 6	0,31	-	fyz osoby a iní	nie	nie	
Spolu			24,20	12,88		12,88	5,74				

Tab. 2 Prehľad riešených lokalít a ich funkčné zameranie

Lokality určené pre rozvoj IBV	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29,
Lokality určené pre rozvoj HBV	26,
Lokality určené pre rozvoj HBV s OV	7a,
Lokality určené pre rozvoj OV	28,
Lokality určené pre rozvoj športu	27,
Lokality určené pre rozvoj rekreácie	30, 31, 32,
Lokality určené pre rozvoj verejnej zelene	1a, 6,
Lokality určené pre rozvoj dopravného napojenia	8, 1b, 26a,

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

Vodné toky

Cez katastrálne územie obce pretekajú:

- Sklabinský potok, tok IV. rádu, hydrologické poradie 4-21-05-106, ktorý je vodohospodársky významný tok (príloha č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov). Pramení na severozápadnom úpätí Končitého vrchu (1 096,8 m n. m.) vo Veľkej Fatre. Ústí do Turca v k. ú. Martin (m. č. Priekopa).
- potok Kalník, ktorý je ľavostranný prítok Sklabinského potoka, má dĺžku cca 2,877 km a je tokom V. rádu. Niekedy sa nazýva aj Jordán. Severozápadne od stredu tejto obce ústí v nadmorskej výške cca 422 m n. m. do Sklabinského potoka.
- potok Silava, ktorý pramení v južnom okraji katastra, v území je dlhý cca 3,905 km a má jeden bezmenný pravostranný prítok.

V katastri Dražkovce je evidovaný 1 hydrogeologický vrt úzkoprofilový s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou o hĺbke 14 m, štandardná merná výdatnosť vrtu je 2,333 l.s-1. V území vyvierajú 3 pramene, dva s výdatnosťou 0,03 l.s-1 a jeden s výdatnosťou 0,03 - 0,31 l.s-1.

Pitná voda

Obec má vybudovaný rozvod pitnej vody od r.1948. Zásobovanie pitnou vodou obce Dražkovce je verejným vodovodom, ktorý je napojený na Martinský skupinový vodovod, ktorého správcou je Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s. Martin. Obec je zásobovaná vodou prostredníctvom vodojemu Jahodníky s objemom 6.000 m³, nachádzajúcom sa v k. ú. Martin, z ktorého prúdi voda zásobným potrubím DN 700 do Martina. Voda je do obce Dražkovce privádzaná gravitačným potrubím DN 150, ktoré je napojené na potrubie DN 700 v armatúrnej šachte. Z rozvodu vody v Dražkovciach je zásobovaná aj obec Diaková a časť obce Dolný Kalník.

Vodovodné potrubie po obci je z tlakových rúr PE, DN 100. Trasy sú vedené po verejných parcelách, po komunikáciách, v zeleni a v chodníkoch. Vodovodné vetvy sú zokruhované. V najvyššom bode nivelety potrubia je osadený hydrant ako vzdušník a najnižšom bode hydrant ako kalník DN 80. Na vetvách sú trasové uzatváracie šupátka DN 100 so zemnou súpravou. Dĺžka existujúcej vodovodnej siete je cca 7,05 km, na ktorú je napojených 270 vodovodných prípojk s celkovou dĺžkou 2,02 km (údaje z roku 2019).

Na verejný vodovod sú v súčasnej dobe pripojené takmer všetky domácnosti v intraviláne obce s výnimkou domácností v m. č. Dolina. Objekty v časti Dolina majú vybudované studne na úžitkovú vodu.

Poľnohospodárske družstvo využíva vlastný zdroj vody a vnútroareálový rozvod vody.

V športovom areáli sú zriadené dve studne úžitkovej vody, ktoré sa používajú na zalievanie zelene. Obyvatelia majú vybudované na svojich pozemkoch vlastné studne na polievanie záhrad, cca 30 % prípadov.

Návrh koncepcie zásobovania pitnou vodou vychádza z „Programu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca“, kap. 8.1.1 technická správa – časť vodovody, rešpektuje existujúci systém zásobovania pitnou vodou z verejného vodovodu v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.

Lokalita IBV Bôry (BI09) bude napojená na verejný rozvod pitnej vody z navrhovanej zástavby v k. ú Dolný Kalník. V k. ú. Dolný Kalník je navrhnuté dotlačanie vody - automatická tlaková stanica (ATS). Lokalita IBV Za dedinou (BI06) je v pásme s dostatočným tlakom vody.

Predložená potreba pitnej vody (tab. 3) pre návrhový rok 2040 je vyčíslená podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. z 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií. Na verejný vodovod bude napojený bytový fond a zariadenia občianskej vybavenosti.

Pre výpočet potrieb pitnej vody sa vychádzalo z rozdelenia špecifickej potreby vody :

Tab. 3 Celková potreba pitnej vody:

Dražkovce		Počet		Špecif. potreba vody l/os/deň	Denná potreba vody l/deň	
		2021	2040		2021	2040
					l/deň	l/deň
1. Bytový fond						
	obyvatelia	1.060	1.500	135	143.100	202.500
Q _{p1} =					143.100	202.500
2. Občianska vybavenosť						
Základná škola	žiaci	80	120	25	2.000	3.000
	zamestnanci	8	12	60	480	720
Materská škola	deti	45	85	60	2.700	5.100
	zamestnanci	7	14	60	420	840
školská jedáleň	zamestnanci	4	8	300	1.200	2.400
	obedy/deň	130	260	25	3.250	6.500
kultúrny dom	miesta	200	200	5	1.000	1.000
obecný úrad	zamestnanci	8	8	60	480	480
pošta	zamestnanci	3	3	60	180	180
letisko	zamestnanci	45	85	20	900	1.700
dom smútku	miesta	80	80	5	400	400
športový areál	športovci	40	40	60	240	240
	návštevníci	100	100	3	300	300
Dom sociálnych služieb	zamestnanci	-	60	-	-	-
	klienti (lôžko)	-	120	500	-	60.000
Q _{p2} =					13.550	22.860
3. Obchodné prevádzky, maloobchod						
COOP Jednota	zamestnanci	5	5	60	300	300
Potraviny u Liany	zamestnanci	3	3	60	180	180
predajne	zamestnanci	-	10	60	-	600
Q _{p3} =					480	1.080
4. Stravovacie a ubytovacie služby						
Penzión u Martina	zamestnanci	10	10	400	4.000	4.000
	reštaurácia - stoličky	130	130	25	3.250	3.250
	ubytovaní - lôžka	31	31	150	4.650	4.650

Dražkovce		Počet		Špecif. potreba vody l/os/deň	Denná potreba vody l/deň	
		2021	2040		2021	2040
					l/deň	l/deň
Dražkovský výčap	zamestnanci	2	2	300	600	600
	stoličky	50	50	130	6.500	6.500
Krčma u Imra	zamestnanci	2	2	300	600	600
	stoličky	50	50	130	6.500	6.500
Q _{p4} =					26.100	26.100
5. Výrobné a nevýrobné prevádzky						
	živnostníci	87	100	120	10.440	12.000
Q _{p5} =					10.440	12.000
6. Poľnohospodárstvo						
Poľnohospodárske družstvo	zamestnanci	22	22	Vlastná studňa		
	zvieratá - kravy	220	220			
	- ovce	350	350			
SPOLU					193.670	264.540

Posúdenie akumulácie (r. 2040)

Podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 684 zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, platí:

Priemerná denná potreba vody Q_p:

$$Q_p = Q_{p1} + Q_{p2} + Q_{p3} + Q_{p4} + Q_{p5} = 264.540 \text{ l/deň} = 264,540 \text{ m}^3/\text{deň}$$

Maximálna denná potreba vody Q_m:

$$Q_m = (Q_{p1} + Q_{p2}) \times k_d + Q_{p3} + Q_{p4} + Q_{p5} = 225.360 \times 1,6 + 39.180 = 399.756 \text{ l/deň} = 4,63 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba Q_h:

$$Q_h = Q_m \times k_h = 4,63 \times 1,8 = 8,33 \text{ l/s}$$

Ročná potreba vody Q_r:

$$Q_r = Q_p \times 365 = 264,540 \times 365 = 96.557,1 \text{ m}^3/\text{deň}$$

Minimálna potreba objemu akumulácie (60% z Q_m) :

$$V = 399.756 \times 0,6 = 239.853,6 \text{ l} = \text{cca } 240 \text{ m}^3$$

kde: k_d.....koeficient dennej nerovnomernosti

k_hkoeficient hodinovej nerovnomernosti

Zneškodňovanie odpadových vôd - súčasný stav

V obci je vybudovaná gravitačná kanalizačná sieť splaškovej kanalizácie PVC-U DN 300, dĺžky 2,65 km (údaj z r. 2019), napojená na skupinovú kanalizáciu Martin - Vrútky, s čistením na ČOV Vrútky. Potrubia sú uložené v strede obecných komunikácií. Kanalizačné šachty sú typové VSK 100 na celej kanalizácii, v max. vzdialenosti 50 m, mieste zmeny nivelety potrubia a pri odbočení trasy. Z juhovýchodnej strany kanalizácia v obci Dražkovce príberá splaškové vody z obcí Dolný Kalník a Diaková, PVC-U DN 300.

Splaškové vody z územia v časti Dolina sú odvádzané do individuálnych žump.

Zneškodňovanie odpadových vôd - navrhovaný stav

Odkanalizovanie rešpektuje odvádzanie splaškových odpadových vôd do kanalizácie a následné čistenie na ČOV Vrútky. Navrhovaná splašková kanalizácia bude vybudovaná z potrubia PVC, resp. PP s vnútorným priemerom DN 300 pevnosti SN10 a zaústená do existujúcej splaškovej kanalizácie. Lokalita IBV Bôry (BI09) bude odkanalizovaná do existujúcej kanalizácie cez navrhovanú zástavbu v k. ú. Dolný Kalník. V k. ú. Dolný Kalník je navrhnutá prečerpávací stanica odpadových vôd. Lokalita IBV Za dedinou (BI06) bude odkanalizovaná do existujúcej verejnej kanalizácie. Vzhľadom na výškové pomery územia, je navrhnuté umiestnenie prečerpávacej stanice odpadových vôd v navrhovaných plochách verejnej zelene. Dažďové vody budú odvádzané mimo verejnú splaškovú kanalizáciu, ktorá je dimenzovaná len na odvod splaškových vôd.

Odtokové množstvá splaškových odpadových vôd v roku 2040:

Priemerný denný prietok splaškových odpadových vôd Q_{24} :

- je totožný s priemernou dennou potrebou vody (v zmysle STN 756101)

$$Q_{24} = 264,540 \text{ m}^3/\text{deň} = \mathbf{4,63 \text{ l/s}}$$

Maximálne denné množstvo splaškových vôd:

$$Q_{h \max} = Q_{S, \text{priem}} \times k_d = 4,63 \times 3,0 = \mathbf{13,89 \text{ l/s}}$$

Minimálny prietok splaškových vôd $Q_{\min}$:

$$Q_{h \max} = k_{h \min} \times Q_{24} = 0,6 \times 4,63 = \mathbf{2,78 \text{ l/s}}$$

Ročné množstvo splaškových vôd:

$$Q_{\text{rok}} = Q_{V, \text{priem}} \times 365 = 264,540 \times 365 = \mathbf{96.557,1 \text{ m}^3/\text{deň}}$$

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody z obecných komunikácií sú odvedené uličnými vpustmi do podlažia alebo do odvodňovacieho systému rigolov popri komunikáciách, ktoré sú zaústené do potokov pretekajúcich obcou. Tento stav je nevyhovujúci a nezodpovedá environmentálnym stratégiám.

Dažďové vody z rodinných domov sú odvedené do terénu. Dažďovú vodu je potrebné v čo najväčšej miere zadržať v území. Dažďové vody zo striech objektov budú prednostne likvidované priamo na príľahlych pozemkoch vsakovaním do podlažia.

Veľkosť zrážkového odtoku bude stanovená na základe predpokladu ustáleného stavu dažďového odtoku na návrhový dažďový prietok podľa rovnice :

$$Q_d = q_{15} \times S \times \Psi \quad [\text{l.s}^{-1}]$$

q_{15} - výdatnosť 15-min. náhradného dažďa $[\text{l.s}^{-1}.\text{ha}^{-1}]$

(pre Martin uvažujeme hodnotu $152 \text{ l.s}^{-1}.\text{ha}^{-1}$)

S - veľkosť odvodňovanej plochy $[\text{ha}]$

Ψ - súčiniteľ odtoku, ktorého hodnoty závisia od spôsobu zastavania, druhu a sklonu povrchu

3. Suroviný, druh, spôsob získavania.

V katastrálnom území obce sa nenachádza prieskumné územie, chránené ložiskové územie ani dobývací priestor. Nenachádzajú sa tu lokality a ani nie sú dotknuté záujmy chránené banskými predpismi.

4. Energetické zdroje druh, spotreba.

Elektrická energia, súčasný stav

Obec bola elektrifikovaná už v r. 1936. Obec je zásobovaná elektrickou energiou VN linkami č.248, 277, 208. Trasy rozvodov sekundárneho napätia sú situované v krajniciach miestnych komunikácií, zelených pásoch, resp. v predzáhradkách. Staršie rodinné domy sú napojené prevažne závesnými káblami AYKYz novšie objekty podzemnými prípojkami. Vzhľadom na vzrastajúci dopyt po elektrickej energii môžeme konštatovať, že dnešné rozvody nie sú postačujúce a bude potrebné ich posilniť a rozšíriť.

Napäťové sústavy

VN : 3x50Hz, 22kV – IT

NN : 3+PEN, 50Hz, 230/400V-TN-C

VVN rozvody 110kV, 220kV a 400 kV

Cez katastrálne územie Dražkovce nie sú trasované VVN linky nadradenej prenosovej sústavy.

Primárne vedenie VN 22kV

V súčasnosti je obec zásobovaná VN linkami č.248, 277, 208. Distribučné trafostanice 22/0,4kV sú prevažne napojené cez vzdušné prípojky.

Na území katastra Dražkovce sa nachádza 9 trafostaníc. Niektoré stanice zásobujú aj územie susedných katastrálnych území. Napájacie body sú väčšinou vyústené odbočnou konzolou z hlavných trás VN 22 kV liniek. Prípojková časť je opatrená úsekovým vypínačom pre individuálne odpájanie každej trafostanice. Distribučný sekundárny rozvod vzdušného prevedenia je na prevažne na betónových stožiaroch. Použité sú prevažne vodiče AlFe. Kioskové trafostanice sú napojené zemnými káblami.

Sekundárne vedenie NN 230/400V

Existujúce NN vedenie je riešené prevažne v starej zástavbe ako verejná vzdušná sieť na betónových stĺpoch, v novšej zástavbe ako podzemné rozvody. Prípojky NN z tohto rozvodu sú riešené individuálne ako vzdušné, alebo káblové zemné. Konfigurácia sekundárnej siete dáva predpoklad spoľahlivej a bezporuchovej prevádzky, vzhľadom na zokruhovanie rozvodov a posilňovacích káblov. *Navrhujeme vzdušné vedenia nahradiť podzemnými káblovými.*

Transformačné stanice 22/04 kV v k.ú.

V k. ú. obce sa nachádza 9 transformačných staníc vo vlastníctve SSE, a.s. (tab. 4).

Tab. 4 Existujúce trafostanice v k. ú. obce Dražkovce

číslo	názov	Odhadovaný výkon /kVA	typ	vlastník
T1	248/ts/drazkovce_tj	400	2-stĺpová	SSE
T2	248/ts/drazkovce_stred	630	2-stĺpová	SSE
T3	248/ts/drazkovce_kostol.helena	400	Mrežová(stožiarová)	SSE
T4	277/ts/drazkovce_pd	250	4-stĺpová	SSE
T5	277/ts/diakova_obec2	400	2-stĺpová	SSE
T6	277/ts/diakova_obec3	160	1-stĺpová	SSE
T7	248/ts/drazkovce_ibv	400	kiosková	SSE
T8	248/ts/drazkovce_ibv2	400	kiosková	SSE
T9	208/ts/drazkovce_dolina	100	2-stĺpová	SSE

Energetická bilancia obce - súčasný stav

Obec Dražkovce je plynofikovaná. Vykurovanie ako aj príprava teplej úžitkovej vody sú v prevažnej miere riešené zemným plynom. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť sa jedná o dvojcestné zásobovanie energiou.

Predpokladaný max. súdobý výkon: cca 2.000 kVA.

inštalovaný výkon: 3.140 kVA.

Vzhľadom na uvedené výkonové parametre existujúcich trafostaníc zásobujúcich územie sú trafostanice zatiaľ postačujúce. Niektoré trafostanice zásobujú aj územia mimo katastra obce Dražkovce.

Navrhovaný stav

Obec Dražkovce má v súčasnosti vybudovaný plynový rozvod. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť navrhujeme dvojcestné zásobovanie energiou.

Tab. 5 - Základné východiskové údaje o riešenom území

vstupné údaje	Etapizácia		
	stav r.2020	návrh r.2040	výhľad po r.2040
Trvalo obývané byty/b.j. – ks	228		
Výstavba nových bytov - ks		200	20
celkom bytov v r.2040		428	448
elektrické vykurovanie bytov - /ks	15	25	

Tab. 6 - Prepočet elektrického príkonu podľa druhu odberu v kW

Druh odberu		kW		
		stav r.2021	návrh r.2040	výhľad po r.2040
A	Bytový fond b.j.	228	428	
	- elektrický vyk. b.j.	15	25	
	- návrh elektric. vyk. b.j.	-	10	
	- zostatok	213	403	
	Spolu :	1.002	1.862	
B	Občianska vybavenosť			
	- OÚ+kultúrny dom	60	60	
	- materská škola+šk.jedáleň	100	120	
	- základná škola	50	60	
	- obchody	60	100	
	- pohostinstvá	40	40	
	- penzión	60	60	
	- dom smútku	40	40	
	- letisko	40	60	
	- dom sociálnych služieb	-	50	
	- iné služby	40	50	
	- verejné osvetlenie	5	5	
	Spolu :	495	645	
C	Výroba - areál PD	150	150	
	Súčasný výkon celkom A+B+C	1.647kW	2.657kW	

Transformačné stanice 22/04 kV

Vzhľadom na návrh rozšírenia obytných plôch, občianskej vybavenosti a rekreácie, navrhujeme posilnenie distribučnej siete o novonavrhované trafostanice tak, aby jednotlivé výbežky od zdroja neprekračovali 350 m (tab. 7). Konfigurácia sekundárnej siete dáva predpoklad spoľahlivej a bezporuchovej prevádzky, vzhľadom na zokruhovanie rozvodov a posilňovacích káblov. Navrhujeme všetky vzdušné prípojky ku trafostaniciam nahradiť podzemnými káblovými prípojkami ako aj príslušné trafostanice vymeniť za kioskové do 630kVA.

Tab. 7 Transformačné stanice 22/0,4 kVA - navrhované

Číslo TR	Výkon v kVA		Typ TR	umiestnenie TR
	stav	návrh		
TR č.10	-	do 630kVA	kiosková	lokalita BH02
TR č.11	-	do 630kVA	kiosková	lokalita BI06

Uvedené transformačné stanice ako aj ich napojenie zemnými káblami VN sa budú budovať postupne podľa požiadaviek na pribúdajúce odbory elektrickej energie. VN trasy navrhujeme prednostne umiestniť popri komunikáciách.

Distribučné sekundárne rozvody

Novonavrhované sekundárne rozvody pre bytovú výstavbu, občiansku vybavenosť, výrobu a služby budú budované ako jednoduchá podzemná mrežová sieť. Existujúce sekundárne rozvody v obci ako aj rozvody verejného osvetlenia navrhujeme postupne nahradiť káblovými trasami v zemi.

Zásobovanie plynom

Energetická koncepcia Slovenskej republiky, ktorej súčasťou je zásobovanie zemným plynom, navrhuje efektívne využitie existujúcich rozvodov pre všetky formy spotreby zemného plynu. Rozvojový program počíta so zvyšovaním podielu zemného plynu na energetickej bilancii pri zachovaní relácie ceny zemného plynu oproti ostatným primárnym zdrojom. Využitie plynu je vhodné aj z dôvodu minimálneho dopadu na životné prostredie.

Zásobovanie zemným plynom – súčasný stav

Obec Dražkovce je v súčasnosti plynofikovaná. Plynom je obec zásobovaná z prepojavacím plynovodom z k. ú. Tomčany D160 s max. prevádzkovým tlakom do 100 kPa. V k. ú. obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť, prevádzkovaná SPP-D, a.s.:

- STL plynovod z materiálu PE s maximálnym prevádzkovým tlakom do 100 kPa

Médium je zemný plyn naftový s výhrevnosťou približne 33,84 MJ/m³ a energetická hodnota 1 m³ pri uvedenej výhrevnosti predstavuje cca 9,4 kWh (1 MJ = 0,27778 kWh). Potrubie po obci je plastové PE, D 90, D 63 DN 50 D 32. Na konci obce Dražkovce prechádza plynové potrubie STL do ďalšieho katastrálneho územia v dvoch miestach. Po trase plynovodu sú osadené uzatváracie šupátka pre prípad poruchy podľa príslušného potrubia. Plyn sa používa na kúrenie, prípravu TUV a varenie. V obci ani jej intraviláne sa nenachádza žiadna výstavba, ktorá by vyžadovala väčšiu potrebu zemného plynu. Od kolaudácie v roku 2004 na potrubí nebola vážnejšia porucha, ktorá by si vyžiadala dlhšiu odstávku plynu. ZPN sa používa okrem domácností aj v objektoch občianskej vybavenosti.

Potrubie STL križuje cestu III/2147 a Sklabinský potok.

Tab. 8 Objemové prepočítavacie číslo

Kód obce	Obec/mesto	Kód okresu	Kód kraja	Nadmorská výška	Objemové prepočítavacie číslo
512061	Dražkovce	506	5	426	0,971

Podľa vyhlášky č. 269/2012 Z. z sa stanovuje pre výpočet spotrebovaného plynu odberateľom koeficient, ktorý zohľadňuje nadmorskú výšku obce/mesta (v metroch) za obce/mestá slovenskej republiky a stanoví hodnotu objemového prepočítavacieho čísla (tab. 8).

Zásobovanie zemným plynom – navrhovaný stav

ÚPN-O sa navrhuje zásobovanie obce aj zemným plynom. Navrhované rozšírenie rozvojových plôch si vyžiada aj rozšírenie plynovodného potrubia. Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne (vykurovanie, príprava teplej úžitkovej vody, varenie). Navrhujeme budúce komplexné potreby tepelnej energie riešiť jednak palivom zemný plyn, jednak s využitím nových trendov v systéme zásobovania územia teplom, hlavne systém tepelných čerpadiel, slnečných kolektorov, elektrického ohrevu objektov, prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny. Navrhovaná konfigurácia trás dáva predpoklad na bezproblémovú prevádzku.

Vzhľadom na to, že navrhované lokality sú rozložené na rôznych miestach, ku každej je navrhnuté individuálne riešenie napojenia. Nové plynovody navrhujeme vybudovať z materiálu PE dimenzie DN 110, napojené na existujúcu sieť.

V rámci riešenia ÚPN-O navrhujeme doplniť sieť plynovodov na celom území obce s maimálnou možnosťou zokruhovať rozvody. Predložený návrh počíta s 30 % plynifikáciou, vzhľadom na novodobé alternatívne a obnoviteľné zdroje energií.

Nápočet potreby zemného plynu podľa TP 702 07:

a) Rodinné domy (varenie, vykurovanie, príprava TUV)

Predpokladáme 30 % rodinných domov plynofikovaných :

t.j. plánované RD 226 x 30% =	68 rodinných domov na plyn
spolu:	68
	68 x 1,5 = 102 m ³ /hod
	102 x 3.500 = 357.000 m³/rok

Poznámka:

Pri navrhovanom dvojcestnom zásobovaní energiami (ZPN+ elektrická energia) pre IBV a občiansku vybavenosť pre budúcich odberateľov, budú rozhodujúce ekonomické faktory vzhľadom na aktuálnu a budúcu cenovú reláciu dodávateľov energií.

Ochranné a bezpečnostné pásma

Podľa zákona je potrebné dodržať pásmo ochrany od osi plynovodu na každú stranu :

Ochranné pásmo :	STL a NTL v zastavanom území obce	1 m
Bezpečnostné pásmo :	STL plynovod v nezastavanom území	10 m
STL a NTL v z. ú. určí dodávateľ plynu		

Ochranné a bezpečnostné pásma

V území je potrebné dodržať ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov v znení platného zákona o energetike.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

Cestnú sieť v k. ú. Dražkovce možno rozdeliť podľa charakteru na cesty III. triedy vo vlastníctve ŽSK a sieť miestnych komunikácií vo vlastníctve obce . Hlavnú komunikačnú os cestnej dopravy na území obce Dražkovce predstavuje cesta III/2145. Hlavná zberná komunikácia slúži prevažne účelovej a rekreačnej doprave, hlavne do Jasenskej doliny. Na území obce sa ešte nachádzajú účelové komunikácie s nespevneným povrchom a poľné cesty.

Základný komunikačný systém obce tvoria cesty III/2145 Martin – Záborie a III/2147 Dražkovce – Diaková a III/2148 Dražkovce – Horný Kalník, ktoré sa napájajú na cestu III/2145. Šírka existujúcich komunikácií sa pohybuje od 7,0 m do cca 7,5 m, t.j. min šírka jazdného pruhu je 3,0 m, čo je vyhovujúce.

Základný komunikačný systém ďalej dopĺňa sieť miestnych komunikácií, miestne obslužné komunikácie, slúžiace na obsluhu vnútorného územia, ktoré sú väčšinou zokruhované. Vnútorne územie obce je napojené 4 vjazdmi na cestu III/2145.

Cez Slabinský potok sú vybudované 2 mostné objekty.

Miestne komunikácie sú smerovým vedením aj priestorovou úpravou vyhovujúce, až na ojedinelé prípady, ktoré je potrebné doriešiť majú väčšinou vyhovujúce šírkové parametre, chýbajú popri nich vo väčšej časti územia chodníky.

Existujúci stav

Hlavnú komunikačnú (dopravnú) úlohu na území obce Dražkovce plní hlavná zberná komunikácia - cesta III/2145, ktorá slúži obslužnej a účelovej doprave (prejazd do ďalších obcí a do Jasenskej doliny), ktorá prechádza južným okrajom obce a smerom na východ pokračuje do obce Turčianske Jaseno, smerom na západ do mesta Martin. Hlavná zberná komunikácia slúži prevažne účelovej a obslužnej doprave. Po tejto komunikácii jazdí aj hromadná doprava z Martina.

Na spomínanú cestu III. triedy sa napájajú obecné miestne komunikácie, celkom 4 vjazdy do starej časti obce (ľavé odbočenia smerom od Martina) a 1 do novej časti (pravé odbočenie smerom od Martina).

Prvým dopravným napojením na štátnu cestu v smere od Martina je križovatka k Penziónu U Martina, ktorou sa sčasti napája aj nová obytná zóna za ihriskom. Druhým dopravným napojením je križovatka neďaleko športového areálu, ktorá v pokračovaní vedie k poľnohospodárskemu areálu, obecnému úradu a kostolu. Tretie dopravné napojenie je situované neďaleko druhého, okolo pohostinstva a obchodu a napája sa na cestu k obecnému úradu a kostolu. Posledné napojenie je priesečná križovatka pri kostole, ktorým sa napája cesta III/2147 do Diakovej a zároveň aj cesta III/2148 do Dolného Kalníka. Posledným dopravným napojením je pravé odbočenie do existujúcej obytnej zóny BI08.

Miestne komunikácie musia byť posudzované individuálne. Šírkové usporiadanie v niektorých prípadoch, vzhľadom na spôsob existujúcej starej zástavby, nebude možné upraviť na normové parametre. V miestach, kde to terénne možnosti a stavebné podmienky dovoľujú po dohode s majiteľom pozemku a obcou, navrhujeme upraviť šírkové usporiadanie miestnych komunikácií.

Navrhovaný stav

Vzhľadom na navrhovanú novú obytnú zástavbu:

- 1) **v lokalite Za dedinou (BI06)** - je potrebné vybudovať 2 prístupy do územia, z toho 1 nový prístup navrhovanou obslužnou komunikáciou, ktorá bude napojená na cestu III. triedy III/2145, cez Sklabinský potok - a s tým súvisiaci nový most. Mostný objekt je potrebné navrhnuť a realizovať s ohľadom na platnú legislatívu, na hladinu Q_{100} a podmienky určené správcou vodného toku,

- 2) **v lokalite Bôry (BI09)** - je potrebné vybudovať prístup do územia v trase poľnej cesty vedúcej do rekreačného územia Dolina, ktorá bude napojená na cestu III. triedy III/2145 cez existujúcu križovatku.

Rýchlostná cesta R3 - vo výhlade

Cez k. ú. Dražkovce je vo výhlade navrhovaná trasa rýchlostnej cesty R3 Martin - Horná Štubňa., ktorá je trasovaná v inom koridore ako v nadradenej ÚPN VÚC Žilinského kraja a ktorej trasu, spolu s jej OP, je potrebné v ÚPN-O Dražkovce akceptovať.

Hromadná doprava

Obec je veľmi dobre sprístupnená prímestskou autobusovou dopravou, vďaka svojej prejazdnej polohe do iných obcí (Sklabiňa, Sklabinský Podzámok, Turčianske Jaseno, Záborie). Intenzita spojov hromadnej dopravy je dostatočná a vyhovujúca. Cesta z mesta Martin do obce trvá pár minút. Na území obce sa nachádzajú 3 zastávky hromadnej autobusovej dopravy. Všetky zastávky spĺňajú dochádzkové vzdialenosti tzv. izochróny časovej dostupnosti.

Všetky zastávky sú situované pri ceste III/2145, okrem jednej, ktorá sa nachádza oproti kostolu na ceste III/2147 do Diakovej. Zastávka južne od cesty III/2145 nemá vybudovaný prístrešok. Zastávky nemajú vybudované odbočovacie a pripájacie pruhy, okrem zastávky pri autobazári a zastávky oproti kostolu, ktorá je riešená ako obratisko autobusov.

Železničná doprava

Cez k. ú. obce Dražkovce neprechádza žiadna železničná trať.

Letecká doprava

V časti k. ú. obce sa nachádza regionálne letisko Martin s príslušným zázemím. Katastrálne územie Dražkovce sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Martin, určených rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn.313/79/99 zo dňa 11.05.1999.

Z ochranných pásiem Letiska Martin vyplývajú pre k. ú. Dražkovce nasledovné obmedzenia:

Výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane stavebných a iných mechanizmov), porastov a pod. je stanovené :

- ochranným pásmom prechodových plôch s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 416,90 – 460,00 m n. m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v skole 1:7 /14,3%/ v smere od letiska,
- ochranným pásmom vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 460,00 m n. m. Bpv
- ochranným pásmom vzletových a približovacích priestorov s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 419,42 – 499,06 m n. m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v sklone 1:40 /2,5%/ v smere od letiska,
- ochranným pásmom kužeľovej plochy s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 460,00 – 487,63 m n. m. Bpv., pričom obmedzujúca výška stúpa v skole 1:25 /4%/ v smere od letiska.

Vzhľadom na fakt, že sa jednotlivé OP prelínajú, záväznou výškou pre konkrétny priestor je výška stanovená ochranným pásmom s nižšou hodnotou - nad tieto výšky je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia bez súhlasu Dopravného úradu.

Ďalšie obmedzenia sú stanovené:

- ochranným pásmom zo zákazom stavieb a to:
 - o ochranné pásmo prevádzkových plôch letiska – v tomto ochrannom pásme je zakázané:
 - trvalo alebo dočasne zriaďovať akékoľvek stavby (budovy, ploty, komíny, stožiare, nadzemné vedenie VN a VVN a pod.),
 - zvyšovať alebo znižovať terén tak, aby sa tým nenarušila plynulosť terénu,
 - vysádzať stromy, kry alebo iné výškové porasty,
 - trvalo alebo dočasne umiestňovať vozidlá, hospodárske alebo stavebné stroje a iné zariadenia,
 - o ochranným pásmom záujmového územia letiska je stanovené ako plocha výhľadovo využiteľná na výstavbu letiskových objektov a zariadení,
- ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie je potrebné riešiť podzemným káblom),
- ochranným pásmom proti nebezpečným a klamlivým svetlám (povrchová úprava objektov a zariadení musí byť riešená materiálmi s nereflexnou úpravou; externé osvetlenie objektov,

spevnených plôch a komunikácií reklamných zariadení a pod. musí byť riešené svetidlami, ktorých svetelný lúč je nasmerovaný priamo na osvetľovanú plochu a nemôže spôsobiť oslepenie posádky lietadiel, resp. odpútanie ich pozornosti; zákaz použitia silných svetelných zdrojov a zariadení na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia (laser) takým spôsobom, že by mohla byť ohrozená bezpečnosť leteckej prevádzky),

- vonkajším ornitologickým ochranným pásmom (vylúčenie vykonávania činností a zriaďovania stavieb a prevádzok, ktoré by mohli zvýšiť výskyt vtáctva v okolí letiska; obmedzenie zriaďovania poľnohospodárskych stavieb, napr. hydinární, kravínov, bažantníc, stredísk zberu a spracovania biologického odpadu, vodných plôch a ďalších stavieb s možnosťou vzniku nadmerného výskytu vtáctva),
- vnútorným ornitologickým pásmom (vylúčenie vykonávania činností a zriaďovania stavieb a prevádzok, ktoré by mohli zvýšiť výskyt vtáctva v okolí letiska; obmedzenie zriaďovania, zákaz zriaďovať skládky, stohy, siláže; režim obrábania pôdy musia užívatelia pozemkov dohodnúť s prevádzkovateľom letiska).

V zmysle ustanovení leteckého zákona (§ 28, 29 a 30 č.143/1998 Z. z. o civilnom letectve v platnom znení) je potrebné:

- rešpektovať OP letiska Martin a z nich vyplývajúce obmedzenia
- požiadať Dopravný úrad o súhlas pri:
 - stavbách a zariadeniach, ktoré by svojou výškou, charakterom alebo prevádzkou mohli narušiť vyššie uvedené obmedzenia určené ochrannými pásmami Letiska Martin
 - stavbách a zariadeniach vysokých 100 m a viac nad terénom (§ 30, ods.1, písm. a),
 - stavbách a zariadeniach vysokých 30 m a viac, umiestnených na prírodných a umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30, ods.1, písmeno b),
 - zariadeniach, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice (§ 30, ods.1, písm. c),
 - zariadeniach, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30, ods.1, písmeno d).

Statická doprava

Statickou dopravou rozumieme parkovacie plochy, odstavné plochy a garáže. Parkovanie a odstavovanie vozidiel v rámci obytného územia (pri rodinných domoch) prebieha sčasti na vlastných pozemkoch, autá parkujú obyvatelia aj na uliciach, čo je nevyhovujúci stav, hlavne vzhľadom na zimnú údržbu a obslužné služby (smetiari, hasiči, ap.). Pri bytových domoch sa nachádzajú radové garáže. V obci sú vybudované odstavné plochy v blízkosti niektorých stavieb občianskej vybavenosti: pri obecnom úrade, predajni potravín, pri penzióne a pri športovom areáli. Parkovacia plocha sa nachádza aj v areáli družstva a letiska. V území absentujú parkovacie plochy pri cintoríne a kostole, materskej a základnej škole.

Cyklistická doprava

Poloha obce je výhodná z pohľadu dostupnosti turistických trás Veľkej aj Malej Fatry. Cez obec prechádzajú viaceré cyklistické trasy (*zdroj: www.cykloportal.sk):

a) značené:

- červená č.032: Turčianska cyklomagistrála = Vrútky - T.Kľačany-Sučany -T. Štiavnička - Sklabiňa - T. Jaseno -Necpaly - Blatnica - Mošovce - T.Teplice, celk. dl.55 km,
- modrá č.5415: Dražkovce - Žabokreky, celk. dl. 4,8 km,
- zelená č.5428: Martin - Dražkovce-Plitníky, celk. dl. 8,0 km

b) neznačené:

- Dolina - Martin, L'adoveň - v trase poľnej cesty, napájajúca sa na modrú č.5415

Pešia doprava

V obci je takmer vo všetkých lokalitách problém s bezpečným peším pohybom chodcov. Chodník je v obci vybudovaný popri ceste III/2145 nie úplne v celej potrebnej dĺžke. Chodníky hlavne chýbajú od cintorína do obce, ako aj v staršej aj novej zástavbe.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie, hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Riešené územie sa nachádza cca 3,0 km východne od priemyselnej aglomerácie Martin – Vrútky. V obci Dražkovce a jej blízkom okolí sa v súčasnosti nenachádzajú významní znečisťovatelia ovzdušia. Kvalita ovzdušia v obci nie je ovplyvnená prevádzkovateľmi vyžadujúcimi integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania - IPKZ (<http://ipkz.enviroportal.sk>).

Priamo v obci sú lokalizované len malé zdroje znečistenia, ktoré spôsobujú miestne znečistenie ovzdušia - lokálne kúreniská (hlavne počas zimnej vykurovacej sezóny a zhoršených rozptylových podmienok), poľnohospodárske družstvo, sčasti aj cesta III/2145 prechádzajúca cez obec – vzhľadom však na to, že po ceste premáva hlavne osobná automobilová doprava, ktorej frekvencia nevytvára významné zhoršenie ovzdušia riešeného územia.

V širšom okolí (územie okresu Martin) sú činné prevádzky priemyselnej výroby emitujúce do ovzdušia znečisťujúce látky. Územie miest Martin a Vrútky bolo v roku 2010 zaradené do oblasti č. 9 riadenia kvality ovzdušia (znečisťujúca látka PM₁₀). Lokálne znečistenie ovzdušia sa vo Vrútkach nemonitoruje. V blízkosti sa nachádzajú monitorovacie stanice lokálneho znečistenia ovzdušia v Žiline, Ružomberku a v Martine.

Cestná doprava

Z mobilných zdrojov znečistenia sú najvýznamnejším emisie z cestnej dopravy pozostávajú z výfukových emisií, emisií z oteru povrchu ciest, pneumatík a brzdového obloženia a z resuspenzie prachu, ktorý sa nachádza na cestách.

2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Vodné toky

Cez katastrálne územie obce pretekajú:

- **Sklabinský potok**, tok IV. rádu, hydrologické poradie 4-21-05-106, ktorý je vodohospodársky významný tok (príloha č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov). Pramení na severozápadnom úpätí Končitého vrchu (1 096,8 m n. m.) vo Veľkej Fatre. Ústí do Turca v k. ú. Martin (m. č. Priekopa).
- **potok Kalník**, ktorý je ľavostranný prítok Sklabinského potoka, má dĺžku cca 2,877 km a je tokom V. rádu. Niekedy sa nazýva aj Jordán. Severozápadne od stredu tejto obce ústí v nadmorskej výške cca 422 m n. m. do Sklabinského potoka.
- **potok Silava**, ktorý pramení v južnom okraji katastra, v území je dlhý cca 3,905 km a má jeden bezmenný pravostranný prítok.

Podzemná voda

Podzemná voda je definovaná ako voda vyplňujúca dutiny zvodnených hornín. Základnou jednotkou pre hodnotenie podzemných vôd je hydrogeologický rájón. Hranice hydrogeologických rájónov sa nekryjú s hranicami povodí povrchových tokov (Malík & Švasta 2002. Podzemné vody v katastri obce Dražkovce zaradujeme do dvoch kategórií:

- kategóriu A - najlepšia kvalita. Zväčša v plnom rozsahu vyhovujú všetkým ukazovateľom podľa Vyhlášky MZ SR č. 151/2004 pre pitnú vodu
- kategóriu G - príčinou zhoršených kvalitatívnych vlastností podzemných vôd sú neprípustné koncentrácie NH₄, Al, Pb, Fe, Mn, NO₂ na 2 odberových miestach.

Pramene a hydrogeologické vrtý

V k. ú. Dražkovce je evidovaný 1 hydrogeologický vrt úzkoprofilový s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou o hĺbke 14 m, štandardná merná výdatnosť vrtu je 2,333 l.s⁻¹. V území vyvierajú 3 pramene, dva s výdatnosťou 0,03 l.s⁻¹ a jeden s výdatnosťou 0,03 - 0,31 l.s⁻¹.

Zneškodňovanie odpadových vôd - súčasný stav

V obci je vybudovaná gravitačná kanalizačná sieť splaškovej kanalizácie PVC-U DN 300, dĺžky 2,65 km (údaj z r. 2019), napojená na skupinovú kanalizáciu Martin - Vrútky, s čistením na ČOV Vrútky. Potrubia sú uložené v strede obecných komunikácií. Kanalizačné šachty sú typové VSK 100 na celej

kanalizácii, v max. vzdialenosti 50 m, mieste zmeny nivelety potrubia a pri odbočení trasy. Z juhovýchodnej strany kanalizácia v obci Dražkovce príberá splaškovú vodu z obce Dolný Kalník a Diaková, PVC-U DN 300.

Splaškové vody z územia v časti Dolina sú odvádzané do individuálnych žump.

Zneškodňovanie odpadových vôd - navrhovaný stav

Odkanalizovanie rešpektuje odvádzanie splaškových odpadových vôd do kanalizácie a následné čistenie na ČOV Vrútky. Navrhovaná splašková kanalizácia bude vybudovaná z potrubia PVC, resp. PP s vnútorným priemerom DN 300 pevnosti SN10 a zaústená do existujúcej splaškovej kanalizácie.

Lokalita IBV Bôry (BI09) bude odkanalizovaná do existujúcej kanalizácie cez navrhovanú zástavbu v k. ú. Dolný Kalník. V k. ú. Dolný Kalník je navrhnutá prečerpávací stanica odpadových vôd.

Lokalita IBV Za dedinou (BI06) bude odkanalizovaná do existujúcej verejnej kanalizácie. Vzhľadom na výškové pomery územia, je navrhnuté umiestnenie prečerpávacej stanice odpadových vôd v navrhovaných plochách verejnej zelene.

Dažďové vody budú odvádzané mimo verejnú splaškovú kanalizáciu, ktorá je dimenzovaná len na odvod splaškových vôd.

Odtokové množstvo splaškových odpadových vôd v roku 2040:

Priemerný denný prietok splaškových odpadových vôd Q_{24} :

- je totožný s priemernou dennou potrebou vody (v zmysle STN 756101)

$$Q_{24} = 264,540 \text{ m}^3/\text{deň} = \mathbf{4,63 \text{ l/s}}$$

Maximálne denné množstvo splaškových vôd:

$$Q_{h \max} = Q_{S, \text{priem}} \times k_d = 4,63 \times 3,0 = \mathbf{13,89 \text{ l/s}}$$

Minimálny prietok splaškových vôd $Q_{\min}$:

$$Q_{h \max} = k_{h \min} \times Q_{24} = 0,6 \times 4,63 = \mathbf{2,78 \text{ l/s}}$$

Ročné množstvo splaškových vôd:

$$Q_{\text{rok}} = Q_{V, \text{priem}} \times 365 = 264,540 \times 365 = \mathbf{96.557,1 \text{ m}^3/\text{deň}}$$

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody z o obecných komunikácií sú odvedené uličnými vpustami do podlažia alebo do odvodňovacieho systému rigolov popri komunikáciách, ktoré sú zaústené do potokov pretekajúcich obcou. Tento stav je nevyhovujúci a nezodpovedá environmentálnym stratégiám.

Dažďové vody z rodinných domov sú odvedené do terénu. Dažďovú vodu je potrebné v čo najväčšej miere zadržať v území. Dažďové vody zo striech objektov budú prednostne likvidované priamo na príslušných pozemkoch vsakovaním do podlažia.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Obec Dražkovce má spracovaný Program odpadového hospodárstva v súlade s Programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja na r.2016 - 2020, z ktorého vyplývajú rôzne opatrenia:

- opatrenia na dosiahnutie cieľov pre vybrané prúdy odpadov,
- opatrenia na zníženie množstva vzniku komunálnych odpadov, opatrenia na zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následného zhodnotenia,
- opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládky odpadov,
- opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov a o význame značiek na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zhodnotiť.

Komunálny odpad občania ukladajú do zberných nádob, ktoré majú umiestnené pred rodinnými a bytovými domami. Obec Dražkovce separuje nasledovné zložky komunálneho odpadu BIO odpad, elektro, papier, plasty, sklo, šatstvo. Tieto zložky komunálneho odpadu sú povinní držiteľia komunálneho odpadu vytriediť a donáškovým spôsobom ich umiestňovať do špeciálnych zberných nádob, ktoré sú vo vlastníctve obce umiestnené na verejných priestranstvách.

V roku 2019 sa v obci vyprodukovalo spolu 404,48 t komunálneho odpadu, t.j. v priemere 381,6 kg odpadu na obyvateľa (tab. 9).

Tab. 9 Množstvá odpadu vyprodukovaného v obci v roku 2019.

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Množstvo v t
200139	plasty - PET	O	32,94
200101	papier a lepenka	O	16,54
200133	baterie a akumulátory s Pb2Hg	N	0,02
200126	odpadové oleje	N	0,02
200121	odpady so žiariviek	N	
200101	Odpady z viacvrstvových materiálov (okrem r.1)	O	
200136	Vyradené elektric.a elektronické zariadenie s obs.NL	N	1,14
200139	Odpady z plastov - PE	O	
200139	Odpady z plastov - PP	O	
200139	Odpady z plastov - PS	O	
200139	Odpady z plastov - PVC	O	
200102	Odpady zo skla	O	26,37
200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	127,75
200140	Kovový odpad	O	
200301	zmesový komunálny odpad	O	185,27
170107	Drobný stavebný odpad	O	6,51
200110	Šatstvo	O	7,13
200123	Vyradené zariadenia obsahujúce chlorfluórované uhlovodíky		0,79
	ODPADY SPOLU	O + N	404,48

Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma Brantner Fatra s.r.o. Martin a ukladá ho na skládku Martin – Kalnô. Komunálny odpad sa vyváža spreď domov. Obec má zavedený dobrý systém zberu separovaného odpadu – komponenty: papier, sklo, PET fľaše, kovový odpad, šatstvo, na separovaný odpad sú stojiská - zberné miesta - s 1100 litrovými kontajnermi. Na území obce sa nachádza 20 stojísk - zberných miest. Elektro-odpad býva vyvážaný 2x do roka. Obec nemá vybudované zberné zariadenie na separovaný odpad (zhromažďovanie, predbežné triedenie, dočasné uloženie odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov) - zberný dvor, ani obecné kompostovisko a nemá ani záujem ho vybudovať.

V k. ú. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava eviduje 5 skládok odpadu, z toho 4 odvezené a 1 nelegálnu skládku - opustenú bez prekrytia.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).

Zdroje hluku

Zdroje hluku môžeme rozdeliť podľa pôvodu na hluk z pozemnej dopravy (cestnej a železničnej dopravy) a iné zdroje hluku (hluk z výrobných prevádzok a náhodili hluk, prelety lietadiel, vtáctvo, domáce zvieratá pod.).

Zdrojom dopravného hluku v obci je najmä cesta III/2145. Premávku na spomínanej komunikácii predstavuje prevažne cieľová doprava a tranzit do obcí Diaková, Dolný Kalník, Sklabiňa, Záborie a Turčianske Jaseno resp. do Jasenskej doliny. Merania hlukovej záťaže z cestnej dopravy na spomínanej ceste v obci neboli vykonané.

Prípadným zdrojom hluku by v budúcnosti mohla byť rýchlostná cesta R3 vo výhlade, ak by sa realizovala cez k. ú. Dražkovce. V takomto prípade je potrebné zo strany investora urobiť protihlukové opatrenia v súlade s platnou legislatívou, aby hluk negatívne nezasahoval do príslušného existujúceho obytného územia.

Ďalším zdrojom hluku je regionálne letisko Martin, ktoré sa nachádza mimo zastavnú časť obce. Celé k. ú. Dražkovce sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Martin, určených rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn.313/79/99 zo dňa 11.05.1999.

Ochrana verejného zdravia pred hlukom v mimopracovnom (životnom) prostredí je uvedená vo vyhláske MZ SR č. 549/2007 Z.z. a vzťahuje sa na hluk, ktorý sa vyskytuje v chránenom vonkajšom

prostredí alebo chránenom vnútornom prostredí budov v súvislosti s činnosťou (prevádzkou) nestacionárnych a stacionárnych zdrojov hluku alebo s aktivitami ľudí (tab. 10).

Tab. 10: Prípustné hodnoty hluku pre rôzne kategórie územia podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z.

Kateg. územia	Opis chráneného územia alebo vonkajšieho priestoru	Refer. časový interval	Prípustné hodnoty (dB) ^{a)}				
			Hluk z dopravy				Hluk z iných zdrojov L _{Aeq, p}
			Pozem. a vodná doprava b)c) L _{Aeq, p}	Železn. dráhy c) L _{Aeq, p}	Letecká doprava		
					L _{Aeq, p}	L _{Asmax,p}	
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom, napr. kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály	deň	45	45	50	-	45
		večer	45	45	50	-	45
		noc	40	40	40	60	40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, ^{d)} vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území	deň	50	50	55	-	50
		večer	50	50	55	-	50
		noc	45	45	45	65	45
III.	Územie ako v kategórii II v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá	deň	60	60	60	-	50
		večer	60	60	60	-	50
		noc	50	55	50	75	45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov	deň	70	70	70	-	70
		večer	70	70	70	-	70
		noc	70	70	70	95	70

Vibrácie

Zdrojom vibrácií sú osobné a nákladné vozidlá, ktoré sú zároveň aj pôvodcami zvýšenej prašnosti pri transporte po cestnej sieti v zastavanom území. Iné zdroje vibrácií nie sú známe.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).

Radónové riziko

Prírodná rádioaktivita sa v k.ú. nevyskytuje nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia.

Obr. 1 Radónové riziko v k. ú. Dražkovce
(zdroj: <https://apl.geology.sk/radio/>)

Časť zastavaného územia a severozápadná časť k. ú. a JV je zaradená medzi územia so stredným radónovým rizikom. Na ostatnom riešenom území je nízke radónové riziko. Pre riešené k. ú nie je prognóza zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm) (obr. 1).

Zdroje žiarenia a fyzikálne polia iného charakteru nie sú v riešenom území známe.

6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

V rámci koncepcie rozvoja obce v riešenom území sa nenavrhujú charakter aktivít, ktoré by vyžadovali významné terénne úpravy a zásahy do krajiny. Rozvojové funkčné územia sa navrhujú so zachovaním a využitím pôvodnej konfigurácie terénu. Týmto zásadám sa prispôsobila aj drobná hmotová štruktúra navrhovanej funkčnej zástavby prevažne v obytnom území.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Vymedzenie dotknutého územia je v súlade s riešením Územného plánu obce Dražkovce (ÚPN-O). Obec z hľadiska územnosprávneho členenia patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Martin. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 438,72 ha.

Katastrálne územie obce hraničí s k. ú. obcí Martin, Tomčany, Diaková, Žabokreky, Záborie, Dolný Kalník a Horný Kalník.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie, inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.

Horninové prostredie, inžinierskogeologické vlastnosti

V zmysle inžinierskogeologickej rajonizácie Slovenska (Hrašna & Klukanová 2002) zasahujú do riešeného územia:

- **Sf – rajón flyšoidných hornín:** je vyčlenený na územiach, kde na povrch vystupujú zbridlíchnaté ílovcovo – prachovcové (aj slieňovcové) horniny, pravidelne sa striedajúce s pieskovecami (príp. zlepenkami alebo karbonátmi). Súvrstvia sú spravidla zvrásnené a značne tektonicky porušené. Striedanie relatívne priepustných (pieskovce) a nepriepustných (ílovce, prachovce) hornín spôsobuje, že územia bývajú málo zvodnelé. Morfológický ráz územia je charakteristický miernymi až strednými svahmi a plochými chrbátmi. Veľmi časté sú zosuvy a to nie len po plochách vrstevnatosti, ale aj v prípade, ak vrstvy zapadajú do svahu, kedy horniny sú vystavené intenzívnejšiemu zvetrávaniu prenikajúcemu po vrstvách. V tomto prípade sú šmykové plochy obyčajne na rozhraní zvetraných a zdravých hornín,
- **D – rajón deluviálnych sedimentov:** do rajónu deluviálnych sedimentov okrem svahových (ronových) splachov sú začlenené deluviálne – soliflukčné a zosunové akumulácie, ako aj rozložené horniny (zeminy) eluviálnej zóny. Pri úpäť svahov, a vo svahových depresiách dosahujú hrúbku niekoľko m, zatiaľ čo na eleváciách, v strmých a horných častiach svahov je ich hrúbka malá (2 – 3 m). K najčastejším geologickým procesom v rajóne patrí erózia, zosúvanie, resp. podomieľanie a abrázia brehov riek a vodných nádrží. K intenzívnej erózii (výmole, rokliny) dochádza hlavne na ílovcovo – prachovcovom a flyšovom podloží. Nemalú úlohu pri vytváraní zosunov a erózných javov hrá často prakticky nepriepustné podložie a zrážková činnosť, ako aj odlesňovanie, vytváranie zárezov a odrezov, nesprávne obrábanie poľnohospodárskej pôdy a iné zásahy človeka.

Na základe uvedenej inžinierskogeologickej rajonizácie a výsledkov konkrétne zameraných inžiniersko-geologických prieskumov je možné určiť hospodárske využitie lokalít situovaných v tomto rajóne.

Ložiská nerastných surovín

V riešenom území nie sú evidované ložiská nerastných surovín, staré banské diela ani prieskumné územie pre vyhradený nerast.

Seizmicita

Podľa STN 73 0036 - „Seizmické zaťaženie stavieb“ - príloha A2 "Seizmotektonická mapa Slovenska" sa predmetné územie nachádza v seizmickej oblasti 6 a 7° MSK-64. Základné seizmické zrýchlenie zodpovedá zemetraseniu s periódou výskytu 450 rokov a vzťahuje sa na objekty so súčiniteľom významnosti $g_l=1,0$ s priemernou životnosťou 50-100 rokov.

Na stavebné účely a projektovanie je potrebné použiť mapu vypracovanú pre potreby slovenskej technickej normy STN EN 1998-1/NA/Z2 (Eurokód 8: Navrhovanie konštrukcií na seizmickú odolnosť). Je dostupná v Slovenskom ústave technickej normalizácie .

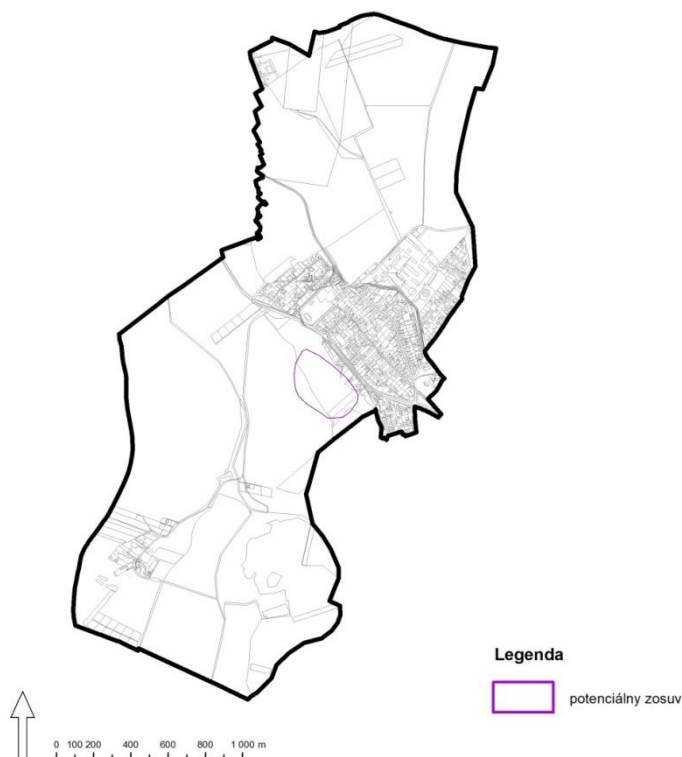
Geodynamické javy (zosuvy)

Pri rôznych antropogénnych činnostiach, najmä tých, ktoré sú spojené s hĺbením výkopov, zárezov a odrezov, môže byť ohrozená stabilita svahov. Týka sa to najmä svahov, na ktorých spodnú vrstvu delúvií tvoria flyšoidné sedimenty s podstatným zastúpením ílovcových a slieňovcových hornín.

V Mape náchylnosti územia na svahové pohyby v M 1:50 000 je v riešenom k. ú. znázornený rajón potenciálne nestabilných území, ktorý zahŕňa územia s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou nevylučujúcou v prípade priaznivých morfológických pomerov občasný vznik svahových deformácií (najmä skupiny zosúvania a tečenia) vplyvom prírodných pomerov. Územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Rajón zahŕňa aj územia postihnuté intenzívnou výmoľovou eróziou a územia ohrozené opadávaním úlomkov (<http://apl.geology.sk/atlassd/>).

V uvedenom rajóne je registrovaný výskyt potenciálneho zosuvu (obr. 3) s geologickou stavbou striedania sa skalných a poloskalných hornín. V riešenom území dosahuje celkovú rozlohu 8,2 ha, so sklonom svahu 12°. Prírodnou príčinou vzniku uvedeného potenciálneho zosuvu sú klimatické faktory + bočná, hĺbková erózia, abrázia.

Aktivizácia svahových deformácií, dosiaľ nezmapovaných, hrozí vplyvom prírodných pomerov alebo negatívnymi antropogénnymi faktormi, resp. ich kombináciou na plochách v k. ú., ktoré sú v rajónoch nestabilných a potenciálne nestabilných území.

Obr. č. 2 Svahová deformácia (zosuv)
(Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlassd/>)

Geodynamické javy sú zobrazené v strategickom dokumente v Návrhu ÚPN-O Dražkovce vo výkrese č. 2 a 3. KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA S VYZNAČ. ZÁVÄZNOU ČASŤOU RIEŠENIA A VPS.

Geomorfologické pomery

Geomorfologické členenie územia

V zmysle geomorfologických jednotiek Slovenska (Mazúr & Lukniš 1986) je riešené územie tvorené nasledovne:

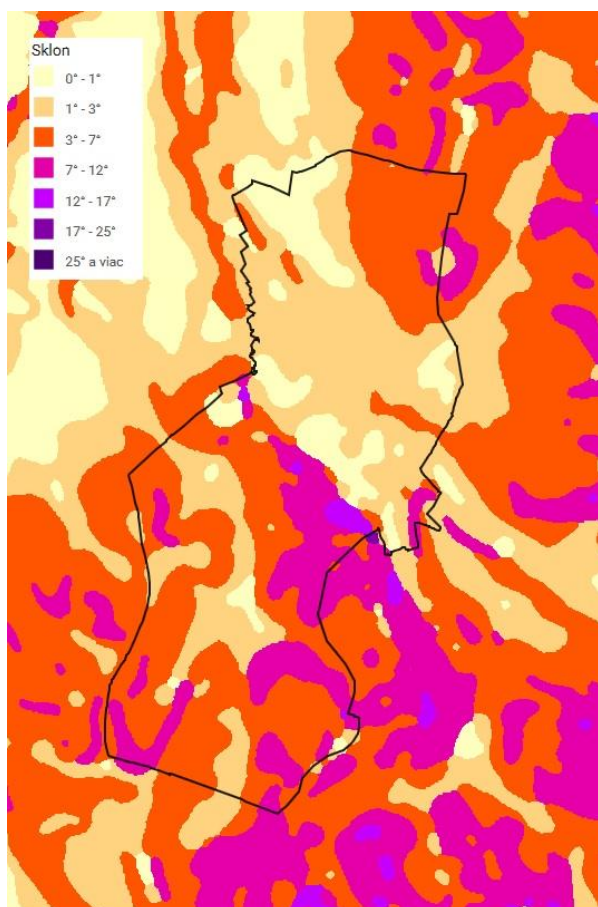
Sústava: Alpsko-Himalájska
Podsústava: Karpaty
Provincia: Západné Karpaty
Subprovincia: Vnútorne západné Karpaty
Oblasť: Fatransko-tatranská oblasť
Celok: Turčianska kotlina
Podcelky: Mošovská pahorkatina

Charakteristika hlavných typov reliéfu

Riešené územie je prevažne hladko modelované, zodpovedá reliéfu kotlinových pahorkatín s negatívnymi morfoštruktúrami typu priekopových prepadlín a morfoštruktúrnych depresií kotlin. Ďalšou morfoštruktúrou v území je vrásovo-bloková fatransko-tatranská. Najnižšia nadmorská výška v údolí potokov a ich prítokov v katastri je 412,5 m n. m., hornou hranicou je nadmorská výška 470 m v m. č. Bôry.

Sklonitosť reliéfu

Sklonitosť reliéfu determinuje výskyt reliéfových procesov, charakter pôdneho krytu a spôsob využívania krajiny. Sklonitosť prevažnej časti k. ú. nepresahuje 7°. Polohy s vyššou sklonitosťou, miestami aj nad 12° sú sústredené v centrálnej časti k. ú. a na hraniciach s k. ú. Dolný Kalník (obr. 3).

Obr. 3 Sklonitostné pomery

(zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, dostupné na: <https://zbgis.skgeodesy.sk>)

2. Klimatické pomery, zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Z hľadiska podnebných podmienok sa k. ú. Dražkovce rozprestiera v mierne teplej oblasti s okrskom mierne teplým, vlhkým, s chladnou až studenou zimou (január ≤ -3 °C, júl ≥ 16 °C) (Lapin et al. 2002). Pre predmetné územie je charakteristická kotlinová klíma s veľkou inverziou teplôt, s priemernou januárovou teplotou - 2,5 °C až - 5 °C a priemernou júlovou teplotou 17 °C až 18,5 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok je 800 mm (priemer za r. 1961-1990) (Faško & Šťastný 2002). Najbližšia zrážkomerná stanica k riešenému k. ú. je v obci Belá-Dulice (IND 24280).

Tab. 11 Distribúcia zrážok v skúmanom území a jeho okolí (údaje zrážkomernej stanice Belá –Dulice)

pozorované obdobie	zrážky [mm stĺpca]												Rok	L	Z
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
24240 Belá-Dulice [483 m n.m.]															
1981-2004	46	38	46	49	83	99	96	80	71	59	57	52	772	478	294
MIN	8	5	9	16	22	41	33	16	20	6	18	22	624	273	148
MAX	99	82	130	123	171	186	236	189	186	139	111	109	970	688	450

Turčianska kotlina s ohľadom na geografické a geomorfologické danosti sa radí medzi kotliny s nevhodnými rozptylovými podmienkami. Jedná sa o pomerné úzku vysočinnú kotlinu, výrazne ohraničenú vrstvami, zvažujúcu sa z juhu na sever, kotlina je menej vetrateľná a v prechodných obdobiach sa v nižších nadmorských výškach vyskytujú časté inverzné stavy ovzdušia. Sledovaná oblasť je charakteristická veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m/s, čo predstavuje až 74 % týchto situácií v roku.

Podľa údajov z meteorologickej stanice Bystrica (470 m n.m.) prevláda južné a juhozápadné prúdenie vetra s priemernou rýchlosťou 3,1 - 3,2 m.s⁻¹.

3. Ovzdušie, stav znečistenia ovzdušia.

Relevantné znečisťujúce látky:

- atmosférický aerosól (TZL – tuhé znečisťujúce látky, resp. prachové častice):
 - PM10 (časť TZL, častice s aerodynamickým priemerom menším ako 10 mikrometrov),
 - PM 2.5 (časť PM10, častice s aerodynamickým priemerom menším ako 2.5 mikrometra),
- oxid dusičitý (NO²): antropogénne zdroje oxidov dusíka sú najmä emisie z cestnej dopravy, spaľovacie procesy v priemysle a energetike. Oxidy dusíka v ovzduší prechádzajú chemickými reakciami a vytvárajú tuhé častice – dusičnany,
- oxid siričitý (SO²): produkt spaľovania palív s obsahom síry, je emitovaný pri výrobe tepla a elektrickej energie v tepelných elektrárnach a tiež pri rôznych technologických procesoch.

Stav znečistenia ovzdušia v riešenom území nie je známy z dôvodu absencie meracej stanice. Kvalita ovzdušia v obci nie je ovplyvnená prevádzkovateľmi vyžadujúcimi integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania IPKZ (<http://ipkz.enviroportal.sk>). Prevádzky priemyselnej výroby emitujúce do ovzdušia znečisťujúce látky sú činné na území okresu Martin, kde 14 zdrojov znečisťovania je zaradených do kategórie veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia a cca 290 stredných zdrojov znečisťovania v zmysle zákona 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia (Hajniková a kol. 2012).

V obci v zimnom období za zhoršených rozptylových podmienok dominuje znečistenie zo spaľovania tuhých palív z vykurovania domov. Potenciálni producenti znečisťujúcich látok sú uvedení v kap. B.II.1.

4. Vodné pomery, povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody

V prílohe č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v k.ú. nachádza 1 vodohospodársky významný vodný tok: **Sklabinský potok** (p.č. 156): tok IV. rádu, hydrologické poradie 4-21-05-106,

dĺžka 17,4 km. Pramení na severozápadnom úpätí Končitého vrchu (1 096,8 m n. m.) vo Veľkej Fatre. Ústi do Turca v k. ú. Martin (m. č. Priekopa).

Zastavanou časťou obce preteká Sklabinský potok z východu na západ, v celom k. ú. má dĺžku cca 3,918 km. V riešenom území sa ďalej nachádzajú dva menšie vodné toky: potok Kalník (v k.ú. v dĺžke cca 2,9 km), ktorý následne vteká do Sklabinského potoka. Potok Silava (v k.ú. v dĺžke 3,9 km) pramení na južnom okraji k. ú., má jeden bezmenný pravostranný prítok.

Zraniteľné oblasti

Zraniteľné oblasti sú v zmysle § 34 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách poľnohospodársky využívané územia, z ktorých zrážkové vody odtekajú do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l^{-1} alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Podľa nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z. z., prílohy č. 1 k zraniteľným oblastiam patrí aj riešené k. ú. Dražkovce.

Povodňové ohrozenie

Úsek Sklabinského potoka od obce Sklabiňa po obec Dražkovce je vyhodnotený ako úsek možných povodní. Prispieva k tomu ich charakter horských riek typických rýchlym stúpaním, ale zároveň i rýchlym poklesom vodnej hladiny (zdroj: Informácie pre verejnosť, OÚ Martin 2009).

Obec má spracovaný plán povodňovej ochrany z r.2015 – Povodňový plán záchranných prác obce, ktorý bol spracovaný v súlade s Metodickým pokynom ObÚ Martin č.3/2011.

Pre riešené katastrálne územie nie sú v súčasnosti k dispozícii povodňové mapy - mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika. Nakoľko pre všetky vodné toky nebol doteraz určený rozsah inundačného územia, pred výstavbou v lokalitách, situovaných v bezprostrednej blízkosti vodných tokov, bude potrebné vypracovať hladinový režim tokov a následne vlastnú výstavbu situovať mimo zistené inundačné územie nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody, resp. stanoviť ochranu riešeného územia vodohospodárskou stavbou, reguláciou alebo ohradzovaním vodného toku. Projektovú dokumentáciu navrhovanej ochrany, ktorej súčasťou bude hydrotechnický výpočet so zistením hladiny pri Q_{100} , je potrebné prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodného toku.

Podzemné vody

V riešenom území vyvierajú nasledovné typy objektov:

- 1 hydrogeologický vrt úzkoprofilový s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou o hĺbke 14 m, štandardná merná výdatnosť vrtu je $2,333 \text{ l.s}^{-1}\text{m}$,
- 3 pramene, dva s výdatnosťou $0,03 \text{ l.s}^{-1}$ a jeden s výdatnosťou $0,31 \text{ l.s}^{-1}$,
- kopaná studňa v lokalite Dolina, horninové prostredie: kvartér, genetický typ: silikátovo-karbonátogénny, chemický typ Ca-HCO_3 , trieda kvality A,
- kopaná studňa v zastavanom území v centre obce, horninové prostredie: neogén – kvartér, genetický typ: silikátovo-karbonátogénny, chemický typ Ca-HCO_3 , trieda kvality B.

(zdroj: <https://apl.geology.sk/hydrochem/>)

Geochemická charakteristika prostredia vodných zdrojov

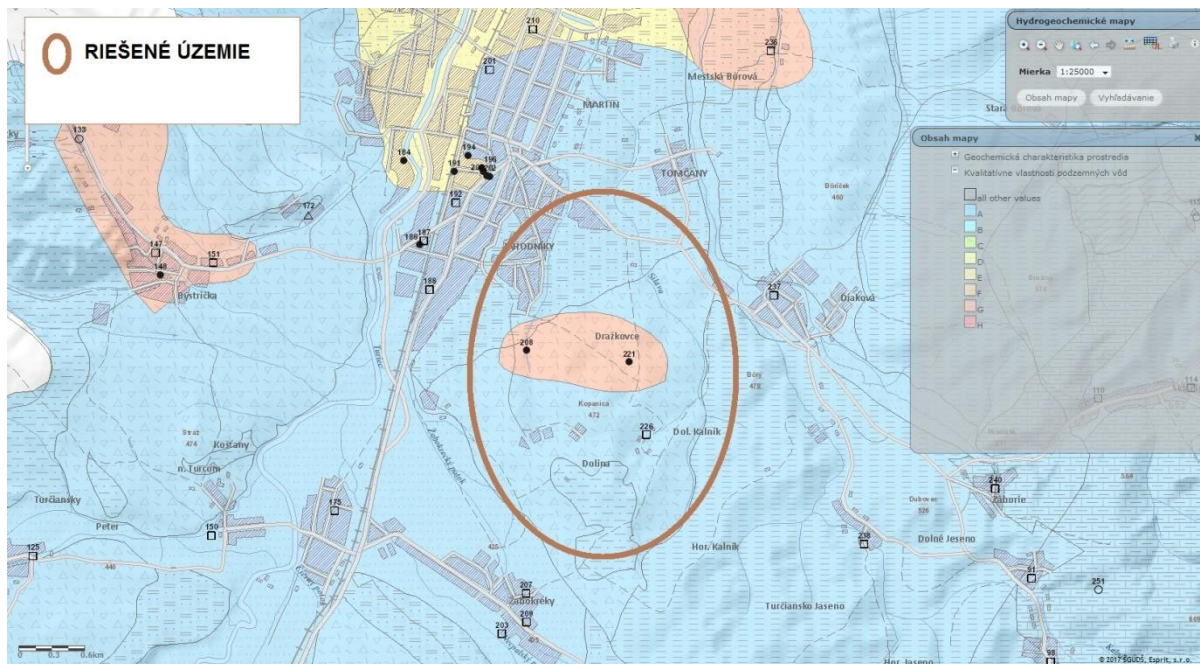
V k. ú sa vyskytujú z hľadiska genézy nasledovné typy podzemnej vody:

- silikátovo-karbonátogénne podzemné vody: chem. typ: Ca-HCO_3 , resp. Ca-Mg-HCO_3 typ, celková mineralizácia: 300-800 mg/l, horninové prostredie: kvartér - fluviálne sedimenty - nívne hliny, piesčité hliny, piesčité štrky a piesky (holocén), medzizrnová priepustnosť, lokality: intravilán,
- silikátovo-karbonátogénne podzemné vody: chem. typ: Ca-HCO_3 , resp. Ca-Mg-HCO_3 typ, celková mineralizácia: 300-800 mg/l, horninové prostredie: kvartér – proluviálno-deluviálne sedimenty – hlinito-kamenito-štrkovité (holocén-pleistocén), puklinová priepustnosť, lokality: J a JV časť k.ú,
- silikátovo-karbonátogénne podzemné vody: chem. typ: Ca-HCO_3 typ celková mineralizácia: 500-800 mg/l, horninové prostredie: paleogén v celku – ílovce, menej polohy brekcií a pieskovcov, typ priepustnosti: puklinová, centrálna časť k. ú. mimo intravilánu, lokalita Bôry,
- silikátovo-karbonátogénne podzemné vody: chem. typ: Ca-HCO_3 , resp. Ca-Mg-HCO_3 typ, celková mineralizácia: 200-700 mg/l, horninové prostredie: sedimentárny neogén v celku – vápnité íly, piesčité štrky a piesky, medzizrnová priepustnosť, lokality: J od časti Dolina.

(zdroj: <https://apl.geology.sk/hydrochem/>)

Podzemné vody v katastri obce Dražkovce zaradujeme do dvoch kategórií:

- kategória A - najlepšia kvalita. Zväčša v plnom rozsahu vyhovujú všetkým ukazovateľom podľa Vyhlášky MZ SR č. 151/2004 pre pitnú vodu,
- kategória G - príčinou zhoršených kvalitatívnych vlastností podzemných vôd sú neprípustné koncentrácie NH_4 , Al, Pb, Fe, Mn, NO_2 na 2 odberových miestach (obr. 4).

Obr. 4 Podzemné vody v k. ú. Dražkovce
(zdroj: <http://apl.geology.sk/hydrochem>).

V k. ú. Dražkovce sa nenachádza lokalita zahrnutá do štátnej monitorovanej siete kvality podzemných vôd. Najbližšie objekty sú v Košťanoch a v Martine – Priekope (SHMÚ, 2019). Obec Dražkovce má vybudovanú vodovodnú sieť napojenú na skupinový vodovod Martin. Obec je zásobovaná vodou prostredníctvom vodojemu Jahodníky s objemom 6000 m³, z ktorého prúdi voda zásobným potrubím DN 700 do Martina.

5. Pôdne pomery, kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Pôdne pomery, kultúra – druhy pozemkov

Tab. 12 Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. obce

Druh pozemkov	Výmera v ha	Podiel v %
orná pôda	235,1981	53,61
záhrady	10,0257	2,29
lúky a pasienky-TTP	110,4272	25,17
Poľnohospod. pôda spolu	355,6510	81,07
lesná pôda	25,9307	5,91

Pôdne typy v riešenom území:

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné hlavné pôdne typy na poľnohospodárskych pôdach, ktoré sú vyčlenené podľa máp BPEJ a bližšie charakterizované v tabuľke č. 13 a zobrazené v ÚPN-O vo výkrese č. 6.

- **fluvizeme**: výskyt v nivách vodných tokov, ktoré sú alebo boli donedávna ovplyvnené záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý humusový horizont. V riešenom území prevládajú subtypy glejové,

- kambizeme: sú pôdy s rôznym hrubým svetlým humusovým horizontom, pod ktorým je B horizont zvetrávania skeletnatých substrátov s rôznym, väčšinou s vyšším obsahom skeletu. V riešenom území prevládajú subtypy typické,
- čiernice: sú pôdy s tmavým humusovým horizontom, vyskytujúce sa prevažne v nivách vodných tokov, v riešenom území sa nachádzajú *glejové* s trvalejším výskytom podzemnej vody blízko povrchu pôd a typické – karbonátové,
- pseudogleje: sú pôdy s tenkým svetlým humusovým horizontom, pod ktorým je vyluhovaný eluviálny horizont a hlboký B horizont s výrazným oglejením, ktoré sa vyskytuje aj v eluviálnom horizonte. Celý profil je sezónne výrazne prevlhčený v dôsledku nízkej priepustnosti B horizontu pre vodu,
- regozeme: (v starších klasifikáciách: mačínové pôdy) sú pôdy s veľmi tenkým svetlým humusovým horizontom, ktorý sa vytvoril na viatych pieskoch, na íloch, slieňoch, alebo sprašiach.

Tabuľka č. 13: Pôdne typy na základe bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek v k. ú. Dražkovce na poľnohospodárskej pôde

BPEJ	Charakteristika BPEJ na poľnohospodárskej pôde
0711002	fluvizeme glejové, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0711005	fluvizeme glejové, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy - ľahšie
0712003	fluvizeme glejové, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0720003	čiernice karbonátové, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0729002	čiernice glejové, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0729003	čiernice glejové, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0733062	čiernice typické, silne skeletovité, plytké stredne ťažké pôdy
0757002	pseudogleje, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0757202	pseudogleje, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0763402	kambizeme typické, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0764003	kambizeme typické, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0764203	kambizeme typické, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0764303	kambizeme typické, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0764403	kambizeme typické, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0769002	kambizeme pseudoglejové, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0769202	kambizeme pseudoglejové, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0769402	kambizeme pseudoglejové, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0770403	kambizeme pseudoglejové, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0770503	kambizeme pseudoglejové, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0782872	kambizeme typické, silne skeletovité, stredne hlboké a stredne ťažké pôdy
0788403	regozeme, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0863402	kambizeme typické, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0864403	kambizeme typické, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0869202	kambizeme pseudoglejové, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0870203	kambizeme pseudoglejové, bez skeletu, hlboké ťažké pôdy
0882672	kambizeme typické, silne skeletovité, stredne hlboké a stredne ťažké pôdy

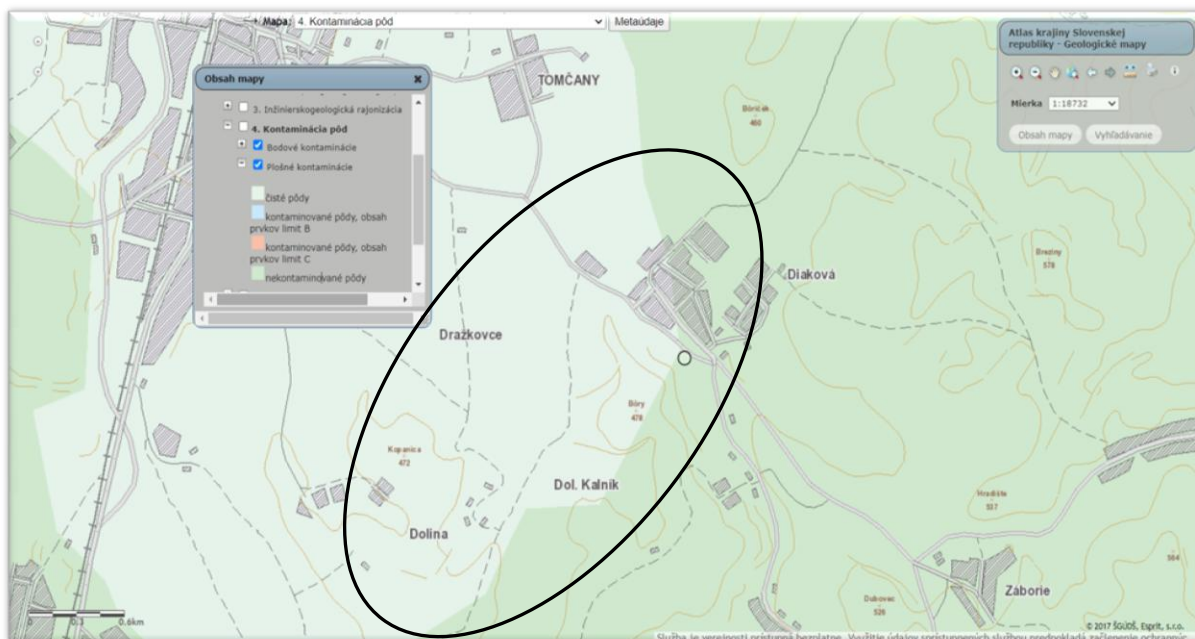
Bonita pôdy

Podľa zák. č. 57/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Podľa Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z. v katastrálnom území Dražkovce je to PP s kódom bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ): 0711002, 0711005, 0712003, 0720003, 0764003, 0764203, 0769002. Chránená pôda sa nachádza hlavne na plochách medzi cestou I/65 a riekou Turiec.

Poľnohospodárske pôdy v Turčianskej kotline sú v rámci Slovenska hodnotené ako stredne produkčné pôdy. Z hľadiska kvality pôd, vyjadrenej BPEJ, sú tu pôdy zaradené do skupiny 4 - 8.

Kontaminácia pôdy

Podľa Atlasu krajiny SR v riešenom území nie je zaznamenaný plošný výskyt kontaminovanej pôdy. Západná časť k. ú. má relatívne čistú pôdu, pôdy vo východnej časti k.ú. sú nekontaminované, geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A (obr. č.5).

Obr. 5 Plošný výskyt kontaminovanej pôdy v k. ú. Dražkovce

(Zdroj: Čurlík, J. & Šefčík, P.: Kontaminácia pôd [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2014. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny>)

Potenciálne nebezpečenstvo kontaminácie pôdy predstavujú skládky odpadu. V riešenom území sú evidované 4 nelegálne (odvezené) skládky a jedna nelegálna opustená skládka bez prekrytia. Ďalšie menšie nelegálne neevidované skládky odpadu boli dohľadané počas terénneho prieskumu v blízkosti poľných ciest a v brehových porastoch.

Ďalšie potenciálne zdroje znečistenia pôdných zdrojov v Dražkovciach sú:

- chemizácia (hnojenie priemyselnými hnojivami),
- koncovka chovu hospodárskych zvierat (vývoz tekutých odpadov), priesaky z poľnohospodárskej výroby. Riziko kontaminácie pôdy vzniká aj pri dočasnem uskladňovaní hnoja v nezabezpečených hnojiskách v extraviláne,
- úniky z kanalizácií a septikov.

6. Fauna, flóra, kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Fauna

Predmetné územie sa nachádza v poľnohospodárskej kultúrnej krajine zameranej na produkciu obilnín a krmovín, čo ovplyvňuje druhové spektrum živočíchov. Zoocenózy sú tvorené spoločenstvami typickými pre biotopy tzv. sekundárneho bezlesia.

V zmysle výskumu a publikovaných prác Topercera (1997, 2000) sa distribúcia druhov viaže na:

- umelé nelesné formácie nahrádzajúce lužné lesy nížinné a podhorské na poriečnych nívach, proluviálnych kuželoch a v úvalinách so zvyškami lužných lesov, krovín a mokradí, s veľkou intenzitou modifikácie krajiny - ťažisko distribúcie druhov indo-afrického a transmigrantov arktického typu rozšírenia,

- umelé nelesné formácie nahrádzajúce dubovo-hrabové, dubové a bukové podhorské lesy v kotlinových a pedimentových pahorkatinách a na riečnych terasách so zvyškami týchto lesov a krovín a strednou intenzitou modifikácie krajiny - ťažisko distribúcie druhov paleogejského, európsko-turkejského a mediteránneho typu rozšírenia.

Ťažiskami biodiverzity v obci sú:

- 2 genofondové lokality: Bôry a Dražkovce – Klíny,
- prítomnosť vodných tokov: Kalník a Sklabinský potok.

Vhodne zvolené výskumné metódy by poskytli informácie o druhovej skladbe bezstavovcov a rýb, ktorá v súčasnosti nie je známa zo skúmaného územia. Podrobné výsledky sú najbližšie k riešenému k. ú. uvádzané z územia národných parkov Veľká Fatra a Malá Fatra. Ostatné skupiny živočíchov sú zhodnotené len na základe prezencie počas terénnych výjazdov uskutočnených počas prípravy Krajinnoekologického plánu obce.

Stavovce (Vertebrata)

Plazy a obojživelníky (Reptilia a Amphibia)

V sledovanej oblasti boli potvrdený výskyt vretenice severnej (*Vipera berus*), užovky obojkovej (*Natrix natrix*) a jašterice živorodej (*Lacerta vivipara*). Na základe znalostí z regiónu sa udáva výskyt slepúcha lámavého (*Anguis fragilis*) a jašterice obyčajnej (*Lacerta agilis*). Potok Kalník je predpokladaným stanovišťom pre rozmnožovanie skokana hnedého (*Rana temporaria*), ropuchu bradavičnatú (*Bufo bufo*), a to najmä v častiach s podmočenými porastmi trstia napr. pri futbalovom ihrisku.

Vtáky (Aves)

Najpočetnejšie zastúpeným druhom je pinka lesná (*Fringilla coelebs*), slávik červienka (*Erithacus rubecula*), penica čierohlavá (*Sylvia atricapilla*), p. popolavá (*S. curruca*), p. obyčajná (*S. communis*) a sýkorky (*Parus major*, *P. caeruleus*). Vyššiu frekvenciu záznamov vykazujú aj kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), glezg hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*). Hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*) sa udomácnila v záhradách v obci. Škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), kanárik poľný (*Serinus serinus*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), pŕhľaviar červenkastý (*Saxicola rubetra*), stehlík konôpkár (*Carduelis cannabina*), s. pestrý (*C. carduelis*), vrabec domový (*Passer domesticus*), žltouchost domový (*Phoenichuros ochruros*), oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*) sú bežnými hniezdičmi v záhradách. Vrabec poľný (*Passer montanus*) a hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*) boli pozorované na okraji obce. Straka čiernozobá (*Pica pica*), sojka obyčajná (*Garullus glandarius*) zaletujú do okolia obce, straky hniezdia bežne v kroví za obcou. V obci boli bežne pozorované drozdy: d. čierny (*Turdus merula*), d. plavý (*T. philomenos*) a d. čvíkotavý (*T. pilaris*), trasochost biely (*Motacilla alba*), lastovička domová (*Hirundo rustica*) a belorítka domová (*Delichon urbica*), potravné stanovišťa tu majú jastrab lesný (*Accipiter gentilis*) a j. krahulec (*Accipiter nissus*). V sledovanej obci ďalej hniezdia kukučka jarabá (*Cuculus canorus*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), myšiarka ušatá (*Asio otus*).

Lúky v sledovanej oblasti predstavujú vhodný biotop pre ohrozeného chriapkáča poľného (*Crex crex*) a pre prepelicu poľnú (*Coturnix coturnix*). Sú loviskom myšiaka lesného (*Buteo buteo*) a sokola myšiara (*Falco tinnunculus*). V kríkoch na okrajoch lúk a polí hniezdia strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*) a strakoš obyčajný (*Lanius collurio*).

V brehových porastoch bol pozorovaný trasochost horský (*M. cinerea*).

Cicavce (Mammalia)

Z cicavcov boli opakovane pozorované jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) a sviňa divá (*Sus scrofa*). Prostredie je vhodné aj pre kunu skalnú (*Martes foina*), jazveca lesného (*Meles meles*), ale aj pre rozširujúceho sa psíka medvedíkovitého (*Nyctereutes procyonoides*). V blízkosti ľudských sídiel sa vyskytuje hranostaj čiernochostý (*Mustela erminea*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), v lesnom prostredí aj piskor obyčajný (*Sorex araneus*). V ekotóne a na zarastajúcich lúkach a pasienkoch sú typickými zástupcami plšík lieskový (*Muscardinus avellanarius*), v zalesnených častiach veverica stromová (*Sciurus vulgaris*). Z netopierov sa vyskytuje netopier obyčajný (*Myotis myotis*), taktiež raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), ucháč svetlý (*Plecotus auritus*). V záhradách bol zistený krt obyčajný (*Talpa europaea*), jež tmavý (*Erinaceus europeus*) a j. východoeurópsky (*E. concolor*). V blízkosti miestnych potokov je

predpoklad výskytu dulovnice väčšej (*Neomys fodiens*). Na lúkach a v remízach bol pozorovaný zajac poľný (*Lepus europaeus*). Vydra riečna (*Lutra lutra*) bola potvrdená trusom a stopami v blate pod obcou Dražkovce na Sklabinskom potoku.

Flóra

Takmer celé riešené územie však bolo v minulosti odlesnené. V súčasnosti sa v ňom vyskytuje len jedna plocha lesa na lesných pozemkoch a niekoľko menších plôšok nelesnej drevinovej vegetácie. Drevinové zloženie bolo zmenené, zvýšil sa pomer ihličnatých drevín, v lesnom poraste dominuje smrek obyčajný (*Picea abies*), z pôvodných druhov sa vo väčšej miere vyskytuje dub zimný (*Quercus petraea*), jeho zastúpenie by však bolo vhodné zvýšiť. Tvrdý luh už v území tiež nenájdeme, v brehových porastoch prevažujú vrby z okruhu vrby krehkej (*Salix fragilis* agg.).

Nízke zastúpenie lesných porastov a trvalých trávnych porastov odsúva obec Dražkovce medzi ekologicky najmenej stabilné katastrálne územia v rámci okresu Martin (Hajniková a kol. 2012).

Lesná vegetácia

Les na lesných pozemkoch sa v riešenom území nachádza na malej ploche na juhovýchode k. ú.. Oproti prirodzeným lesom je jeho drevinové zloženie výrazne zmenené. V súčasnosti tu prevažuje smrek obyčajný (*Picea abies*), ďalej sa vyskytujú duby okruhu duba zimného (*Quercus petraea* agg.), buk lesný (*Fagus sylvatica*), v menšom zastúpení ďalšie dreviny (viď. KEP kap. 1.3.1). V bylinnom podraze bol na severnom okraji lesa zaznamenaný výskyt invázneho druhu hviezdnik ročný (*Stenactis annua*).

Les tvoria prevažne mladé lesné porasty do 40 rokov so zvyšnými fragmentami starších, 80 – 120 ročných porastov, ktoré však podľa platného programu starostlivosti o les majú byť v tomto decéniu obnovené. Bolo by vhodné postupne pracovať na rekonštrukcii lesného porastu v prospech prirodzeného zloženia a chrániť staršie stromy, ktorých je v území nedostatok.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV)

V riešenom území sa vyskytujú vo významnejšom plošnom meradle 2 plochy, ktoré spĺňajú charakteristiky NDV a zároveň plnia na regionálnej úrovni úlohu genofondových lokalít (Hajniková a kol. 2012):

- menší lesík hraničiaci s intravilánom v jeho južnej časti (GL 139). Jedná sa o súvislejšiu plochu porastenú náletovými drevinami v rôznom štádiu prechodu k zapojenému lesu, z čoho cca 1,5 – 2 ha plocha spĺňa charakter zapojeného sukcesného lesa. Z hľadiska drevinového zloženia sa tu v stromovej vrstve vyskytujú prevažne dub letný (*Quercus robur*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*). Bohatá je tiež vrstva krov, v ktorej prevažujú hlohy (*Crataegus* sp.), častá je aj baza čierna (*Sambucus nigra*),
- porast dubov v juhovýchodnej časti intravilánu, ktorý zasahuje do k. ú. obce Dolný Kalník (GL 140). Dominujú v ňom vzrastlé jedince duba letného (*Quercus robur*), ktoré sú veľmi cenným zdrojom semien pre široké okolie. Samotný porast je v riešenom území vzácnym a ojedinelým funkčným krajinotvorným prvkom a poskytuje významné stanovišťa pre ďalšie druhy organizmov.

Ďalšou zložkou NDV sú brehové porasty:

- na brehoch **Sklabinského potoka** v extraviláne sú pomerne zachované. V Zelenom miestopise Martina a vrútok (Topercer 2005) sa pod označením „24 Sklabinský potok (Jordán) medzi Tomčanmi a Košútami“ pozornosť sústreďuje na jeho dlhší prírode blízky dolný úsek so zachovaným vrbovým brehovým porastom. V stromovom i krovinovom poschodí prevláda vrba krehká (*Salix fragilis*), v byliny poredšie, väčšinou bežné nivné druhy (ale aj valeriana lekárska *Valeriana officinalis*), od okrajov aj buriny (vratič, pichliač roľný),
- okolo potoka **Silava** sa nenachádzajú súvislé brehové porasty. Miestami okolo toku rastú skupinky drevín alebo solitéry, v poslednom úseku v rámci katastra aj dlhšia línia drevín, ktorej druhové zloženie je podobné ako pri Sklabinskom potoku pomerne jednotvárne, ale porasty sú významné z ekologického hľadiska aj ako priestor pre život pre mnohé druhy organizmov. Rastlinstvo dolnej úvalinovej časti nad Tomčanmi (v Zelenom miestopise je to „25. Silava“) predstavuje mladší lužný lesík s prevahou jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*) (zo stromov ešte vrba krehká (*Salix fragilis*) a čemcha (*Padus avium*), viacero druhov krov, vyššie popri toku ojedinele (Topercer 2005),
- brehové porasty potoka **Kalník** sú zasiahnuté výstavbou siahajúcou takmer k toku. Len v úseku, kde potok vteká do katastra, tok lemujú brehové porasty vrátane krovín. Vo

všeobecnosti sú v porastoch zastúpené zväčša bylinné mokradné druhy o. i. páľka širokolistá (*Typha latifolia*), chrastnica trstovníkovitá (*Phalaroides arundinacea*), veronika potočná (*Veronica beccabunga*), vrbica vrboľistá (*Lythrum salicaria*) a niekoľko synantropných druhov. Zaznamenali sme aj výskyt inváznej netýkavky máľokvetej (*Impatiens parviflora*), zatiaľ len v malom rozsahu, ak však nebude odstránený, začne sa nekontrolovateľne šíriť a vytlačovať ostatné druhy. Z drevín sa vyskytujú vrby, prevažne z okruhu vrby bielej a vrby krehkej (*Salix alba* agg., *S. fragilis* agg.), taktiež vrba purpurová (*S. purpurea*), vrba košíkarska (*S. viminalis*), pričom v úsekoch bez brehových porastov rastú len riedko sa vyskytujúce mladé jedince.

Krovitého a bylinného poschodia brehových porastov sa týka časť *Mokradná vegetácia* ďalej v predloženom texte.

Brehové porasty majú v krajine nenahraditeľný význam. Odstránením porastov v údolných nivách riek a rozptýlenej zelene boli narušené prirodzené väzby v ekosystéme, čo zvýšilo poľnohospodársku produkciu na úkor ekologickej stability územia (Hajniková a kol. 2012).

Príspevok brehových porastov ku krajinnokologickej stabilite je nasledovný:

- ochladzujú svojim tieňom vodu v toku. Pri prehrievaní sa zvyšuje riziko zníženia biodiverzity a premnoženia zvyčajne nepôvodných a inváznych organizmov,
- zmierňujú výpar, t. j. zadržujú vodu v krajine,
- spevňujú brehy toku, zabraňujú erózi, prispievajú k pozitívnemu účinku protipovodňových opatrení,
- umožňujú šírenie druhov, čím riešený kataster dávajú do kontextu s podobnými lokalitami v okolitej krajine.

Na miestne pomery významnejšie skupinky a línie drevín sa v riešenom území nachádzajú:

- v južnej časti k. ú. zvanej Dolina. Významné postavenie tu má mohutná hruska (JV časť Doliny) s potenciálom na vyhlásenie za chránený strom. V uvedenej časti obce sa vyskytujú prevažne vysadené úžitkové alebo okrasné dreviny, ale rastie tu aj viacero stanovištných pôvodných drevín,
- na intenzívne využívanom pasienku v JV časti intravilánu.

V extraviláne riešeného územia sa dreviny vyskytujú skôr sporadicky, a to vo forme náletových drevín, skupiniek, či solitérov, zväčša krov, prípadne mladých jedincov stromov. Porasty NDV tvoria hlavne kry: slivka trnková (*Prunus spinosa*), hlohy (*Crataegus* sp.), ruža (*Rosa* sp.), baza čierna (*Sambucus nigra*), zo stromov napr. čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), dub letný (*Quercus robur*), vrba rakytová (*Salix caprea*), miestami aj jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), lipy (*Tilia* sp.), jablň planá (*Malus sylvestris*), breza previsnutá (*Betula pendula*), splanený orech kráľovský (*Juglans regia*), miestami ihličnany, najmä stanovištné nevhodný smrek obyčajný (*Picea abies*), na vlhších miestach rastú vrby, najčastejšie z okruhu vrby krehkej a bielej (*Salix fragilis* agg., *S. alba* agg.), čremcha obyčajná (*Padus avium*), menej iné dreviny. V svahu nad obcou bol zaznamenaný výskyt borievky obyčajnej (*Juniperus communis*).

V intraviláne sa v protiklade s extravilánom vyskytuje drevinová vegetácia vo väčšej miere, zväčša sa jedná o vysadené okrasné alebo úžitkové dreviny, nájdú sa tu však aj prirodzené druhy drevín, napríklad na zelených plochách okolo toku, či pri cintoríne.

Okolo cestných komunikácií sa dreviny vyskytujú sporadicky, tvoria ich zväčša náletové dreviny. Keďže paralelne s niektorými cestnými komunikáciami tečú trvalé, či periodické jarky, nachádzajú sa tu aj vlhkomilné dreviny najčastejšie vrby (*Salix* sp.).

Na viacerých miestach po okraji intravilánu a aj pri toku v intraviláne sa šíri sumach páľkový (*Rhus typhina*), ktorý patrí medzi potenciálne (regionálne) invázne taxóny. Pri toku v obci rastie aj invázny agát biely (*Robinia pseudoacacia*), ktorý má rovnako vlastnosť agresívneho šírenia a zaberania celých plôch na úkor inej vegetácie.

Lúčna a pasienková vegetácia

Väčšinu k. ú. obce Dražkovce zaberá veľkoblková obhospodarovaná pôda. Prevládajú polia a TTP. Na pasienkoch sa pasie prevažne hovädzí dobytok, miestami ovce, zriedkavo iné hospodárske zvieratá. Sú využívané skôr polointenzívne až intenzívne, vyskytujú sa tu však aj extenzívne využívané pasienky, ktoré upútajú druhovou pestrosťou kvetnatých bylín. Kosné lúky nájdeme v celej škále, extenzívne využívané sa vyskytujú menej, viac je využívaných polointenzívne až intenzívne, miestami je ich druhové zloženie ovplyvnené prísievaním krmovinársky hodnotných druhov tráv

alebo bôbových rastlín. Menšie plošky, ktoré nie sú kosené, postupne zarastajú náletovými drevinami a ruderalnými druhmi.

Charakteristickými druhmi **pasienkov** v riešenom území sú trávy: psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), kostravy (*Festuca* sp.), mätonoh trváci (*Lolium perenne*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*), lipnice (*Poa* sp.), ovsica páperistá (*Avenula pubescens*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), hrebienka obyčajná (*Cynosurus cristatus*), druhovo pestré, extenzívne pasienky upútajú hlavne diverzitou kvitnúcich bylín ako napríklad púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), repík lekársky (*Agrimonia eupatoria*), čakanka obyčajná (*Cichorium intybus*), ďateliny (*Trifolium repens*, *T. pratense*, *T. dubium*), nátržníky (*Potentilla anserina*, *P. reptans*), čiernohlávk obyčajný (*Prunella vulgaris*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus* agg.), z ďalších druhov sú to skorocely (*Plantago lanceolata*, *P. major*), púpavy (*Taraxacum* sect. *ruderalia*), rasca lúčna (*Carum carvi*), miestami ihlica trnístá (*Ononis spinosa*). Na pasienkové spoločenstvá má negatívny vplyv nerovnomerné vypásanie, ktoré umožňuje rast a šírenie pasienkových burín (v menšej miere zarastanie náletovými drevinami). Ako nedopasky na pasienkoch rastú tzv. pasienkové buriny, v riešenom území sú časté napr. pichliač roľný (*Cirsium arvense*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*) a iné.

K zabráneniu zníženia hospodárskej kvality pasienkov, prípadne ich celkovej degradácie, pomôže pravidelné kosenie nedopaskov. K rovnomernému vypásaniu môže napomôcť aj pasenie zmiešaných stád alebo rôznych druhov zvierat po sebe (kravy, ovce, kozy). K znehodnoteniu pasienka môže dôjsť aj pri dlhodobom nadmernom zhromažďovaní zvierat na určitom mieste, kedy dochádza k silnému zhutneniu pôdy, odstráneniu bylinného krytu ako i ovplyvneniu chemizmu pôdy močom a trusom zvierat. Na takéto miesta sa začínajú šíriť nitrofilné a ruderalné druhy ako pŕhlava dvojdomá (*Urtica dioica*), pichliače (*Cirsium* sp.), štiavce (*Rumex* sp.), lopúchy (*Arctium* sp.), ale i sitiny (*Juncus* sp.). Následky znehodnotenia pasienka sa prejavujú dlhodobou a je veľmi ťažké navrátiť ho do pôvodného stavu.

Vegetáciu **kosných lúk** tvorí biotop Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky. Typický ráz biotopu určujú vysokosteblové, krmovinársky hodnotné trávy - ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), kostravy (*Festuca* sp.), timotejka lúčna (*Phleum pratense*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), ovsica páperistá (*Avenula pubescens*) a kvitnúce byliny - rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), nevädzovce (*Jacea* sp.), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), zvonček konárstý (*Campanula patula*), lipkavec mäkký a lipkavec syridlový (*Galium mollugo*, *G. verum*), ďateliny (*Trifolium pratense*, *T. dubium*, *T. campestre*), kozobrada východná (*Tragopogon orientalis*), pakost lúčny (*Geranium pratense*), skorocely (*Plantago lanceolata*, *P. major*), ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*), ďalej paštrnák siaty (*Pastinaca sativa*), štiav lúčny (*Acetosa pratensis*), bolševník borščový (*Heracleum sphondylium*), mrkva obyčajná (*Daucus carota*), púpavy (*Taraxacum* sect. *Ruderalia*), čakanka obyčajná (*Cichorium intybus*), repík lekársky (*Agrimonia eupatoria*), viky (*Vicia* sp.), hrachor lúčny (*Lathyrus pratensis*). Na viaceré lúky sa šíri aj ruderalná palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*) a ďalšie expanzívne a ruderalné druhy.

Vegetáciu kosných lúk rovnako ovplyvňuje spôsob obhospodarovania. Najvhodnejšie je extenzívne kosenie (2x ročne, pričom prvá kosba by mala prebehnúť po dozretí väčšiny lúčnych bylín). Práve pri takomto obhospodarovaní je možné dosiahnuť výskyt druhovo pestrých, hodnotných lúčnych porastov.

Zachované, extenzívne obhospodarované, druhovo pestré jedno- až dvojkosné lúčne spoločenstvá možno klasifikovať ako cenný **biotop európskeho významu** 6510. Nekosené lúčne spoločenstvá naopak postupne degradujú, zarastajú expanzívnymi taxónmi, ruderalizujú. Takéto lúky potrebujú vhodný manažment, aby sa znova obnovila biodiverzita ich spoločenstiev.

Mokradňá vegetácia

Mokradňá vegetácia je v riešenom území viazaná prevažne na vodné toky, prípadne menšie jarky a podmáčané lokality v okolí vodných tokov.

Za pozitívum možno označiť, že **Sklabinský potok** je v extraviláne neregulovaný a jeho brehové porasty sú v tejto časti toku relatívne súvislé. Výrazne v nich prevažujú vrby z okruhu vrby bielej (*Salix alba* agg.), menej sa vyskytujú iné dreviny ako napríklad jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), či vrba košíkarska (*Salix viminalis*). Bylinné poschodie je zastúpené skôr ruderalnými a nitrofilnými druhmi ako palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), pŕhlava dvojdomá (*Urtica dioica*), lopúch plstnatý (*Arctium tomentosum*), pichliač roľný (*Cirsium arvense*), zriedkavejšie sa vyskytuje mokradňá vegetácia, zastúpená chrastnicou trstovníkovitou (*Phalaroides arundinacea*), pálkou širokolistou

(*Typha latifolia*), trst'ou obyčajnou (*Phragmites australis*), veronikou potočnou (*Veronica beccabunga*), miestami vrbovou chlpatou (*Epilobium hirsutum*), vrbicou vrboľistou (*Lythrum salicaria*), valerianou lekárskou (*Valeriana officinalis*). Ráz brehových porastov určujú aj ostružiny (*Rubus* sp.) a popínavé rastliny ako povoja plotná (*Calystegia sepium*), či chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*). V úseku, kde tok vyteká z katastra je drevinový brehový porast rozšírený a s bohatým krovitým podrastom.

Na okraji intravilánu sme zaznamenali viacero negatívnych faktorov. Na ľavej strane toku rastie invázna netýkavka málokvetá (*Impatiens parviflora*). V časti s aktuálnou výstavbou sa pri toku nachádza skládka stavebného odpadu, na ktorej je hustý porast ruderalnej vegetácie, najmä alergénnej paliny obyčajnej (*Artemisia vulgaris*). Na pravej strane toku sa šíri potenciálne (regionálne) invázny sumach páľkový (*Rhus typhina*). V obci je Sklabinský potok regulovaný. Brehové porasty nie sú súvislé, na brehu rastú zväčša vysadené dreviny, jedná sa o okrasné, prípadne ovocné dreviny, ale aj pôvodné druhy. Zaznamenali sme tu však aj výskyt agátu bieleho (*Robinia pseudoaccacia*), ktorý má schopnosť invázneho šírenia na úkor iných druhov.

Potok **Silava** je neregulovaný tok. Na jeho brehoch rastie prevažne bylinná vegetácia, pričom dominujú nitrofilné druhy a často sú primiešané aj ruderalné druhy ako prhláva dvojdomá (*Urtica dioica*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), pichliač roľný (*Cirsium arvense*), lopúch plstnatý (*Arctium tomentosum*), z okolitých trávnych porastov prenikajú rôzne druhy tráv. Charakter brehového porastu miestami určujú ostružiny (*Rubus* sp.), miestami sa vyskytuje popínavá povoja plotná (*Calystegia sepium*), zriedkavejšie chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*). Na jednom mieste sme zaznamenali aj spleť pavinič popínavý (*Parthenocissus pubescens*). Z mokradných druhov sa vyskytujú druhy vysokobylinných spoločenstiev mäta dlholistá (*Mentha longifolia*), čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), vrbovka chlpatá (*Epilobium hirsutum*), valeriana lekárska (*Valeriana officinalis*), mäta dlholistá (*Mentha longifolia*), túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*), pomerne hojná je škripina lesná (*Scirpus silvaticus*), miestami sa vyskytuje aj karbínec európsky (*Lycopus europaeus*). Dreviny rastú skôr v skupinkách, prípadne ako solitéry, v trochu dlhšej línii len v poslednom úseku toku, odkiaľ už potok vyteká z katastra. Jedná sa prevažne o vrby z okruhu vrby bielej (*Salix alba* agg.), miestami sa vyskytne vrba rakytová (*Salix caprea*), vrba purpurová (*Salix purpurea*), mladé jedince duba letného (*Quercus robur*), zriedka čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), z krov sa vyskytujú hlohy (*Crataegus* sp.), ktoré v jednej časti porastu dominujú, ďalej baza čierna (*Sambucus nigra*), naletené ruže (*Rosa* sp.), slivka trnková (*Prunus spinosa*).

Potok **Kalník** tečie v k.ú. obce Dražkovce najmä cez intravilán, kde je v dlhom úseku regulovaný, s výnimkou úseku na začiatku katastra a poslednej časti pred sútokom so Sklabinským potokom. Na jeho brehoch súvislé porasty chýbajú. V obci výstavba často priamo susedí s vodným tokom. V prípadoch takto riešenej výstavby vzniká vysoké riziko škôd pri extrémnych prietokoch (jednak poškodenie priľahlých stavieb, ako aj vyliatie vodného toku do širšieho okolia). Len v úseku, kde tok vteká do katastra, čiže v úseku pred intenzívnou výstavbou, v časti bezprostredne pod svahom porasteným lesíkom, tok lemujú brehové porasty, vrátane krovitého podrastu. Vegetáciu na brehoch potoka Kalník však vo všeobecnosti zastupujú zväčša bylinné mokradné druhy ako pália širokolistá (*Typha latifolia*), chrastnica trstovníkovitá (*Phalaroides arundinacea*), veronika potočná (*Veronica beccabunga*), vrbica vrboľistá (*Lythrum salicaria*) a niekoľko synantropných druhov. Zaznamenali sme aj výskyt inváznej netýkavky málokvetej (*Impatiens parviflora*), zatiaľ len v malom rozsahu, ak však nebude odstránený, začne sa nekontrolovateľne šíriť a vytláčať ostatné druhy. Z drevín sa vyskytujú vrby, prevažne z okruhu vrby bielej a vrby krehkej (*Salix alba* agg., *Salix fragilis* agg.), taktiež vrba purpurová (*Salix purpurea*), vrba košíkarská (*Salix viminalis*), pričom v úsekoch bez brehových porastov rastú len riedko sa vyskytujúce mladé jedince. Na brehu potoka Kalník rastie aj sumach páľkový (*Rhus typhina*), ktorý patrí medzi potenciálne (regionálne) invázne taxóny a už teraz možno pozorovať, že sa začína šíriť.

Mokradná vegetácia sa vyskytuje aj okolo menších jarkov trvalých, či periodických, prípadne plôškach so zvýšenou hladinou spodnej vody. Jej charakteristickými zástupcami v riešenom území sú napr. škripina lesná (*Scirpus sylvaticus*), sitina rozložitá (*Juncus effusus*), pália širokolistá (*Typha latifolia*), valeriana lekárska (*Valeriana officinalis*), pichliač sivý (*Cirsium canum*), trst' obyčajná (*Phragmites australis*), z drevín sa najčastejšie vyskytujú vrby z okruhu vrby krehkej (*Salix fragilis* agg.), čremcha obyčajná (*Padus avium*), krovitý podrast vytvára slivka trnková (*Prunus spinosa*), ruže (*Rosa* sp.), hlohy (*Crataegus* sp.), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*). Pri jarku pozdĺž cesty do Doliny bola drevinová vegetácia z ľavej strany vyrúbaná. Sú tu zasadené smreký obyčajné (*Picea abies*), ktoré sú však pre toto územie nepôvodné. V takýchto prípadoch je vhodnejšie vysádzať stanovištne vhodné, pôvodné dreviny (vrby, jaseň štíhly, bresty, dub letný), ktoré sú lepšie prispôsobené na rast

v daných podmienkach, a tým aj lepšie zabezpečia svoju ekologickú funkciu v krajine. V tejto časti sa vyskytuje aj invázna zlatobyľ (*Solidago* sp.), nakoľko však bola v čase prieskumu pokosená, nebolo možné ju určiť do druhu.

Na neobrábanej ploške v poli na sever od intravilánu sa vyskytuje menšia plocha s trstou obyčajnou (*Phragmites australis*).

Najväčšia mokradná plocha sa nachádza na juhu katastra vo svahu pod severozápadnou časťou lesa. Táto lokalita však bola v minulosti využívaná ako pasienok a na napájanie hospodárskych zvierat, o čom svedčí aj prítomnosť starých válovov. Lokalita je silne ovplyvnená dlhodobou prítomnosťou väčšieho množstva zvierat a ich exkrementov. Mokradná vegetácia sa vyskytuje len miestami a je vytlačená skôr nitrofilnou, prípadne ruderalnou vegetáciou.

Sídelná vegetácia

V intraviláne obce sa vyskytuje vegetácia vo forme súkromných záhrad aj verejnej zelene. Verejnú zeleň tvoria vysadené okrasné, úžitkové, ako i pôvodné druhy drevín a bylín, aj menšie plochy s lúčnymi porastami. Výhodou intravilánu je v protiklade s extravilánom pomerne dosť plôch s drevinami, čo má nesporne význam pre skvalitnenie životného prostredia obyvateľov obce, ale pozitívne pôsobí aj v širšom kontexte - v rámci odlesnenej krajiny riešeného územia. Dreviny vyššieho vzrastu sa nachádzajú na a pri obecnom cintoríne, v okolí Sklabinského potoka ako aj pri miestnom poľnohospodárskom podniku. Pozitívny vplyv na intravilán má aj menší lesík na jeho južnom okraji pri hranici s Dolným Kalníkom. Okrem zlepšenia mikroklimy stromy spevňujú svah nad obcou.

Na plochách, kde následkom výstavby, či inej činnosti človeka došlo k pôdnym odkryvom alebo navážkam stavebného odpadu (napr. pri novej výstavbe pri Sklabinskom potoku) sa šíri ruderalna vegetácia (buriny).

Negatívom je, že sa z obce do voľnej prírody šíria invázne rastliny. Na niekoľkých miestach sme zaznamenali šírenie regionálne invázneho sumachu pálkového (*Rhus typhina*), ktorý pravdepodobne unikol zo záhrad, záhradného odpadu, prípadne bol aj priamo vysadený. Vo voľnej prírode, bez regulácie, má táto drevina tendenciu sa nekontrolovateľne šíriť koreňovými výmladkami, preto je jeho výsadba do voľnej krajiny a na otvorené priestranstvá nevhodná a bolo by dobré ho odstrániť. Zaznamenali sme aj prítomnosť invázneho agátu bieleho (*Robinia pseudoaccacia*), ktorý má schopnosť meniť zloženie pôdy tak, aby zlikvidoval konkurenciu iných rastlín a vytvárať monokultúry. Problémy so znižovaním biodiverzity (druhovej pestrosti) môže po rozšírení spôsobiť aj netýkavka málokvetá (*Impatiens parviflora*). Jej prítomnosť sme zaznamenali v toku Sklabinského potoka aj potoka Kalník.

Synantropná vegetácia

Synantropná vegetácia sa vyvíja na miestach, kde človek svojou činnosťou narušil vegetačný kryt. Patrí k nej jednak *segetálna vegetácia* (vegetácia poľných burín), ako i *ruderalna vegetácia*. Na intenzívne obhospodarovovaných poliach, ošetrovaných herbicídmi sa na veľkých plochách vyskytujú len pestované plodiny, prípadne len málo, výrazne odolných druhov burín, zvyčajne koncentrovaných na okrajoch polí. Na menej intenzívne ošetrovaných poliach rastú bežné segetálne druhy. Na niektorých miestach sa vyskytujú neúrodné poľné depresie, ktoré nie sú obrábané. Väčšina je porastená segetálnymi a ruderalnými druhmi.

Na miestach, kde vplyvom ľudskej činnosti došlo k narušeniu alebo degradácii druhovo pestrých pôvodných lúčnych spoločenstiev, sa vyvíja *ruderalna vegetácia*, typická výskytom druhov ako prhlava dvojdomá (*Urtica dioica*), lopúchy (*Arctium* sp.), šalát kompasový (*Lactuca serriola*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), mrlíky (*Chenopodium* sp.), loboda lesklá (*Atriplex sagittata*), štiavce (*Rumex* sp.), trebuľka lesná (*Anthriscus sylvestris*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), krkoška voňavá (*Chaerophyllum aromaticum*), okrem týchto bylín boli v sledovanom území v spoločenstvách ruderalných rastlín časté aj pichliač roľný (*Cirsium arvense*), ježatka kuria (*Echinochloa crus-gali*), či štetka lesná (*Dipsacus fullonum*). Súčasťou ruderalnej vegetácie často bývajú aj druhy vyvolávajúce alergie ako napríklad palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), ktorá sa hojne vyskytuje aj v riešenom území. V katastrálnom území obce Dražkovce sa ruderalna vegetácia vyskytuje na ledoch polí a ciest, prípadne iných neobhospodarovovaných ploškach TTP, na ploškach uprostred polí, kde je z nejakého dôvodu nevhodné pestovať poľnohospodárske plodiny, okolo poľných hnojísk, na navážkach stavebného, či záhradného odpadu, na TTP s nesprávnou intenzitou hospodárenia (nerovnomerná pastva a pod.), či v okolí brehov tokov a jarkov zbavených drevín. Rovnako zaberá lokality, na ktorých došlo následkom stavebnej činnosti k odkryvu pôdy a odstráneniu pôvodného vegetačného krytu.

Bolo by vhodné primeraným manažmentom ruderalne spoločenstvá potláčať a podporiť tak biodiverzitu umožnením vývoja druhovo pestrých lúčnych spoločenstiev alebo porastov nelesnej drevinovej vegetácie a organizmov na ne viazaných.

V ruderalnej vegetácii často nachádzajú vhodné prostredie pre rast a šírenie aj **invázne druhy**. Invázne druhy sú na území Slovenska nepôvodné, často bývajú vysádzané v záhradách a parkoch pre svoj dekoratívny vzhľad alebo ako medonosné rastliny. Ich nebezpečnosť spočíva v tom, že sa dokážu rýchlo šíriť do okolia. Významne menia charakter biotopov, postupne vytláčajú ostatné druhy, čím výrazne znižujú biodiverzitu a postupne vytvárajú rozsiahle monokultúrne porasty.

Výskyt inváznych druhov a ich odstraňovanie je riešený aj legislatívne zákonom č.150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zoznam inváznych druhov rastlín a spôsoby ich odstraňovania ustanovuje príloha 2a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. V riešenom území sa z rastlinných druhov uvedených v zmienenej vyhláške vyskytuje zlatobyľ kanadská *Solidago canadensis* sme zaznamenali pri poľnom hnojisku na severovýchode územia. Po ľavej strane cesty do Doliny sme tiež zaznamenali inváznu zlatobyľ, bola však pokosená, a preto ju nebolo možné identifikovať do druhu. Pravdepodobne sa rozšírila z časti Dolina, kde je zasadená v záhradách, aj voľne pri ceste. Okrem toho, že sa jedná o mimoriadne invázny taxón, patrí aj medzi druhy vyvolávajúce alergie.

Podľa zákona č.150/2019 Z.z. platí zákaz zlatobyľ kanadskú a z. obrovskú *Solidago canadensis*, *S. gigantea* pestovať alebo uvoľňovať do životného prostredia. Rovnako platí povinnosť vlastníka (správcu, užívateľa) pozemku za podmienok stanovených ministerstvom tieto invázne taxóny odstraňovať a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov.

V danom území sme zaznamenali aj výskyt ďalších rastlín, ktoré sú zaradené medzi invázne (Gojdičová et al. 2002, Medvecká et al. 2012) a dokážu sa rýchlo šíriť na úkor iných druhov, čím prispievajú k zníženiu biodiverzity. Výskyt mimoriadne inváznych taxónov v k. ú. Dražkovce:

- potenciálne (regionálne) invázny **sumach páľkový** *Rhus typhina*, ktorý sa na území Slovenska vyskytuje ako pestovaný druh. Je vysádzaný ako okrasná rastlina, má však schopnosť rýchleho šírenia prostredníctvom koreňových výmladkov. Ak sa neodstraňujú, dokáže vytvoriť husté porasty. Pokiaľ ostane jeho prítomnosť kontrolovaná a nehrozí nebezpečenstvo jeho uniknutia do voľnej prírody, nevyžaduje si zvláštnu pozornosť. V riešenom území sme však zaznamenali jeho výskyt a šírenie na viacerých miestach na okraji intravilánu smerom do voľnej prírody. V tomto prípade je potrebné jeho okamžité odstránenie,
- **netýkavka malokvetá** *Impatiens parviflora* je inváznym neofytom, ktorý dokáže vytvárať rozľahlé monokultúrne porasty. V sledovanom území sme jej výskyt zaznamenali zatiaľ len v malom rozsahu na dvoch miestach pri tokoch v obci. Je vhodné tento druh odstrániť už teraz, aby nedošlo k jej nekontrolovateľnému šíreniu, ktoré je ťažké zastaviť,
- **hviezdnik ročný** *Stenactis annua* je invázny neofyt, ktorý má sklon šíriť sa na úkor pôvodných druhov a znižovať tak pestrosť rastlinných spoločenstiev. V katastri obce Dražkovce sa zatiaľ vyskytuje len sporadicky, no vzhľadom na jeho vlastnosti je predpoklad, že bez patričných manažmentových opatrení sa bude šíriť aj naďalej a postupne zaberie čoraz väčší priestor, čo bude mať za následok výrazné zníženie biodiverzity. Hviezdnik ročný sme zaznamenali vo viacerých TTP riešeného územia, ale i na okraji lesného porastu,
- Nepôvodný **agát biely** *Robinia pseudoacacia* býva vysádzaný ako medonosná rastlina, má však schopnosť agresívneho invázneho šírenia sa na úkor iných druhov. Upravuje chemické zloženie pôdy tak, že vylučuje koreňmi do pôdy látky, ktoré bránia rastu iných rastlín. Dokáže sa rýchlo šíriť aj prostredníctvom koreňových výmladkov, čo býva problém aj pri nevhodnom spôsobe jeho odstránenia (klasické vypílenie stromu). Jeho výskyt sme zaznamenali v intraviláne obce. Vzhľadom na vyššie zmienené vlastnosti odporúčame túto rastlinu nepestovať a dbať na zamedzenie jej šírenia do voľnej prírody.

Významné biotopy

Zachované, extenzívne obhospodarované, druhovo pestré jedno- až dvojkosné lúčne spoločenstvá **6510 Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky**: jedno- až dvojkosné lúky s prevahou *Arrhenatherum elatius*, *Alopecurus pratensis*, *Trisetum flavescens*, *Anthoxanthum odoratum*, *Festuca rubra* a s bylinami ako *Crepis biennis*, *Jacea pratensis*, *Ranunculus acris*, *Tragopogon orientalis* a i. na

vlhších i suchších, slabo kyslých až neutrálnych, stredne hlbokých až hlbokých pôdach v nivách, na terasách, v pahorkatine i na úpätiach Fatier (Hajniková a kol. 2012).

Biotop národného významu Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky, s výskytom na časti plochy extenzívne obhospodarovaneho pasienka v m. č. Za dedinou. Uvedený typ TTP sa významnou mierou podieľa na zvýšení biodiverzity. Plocha je navrhnutá za interakčný prvok miestneho významu IP6 v návrhu MÚSES. V rámci navrhovaného prvku sa nachádza aj menšia podmáčaná časť s mokradnou vegetáciou.

Významné migračné koridory živočíchov

V riešenom území je vytýčený jeden z mála možných relatívne bezpečných prechodov väčších stavovcov cez Turčiansku kotlinu mimo zastavané územia. **Regionálny biokoridor RBk 10 Trebostovo – Záborie** vedie južnou časťou k. ú.

Príslušnosť k.ú.: Trebostovo, Turčiansky Peter, Košťany nad Turcom, Bystrička, Dolný Kalník, Horný Kalník, Turčianske Jaseno, Záborie.

Charakteristika: terestrický biokoridor prepájajúci celky Veľká Fatra a Lúčanská Fatra cez husto osídlenú Turčiansku kotlinu. Z ekotónu Lúčanskej Fatry vedie pozdĺž miestnych tokov so zachovalými jelšovými brehovými porastami, krovité a vysokobylinné porasty na príľahlých zamokrených plochách okolo sídiel Trebostovo, Turčiansky Peter a Košťany, križuje nadregionálny biokoridor Turiec, pokračuje cez poľnohospodársku krajinu Jasena a napája sa na ekotón Veľkej Fatry v oblasti Zábora. Predstavuje jeden z mála možných relatívne bezpečných prechodov väčších stavovcov cez Turčiansku kotlinu mimo zastavané územia.

Navrhované biokoridory v strategickom dokumente (v Návrhu ÚPN-O Dražkovce)

Navrhované (N) migračné biokoridory miestneho významu (ďalej len MBk) sú zobrazené v Návrhu ÚPN-O vo výkrese č. 2, uvádzame ich charakter a dĺžku:

- MBk1 (N), terestricko-hydrický, 2 306 m
- MBk2 (N), terestrický, 252 m,
- MBk3 (N), terestrický, 962 m
- MBk4 (N), terestrický, 412 m
- MBk5 (N), terestrický, 703 m
- MBk6 (N), terestrický, 1181 m
- MBk7 (N), terestricko-hydrický, 1621 m
- MBk8 (N), terestrický, 966 m.

Charakteristika jednotlivých navrhovaných biokoridorov je uvedená v kap. C.II.8.

7. Krajina, štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Krajina, štruktúra, typ

Riešené k. ú. predstavuje poľnohospodársky typ kultúrnej krajiny. Súčasnú krajinnú štruktúru je možné charakterizovať druhmi pozemkov:

- lesné pozemky: hospodárske lesy, ochranné lesy, ostatné plochy v rámci LPF,
- poľnohospodárska pôda: orná pôda (veľkobloková, malobloková), trvalé trávne porasty (lúky a pasienky, lúčne a pasienkové úhory, úhory s drevinami), záhrady a ovocné sady,
- vodné toky: prirodzené vodné toky, upravené toky, brehové porasty,
- zastavané plochy a nádvorja: dopravné prvky (štátne cesty, účelové cesty spevnené, účelové cesty nespevnené) technické a poľnohospodárske objekty a areály, areály bývania a vybavenosti, ruderálne plochy,
- pozemky účelovej zelene v krajine: remízky, skupinky drevín, medze a líniová drevinná vegetácia, aleje,
- pozemky verejnej zelene: cintorín.

Lesné pozemky

V k.ú. Dražkovce sa lesné pozemky vyskytujú iba v malej miere v JV časti. Celková výmera je 25,94 ha čomu zodpovedá 6 % podiel z riešeného územia. Lesy sú súčasťou dubovo-bukového lesného vegetačného stupňa a sú kategorizované ako hospodárske (zdroj: www.nlcsk.org).

V aktuálne platnom Programe starostlivosti o les je pre zvyšky pôvodného porastu plánovaná obnovná ťažba maloplošným holorubom, čo v kontexte najnovších poznatkov a skúseností nie je vhodná metóda ani v prípade dominantne ihličnatých porastov s prevahou smreka. Vhodnejším spôsobom by

bola postupná premena cez podsadby vhodných drevín kombinované s prípadnou prirodzenou obnovou, ktoré by boli postupným preriedovaním hornej vrstvy prevedené na následný porast. Súčasne je vhodné chrániť staršie stromy, obzvlášť duby a iné pôvodné listnaté stromy. V území sa nachádza ešte jedna súvislejšia plocha porastená náletovými drevinami, nie je však zaradená do lesného pôdneho fondu. Zvyšok územia je odlesnený, čo ochudobňuje zložky krajiny o významný ekostabilizačný prvok s dôležitými ochrannými funkciami pre pôdu, klímu a biotu.

Poľnohospodárska pôda (orná pôda, lúky a pasienky, záhrady a ovocné sady)

Poľnohospodárska pôda sa rozkladá na 81 % výmery. Polia majú prevažne veľkoblokový charakter s absenciou medzí a solitérnych drevín. Na mnohých lokalitách boli polia v minulosti zatrávnené a v súčasnosti sú kosené a pasené. Významná časť poľnohospodárskej pôdy je zasiahnutá vodnou eróziou s intenzitou - veľmi silne. Vo východnej centrálnej časti k. ú. na hraniciach s k. ú. Holný Kalník je postih až extrémny.

Približne 25 % rozlohy k. ú. zaberajú trvalé trávne porasty (TTP: lúky a pasienky). Po lesných porastoch sú relatívne najstabilnejším ekosystémom. TTP majú schopnosť protieróznej ochrany, vyplývajúcej zo silného prekorenenia na povrchu pôdy a schopnosti rýchlej obnovy. V riešenej obci sú obhospodarované intenzívne: kosením, pasením, hnojením, dosievaním krmovinársky hodnotných druhov tráv. Nežiadúcim účinkom uvedených foriem využívania je ochudobňovanie pôvodného druhového bohatstva lúčnych a pasienkových spoločenstiev.

Záhrady ako významný krajínovotvorný prvok sú obhospodarované súhrnne na ploche 10 ha, čo predstavuje len 2,3 % rozlohy k. ú., a to napriek veľmi vhodným podmienkam na pestovanie ovocia. Na trend znižovania výmer záhrad a sadov upozorňujú aj výskumy a poznatky autorov RÚSES (Hajniková a kol. 2012).

Vodné toky a plochy

Sklabinský potok preteká k.ú. v dĺžke cca 3,918 km, cez zastavanú časť obce tečie z východu na západ. Ďalším vodným tokom je potok Kalník v riešenom území má dĺžku cca 2,877km, následne vteká do Sklabinského potoka. Tretím vodným tokom v území je potok Silava, ktorý pramení v južnej okraji katastra a v území je dlhý cca 3,905 km, má jeden bezmenný pravostranný prítok.

V záujmovom území sa vodné plochy nenachádzajú.

Zastavané plochy - sídelné plochy

V 70-tych rokoch 20. stor. sa začala uskutočňovať nízkopodlažná výstavba nových rodinných domov, najprv v blízkosti pôvodnej zástavby. V severnej časti zastavaného územia obce bol v 50-tych rokoch 20. stor. situovaný hospodársky dvor, v blízkosti zástavby rodinných domov. V posledných rokoch sa výstavba presunula na západnú stranu za futbalové ihrisko a na východnú stranu - nová ulica vznikla medzi hospodárskym dvorom a k. ú. Diaková. Nové domy sú väčšinou štvorcového pôdorysu so šikmou alebo valbovou strechou.

Individuálna bytová výstavba je doplnená obslužnými objektmi (základná a materská škola; viacúčelový objekt, v ktorom je umiestnený kultúrny dom, obecny úrad, pošta a knižnica; katolícky kostol; požiarňa zbrojnica; dom smútku; penzión s reštauráciou; predajne potravinárskeho a zmiešaného tovaru), športovým areálom a areálom PD Dražkovce. Zeleň je súčasťou sídla a je zastúpená plochami vzrastlej zelene v športovom areáli, v okolí kostola a materskej školy, neudržiavanými plochami medzi zástavbou a PD, zeleňou súkromných záhrad, sprievodnou zeleňou vodných tokov a plochami trvalých trávnatých porastov.

Obec tvorí v krajine svojou kompaktnou zástavbou ucelený priestorový útvar, urbanisticky prerastený a spojený s obcou Diaková. V rámci starej urbanistickej štruktúry nedisponuje dostatočným potenciálom na ďalšiu zástavbu.

Dopravné, výrobné a ostatné plochy

Sú reprezentované cestnou komunikačnou sieťou so spevneným a nespevneným povrchom, s prislúchajúcim dopravným vybavením. Cesty III. triedy sú v majetkovej správe SC ŽSK. V území je vybudovaná a využívaná nasledovná sieť:

- cesta III. triedy č. 2148 Dražkovce – Horný Kalník,
- cesta III. triedy č.2147 Dražkovce – Diaková,
- cesta III. triedy č. 2145 Záborie – Martin,
- miestne spevnené komunikácie,
- lesné a poľné cesty väčšinou nespevnené,
- vo výhlade: navrhovaná Rýchlostná cesta R3 Mošovce – Horná Štubňa,

- trasy pre cyklistickú dopravu č.: 5428 Martin – Diaková, 032 Turčianska cyklomagistrála, 5415 Žabokreky – Dražkovce,
- 2 mostné objekty cez Sklabinský potok.

Letecká doprava

V mestskej časti Martin - Tomčany sa nachádza malé športové letisko, ktoré do riešeného územia zasahuje v severnej časti.

Plochy výroby sú v štruktúre sídla najvýznamnejšie zastúpené areálom poľnohospodárskeho družstva Dražkovce v severnej časti zastavaného územia obce.

Scenéria

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Vizuálna kvalita krajiny (obraz krajiny) súvisí predovšetkým so zrakovým zmyslom vnímania a závisí od subjektívnych premenných.

Krajina Dražkoviec je odlesnená a poľnohospodársky využívaná, čo jej dáva charakteristický ráz. V scenérii riešeného k. ú. dominujú jednoliato pôsobiace bloky polí a trávnych porastov, predelené líniami tokov Sklabinského potoka, Kalníka a Silavy so sprievodnou zeleňou. Upútajú tiež len sporadicky zastúpené lesíky a menšie plošky nelesnej drevinovej vegetácie. Rušivým dojmom pôsobí zástavba siahajúca celkom až k línii vodných tokov, ktorá ochudobnila krajinu obce o pôvodne rozsiahle inundačné územie. Scenériu narúša i živelná urbanizácia mimo zastavaného územia.

Z hľadiska vizuálneho pôsobenia prvkov krajiny štruktúry sú identifikované:

- rušivo pôsobiace prvky: okolie ciest, železnice, produktovodov, priestory prípravných prác pri výstavbe – výkopy, násypy, areály podnikov, poľnohospodárskeho družstva, intenzívnejšie využívané účelové cesty, krajina fragmentovaná živelnou urbanizáciou, plochy erodovaných svahov,
- harmonicky pôsobiace prvky: brehové porasty, väčšie porasty nelesnej vegetácie,
- neutrálne pôsobiace prvky: jemné prechody medzi obcou a okolitou krajinou, väčšie plochy záhrad a záhumienkov.

Ochrana

V zmysle Európskeho dohovoru o krajine, ktorého signatárom je Slovenská Republika od roku 2005 a Metodiky identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny zverejnenej vo Vestníku MŽP SR. ročník XVIII, čiastka 1b z roku 2010 je potrebné preukázať, že uvedený posudzovaný strategický dokument svojimi návrhmi nenaruší:

- a) charakteristický vzhľad krajiny (v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody),
- b) ochranu kultúrneho dedičstva – charakteristické a významné siluety, pohľady a panorámy (zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu). Tieto postuláty platia aj pre tie v dokumente navrhované činnosti, ktoré budú následne posudzované podľa zákona č.24/2006 Z. z.

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa riešené územie nachádza v 1. stupni ochrany, a nenachádzajú sa v ňom žiadne osobitne chránené časti prírody a krajiny. Patrí pod územnú pôsobnosť NP Veľká Fatra.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), chránené vodohospodárske oblasti, územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Chránené stromy

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy v zmysle § 49 zákona č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V m. č. Dolina rastie drevina – hruška obyčajná, ktorá je uchádzačkou o zaradenie do kategórie „obcou chránený strom“, prípadne za chránený strom v zmysle vyššie uvedeného zákona.

Chránené vodohospodárske oblasti

Riešené územie nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti.

Sústava NATURA 2000 v k.ú. Dražkovce

NATURA 2000 má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie. NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

Právnym základom pre tvorbu Sústavy NATURA 2000 sú:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, tzv. chránené vtáčie územia (CHVÚ).

V katastrálnom území obce Dražkovce sa nenachádza žiadne chránené vtáčie územie.

- smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. územia európskeho významu (ÚEV), ich zoznam uvádza Výnos MŽP SR č.3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu.

V katastrálnom území obce Dražkovce sa nenachádza žiadne územie európskeho významu.

Biologicky významné štruktúry, územia chránené podľa medzinárodných dohovorov

V k. ú. Dražkovce sú evidované 2 genofondové lokality (GL). Počas prípravy Krajinnoekologického plánu boli overené v teréne:

- Genofondová lokalita č. 139 Dražkovce-Kliny
- Genofondová lokalita č. 140 Bôry.

Uvedené lokality predstavujú územia s výskytom druhov rastlín a živočíchov, typických pre danú oblasť alebo región, tzv. regionálne vzácne druhy (nemusia patriť medzi chránené a pod.) a potenciálne by sa mohli z genofondových plôch šíriť do okolia, ak by sa zmenili podmienky a využívanie okolitej krajiny.

Genofondová lokalita nie je legislatívnou kategóriou a nie je na nej určený žiadny stupeň ochrany. Niektoré významné genofondové lokality však môžu byť základom pre stanovenie kostry územného systému ekologickej stability (Diviaková a kol. 2020).

V katastrálnom území obce Dražkovce sa nenachádza územie chránené podľa medzinárodných dohovorov.

Prvky ÚSES

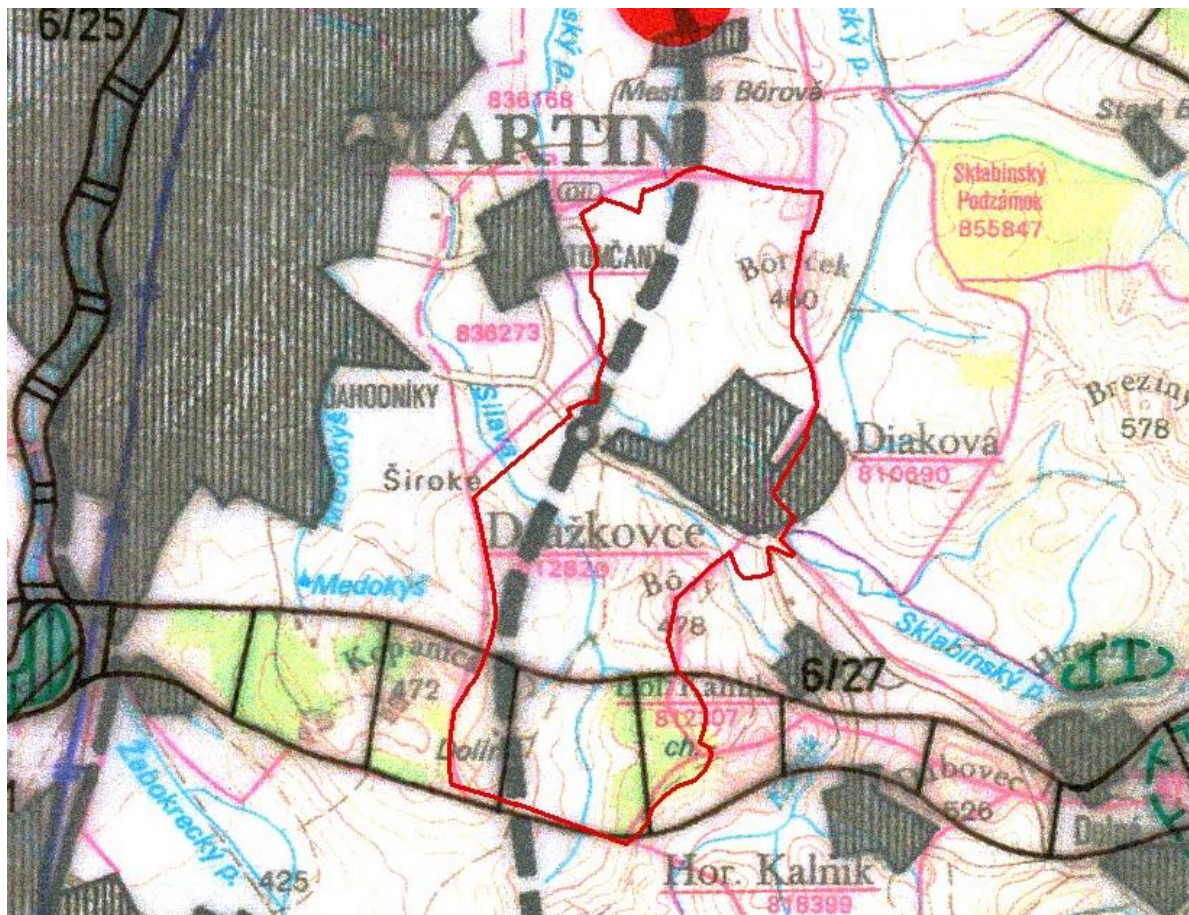
Základným nástrojom pre ochranu biodiverzity sa v súčasnosti považujú územné systémy ekologickej stability (ÚSES). V riešenom území Dražkoviec sú to najmä miestne biokoridory, dôležité biotopy pre pôvodné rastliny a živočchy v poľnohospodárskej krajine. Podľa Diviakovej a kol. (2020) uvedené prvky ÚSES zohrávajú významnú úlohu pri ochrane pôdy, zabezpečujú ekologickú stabilitu krajiny, sú dôležitou súčasťou plánovania krajiny a ochrany biodiverzity.

V riešenom území boli identifikované prvky ÚSES z Nadradenej územnoplánovacej dokumentácie pre obec Dražkovce - Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Žilinského kraja (Združenie „VÚC Žilina“ 1998) vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov č. 1 až 5.

Uvedený záväzný dokument uvádza, že územím obce prechádza terestrický regionálny biokoridor (RBk) Trebostovo-Záborie (ID 6/27) znázornený na obr. 6. Prechádza južnou časťou k. ú. s veľkoblokovými lúkami, vrátane intenzívne využívaného pasienka so zdupanými, degradovanými časťami, ornou pôdou, m. časťou Dolina, pásom NDV a hospodárskym lesom.

Podľa záväzných regulatív je v jeho prípade nutné:

- rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam,
- územia vyčlenené pre biokoridory zachovať v prírodnej štruktúre pre rozvoj pôvodnej biotickej zložky,
- zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.).

Obr. 6 Územie RBK Trebostovo - Záborie (ID 6/27) v ÚPN VÚC Žilinského kraja zasahujúci do južnej časti k. ú. Dražkovce.

Dokumentácia RÚSES okresu Martin (Hajniková a kol. 2012) má RBK Trebostovo – Záborie identifikovaný pod označením RBK 10 Trebostovo – Záborie. V uvedenom systéme majú v obci zabezpečiť stabilitu nasledovné prvky:

- Biokoridor nadregionálneho významu RBK 10 Trebostovo – Záborie,
- genofondové lokality (GL): GL č. 139 a GL č. 140.

RBK 10 je terestrický biokoridor prepájajúci celky Veľká Fatra a Lučanská Fatra cez husto osídlenú Turčiansku kotlinu a predstavuje jeden z mála možných relatívne bezpečných prechodov väčších stavovcov mimo zastavané územia.

Ohrozenia a konflikty identifikované v RÚSES (Hajniková a kol. 2012):

- možná výstavba a oplocovanie pozemkov v trase biokoridoru,
- zmena obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy,
- znečisťovanie, najmä v blízkosti sídiel,
- šírenie inváznych druhov,
- konfliktným uzlom je hustá sieť dopravnej a technickej infraštruktúry – cesty, železnica, elektrické vedenia.

Návrh ekostabilizačných a manažmentových opatrení v zmysle dokumentácie RÚSES (l. c.):

- cielene udržiavať pestrú krajinnú štruktúru,
- v priestore biokoridoru obmedziť výstavbu a oplocovanie pozemkov,
- trvaloudržateľné obhospodarovanie, rovnomerné vypásanie pasienkov a kosenie lúk,
- doplniť výsadbu nelesnej drevinovej vegetácie pozdĺž vodných tokov, alejí v okolí poľných ciest, remízok v poliach v trase biokoridoru,
- odstraňovať invázne druhy,
- zmierniť bariérový efekt existujúcej aj navrhovanej dopravnej infraštruktúry realizáciou technických opatrení zabezpečujúce priechodnosť a funkčnosť biokoridoru (podchody, navádzacie zábrany, odstraňovanie bariér),

- pri výstavbe vodovodov a kanalizácii zmierniť dopady realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biokoridoru.

Na posilnenie funkcie uvedeného regionálne významného biokoridoru sa v dokumentácii KEP obce Dražkovce navrhuje:

- zvýšiť podiel drevinovej vegetácie v tejto časti tak, aby bol umožnený prechod aj väčších druhov živočíchov v trase regionálneho biokoridoru, návrh na možné vytvorenie drevinovej výsadby uvádzame v časti venovanej ekostabilizačným opatreniam a MÚSES,
- po vybudovaní rýchlostnej cesty R3 vytvoriť v časti, ktorá bude pretínať biokoridor, dbať na čo najmenšie negatívne ovplyvnenie funkcie biokoridoru a vytvoriť dostatočne široký ekodukt, ktorý zabezpečí bezpečný prechod živočíchov cez biokoridor,
- využívať na území biokoridoru výhradne extenzívne spôsoby obhospodarovania lúčnych porastov,
- na pasienkoch odporúčame využívať len šetrné formy pasienkárstva, dôsledne dbať na primeraný počet zvierat vzhľadom na úrodnosť pasienka a vykášanie nedopaskov, vyhnúť sa nadmernému zhromažďovaniu zvierat na určitom mieste (aby nedochádzalo k zhutneniu pôdy, odstráneniu bylinného krytu ako i ovplyvneniu chemizmu pôdy močom a trusom zvierat),
- umožniť obnovu brehových porastov všade, kde to už existujúca infraštruktúra umožňuje a korytá tokov ponechať prirodzené, s možnosťou prirodzeného meandrovania,
- nevykonať žiaden zásah, ktorý by znemožnil priechodnosť biokoridoru, neumiestňovať v biokoridore trvalé oplotenia a prípadné dočasné oplotky umiestňovať na menších plochách, a tak, aby bol umožnený priechod aj väčších stavovcov v línii biokoridoru,
- vylúčiť akúkoľvek aplikáciu chemikálií,
- nevykonávať zásahy, ktoré by spôsobili dlhodobé pôdne odkryvy,
- monitorovať a okamžite odstraňovať invázne druhy rastlín,
- monitorovať a odstraňovať skládky odpadu.

RÚSES okresu Martin (Hajniková a kol. 2012) v riešenom území vyčleňuje aj dve genofondové lokality (GL):

GL 139 Dražkovce – Klíny

Čiastočne narušený zvyšok dubohrabiny charakteru remízky na svahu terasy s výskytom zodpovedajúcich druhov bylín (o. i. *Scilla bifolia*, Škovirová in verb.). Zasahuje do riešeného územia len čiastočne, zvyšná časť sa nachádza v k.ú. Dolný Kalník. Lokalita sa nachádza vo svahu nad intravilánom, ktorý je porastený náletovými drevinami v rôznom štádiu prechodu k zapojenému lesu s bohatou vrstvou krov. V stromovej vrstve sa vyskytujú prevažne dub letný (*Quercus robur*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), v krovinovej vrstve prevažujú hlohy (*Crataegus* sp.), častá je aj baza čierna (*Sambucus nigra*).

Na základe opatrení navrhnutých v RÚSES okresu Martin (l. c.) je potrebné:

- podporovať pôvodné druhové zloženie podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie tzn. nevysádzať nepôvodné druhy, šetrným spôsobom odstraňovať invázne druhy, umožniť prebiehajúcu sukcesiu a existenciu lesa s prirodzeným druhovým zložením,
- následne ponechať dostatočné množstvo starých a dutinových stromov, zabezpečiť ponechanie časti hmoty hrubších a časti živých hrubých stromov na dožitie a rozklad, ponechať stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé),
- umožniť a podporovať existenciu vekovo a priestorovo diferencovaných porastov,
- nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu, podrast a bylinné poschodie.

GL 140 Bôry

Medza so zachovalým spoločenstvom mezofilných druhov rastlín v podraсте starých dubov a zasahuje aj do susedného k.ú. Dolný Kalník. Plocha má v tejto oblasti mimoriadny význam práve výskytom starých jedincov duba letného (*Quercus robur*), ktoré sú jednak zdrojom genetického materiálu – semien tejto dreviny ako aj vytvorením životného priestoru celej škále organizmov viazaných na duby, staré stromy a stromovité dreviny vôbec, keďže takýto typ biotopu je v riešenom území ojedinelý.

Na jej zachovanie je potrebné:

- monitorovať a šetrným spôsobom odstraňovať invázne druhy,
- umožniť, prípadne aj aktívne podporovať rast mladých jedincov dubov na miestach, kde z nejakého dôvodu zahynú staré jedince, aby bola zachovaná kontinuita. Ideálne je využitie prírodnej obnovy, ak však z nejakého dôvodu nebude prebiehať aj aktívnym dosadením

- s využitím genetického materiálu z okolitých stromov a v prvých rokoch aj starostlivosťou o mladé jedince,
- porast dubov ponechať bez zásahu, stromy nevyrúbavať, ponechať aj stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé),
- nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu, podrast a bylinné poschodie.

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES)

Najvýznamnejšou hierarchickou úrovňou ÚSES z hľadiska priameho vplyvu na krajinu je miestny ÚSES. V riešenom území v priestoroch a lokalitách s vysokou krajinnoekologickou hodnotou sú navrhnuté uvedené prvky kostry miestneho územného systému ekologickej stability:

- 2 biocentrá miestneho významu,
- 8 biokoridorov miestneho významu,
- 7 interakčných prvkov plošného charakteru.

Navrhované biocentrá miestneho významu

Biocentrum miestneho významu MBc 1 (návrh), rozloha: 29 ha

Les na JV k. ú. Biocentrum je tvorený jediným lesom na lesných pozemkoch v katastrálnom území. Jeho drevinové zloženie aj štruktúra je síce oproti pôvodnému výrazne zmenené, napriek tomu však v odlesnenej krajine predstavuje významné útočisko živým organizmom viazaným na les a potenciál pre budúci výskyt ekologicky hodnotných lesných spoločenstiev. Biocentrum je súčasťou regionálneho biokoridoru, pričom umocňuje jeho funkciu a dopĺňa ju ako biocentrum na miestnej úrovni.

Jedná sa o pomerne mladý les tvorený prevažne ihličnatými drevinami. Vzhľadom na celkový nedostatok súvislejších lesných porastov v riešenom území tvorí aj napriek zmenenému drevinovému zloženiu, významné refúgium pre celé spektrum organizmov viazaných na lesné prostredie a stromovité dreviny vôbec. Biocentrum ako celok tak významne prispieva k zvýšeniu biodiverzity aj ekologickej stability v území, ako aj k zlepšeniu mikroklimy a kvality ovzdušia, či zmierňovaniu klimatických extrémov v jeho bezprostrednom okolí.

Výsledkom navrhovaných opatrení by mal byť vekovo a priestorovo diferencovaný lesný porast s drevinovým zložením blízky prirodzenému a s dostatočným počtom starých stromov ponechaných na dožitie. V súčasnosti je biocentrum v zásade osamotené uprostred odlesnených poľnohospodárskych pozemkov, preto navrhujeme využiť existujúcu nelesnú drevinovú vegetáciu ako i danosti krajiny a prepojiť ho biokoridormi s ďalšími prvkami MÚSES a vytvoriť tak ekologicky funkčnejšiu krajinu (biokoridor MBk2 a MBk4 ho spájajú s MBk1 a tým aj so zvyškom katastra).

Návrh opatrení:

- vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov na súvislej ploche väčšej ako 0,5 ha, s výnimkou výrubu nevyhnutného z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie inváznych druhov,
- akékoľvek lesohospodárske zásahy podriadiť cieľu postupného znižovania zastúpenia ihličnatých drevín a podpory stanovištne pôvodných drevín tak, aby sa dosiahlo druhové zloženie smerom k prirodzenému pre dané stanovištne podmienky a vekovo a priestorovo diferencovaná štruktúra lesných porastov s trvalým krytom lesa s dostatočným podielom starých stromov,
- zvyšky starých porastov rekonštruovať nie plošnými zásahmi, ale postupne cez pestovanie následného porastu stanovištne vhodných a prirodzených drevín pod materským porastom a s jednotlivým až skupinovým výberom stromov z hornej etáže. Tento by mal byť cielený na postupné uvoľňovanie následného porastu tak, aby bola dosiahnutá jeho výšková rozrôznenosť,
- využívať výlučne postupy prírody blízkeho obhospodarovania lesa s cieľom postupnej premeny na trvalo viacetážové porasty. Vyhnúť sa jednorazovému odkrytiu väčšej plochy bez ochranného efektu okolitých stromov, a zabezpečiť nepretržitý výskyt starých stromov. Chýbajúce pôvodné dreviny je vhodné doplniť podsadbou v predstihu v rámci prípravy na obnovnú ťažbu. Vôbec cielene neobnovovať smrek a podiel ostatných ihličnatých drevín by nemal prekročiť 5% porastu (pričom v prípade ich výsadby by mala prevládať borovica lesná alebo jedľa biela). Pri výchove porastov ponechať aj určitý podiel pionierskych/prípravných drevín (breza, rakyta, osika, jarabina, jelša...),
- zabezpečiť dostatok starých stromov – ponechávať stromy na dožitie (odporúčame aspoň 10 ks/ha, prednostne v bioskupinkách),

- ponechávať dostatok hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (odporúčame min. 5 m³/ha) a v prípade ataku podkôrneho hmyzu odstraňovať iba podkôrnym hmyzom napadnuté jedince, ktoré ešte môžu predstavovať riziko šírenia škodcu (tzv. aktívne chrobačiare),
- zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov po ploche biocentra – pri sústreďovaní dreva využívať kone alebo zabezpečiť pohyb mechanizmov výlučne po približovacích linkách,
- ak sa v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho alebo sumachu), intenzívne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu,
- zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky,
- neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biocentra.

Miestne biocentrum MBc 2 (návrh), rozloha: 10,8 ha

Lesík na V k. ú. v tesnom susedstve intravilánu, plocha 10,8394 ha.

Biocentrum je tvorené porastom NDV - menším sukcesným lesíkom, ktorý sa rozprestiera na svahu na juh od intravilánu. Spolu s hospodárskym lesom, tvoriacim MBc1 sú v riešenom území jedinými súvislejšími drevinovými porastami plošne relatívne väčšieho rozsahu. Jedná sa zatiaľ o mladý, vznikajúci les, napriek tomu však v odlesnenej krajine predstavuje významné útočisko pre celé spektrum organizmov viazaných na lesné prostredie alebo na stromovité dreviny vôbec, RÚSES okresu Martin (Hajniková a kol. 2012) ho radí medzi genofondové lokality (GL 139). Časťou biocentra je aj zarastajúci pasienok, vytvárajúci na svahu nad obcou spolu s lesíkom prirodzený celok. Vzhľadom na to, že v súčasnosti už zarastá drevinami alebo ruderalnou vegetáciou, navrhujeme nechať ho úplne zarásť drevinami, čím sa dosiahne zväčšenie rozlohy lesíka a znásobia sa pozitívne funkcie drevinovej vegetácie, aj spevnenie svahu nad obcou.

Biocentrum ako celok významne prispieva k zvýšeniu biodiverzity a ekologickej stability v území ako aj k zlepšeniu mikroklimy a kvality ovzdušia, zmierňovaniu klimatických extrémov a podobne, a vzhľadom na blízkosť intravilánu má priamy pozitívny vplyv na životné prostredie jeho obyvateľov. Stromy zároveň koreňmi stabilizujú svah nad obcou.

Výsledkom navrhovaných opatrení by mal byť vekovo a priestorovo diferencovaný drevinový porast s drevinovým zložením blízkym prirodzenému a s dostatočným počtom starých stromov ponechaných na dožitie.

V súčasnosti je biocentrum izolované uprostred odlesnených poľnohospodárskych pozemkov, preto sa v dokumentácii KEP obce Dražkovce (Kubina a kol. 2020) navrhuje zabezpečiť jeho prepojenie s ďalšími prvkami MÚSES (napr. prostredníctvom MBk 5) a prispieť tak k ekologickejšej krajine.

Návrh opatrení:

- vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov alebo odstraňovanie invázných druhov,
- akékoľvek zásahy zamerať predovšetkým na podporu prirodzených, stanovištne vhodných drevín,
- zabezpečiť dostatok starých stromov – ponechávať stromy na dožitie (odporúčame aspoň 10 ks/ha, prednostne v bioskupinkách),
- neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné, ponechávať dostatok hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (odporúčame min. 5 m³/ha). Odstraňovať len stromy spadnuté na cestu, v ochrannom pásme elektrického vedenia alebo kvôli bezpečnosti, a v prípade ataku podkôrneho hmyzu odstraňovať iba podkôrnym hmyzom napadnuté jedince, ktoré ešte môžu predstavovať riziko šírenia škodcu (tzv. aktívne chrobačiare),
- plochu, ktorá momentálne ešte nie je pokrytá súvislým drevinovým porastom nechať postupne zarásť. Odstraňovať nepôvodné druhy a podporovať prirodzené druhy drevín (prirodzené druhy dubov, hrab, lipa malolistá, javor poľný), v prípade, že by sa do biocentra nerozšírili prirodzene, je možné využiť aj ich podporu cez umelú obnovu,
- zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov po ploche biocentra – v prípade ťažby pri sústreďovaní dreva využívať kone, lanovkové technológie alebo zabezpečiť pohyb mechanizmov výlučne po približovacích linkách,
- ak sa v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane sumachu alebo agáta bieleho), intenzívne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu,
- zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10m od biocentra.

Navrhované biokoridory

Biokoridor miestneho významu MBk1 (návrh), terestricko-hydrický, dĺžka: 2306 m.

Biokoridor tvorí potok Silava s brehovými porastmi. Zároveň preteká cez regionálny biokoridor podporujúc svojim malým príspevkom jeho funkciu. Potôčik má neregulované brehy. Porasty sú v jeho južnej časti vyrúbané pozdĺž približne polovice toku. V rámci k. ú. sa nachádzajú len v severnej časti toku, aj to nie súvisle a po oboch brehoch. V bylinných fytoocenózach sa nájdu aj druhy mokradných spoločenstiev, prevažujú však nitrofilné druhy premiešané s lúčnymi, ako i burinnými druhmi, ktoré sem prenikajú z okolitých lúčnych porastov a polí. Predpokladá sa, že v okolí potoka Silava v minulosti rástol hodnotný tzv. tvrdý lužný les. Drevinové druhové zloženie porastov je oproti prirodzenému zmenené, dominujú vrby z okruhu vrby bielej (*Salix alba* agg.), napriek tomu má už len svoju existenciu ako brehový porast nepopierateľnú ekologickú, biologickú aj krajinársku hodnotu.

Biokoridor miestneho významu MBk2 (návrh), terestrický, dĺžka: 252 m.

Biokoridor v JV časti k. ú. tvorený pásom NDV na pasienku s príslušnými TTP. V rámci odlesnenej a oplotenej krajiny je navrhnutý tak, aby spájal MBc1 s MBk1 a následne ďalšími prvkami MÚSES a smeroval k JZ časti k. ú. Zároveň by prispel k fungovaniu regionálneho biokoridoru.

Keďže v tejto časti katastra sa prevažne nachádza veľkobloková poľnohospodárska pôda, s využitím už existujúceho porastu väčších drevín, vytvorí tento biokoridor spojnicu medzi jednotlivými prvkami MÚSES a umožní prechod aj väčších živočíchov vo východo-západnom smere. Už existujúci pás drevín nesiaha až po les (MBc1), ani k vodnému toku (MBk1), preto navrhujeme v týchto častiach dreviny dosadiť tak, aby vznikol súvislý drevinový pás. Plocha pasienku bola v čase výskumu ohradená oplotkom. Zvolili sme trasu biokoridoru na tomto pozemku, nakoľko práve v tejto časti už existuje súvislý pás vyššej drevinovej vegetácie, ktorá je v riešenom území zriedkavá, pričom sme líniu biokoridoru viedli najkratšou spojnicou medzi porastom NDV a lesom a tiež porastom NDV a tokom Silavy. Porast drevín navrhujeme rozšíriť na zabezpečenie plnej funkčnosti biokoridoru aj v čase pasenia dobytku na ploche pasienku. Aby však bol biokoridor plne funkčný, je potrebné aspoň na časť roka odstrániť oplotky, a zároveň nevytvárať žiadne iné bariéry v línii biokoridoru a prispôbiť plochu pasienka tak, aby nebol znemožnený prechod väčších zvierat cez biokoridor.

Drevinová vegetácia medzi blokmi hospodárskej pôdy pôsobí ekostabilizačne a zároveň poskytuje živočíchom možnosť bezpečnejšieho pohybu, úkryt, hniezdne a potravné možnosti a celkovo priestor na život.

Biokoridor miestneho významu MBk3 (návrh), terestrický, dĺžka: 962 m.

V rámci odlesnenej krajiny by podľa návrhu nadviazal na biokoridory MBk2 a MBk1 s cieľom vytvoriť prechod pre živočíchov v tejto časti k. ú. v smere východ - západ. Zároveň by prispel k fungovaniu RBK. V línii biokoridoru je potrebné dosadiť stanovištne vhodné, pôvodné dreviny.

Biokoridor miestneho významu MBk4 (návrh), terestrický, dĺžka: 412 m.

Vedie popri poľných cestách. V odlesnenej krajine by dopĺňal sieť MÚSES, v návrhu prepája MBc1 a dva interakčné prvky. Biokoridor zároveň predĺži hodnotný dubový porast (MIP1).

Biokoridor miestneho významu MBk5 (návrh), terestrický: 703 m.

Biokoridor prepája MBc2 s MBk4 a zároveň s tým aj s J časťou k. ú.. Je tvorený pásom pôdy na veľkoblokových TTP, sčasti porastených hlavne krovitou NDV. Biokoridor je navrhnutý za účelom vytvorenia prepojenia prvkov MÚSES v centrálnej časti katastra, pričom je využitá už existujúca NDV.

Biokoridor miestneho významu MBk6 (návrh), terestrický: 1181 m.

Biokoridor nadväzuje na MBk1 a prepája južnú časť riešeného územia so zvyškom katastra. Nakoľko je v území plánovaná výstavba rýchlostnej cesty R3, jej navrhovaná trasa spolu s existujúcou výstavbou vymedzujú možnosti vedenia biokoridoru. Trasa biokoridoru vedie rovnobežne s plánovanou rýchlostnou cestou, čím zároveň vytvorí aj protihlukovú a protiprachovú izolačnú bariéru, s dôrazom na blízky intravilán. Ďalšou bariérou pre vznik súvislého biokoridoru naprieč celým katastrom je ďalšia cestná komunikácia (cesta III. triedy č. 2145), ktorá križuje celú strednú časť katastra. Keďže biokoridor je navrhnutý za účelom prepojenia prvkov MÚSES v S – J orientácii s potrebou výstavby ekoduktu pre živočíchov ponad cestnú komunikáciu, prípadne osadenia informačnej tabule o možnom pohybe živočíchov.

Biokoridor miestneho významu MBk7 (návrh), terestricko - hydrický: 1 621 m.

Sklabinský potok je v riešenom území na území obce regulovaný, mimo intravilánu sú brehy neregulované. V obci sú na okrajoch brehov v niektorých častiach vysadené dreviny, zapojené

brehové porasty však v intraviláne chýbajú. Bylinná mokradná vegetácia sa vyskytuje na niektorých miestach v toku, na brehoch ide skôr o udržiavané trávniky. Mimo intravilánu sú brehové porasty väčšinou zapojené, tvorené prevažne vrbami z okruhu vrby bielej (*Salix alba* agg.). Drevinové druhové zloženie brehových porastov je síce oproti prirodzenému zmenené a málo diverzifikované, napriek tomu má ako brehový porast svoju nepopierateľnú ekologickú, biologickú aj krajinársku hodnotu. Mokradná bylinná vegetácia sa vyskytuje v menšej miere, častejší je výskyt nitrofilných rastlín a bylín z okolitých lúčnych porastov ako i ruderalných druhov. Pri toku sa začínajú šíriť invázne rastliny a na brehu sme zaznamenali aj skládku stavebného odpadu.

Biokoridor miestneho významu MBk8 (návrh), terestrický: 966 m.

V návrhu uvedený biokoridor nadväzuje na MBk6 a MbK7 a podieľa sa na vytvorení prechodu cez kataster v S - J orientácii. Tiahne sa severnou časťou katastra pomedzi odlesnené veľkoblukové poľnohospodárske pozemky až po hranicu k.ú., čím dopĺňa sieť MÚSES v severnej časti katastra. Vzhľadom na blízkosť letiska je výsadba obmedzená na druhy krov.

Navrhované interakčné prvky

Interakčný prvok IP1 (návrh), rozloha: 0,34 ha

Porast starých dubov na JV k. ú.. Ekologicky hodnotný porast starých dubov, ktorý leží na východnej hranici k.ú. a tiahne sa aj do vedľajšieho katastra obce Dolný Kalník. Ideálne by bolo vytvoriť prvok ÚSES spoločný v rámci oboch katastrov, prípadne výhľadovo ho prepojiť s MBc1. Táto lokalita je zaradená medzi genofondové lokality (Hajniková a kol. 2012). Staré jedince dubov, ktoré tu rastú, sú zdrojom semien pre šírenie genofundu duba letného v tejto oblasti, uchovávajú genetický materiál stromov, ktoré v tejto oblasti rastú niekoľko storočí, a ako staré jedince stromov poskytujú v tejto oblasti vzácny priestor pre život množstva organizmov.

Vzhľadom na celkový nedostatok drevín v riešenom území, obzvlášť starých, predstavuje významné refúgium pre celé spektrum organizmov. Poskytuje im úkryt, potravné možnosti aj priestor na život. Porast starých dubov teda významne prispieva k zvýšeniu biodiverzity v území, zvýšeniu ekologickej stability ako aj k zlepšeniu mikroklimy a kvality ovzdušia a ďalším pozitívnym zmenám prostredia.

Výsledkom navrhovaných opatrení by malo byť zachovanie dubového porastu s možnosťou jeho rozšírenia do okolia a zároveň zabezpečenie kontinuity tak, aby postupne dorastali nové jedince dubov, ktoré by kontinuálne následne nahradili staré v prípade ich uhynutia.

V súčasnosti je MIP v zásade osamotené uprostred odlesnených poľnohospodárskych pozemkov, preto ho navrhujeme prepojiť biokoridorom MBk4 so sieťou MÚSES a vytvoriť tak ekologicky stabilnejšiu krajinu.

Interakčný prvok IP2 (návrh), rozloha: 0,23 ha.

Skupinky väčších drevín okolo m. č. Dolina. V odlesnenej krajine predstavujú ekologicky významný prvok. Jedná sa o prirodzené druhy drevín a ovocné stromy. V tejto časti sa vyskytuje aj stará hruška s výhľadom na vyhlásenie za chránený strom. Negatívom je porast ruderalnej vegetácie na okraji prvku.

Interakčný prvok IP3 (návrh), rozloha: 1,28 ha.

Podmáčaná lokalita v J časti k. ú., ktorou preteká menší vodný tok. Na ploche sa nachádzajú aj zvyšky vlhkomilnej vegetácie. Mokrad je v súčasnosti degradovaná, nakoľko bola táto lokalita v minulosti intenzívne využívaná na napájanie dobytky (podnes zostali zachované pozostatky starých válovov), plocha je výrazne nitrifikovaná a vegetácia silne ovplyvnená. Veľkú časť zaberá práve nitrofilná a ruderalná vegetácia, prenikajú sem aj segetálne druhy zo susedných polí. Jedná sa o rozlohou najväčšiu mokradnú plochu v riešenom území, ktoré je v súčasnosti výrazne odvodnené. Mokrade ako také majú v krajine veľký význam, o to viac, že voda v agrárnej krajine je čoraz vzácnejšia. Preto bola aj napriek aktuálnemu stavu vegetácie na tejto ploche začlenená do kostry MÚSES. Ak sa podarí vhodným manažmentom dosiahnuť revitalizácia plochy, okrem zdroja vody plocha významne prispeje k zvýšeniu biodiverzity. V prípade pokusu o revitalizáciu mokrade, je na tejto lokalite možné zvoliť dve formy manažmentu – prvá s cieľom podporiť rozvoj bylinných mokradných spoločenstiev, druhá s cieľom podporiť zarastenie plochy krovitými vrbami. Výsledkom navrhovaných opatrení by malo byť obnovenie nedegradovaného, druhovo bohatého mokradného biotopu.

Nakoľko s globálnym otepľovaním, odlesňovaním, silnejším vetrom, zmenou klímy (dlhé obdobie sucha, striedané náhlými výdatnými dažďami) je krajina vystavovaná stále väčšiemu a dlhodobejšiemu suchu, je na mieste uvažovať o vodozadržných opatreniach. Preto je vhodnou

alternatívnou možnosťou využitie tejto plochy na vytvorenie menšieho jazierka. Keďže sa plocha nachádza vo vonkajšom ornitologickom OP, pri vytvorení vodnej plochy je potrebné požiadať o súhlas Letecký úrad Slovenskej republiky.

Interakčný prvok IP4 (návrh), rozloha: 0,12 ha.

Porast väčších drevín vo svahu za cintorínom. Uvedená NDV vrátane vzrastlých stromov pôsobí ekostabilizačne a zvyšuje biodiverzitu bioty a krajiny v riešenom území. Porast sa nachádza na hranici k.ú., do riešeného územia zasahuje len jeho menšia časť, väčšia časť leží v susednom k. ú. .

Interakčný prvok IP5 (návrh), rozloha: 0,08 ha.

Podmáčaná lokalita s bylinnými fytocenózami, ležiaca neďaleko Sklabinského potoka. Jedná sa o menšiu, neoranú plochu, porastenú trstou obyčajnou (*Phragmites australis*). Mokradový typ biotopu je v riešenom území vzácny a je refúgiom organizmov z poľnohospodárskej krajiny.

Interakčný prvok IP6 (návrh), rozloha: 6,60 ha.

Extenzívne obhospodarovaný pasienok v m. č. Za dedinou. Časť plochy predstavuje biotop národného významu Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky. Extenzívne obhospodarované TTP sa významnou mierou podieľajú na zvýšení biodiverzity. V rámci navrhovaného prvku sa nachádza aj menšia podmáčaná časť s mokradnou vegetáciou. Z dôvodu, že je využívaná ako napájadlo pre pasené zvieratá, je nitrifikovaná. Porast ruderalných a nitrofilných rastlín sa nachádza aj v severnej časti pasienka, ktorá si takisto vyžaduje extenzívne prepásanie. Zabezpečí sa tým obnovenie kvalitatívne hodnotných, t. j. druhovo pestrých pasienkových spoločenstiev.

Interakčný prvok IP7 (návrh), rozloha: 0,38 ha.

Porast stromov s bohatým krovitým podrastom. Lokalita nadväzuje na brehové porasty Sklabinského potoka. Je jedným z ojedinelých fragmentov priestorovo štruktúrovaného drevinového porastu v území.

Graficky sú prvky ÚSES zobrazené v Návrhu ÚPN-O Dražkovce vo výkrese č. 2.

Ochranné pásma podľa osobitných predpisov

Z hľadiska hygienického a technického v riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné a bezpečnostné pásma:

Tab. 14 Ochranné a bezpečnostné pásma v k. ú. Dražkovce v uvádzé v strategickom dokumente (Návrh ÚPN-O Dražkovce).

Názov ochranného, resp. bezpečnostného pásma	
VN-vzdušné vedenie – 22 kV (od krajného vodiča, na obe strany)	10 m
VN-kábelové vedenie - 22 kV (podzemné)	1,0 m
VN- vedenie závesné - 22 kV	1,0 m
VN-kábelové vedenie - 22 kV (podzemné)	1,0 m
transformačná stanica VN/NN stožiarová (od konštrukcie)	10,0 m
transformačná stanica VN/NN kiosková	bez ochranného pásma
vodovod, kanalizácia do DN 500 (OP na každú stranu)	1,5 m
podzemné telekomunikačné vedenia (na každú stranu)	1,5 m
ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov	podľa platnej legislatívy
cesta III. triedy – mimo zastavaného územia obce vymedzeného platným územným plánom obce (na obe strany)	20 m od osi
ochranné pásmo cintorína (pohrebiska)	podľa platnej legislatívy
OP rýchlostnej cesty R3 (od osi krajného jazdného pruhu na obe strany)	100 m
OP letiska Martin	podľa platnej legislatívy
Sklabinský potok – od brehovej čiary	6 m
Ostatné vodné toky – od brehovej čiary	4 m
Lesné pozemky (od okraja lesa)	50 m

Ochranné pásma plynovodov

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia, vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa.

Bezpečnostné pásma plynovodov

Bezpečnostné pásma sú určené na zamedzenie alebo na zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií plynárenských zariadení alebo odberných plynových zariadení a na ochranu života a zdravia osôb a majetku.

Bezpečnostné pásmo je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia:

10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,

- 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, prevádzkovateľ distribučnej siete určí bezpečnostné pásma v súlade s technickými požiadavkami.

Ochranné pásmo cintorína

Obec si môže vo VZN určiť šírku ochranného pásma, pravidiel povoľovania a umiestňovania budov a stavieb so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a môže ustanoviť činnosti, ktoré budú v ochrannom pásme počas pohrebu zakázané (novela zákona č.131/2010 o pohrebníctve, 2019).

Ochranné pásma vodných tokov

Ochranné pásmo pozdĺž vodohospodársky významného vodného toku Sklabinský potok - v šírke 6 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze a ochranné pásmo - min. 4 m od brehovej čiary ostatných vodných tokov obojstranne, v zmysle platného zákona o vodách (v súčasnosti zákon č.364/2004 Z. z. - §49) ako aj príslušných noriem (v súčasnosti STN 75 2102). V ochrannom pásme:

- nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami, škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,
- taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky súlade s platným zákonom o vodách; pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významných vodných tokoch sú pozemky min.10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze a pri drobných vodných tokoch min. 5 m od brehovej čiary (pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma).

Ochranné pásma letiska

Z ochranných pásiem Letiska Martin vyplývajú pre k. ú. Dražkovce nasledovné obmedzenia. Výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane stavebných a iných mechanizmov), porastov a pod. je stanovené :

- ochranným pásmom prechodových plôch s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 416,90 – 460,00 m n. m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v skole 1:7 /14,3%/ v smere od letiska,
- ochranným pásmom vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 460,00 m n.m. Bpv
- ochranným pásmom vzletových a približovacích priestorov s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 419,42 – 499,06 m n. m. Bpv., pričom obmedzujúca výška stúpa v sklone 1:40 /2,5%/ v smere od letiska,
- ochranným pásmom kužeľovej plochy s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 460,00 – 487,63 m n. m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v skole 1:25 /4%/ v smere od letiska,

Ďalšie obmedzenia sú stanovené ochranným pásmom so zákazom stavieb a to:

- ochranné pásmo prevádzkových plôch letiska,
- ochranným pásmom záujmového územia letiska - je stanovené ako plocha výhľadovo využiteľná na výstavbu letiskových objektov a zariadení,
- ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN,
- ochranným pásmom proti nebezpečným a klamlivým svetlám

- vonkajším ornitologickým ochranným pásmom,
- vnútorným ornitologickým pásmom.

Vzhľadom na fakt, že sa jednotlivé OP prelínajú, záväznou výškou pre konkrétny priestor je výška stanovená ochranným pásmom s nižšou hodnotou - nad tieto výšky je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia bez súhlasu Dopravného úradu. Už samotný terén v časti k. ú. presahuje výšky stanovené ochrannými pásmami Letiska Martin, tzn. tvorí prirodzenú leteckú prekážku. V tomto území sa neodporúča umiestňovať akékoľvek stavby.

Ochranné pásma sú vymedzené v súlade so súčasne platnými zákonmi, vyhláškami a nariadeniami v znení neskorších predpisov, v súčasnosti (r. 2022), napr.:

- zákon č. 49/2002 Z. z. - pamiatkový zákon, v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov – OP cintorína,
- zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov - ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení,
- zákon č. 251/2012 Z. z. - ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení,
- zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch – OP lesných pozemkov,
- zákon č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov a STN 752102 – OP vodných tokov,
- zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov - pásma ochrany vodovodných a kanalizačných potrubí,
- vyhláška č. 35/1984 Zb. - cestné ochranné pásma,
- vyhláška č.211/2005 Z. z. - zoznam vodohospodársky významných tokov,
- zákon č. 351/2011 Z. z. - o elektronických komunikáciách
- geologický zákon, vyhláška o radóne, a iné.

9. Obyvateľstvo, demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

Obyvateľstvo, demografické údaje

Povojnový rozvoj obce trval do 80-tych rokov 20.storočia. Obec sa stala satelitným sídlom Martina, kde sa rozvíjal ťažký priemysel s veľkými nárokmi na pracovné sily.

Vývoj počtu obyvateľov obce

Obec Dražkovce mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v r. 2011 849 obyvateľov, z toho 418 žien a 431 mužov. Pri sčítaní v roku 2001 mala obec 519 trvale bývajúcich obyvateľov. V období od sčítania v roku 2001 do sčítania v roku 2011 sa počet obyvateľov obce zvýšil takmer o 60 %, priemerný ročný prírastok mal hodnotu 5,95 % (tab. 15).

Hustota osídlenia v r.2011 bola 189,4 obyv./km², k 31.12.2019 vzrástla na 238,31 obyv./km² a je vyššia ako okresný priemer, ktorý dosahuje hodnotu 130,9 obyvateľov na km². V období rokov 2009 – 2019 počet obyvateľov obce vzrástol o 322 osôb, t.j. priemerne 32,2 obyv./rok. Počet obyvateľov obce od roku 2009 mierne stúpol prirodzeným prírastkom (+22 obyv.) a zároveň výrazne rástol kladným migračným saldom (+300 obyv.).

Tab. 15 Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov

Rok (k 31.12.)	Počet obyvateľov	Index rastu
1970	507	
1980	522	
1990	475	
2001	519	100,0
2011	849	163,9
2013	876	169,1
2015	936	180,7
2016	960	185,3
2017	971	187,5
2018	987	190,5
2019	1.060	204,7

Pozn. Zdroj tabuľkového spracovania: ŠÚ SR

K 31.12.2019 mala obec 1060 obyvateľov (tab. 16). V období od 1.1.2011 do 31.12.2019 stúpol počet obyvateľov obce o 247 obyvateľov - priemerný ročný prírastok v tomto období je 3,38 %, čo vysoko prekračuje hodnoty priemerného prírastku za okres Martin, Žilinský kraj a SR. Možno konštatovať, že záujem o bývanie v obci je veľký, v súčasnosti je limitovaný nedostatkom pripravených stavebných pozemkov na bytovú výstavbu.

Tab. č. 16 Pohyb obyvateľstva za posledné obdobie od r.2009

rok	narodení	zomrelí	prirodzený prírastok/ úbytok	pristahovaní	vystahovaní	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľ. k 31.12.
2009	8	9	-1	45	2	43	42	753
2010	5	1	4	34	6	28	32	785
2011	10	7	3	48	15	33	36	849
2012	5	7	-2	31	2	29	27	876
2013	6	5	1	39	8	31	32	908
2014	11	7	4	38	14	24	28	936
2015	9	7	2	37	15	22	24	960
2016	5	4	1	29	19	10	11	971
2017	10	8	2	33	18	15	17	987
2018	10	7	3	50	9	41	44	1031
2019	11	6	5	36	12	24	29	1060
Spolu	90	68	+22	420	120	+300	+322	

Pozn. Tabuľka bola spracovaná bez korekcií s použitím údajov ŠÚ SR

Základné údaje o obyvateľstve

Tab. č. 17 Veková štruktúra obyvateľstva v obci k 31.12.2019

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov					
	Celkom	Muži	ženy	0 – 14	15-64 muži	15-64 ženy	65+ muži	65+ ženy	nezist.
Dražkovce	1.060	531	529	193	386	378	41	63	-

Tabuľka bola spracovaná zo zdroja: ŠÚ SR

Podiel žien z trvale bývajúceho obyvateľstva je 49,9 %.

Osoby v produktívnom veku: spolu 764, z toho 378 žien, 386 mužov.

Podiel obyvateľov v produktívnom veku z trvale bývajúceho obyvateľstva je 72,1 % .

Tab. 18 Vývoj zloženia obyvateľstva v obci podľa charakteristických vekových skupín, index vitality

Rok	Počet obyvateľov k 31.12.	Podiel osôb v predprodukt. veku v %	Podiel osôb v produkt. veku v %	Podiel osôb v poprodukt. veku v %	Priemerný vek obyv.	Index vitality
1996	499	20,64	64,33	15,03	37,19	137,3
2001	519	17,34	69,17	13,49	38,20	128,5
2011	849	18,61	71,61	9,78	36,42	190,3
2019	1060	18,20	72,08	9,72	37,91	187,3

Z tab. 18 vyplýva, že od roku 2001 sa mierne zvýšil podiel osôb v predproduktívnom a produktívnom veku, znížil sa podiel osôb v poproduktívnom veku. Index vitality sa od roku 2001 podstatne zlepšil, napriek tomu je v celom sledovanom období v pásme stabilizovaného typu populácie (120 - 200). Možno konštatovať, že veková skladba obyvateľov sa v poslednom období zlepšila najmä v dôsledku novej bytovej výstavby (pristahovali sa mladé rodiny s deťmi).

Tab. 19 Veková štruktúra obyvateľstva vo vyšších územných celkoch (SODB,2011)

Veková skupina	Dražkovce		Okres Martin		Slovenská republika	
	poč. obyv.	v %	poč. obyv.	v %	poč. obyv.	v %
Predprodukt.vek	197	18,61	17 474	17,9	1 015 493	18,9
Produktívny vek	759	71,61	62 403	63,8	3 349 231	62,3
Poprodukt. Vek	104	9,78	17 475	17,9	967 207	18,0
Nezistený	-	-	461	0,4	47 524	0,8
Spolu	1.060	100,0	97 813	100,0	5 379 455	100,0
Index vitality	187,3		100,0		105,0	
Priemerný vek	37,91		31,4		38,7	

Tabuľka bola spracovaná zo zdroja: ŠÚ SR

Z hľadiska priemerného veku je veková štruktúra obyvateľov obce porovnateľná s vekovou skladbou obyvateľov Slovenska. Z hľadiska typu populácie, vyjadrenej indexom vitality, je stav v obci podstatne priaznivejší v porovnaní s populáciou okresu Martin aj Slovenska.

V Žilinskom kraji sa v období do roku 2015 predpokladá postupné zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov kraja aj okresu. Z hľadiska typu populácie predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2040 index vitality bude v pásme stabilizovaného typu populácie.

Z hľadiska typu populácie v obci predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2040 index vitality bude v pásme stabilizovaného typu populácie. V prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti od obce je dostatok pracovných príležitostí a obec poskytuje vhodné prostredie na bývanie, čo sa prejavuje záujmom o výstavbu nových rodinných domov. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam predpokladáme v budúcich rokoch pokračujúci nárast počtu obyvateľov obce, najmä v závislosti na novej výstavbe rodinných domov (príťahovaním). Predpokladom stabilizácie obyvateľstva je vytvorenie dobrých podmienok pre bytovú výstavbu v obci a dobudovanie vybavenosti na zodpovedajúcu úroveň.

Na základe vyhodnotenia uvedených východísk sa predpokladá nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce:

Tab.č. 20 - Prognóza demografického vývoja počtu obyvateľov obce

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2019	1060	100,0	-
2030	1300	122,6	2,26
2040	1500	141,5	1,54

V súčasnej dobe má SR priaznivý ekonomický rast, čo sa prejavuje aj znižovaním nezamestnanosti. Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci 432 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 198 žien a 234 mužov. Z celkového počtu obyvateľov obce bolo ekonomicky aktívnych 52,2 %, z obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 71,4 %. Z ekonomicky aktívnych osôb odchádzalo z obce za prácou 371 osôb (85,9 %), priamo v obci bolo zamestnaných 52 osôb.

Obec Dražkovce môžeme charakterizovať ako obec s malou podnikateľskou aktivitou. Pre nedostatkový počet pracovných príležitostí v obci veľká časť pracujúcich odchádzala za prácou do iných sídel, najmä do Martina (190). V roku 2019 bolo v obci evidovaných 70 podnikateľov - fyzických osôb a 44 právnických osôb, z toho 9 neziskových.

Poľnohospodárstvo

Na území obce má sídlo poľnohospodárske družstvo Dražkovce. V jeho areáli sa nachádzajú: administratívna budova, dielne, senník, maštale, sklad. Maštale sú situované v časti družstva ďalej od zastavaného územia. V PD pracuje 22 zamestnancov. PD Dražkovce hospodári na 910 hektároch pôdy, pričom orná pôda z toho predstavuje 152 hektárov (zvyšná plocha ostáva na lúky a pasienky). V rastlinnej výrobe pestuje zemiaky na konzum na výmere 10 hektárov, obilniny – pšenicu na ploche 50 hektárov a kukuricu na siláž na ploche 50 hektárov. V živočíšnej výrobe chovajú 220 kusov hovädzieho dobytku (kravy) a 320 ks oviec.

V k. ú. sa nachádza 1 samostatne hospodáriaci roľník, ktorý sa zaoberá chovom hovädzieho dobytku mäsového typu.

Priemysel

V obci nie je v súčasnosti rozvinutá priemyselná výroba.

Vzhľadom na dostatok pracovných príležitostí v blízkosti (Martin, Sučany, Košťany nad Turcom atď.), obec nemá záujem o vybudovanie priemyselného areálu.

Lesné hospodárstvo

V k. ú. Dražkovce je lesná pôda zastúpená na ploche s malou výmerou (26 ha). Urbárske lesné a pozemkové spoločenstvo Dražkovce sa zaoberá ťažbou dreva.

Služby

V obci sídli viacero fyzických osôb, právnických osôb a živnostníkov zameraných maloobchod a sprostredkovateľskú činnosť – 28, oprava elektrických strojov – 2, doprava – 3, oprava a údržba automobilov – 1, autoškola – 1, textilná výroba – 2, inžinierske činnosti a technické poradenstvo – 3, krajinná úprava – 2, v oblasti IT – 2, kadernícke a kozmetické služby – 2, fotografické služby – 1, reklamné agentúry – 6, vydavateľská činnosť – 1, zábavné činnosti a voľnočasové aktivity – 2, účtovníctvo – 2, správa a prenájom nehnuteľností – 3, poradenské služby v oblasti podnikania a riadenia a ostatné obchodné pomocné služby – 5, ostatné služby - 2.

Je predpoklad zvýšenia pracovných príležitostí najmä v nevýrobných službách.

Materská škola

Materská škola vo vlastníctve obce sa nachádza v samostatnej jednopodlažnej zateplenej budove s vymenenými oknami a dvermi vo východnej časti v samostatnom areáli. Deti sú rozdelené do dvoch tried s celodennou prevádzkou od 6,00 do 16,15 hod. Veková hranica detí je od 2 do 6. rokov. MŠ v obci začala svoju prevádzku už v r.1949, v r.1974 bola zbúraná a na tom istom mieste bola v r.1976 otvorená nová MŠ. V MŠ v súčasnosti fungujú 2 triedy – malá trieda 23 detí a veľká trieda 24 detí. Stravovanie je zabezpečené z jedálne s kuchyňou v areáli MŠ, žiaci zo ZŠ sa stravujú v jedálni MŠ.

MŠ má 4 pedagogických a 3 nepedagogických zamestnancov a v zimnom období sezónny pracovník - kurič. Budovu zariadenia obklopuje školská záhrada s trávnatým povrchom, okrasnými drevinami, listnatými a ihličnatými stromami. Trávnatá plocha je dostatočne veľká a využívaná na individuálne i kolektívne hry. Okolie MŠ poskytuje dobré možnosti vychádzok a výletov. MŠ sa realizuje v projekte Škola podporujúca zdravie, uplatňovanie prvkov ľudovej kultúry vo výchovno-vzdelávacom procese detí predškolského veku. Skúsenosti a poznatky získavajú prostredníctvom záujmových činností v krúžkoch – tanečnom, výtvarnom, anglického jazyka. V areáli MŠ sa nachádza tiež dopravné ihrisko.

V súčasnosti navštevujú škôlku aj deti z obcí Diaková a Dolný Kalník, ktoré nemajú vlastné zariadenia. Stavebnotechnický stav objektu je plne vyhovujúci. Pozemok je plošne vyhovujúci aj pre zvýšenie kapacity škôlky. Potrebne je však uvažovať o prístavbe, resp. dostavbe al. nadstavbe objektu a navýšit kapacitu jedálne.

Základná škola

V obci sa nachádza neplnoorganizovaná základná škola, ktorú navštevujú žiaci 1. – 4. ročníka. Škola má viac než storočnú históriu, keď v roku 1898 vznikla ako štátna ľudová škola. Škola leží uprostred obce, v samostatnom areáli, vo vlastníctve obce. Školu navštevujú žiaci z obcí Dražkovce, Diaková, Dolný Kalník, Horný Kalník a Turčianske Jaseno. V areáli sa nachádza aj ihrisko. V súčasnosti školu navštevuje 65 žiakov, z toho 1. ročník 16 žiakov, 2. ročník 19 žiakov, 3. ročník 21 žiakov a 4. ročník 9 žiakov. V škole pracuje 6 pedagogický zamestnancov, z toho 4 učiteľky a 2 vychovávateľky a 1 nepedagogický pracovník. Škola má 4 triedy a 1 odbornú učebňu - počítačovú. Budovy a pozemky sú vo vlastníctve obce. V škole fungujú krúžky, ktoré sa každoročne menia podľa záujmu žiakov a rodičov. Sú to : Šmudlo, tanečný krúžok, výtvarný krúžok, pohybové hry, hudobný krúžok (klavír), školský klub detí (ŠKD) a raz do mesiaca Tuláček.

V areáli školy chýba atletické vybavenie pre skok do výšky, skok do diaľky, vrhačský sektor a uzatvorená bežecká dráha - 250 m, chýba telocvičňa.

Areál je plynofikovaný. Budova má 55 rokov, stavebnotechnický stav je čiastočne vyhovujúci - na budove sú vymenené okná, zrekonštruovaná je strecha. Vzhľadom na trend v úspore energií je v budúcnosti potrebné uvažovať so zateplením obvodového plášťa. Pozemok školy je plošne vyhovujúci a umožňuje v budúcnosti dostavbu telocvične, resp. doplnenie otvorených športovísk, príp. aj zvýšenie počtu žiakov.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko ani ambulancia lekára, nie je prítomná ani lekárňa. Základnú zdravotnícku starostlivosť zabezpečujú zdravotné ambulancie v Martine. Za vyššou zdravotnou starostlivosťou a špecializovaným zdravotníckym vyšetrením dochádzajú obyvatelia do polikliník a Univerzitej nemocnice v Martine, resp. do súkromných ambulancií v meste Martin.

Nemocnica poskytuje zdravotnú starostlivosť pre spádovú oblasť, tak isto v oblasti záchranej zdravotnej služby, do ktorej spadá aj obec Dražkovce.

Ubytovacie zariadenia

V katastrálnom území obce sa nachádzajú 1 ubytovacie zariadenie: Penzión a reštaurácia U Martina s celoročnou prevádzkou, zamestnáva 10 ľudí. Reštaurácia má celkovú kapacitu 130 stoličiek (vrátane letnej terasy) a ponúka aj denné menu. Pozemok aj budova sú vo vlastníctve majiteľa. Kapacita penziónu je 31 osôb v 11 dvojlôžkových a 3 trojlôžkových izbách s prístelkou. V areáli je dostatočný počet parkovísk v areáli.

Rekreačné a oddychové plochy

V k. ú. obce sa nachádzajú objekty využívané na rekreáciu v m. č. Dolina, ktorú môžeme klasifikovať ako zmiešané územie s čiastočným zastúpením objektov na trvalé bývanie - rodinné domy. V tomto území je obmedzená možnosť situovania nových rekreačných objektov vzhľadom na obmedzenia vyplývajúce zo situovania regionálneho biokoridoru RBk10 Trebostovo - Záborie a výhľadového trasovania rýchlostnej cesty R3 Martin - Horná Štubňa s jej OP.

V zastavanom území obce nie sú takmer žiadne oddychové miesta. Nachádzajú sa tu však plochy, ktoré by sa dali využiť na oddychovú funkciu s pohybovými aktivitami pre deti aj dospelých, rekreačná zeleň s oddychovými zákutiami. Potenciál má plocha zelene medzi poľnohospodárskym družstvom a Sklabinským potokom.

Multifunkčné trasy

K. ú. obce poskytuje dobré podmienky pre vytvorenie multifunkčných tratí pre beh v lete a bežkovanie v zime. Napr. úsek mimo zastavaného územia smerom do Žabokriek, na Starú Bôrovú do Turčianskej Štiavničky a do Tomčian. Bude si to vyžadovať úpravu značenia multifunkčných trás a chodníkov, ich dovybavenie mapovými podkladmi a vyhládovými miestami.

Kultúra - Kultúrny dom

Obec disponuje v centre vlastným kultúrnym domom s kapacitou 250 sedadiel. Je v ňom integrovaných viacej prevádzok a služieb - obecný úrad, pracovisko Slovenskej pošty a miestna knižnica. V roku 2010 prebehla kompletná rekonštrukcia kultúrneho domu – zateplenie, výmena okien, kúrenie, elektrorozvody.

Kostoly

Dominantou obce je Rímskokatolícky kostol sv. Heleny. Pochádza z konca 13. storočia. V súčasnosti sa v ňom slúžia omše a patrí pod farnosť Martin. Kapacita je cca 100 ľudí. V obci sa konajú aj evanjelické a. v. bohoslužby 1x za 2 týždne (v páru nedeľu) v spoločenskej sále kultúrneho domu, evanjelickí a. v. veriaci dochádzajú za náboženskými službami do Martina.

Zariadenia verejnej správy v obci sú :

- Obecný úrad je umiestnený v centre obce, v budove kultúrneho domu spolu s poštou a knižnicou, priestor je kapacitne postačujúci. Obec zamestnáva 23 zamestnancov. Priestory obecného úradu sú plošne vyhovujúce, objekt je vo vyhovujúcom stavebnotechnickom stave so zateplenou fasádou a vymenenými oknami. Kolaudácia prebehla v roku 1994 a rekonštrukcia v roku 2010,
- Zariadenie požiarnej ochrany = požiarňa zbrojnica je umiestnená v samostatnej budove, pri športovom areáli. Bola postavená v roku 2016. V objekte je garáž, toalety, sklad materiálu. V obci sa nachádza aj stará požiarňa zbrojnica postavená v roku 1902, v minulosti už bola rekonštruovaná. Požiarňa siréna je umiestnená na kultúrnom dome, s dosahom 1.500 m.

Cintorín a dom smútku

Nachádza sa na východnom okraji z. ú. obce na ceste III/2147 smerom na Diakovú, na hranici s k. ú. Záborie a je spoločný pre obce Dražkovce, Diaková a Dolný Kalník. V súčasnosti je v ňom evidovaných 370 hrobových miest. Podľa štatistických údajov priemerne ročne zomrie okolo 6 ľudí. Pre návrhové obdobie do r. 2041 bude potrebných pre obec Dražkovce okolo 120 nových hrobových miest. Kapacita nie je pre návrhové obdobie postačujúca.

V areáli cintorína sa nachádza dom smútku s kapacitou 80 miest. Je v dobrom technickom stave. Vzhľadom na fakt, že obec nemá dostatok pozemkov na rozšírenie cintorína, tak po dohode s obcou Záborie je naplánované v ÚPN-O Záborie rozšírenie cintorína do k. ú. Záborie pre obce Dražkovce, Diaková a Dolný Kalník, spolu s umiestnením parkovacích plôch.

Infraštruktúra

Doprava

Cez k. ú. obce Dražkovce neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v meste Martin, na železničnej trati č. 118 Vrútky – Zvolen, ktorá je vo vzdialenosti 3,6 km od obce.

Cestnú sieť v k. ú. Dražkovce možno rozdeliť podľa charakteru na cesty III. triedy vo vlastníctve ŽSK a sieť miestnych komunikácií vo vlastníctve obce. Hlavnú komunikačnú os cestnej dopravy na území obce Dražkovce predstavuje cesta III/2145. Hlavná zberná komunikácia slúži prevažne účelovej a rekreačnej doprave, hlavne do Jasenskej doliny. Na území obce sa ešte nachádzajú účelové komunikácie s nespevneným povrchom a poľné cesty.

Základný komunikačný systém obce tvoria cesty III/2145 Martin – Záborie a III/2147 Dražkovce – Diaková a III/2148 Dražkovce – Horný Kalník, ktoré sa napájajú na cestu III/2145. Šírka existujúcich komunikácií sa pohybuje od 7,0 m do cca 7,5 m, t.j. min šírka jazdného pruhu je 3,0 m, čo je vyhovujúce. Základný komunikačný systém ďalej dopĺňa sieť miestnych komunikácií, miestne obslužné komunikácie napojené 3 vjazdmi na cestu III/2145. Miestne komunikácie sú smerovým vedením aj priestorovou úpravou vyhovujúce, až na ojedinelé prípady, ktoré je potrebné doriešiť majú väčšinou vyhovujúce šírkové parametre, chýbajú popri nich vo väčšej časti územia chodníky.

V katastrálnom území obce sa nachádza regionálne letisko Martin s príslušným zázemím, regionálne letisko pre medzinárodnú dopravu v Žiline, v Poprade a Sliači, v k. ú. obce Košťany nad Turcom sa nachádza letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve.

Navrhovaný stav:

- rešpektovať trasu navrhovanej rýchlostnej cesty R3 Martin - Horná Štubňa a jej OP,
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III/2145, III/2147 a III/2148:
 - v zastavanom území v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110,
 - mimo zastavaného územia v kategórii C 7,5/70,
- rešpektovať OP ciest III. triedy, mimo sídelného útvaru obce ohraničenom dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, v zmysle zákona č.135/1961 Zb. - cestný zákon v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č.35/1984 Zb. - 20,0 m od osi komunikácie,
- navrhnúť šírkové usporiadanie miestnych komunikácií v súlade s STN 73 6110,
- rešpektovať zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov,
- pri plánovaní inžinierskych sietí je potrebné tieto viesť mimo cestný pozemok, v z.ú. min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku, mimo z. ú. za hranicou OP komunikácie,
- dopravné napojenie novo navrhovaných lokalít riešiť v súlade s STN 73 6110,
- rešpektovať účelové komunikácie, prístupy do poľnohospodárskej krajiny,
- vytypovať nové prístupové komunikácie do územia na hranici s k. ú. Dolný Kalník (lokalita Bôry),
- komunikácie v navrhovaných lokalitách na bývanie, v čo najväčšej možnej miere zokruhovať,
- pri riešení vjazdov k objektom nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty,
- pri návrhu cestných komunikácií, cyklistických trás a peších trás postupovať v súlade s aktuálnymi technickými predpismi a STN,
- komunikácie v navrhovaných lokalitách na bývanie, v čo najväčšej možnej miere zokruhovať.

Vzhľadom na záujem o výstavbu v lokalitách, bez dopravného prístupu:

- je potrebné vytypovať nové prístupové komunikácie do územia na hranici s k. ú. Dolný Kalník -lokalita Bôry,
- je potrebné riešiť nové dopravné napojenie celej novej lokality na západ od z. ú. obce.

Hromadná doprava

Obec je veľmi dobre sprístupnená prímestskou autobusovou dopravou, a to vďaka svojej prejazdnej polohe do iných obcí (T. Peter, Trebostovo, resp. Žabokreky, Belá-Dulice, Necpaly). Intenzita spojov hromadnej dopravy je dostatočná a vyhovujúca. Cesta z mesta Martin do obce trvá pár minút. Na území obce sa nachádza 6 (3x2 smery) zastávok hromadnej autobusovej dopravy. Všetky zastávky spĺňajú dochádzkové vzdialenosti tzv. izochróny časovej dostupnosti.

Na ceste I/65, pri železničnej zastávke, je situovaná obojstranná zastávka MHD pre smery Martin a Turčianske Teplice, resp. Necpaly, Belá - Dulice. Tieto zastávky majú vybudované dostatočné dbočovacie a pripájacie pruhy, ako aj prístrešky, ktoré však nie sú v dobrom technickom stave. Obojstranná zastávka, pre smer do obce Turčiansky Peter, Trebostovo a Valča, je situovaná pri obecnom úrade; nemá vybudované zastávkové pruhy.

Civilné letectvo

V katastrálnom území obce sa nachádza regionálne letisko Martin s príslušným zázemím, regionálne letisko pre medzinárodnú dopravu v Žiline, v Poprade a Sliači, v k. ú. obce Košťany nad Turcom sa nachádza letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve. Celé k. ú. Dražkovce sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Martin, určených rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn.313/79/99 zo dňa 11.05.1999.

Statická doprava

Statickou dopravou rozumieme parkovacie plochy, odstavné plochy a garáže. Parkovanie a odstavovanie vozidiel v rámci obytného územia (pri rodinných domoch) prebieha sčasti na vlastných pozemkoch, autá parkujú obyvatelia aj na uliciach, čo je nevyhovujúci stav, hlavne vzhľadom na zimnú údržbu a obslužné služby (smetiari, hasiči, ap.). Pri bytových domoch sa nachádzajú radové garáže. V obci sú vybudované odstavné plochy v blízkosti niektorých stavieb občianskej vybavenosti: pri obecnom úrade, predajni potravín, pri penzióne a pri športovom areáli. Parkovacia plocha sa nachádza aj v areáli družstva a letiska. V území absentujú parkovacie plochy: pri cintoríne a kostole, materskej a základnej škole.

Vzhľadom na nemožnosť rozšírenia cintorína v rámci k. ú. Dražkovce, je v rámci ÚPN-O Záborie navrhnuté rozšírenie cintorína pre obce Dražkovce, Diaková a Dolný Kalník v k. ú. Záborie a zároveň sú v jeho blízkosti navrhnuté aj centrálné parkovacie plochy.

Cyklistická doprava

Poloha obce je výhodná z pohľadu dostupnosti turistických trás Veľkej aj Malej Fatry. Cez obec prechádzajú viaceré cyklistické trasy (*zdroj: www.cykloportal.sk):

a) značené:

- červená č. 032: Turčianska cyklomagistrála: Vrútky - T.Kľačany - Sučany - T. Štiavnička - Sklabiňa - T. Jaseno - Necpaly - Blatnica - Mošovce - T. Teplice, celk. dl. 55 km,
- modrá č.5415: Dražkovce - Žabokreky, celk. dl. 4,8 km,
- zelená č.5428: Martin - Dražkovce-Pltníky, celk. dl. 8,0 km

b) neznačené:

- Dolina - Martin, L'adoveň - v trase poľnej cesty, napájajúca sa na modrú č. 5415.

Navrhne sa:

- vytvoriť bezpečný cyklochodník popri ceste III. triedy, resp. označiť samostatný pruh pre cyklistov, šírkové usporiadanie navrhnuť v zmysle platnej STN,
- doplniť oddychové miesta a infraštruktúru pre cyklistov popri cyklotrasách.

Pešia doprava

V obci je takmer vo všetkých lokalitách problém s bezpečným peším pohybom chodcov. Chodník je v obci vybudovaný popri ceste III/2145 nie úplne v celej potrebnej dĺžke. Chodníky chýbajú hlavne od cintorína do obce, ako aj v staršej aj novšej zástavbe.

Navrhne sa:

- vybudovať lávku pre peších ponad Sklabinský potok do nového obytného územia BI06 Za dedinou,
- vybudovať jednostranný peší chodník v niektorých častiach obce, tam kde to šírkové parametre dovoľia,
- popri celej ceste III/2145 - od penziónu u Martina po napojenie do obytnej zóny na hranici s k. ú. Dolný Kalník (BI 07,
- od futbalového ihriska ku kostolu,
- vybudovať min. jednostranné chodníky v navrhovaných rozvojových lokalitách,
- v území vybudovať navrhované multifunkčné trasy (greenways), napr.do Žabokriek cez Dolinu, do Turčianskej Štiavničky cez Starú Bôrovú, popri Sklabinskom potoku do Tomčian,
- vybudovať pešie priestranstvo na juh od areálu cintorína

Produktovody

Napät'ové sústavy:

- VVN rozvody 110kV, 220kV a 400 kV: cez k. ú. Dražkovce nie sú trasované VVN linky nadradenej prenosovej sústavy,
- VN: 3x50Hz, 22kV – IT,
- NN: 3+PEN, 50Hz, 230/400V-TN-C.

Primárne vedenie VN 22kV

V súčasnosti je obec zásobovaná VN linkami č.248, 277, 208. Distribučné trafostanice 22/0,4kV sú prevažne napojené cez vzdušné prípojky. Na území katastra Dražkovce sa nachádza 9 trafostaníc. Niektoré stanice zásobujú aj územie susedných katastrálnych území. Napájacie body sú väčšinou vyústené odbočnou konzolou z hlavných trás VN 22 kV liniek. Prípojková časť je opatrená úsekovým vypínačom pre individuálne odpájanie každej trafostanice. Distribučný sekundárny rozvod vzdušného prevedenia je na prevažne na betónových stožiaroch. Použité sú prevažne vodiče AlFe. Kioskové trafostanice sú napojené zemnými káblami.

Sekundárne vedenie NN 230/400V

Existujúce NN vedenie je riešené prevažne v starej zástavbe ako verejná vzdušná sieť na betónových stĺpoch, v novej zástavbe ako podzemné rozvody. Prípojky NN z tohto rozvodu sú riešené individuálne ako vzdušné, alebo káblové zemné. Konfigurácia sekundárnej siete dáva predpoklad spoľahlivej a bezporuchovej prevádzky, vzhľadom na zokruhovanie rozvodov a posilňovacích káblov. *Navrhujeme vzdušné vedenia nahradiť podzemnými káblovými.*

Transformačné stanice 22/04 kV v k.ú.

V k. ú. obce sa nachádza 9 transformačných staníc, vo vlastníctve SSE, a.s.

Plynovod

Obec Dražkovce je v súčasnosti plynofikovaná. Plynom je obec zásobovaná prepojovacím plynovodom z k. ú. Tomčany D160 s max. prevádzkovým tlakom do 100 kPa. V k. ú. obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť, prevádzkovaná SPP-D, a.s.: STL plynovod z materiálu PE s maximálnym prevádzkovým tlakom do 100 kPa. Médium je zemný plyn naftový s výhrevnosťou približne 33,84 MJ/m³ a energetická hodnota 1 m³ pri uvedenej výhrevnosti predstavuje cca 9,4 kWh (1 MJ = 0,27778 kWh). Potrubie po obci je plastové PE, D 90, D 63 DN 50 D 32. Na konci obce Dražkovce prechádza plynové potrubie STL do ďalšieho katastrálneho územia v dvoch miestach. Potrubie STL križuje cestu III/2147 a Sklabinský potok.

Navrhuje sa:

Pri navrhovanom dvojcestnom zásobovaní energiami (ZPN+ elektrická energia) pre IBV a občiansku vybavenosť pre budúcich odberateľov, budú rozhodujúce ekonomické faktory, vzhľadom na aktuálnu a budúcu cenovú reláciu dodávateľov energií.

Telekomunikácie

Z hľadiska telekomunikačného členenia, patrí obec pod Primárne centrum sieťovej infraštruktúry Martin (CSI-MA) a následne do Sekundárneho centra (RCSI-ŽA) Žilina. Miestna telefónna ústredňa je umiestnená v priestoroch pošty.

V obci sa nachádza káblová televízia, obyvatelia majú aj vlastné satelitné prijímače. V obci je pokrytie signálom operátorov Slovak Telekom, Orange, O2, a je dobré. V roku 2019-2020 spoločnosť Slovak Telekom vybudovala v obci optickú sieť na internet a televíziu. Optické káble sú väčšinou vedené v zelených pásoch popri miestnych komunikáciách, alebo stĺpmi. V k. ú. sa nachádza vykrývač mobilnej siete.

Navrhuje sa vzdušné vedenie v obci nahradiť podzemným vedením.

Odpady a nakladanie s odpadmi

Obec Dražkovce má spracovaný Program odpadového hospodárstva v súlade s Programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja na r. 2016 - 2020. V roku 2019 sa v obci vyprodukovalo spolu 404,48 t komunálneho odpadu, t.j. v priemere 381,6 kg odpadu na obyvateľa. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma Brantner Fatra s.r.o. Martin a ukladá ho na skládku Martin – Kalná. Komunálny odpad sa vyváža pred domov, na zber separovaného odpadu sú stojiská s 1100 litrovými kontajnermi. Počet stojísk je 20. Elektro-odpad býva vyvážaný 2x do roka. Všetok odpad je

odvážaný prostredníctvom zberovej spoločnosti Brantner Fatra s.r.o., Martin. Obec nemá vybudovaný zberný dvor ani obecné kompostovisko.

Obec zabezpečuje zber a prepravu biologicky rozložiteľného odpadu v 1100 l kontajneroch, ktoré sú rozmiestnené po celej obci. Vývoz týchto nádob sa realizuje v priebehu mesiacov marec až november. Obec zabezpečuje aj kampaňový sezónny zber biologicky rozložiteľného odpadu dvakrát do roka, a to v jarnom a jesennom období. Občania majú možnosť biologicky rozložiteľné odpady doviesť aj do Zberného dvora, ktorý prevádzkuje Brantner Fatra s.r.o.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia, napriek tomu má bohatý archeologický potenciál. V katastrálnom území obce sa nachádza národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ďalej len ÚZPF SR): Kostol sv. Heleny, súpisné č. 157, situovaná na parc. č. KNC 172, k. ú. Dražkovce, č. ÚZPF 542/1 - nachádza sa na cintoríne v jeho východnej časti obce pri ceste do Diakovej. Doba vzniku je koncom 13. storočia a prešiel viacerými zmenami vykonanými v roku 1611, v 1. pol. 17. st., 19. st., a v 2. polovici 19. storočia. Jedná sa o stavbu s jednoloďovou dispozíciou s jednou vežou v dobrom stavebnotechnickom stave. V súčasnosti patrí pod farnosť Rímskokatolíckej cirkvi v Martine a slúžia sa v ňom bohoslužby.

Archeologické náleziská

V k. ú. obce Dražkovce sa nachádza niekoľko evidovaných a potenciálnych archeologických nálezísk, ktoré možno rozdeliť do 2 skupín:

1. okolie pamiatky zapísanej v ÚZPF SR ako nehnuteľná národná kultúrna pamiatka: DRAŽKOVCE, poloha „Svätá Helena, stavba reg. KN-C parcela č. 172“- koniec 13. storočia, KOSTOL, číslo ÚZPF 542/1, zaužívaný názov: filiálny kostol sv. Heleny,
2. z dostupnej odbornej literatúry a na základe historických prameňov a terénnych názvov môžeme vyčleniť nasledujúce archeologické, resp. potenciálne archeologické náleziská:
 - DRAŽKOVCE, poloha „Ivankovská Strana, pozemok reg. KN-C parcela C. 82 a 83“ – 18. storočie, kúria Ferdinanda, Juraja, Ľudovíta a Jozefa Lehockých a Anny Tomcsányiovej,
 - DRAŽKOVCE, poloha „Ivankovská Strana, pozemok reg. KN-C parcela C. 61/14 a bezprostredne susediace parcely“ – 1. polovica 19. storočia, zaniknutá kúria vdovy po Mikulášovi Ilgovi a jej hospodársky areál,
 - DRAŽKOVCE, poloha „neznáma“ - eneolit, kamenný sekeromlat, náhodný nález
 - DRAŽKOVCE, poloha „Na juh od polohy Bôry – kóty 477, pozemok reg. KN-C parcela č. 387/1“ -púchovská kultúra, sídlisko,
 - DRAŽKOVCE, poloha „Mohylky, pozemok reg. KN-C parcela C. 380/6“ -včasný stredovek, mohylové pohrebisko,
 - DRAŽKOVCE, poloha „Svätá Helena, Sklabinský potok bezprostredne na východ od Kostola sv. Heleny“ -19.storočie, zaniknutý vodný mlyn,
 - DRAŽKOVCE, poloha „severovýchod obce, na juhovýchode areálu bývalého JRD, resp. v jeho blízkosti“ – novovek a 19. storočie, dva zaniknuté vodné mlyny.

Obr.7 Historické územie obce Dražkovce na I. vojenskom mapovaní (1783)

Obr.8 Historické územie obce Dražkovce na II. vojenskom mapovaní (1839)

obr.9 Historické územie obce Dražkovce na III. vojenskom mapovaní (1889)

zdroj: www.staremapy.sk

Niektoré z uvedených archeologických nálezísk a potenciálnych nálezísk sú známe len z historických prameňov a nie sú dodnes presne verifikované v teréne. Vychádzame preto len z opisu polohy, čo v praxi znamená, že uvedenie parciel je v niektorých prípadoch orientačné.

Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba ponímať aj historické časti chotára obce Dražkovce a jej miestnych častí, kedysi samostatných obcí – Mankovská Strana, Bohunkova, Svätá Helena a Dolina, ktoré sa dajú rekonštruovať na základe I. (1769), II. (1824), III. vojenského mapovania (1882) a historickej ortofotomapy, ktorá pozostáva z leteckého snímkovania v 40. a 50. rokoch 20. storočia.

V historickom jadre obce a jej všetkých miestnych častiach je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov.

Vo vyššie uvedenom súpise sa neuvádza množstvo ďalších nehnuteľných objektov (zväčša zaniknutých) a pozemkov, kde je archeologicky vysoký potenciál. Ide najmä o cestné mosty (často kamenné stavby z 19. stor. v súčasnosti zaliate betónom), zaniknuté domy jednotlivých miestnych častí.

Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba ponímať aj historickú časť chotára obce Dražkovce, ktorá je rekonštruovaná na základe I. (1763 - 1787), II. (1806 - 1869), III. (1869 - 1887) vojenského mapovania a historickej ortofotomapy (obr. 7, 8 a 9).

V katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je preto veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a neznáme archeologické náleziska, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

V riešenom území, ktoré tvorí katastrálne územie obce nie sú evidované žiadne významné geologické lokality a paleontologické náleziská.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Hlukové pomery

Údaje o hlukových pomeroch sú uvedené v kapitole B.II. 4.

Vibrácie

V súčasnosti nie sú známe v riešenom území zdroje znečistenia vibráciami okrem popísaných v B.II bod 4.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Cieľom zhodnotenia environmentálnych problémov je vyjadriť najakútnejšie ohrozenie krajiny Dražkoviec a jej jednotlivých krajinotvorných zložiek a prvkov vrátane človeka spôsobené stresovými javmi, či už prírodnými, sekundárnymi, alebo javmi vyplývajúcimi z funkčného využitia prvkov súčasnej krajinnej štruktúry.

Významné environmentálne problémy riešeného územia sú:

- strata biodiverzity viazaná pred kolektivizáciou na tradičné mozaikovité obhospodarovanie, ktoré bolo intenzifikáciou poľnohospodárstva nahradené veľkablokovými poliami,
- nárast zastavaného územia a výstavba ciest čím sa krajina ochudobňuje o stanovištia vhodné pre rozmnožovanie, získavanie potravy a migráciu živočíchov a rastlín,
- fragmentácia súvislých stanovišť, spolu s populáciami druhov, ktoré tam žijú, na viac menších častí prostredníctvom nejakej bariéry, v prípade sledovaného k. ú. je to napr. navrhovaná výstavba rýchlostnej cesty R3,
- značné odlesnenie krajiny, ktoré vystavuje úrodné typy pôd negatívnym prírodným vplyvom (vietor, erózia, sucho, prízračné dažde) a antropogénnym vplyvom (stavebná činnosť),
- odvodňovanie územia, regulovanie tokov, výstavba spevnených plôch, čo vedie k nízkej odolnosti krajiny k prízračným dažďom a zvyšuje riziko povodní,
- odstraňovanie brehových porastov na úkor stavebnej činnosti (na viacerých miestach siahajúca až k brehom tokov), čo vedie k nárastu eutrofizácie vôd a poklesu schopnosti brehov plniť protipovodňovú funkciu,
- vytváranie dočasných a trvalých poľných hnojísk, ktoré nie sú izolované od okolia, ovplyvňujú pôdne zloženie a môžu kontaminovať povrchové a podzemné vody,
- vysoká koncentrácia hospodárskych zvierat v objektoch v bezprostrednej blízkosti obytného územia,
- prítomnosť nepovolených skládok komunálneho a stavebného odpadu v extraviláne obce,
- výstavba produktovodov (vedenia VVN a VN) a nadzemnej dopravnej infraštruktúry,
- nevhodná drevinová skladba, štruktúra a plošný prístup k manažmentu lesných porastov,
- útlm tradičného využívania krajiny a zánik historických krajinných štruktúr,
- nerovnomerné vypásanie pasienkov a lúk, ktoré umožňuje rast a šírenie pasienkových burín
- zhromažďovanie hospodárskych zvierat na určitom jednom mieste (silné zhutnenie pôdy, odstránenie bylinného krytu, ovplyvnenie chemizmu pôdy močom a trusom zvierat),
- výskyt inváznych rastlín (z druhov s legislatívnou povinnosťou na ich odstránenie v riešenom katastri: zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), sumach páľkový (*Rhus typhina*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), hviezdnik ročný (*Stenactis annua*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*)).

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo, počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.

Navrhovaný rozvoj obce bude mať prevažne priaznivý vplyv na obyvateľov obce, prognózovaných podľa reálneho vývoja obyvateľstva, a to z dôvodu vytvorenia podmienok pre lepšiu organizáciu života, kvalitnejšie podmienky bývania, rozsah a kvalitu vybavenosti, podmienky pre rekreáciu a pracovné príležitosti.

Navrhované riešenia a ich dôsledky nebudú mať z environmentálneho hľadiska negatívny vplyv na obyvateľstvo. Pri tvorbe koncepcie boli vyhodnotené a zohľadnené najpravdepodobnejšie vplyvy, ktoré by mohli ovplyvniť kvalitu životného prostredia. Návrh ÚPN-O rešpektuje kosť územného systému ekologickej stability, vrátane navrhovaných nových prvkov miestneho územného systému a premietajú ju do záväznej časti, rešpektuje všetky chránené územia regionálneho aj lokálneho významu.

Prognóza demografického vývoja počtu obyvateľov v vykazuje, že sa zvýši počet obyvateľov v roku 2028 na 1600 a v roku 2038 na 1900 obyvateľov. Navrhované riešenie územného plánu počíta s dostatočnými kapacitami rozvojových plôch, čo obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

V prípade naplnenia predpokladov mierneho prírastku obyvateľov, dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov v mladšom produktívnom veku. Zvýšenie počtu obyvateľov tiež rozšíri trhový potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu. Tieto skutočnosti budú mať pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce a prispievajú k diverzifikácii jeho hospodárskej základne. Predpokladajú sa pozitívne sociálne dopady návrhov revitalizácie verejných priestranstiev, rozšírenia možností pre šport a rekreáciu. Kultivované prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejnému priestoru. Nepriamo bude mať rozvoj obce priaznivý vývoj aj pre okolité susediace obce v regióne.

Za vplyvy na obyvateľov a narušenie pohody a kvality života možno považovať vystavenie obyvateľov obce novým negatívnym antropogénnym zdrojom znečistenia životného prostredia so stresovými javmi a zdrojmi v obci. Medzi negatívne vplyvy patria možné kolízne funkčné plochy pre bývanie a občianska vybavenosť s technickým vybavením obce (napr. obytné budovy v blízkosti čističky odpadových vôd) alebo s činnosťami vo výrobných plochách. Preto je v plochách pre výrobu potrebné uvažovať nad činnosťami, ktoré nebudú mať negatívne vplyvy na obyvateľov obce a mať pod kontrolou výrobné činnosti už od procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a vyžadovať dodržiavanie záväzných regulatívov územného plánu, platnej legislatívy (napr. zákona č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov), aby boli opatrenia na zníženie dôsledkov výrobných činností navrhnuté už v podmienkach územného rozhodnutia a stavebného povolenia a kontrolované počas celej prevádzky.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené počas celého návrhového obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nedosahujú významný vplyv.

Dodržiavaním záväzných regulatívov posudzovaného strategického dokumentu a dodržiavaním platnej legislatívy sa očakáva, že zdravotné riziká na obyvateľov budú menšie. Vytváraním kvalitnejšieho životného prostredia počas uplatňovania strategického dokumentu sa zdravotné riziká budú znižovať a časom aj eliminovať z pohľadu priamych rizík z pracovných činností.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Geodynamické javy sa definujú ako geologické procesy i výsledné zmeny štruktúry a reliéfu horninového prostredia, ktoré týmito procesmi vznikajú. Tie, ktoré ohrozujú krajinné prostredie a využívanie územia, sa označujú ako geohazardy (Hrašna 2005). V riešenom k. ú. sa nachádzajú plochy vyžadujúce si zvýšenú pozornosť z hľadiska rizík pri efektívnom využití územia. Samotný strategický dokument Návrh ÚPN-O nemá priamy vplyv na geodynamické javy. Môže však vytvárať podmienky pre niektoré svahové pohyby a erózo-akumulačné javy v prípadoch, že nebudú vykonané adekvátne opatrenia.

Zo skupiny svahových pohybov sa riešeného k. ú. týka potenciálny zosuv. Môže byť potenciálnym zdrojom geohazardu v podobe zmeny reliéfu, poškodenia stavieb či znehodnotenia pôd. Okrajovo sa týka plochy s existujúcim obytným územím BI 04. Ďalej ním prechádza navrhované dopravné napojenie DP 05, ktorého súčasťou je aj navrhovaná cyklotrasa.

Strategický dokument nemá vplyv na horninové prostredie a nerastné suroviny, môže mať však potenciálny dosah na reliéf, a to pri nedodržaní zásad efektívneho využívania prostredia zhrnutých v záväzných regulatívoch.

Z eróznio-akumulačných javov sa v riešenom území prejavuje vodná erózia. Jej potenciálnymi geohazardami sú: splachovanie pôd, vznik výmoľov, poškodenie a zanášanie komunikácií a iných objektov. Sprievodnými ohrozeniami sú: aktivizácia zosuvov, kontaminácia pôd a povrchových vôd (l. c.).

Strategický dokument má vplyv na stav pôdy extrémne a silne ohrozenou vodnou eróziou v navrhovaných lokalitách: BI 09a, BI 09b, BI 09c, BI 10, SP 03, OV 10, BH 02, DP 05, DP 06, OV 10, SP 03, ZV 05 a na existujúcej ploche BI 10.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

Rozsahom riešenia rozvoja územia t.j. rozvojom funkčných plôch obce nedôjde k vplyvom na klimatické pomery, ktoré by boli zaznamenateľné na úrovni celého k. ú. . Lokálne môže byť klíma ovplyvnená nárastom počtu a rozlohy zastavaných a spevnených plôch na v súčasnosti (2022) nezastavaných plochách. Zvýšením počtu dní s výskytom tropických dní a vln horúčav dochádza k zosilneniu tepelného ostrova sídla, prehrievaniu spevnených povrchov, zhoršeniu tepelnoizolačných vlastností budov a zníženiu kvality života obyvateľov (MŽP SR 2018). V prípade, že by nedošlo k uplatneniu účinných opatrení na zníženie extrémnych prejavov klimatickej zmeny (výsadba tieňacej zelene, zelené strechy, plochy s priepustným povrchom atď.) nárast vln horúčav v kombinácii nedostatkom atmosférických zrážok môžu niektoré navrhované či existujúce funkčné plochy určené na bývanie vystavené negatívnej zmene lokálnej klímy: najmä plochy BI06, BI09 a okolité územie.

Adaptácia na zmenu klímy si vyžaduje zvýšenie schopnosti obce prispôbiť sa extrémnym podmienkam. Dôležitú úlohu zohrávajú vodné a zelené plochy, v riešenom k. ú. s dôrazom na zachovanie brehových porastov, výsadbu nových ekostabilizačných prvkov, ktoré zvyšujú zastúpenie podielu NDV v poľnohospodárskej krajine tak ako ich charakterizujú spracovatelia Krajinnokoekologického plánu obce Dražkovce (2020).

Nakoľko riešená obec je z prevažnej väčšiny tvorená poľnohospodársky využívanou pôdou, adaptácia na zmenu klímy sa týka aj uvedenej oblasti. Predložený strategický dokument rozsahom navrhnutých opatrení na poľnohospodárskej pôde vytvára priaznivé podmienky na udržiavanie pôdnej vlhkosti a živín v pôde, zachovanie, resp. zvyšovanie ekologickej stability krajiny, udržiavanie trvalých trávnych porastov, diverzifikáciu plodín pestovaných na ornej pôde a pestovateľských systémov. Tieto opatrenia zvyšujú odolnosť poľnohospodárskych systémov voči dôsledkom zmeny klímy a zároveň znižujú eróziu a problémy s eutrofizáciou, čo je jasne definované v aktualizovanej Stratégii adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (MŽP SR, 2018).

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Strategický dokument môže mať vplyv na záujmy ochrany ovzdušia v závislosti od charakteru navrhovaných činností pri nových rozvojových lokalitách. Umiestnenie a charakteristika konkrétnych nových výrobných prevádzok však v súčasnosti nie sú známe, čo znemožňuje posúdenie ich vplyvu na ovzdušie. V záujmoch dotknutej obce je udržať stav znečistenia ovzdušia v obci neprekračujúci súčasnú mieru, a to podporou činností a prevádzok bez významného vplyvu na kvalitu ovzdušia v obci. V prípade vzniku požiadaviek na nové výrobné areály s potenciálnou produkciou emisií a prašnosti, zaviazat' investora na ich monitoring a elimináciu už v podmienkach územného rozhodnutia a stavebného povolenia.

Súčasný poznanie stavu ovzdušia v obci závisí na ročnom období. Koncentrácie PM 10 rastú v chladnejšom období roka, predovšetkým na sezónnom využití tepelných zdrojov a ďalej z dôvodu zhoršených rozptylových podmienok, ktoré sú časté v zimných mesiacoch.

Čo sa týka potenciálneho znečistenia ovzdušia vzniknutého zabezpečovaním tepla v navrhovaných nových obytných lokalitách, nepredkladá sa ich pôsobenie ako veľkých či stredných zdrojov znečisťovania.

V prípade umiestnenia zdrojov znečisťovania ovzdušia v blízkosti obytnej zóny bude možné posúdiť rozptylové podmienky v riešenom území a navrhnúť opatrenia na zabezpečenie dostatočného rozptylu emisií znečisťujúcich látok až pri konkrétnom investičnom zámere.

Znečisťujúce látky z dopravy emitujúce do ovzdušia je potrebné uvažovať aj pri výstavbe plánovanej rýchlostnej cesty R3, počas ktorej sa prejaví vplyvy prejazdov staveniskovej dopravy. Projekt organizácie výstavby v súčasnosti (2022) nie je známy, čiže nie je možné posúdiť napr. vplyvy emisií a prašnosti stavebných dvorov na ovzdušie v území riešenom v strategickom dokumente. Negatívnym vplyvom plánovanej rýchlostnej cesty R3, v tzv. modrom variante, na ovzdušie budú vystavené

existujúce i navrhované rekreačné plochy v m. č. Dolina: RU 01, ďalej existujúca i navrhovaná cyklotrasa do Žabokriek cez Dolinu.

Zvýšený obsah prachových častíc v ovzduší bude negatívne vplyvať na funkčné plochy v blízkom okolí výstavby navrhovaných lokalít, pričom ich konečný počet nie je možný určiť presne z dôvodu absencie štúdie rozptylových podmienok.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Navrhované riešenie strategického dokumentu nevyvoláva významné zásahy do povrchových tokov. Zachováva pôvodný charakter vodných tokov, podporuje ich význam v krajinnoekologickej stabilite obce.

Realizácia predloženého strategického dokumentu bude mať pozitívny vplyv na odtokové pomery vo voľnej krajine vytvorením podmienok pre účinnú protieróznú ochranu poľnohospodárskej krajiny v podobe zasakovacích pásov ako verejnoprospešných stavieb na plochách: PK 01.

Nárast počtu rozvojových plôch a rozšírenie už existujúcich funkčných plôch môžu vytvoriť podmienky na zvýšenie negatívneho vplyvu na kvalitu povrchových a podpovrchových tokov, nakoľko riešené územie patrí medzi zraniteľné oblasti podľa nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z. z., prílohy č. 1 a odvedenie dažďových vôd z obecných komunikácií je riešené uličnými vpustmi do podlažia, alebo do odvodňovacích rigolov popri komunikáciách, ktoré sú zaústené do miestnych potokov. Početnými prejazdmi staveniskovej dopravy, a s tým spojeným potenciálnym únikom ropných látok počas výstavby navrhovaných obytných lokalít, môže dôjsť k negatívnemu vplyvu na kvalitu vody v miestnych tokoch. Strategický dokument má nepriamy negatívny vplyv na kvalitu povrchových tokov aj vzhľadom na odkanalizovanie navrhovaných funkčných plôch IB 06 do existujúcej verejnej kanalizácie a umiestnenie prečerpávacej stanice odpadových vôd v území, pre ktoré nie je určený rozsah inundácie Sklabinského potoka v prípade povodňových stavov.

Strategický dokument má návrhom rozvojových plôch i na území s pôdou zasiahnutou vodnou eróziou v kategóriách veľmi silne a extrémne, negatívny vplyv na odtokové pomery na navrhovaných funkčných plochách v m. č. Bôry. Pre nižšie a stredné časti spomínaného chrbáta (o.i.) stanovuje RÚSES okresu Martin (2012) protierózne opatrenia na ornej pôde (vrstevnicové obrábanie, protierózne pásy) a realizáciu ochranného zatrávnenia, resp. bezorbové pestovanie krmovín na plochách s extrémnou eróziou pôdy v najvyšších častiach chrbáta Bôry (477 m n. m.). Vodná erózia prebieha najintenzívnejšie na plochách bez vegetačného krytu (Hrašna 2005). Môže nastať situácia, že počas prípravných stavebných prác sa naakumulujú faktory na jej výraznejšie pôsobenie v prípade, že sa v predstihu nerozhodne o postupe potrebných sanačných opatrení s dôrazom na navrhované plochy: BI 09a, BI 09b, BI 09c, BI 10, SP 03, OV 10, BH 02, DP 05, DP 06, OV 10, SP 03, ZV 05 a na existujúcej ploche BI 10.

Strategický dokument má vplyv na vznik povodňového ohrozenia vytváraním podmienok pre územný rozvoj v území, v ktorom nebol doteraz určený rozsah inundácie Sklabinského potoka. Týka sa to nasledovných navrhovaných funkčných plôch: OV 06 a pre celú plochu BI 06 v navrhovanej IBV Za dedinou, vrátane jej všetkých častí. Pre riešené k. ú. nie sú v súčasnosti k dispozícii povodňové mapy - mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika. Z toho vyplývajú závažné regulatívy, a to vypracovať a doložiť hydrotechnické posúdenie - hydrotechnický výpočet na prietok Q_{100} - ročnej veľkej vody a následne vlastnú výstavbu umiestniť nad hladinu Q_{100} , mimo zistené inundačné územie a v prípade potreby na náklady investora zabezpečiť protipovodňovú ochranu daného územia ešte pred zahájením výstavby. Projektovú dokumentáciu navrhovanej ochrany je potrebné prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodného toku.

Miestna časť Dolina nie je napojená na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu, je možné, že zvýšením intenzity chatovej a chalupárskej rekreácie môže dôjsť k negatívnemu ovplyvneniu kvality podzemných vôd, ich zvýšeným čerpaním i k zníženiu zásob.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Spôsob využívania

Za nepriamy vplyv na pôdu možno považovať iný spôsob využívania, čo v riešenom k. ú. predstavuje navrhovaný záber poľnohospodárskej pôdy (PP) na nepoľnohospodárske účely (bližšie popísané v kapitole B.I.1.). V návrhu strategického dokumentu (ÚPN-O Dražkovce) obce sa vymedzujú nové rozvojové plochy pre výstavbu obytných, rekreačných a iných objektov a zariadení. Časť z nich zaberie PP (orná pôda, TTP a záhrady).

Celkový predpoklad nového záberu PP je v k. ú. Dražkovce 12,88 ha (z celkovej výmery 24,20 ha), pričom sa týka stavebných zámerov v 32 lokalitách.

Vplyv realizácie strategického dokumentu (ÚPN-O Dražkovce) na pôdu možno hodnotiť ako veľmi významný vplyv. Na nepoľnohospodárske použitie sa navrhuje aj najkvalitnejšia PP o výmere 5,74 ha v 5. kvalitatívnej skupine BPEJ. Dôsledkom stavebného návrhu s najväčšou nežiadúcou kolíziou prírodných hodnôt a investičných zámerov je návrh lokality 1b (lokalita určená pre rozvoj dopravného napojenia, vedie do funkčnej plochy BI 07) v grafickej časti vyznačená vo výkrese č. 6, pričom čísla lokalít (aj nižšie v odst.) nepredstavujú označenie funkčných plôch, ale číslo záberu PP. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch. Narušením celistvosti honov ako aj drobením častí s ťažkým obhospodarováním poľnohospodárskymi mechanizmami nastáva konflikt podľa § 12 zákona ods. 2 písm. c/ zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Negatívny vplyv menšej váhy je vyhodnotený v lokalitách s najkvalitnejšou PP s existenciou hydromelioračných zariadení, predstavujú plochy s č.: 7, 7a (v m. č. za Dedinou), 30 a 31 (v m. č. Dolina). Vplyvy excentrickej vzdialenosti od obce a zásah do ucelených honov navrhovaných lokalít na záber poľnohos p. najmä v m.č. Bôry s č.: 25, 26, 26a, 27, 28 a 29 sú hodnotené stredne negatívne.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy

Akýkoľvek zásah do neurbanizovaného prostredia môže spôsobiť zmeny v biodiverzite priamo dotknutého územia. Dôkazom toho je i súčasný stav z pohľadu zloženia a kvality flóry a fauny a ich biotopov v riešenom území.

Negatívne vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy môžu byť:

- zničenie ekosystémov, živočíšnych druhov v dôsledku rozvoja obce;
- vyrušovanie živočíchov z dôvodu zvýšeného pohybu obyvateľov a mechanizmov, čo môže spôsobiť zmeny v správaní sa živočíšnych druhov;
- fragmentácia a zmeny biotopov pôvodných druhov fauny a flóry;
- vytváranie bariéry pre migrujúce živočíchy;
- rozširovanie invázných druhov rastlín;

V súčasnej dobe nie je možné určiť negatívne alebo pozitívne vplyvy na konkrétne rastlinné a živočíšne druhy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb alebo činností, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na ŽP podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z.z ., v prípade pri udeľovaní územných a stavebných povolení alebo osobitných predpisov, na ktorom sa zúčastnia aj orgány ochrany prírody a krajiny.

Pri realizácii činností a stavieb podľa strategického dokumentu (ÚPN-O Dražkovce), ktorými by boli zasiahnuté biotopy európskeho alebo národného významu, budú tieto zásahy do identifikovaných biotopov regulované rozhodnutím orgánu ochrany prírody (v zmysle § 6 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) – v prípade situovania návrhu nových stavieb do územia biotopov európskeho a národného významu, je možné každý zásah, ktorý môže poškodiť alebo zničiť tieto biotopy vykonať len na základe vyžiadaného súhlasu od orgánu ochrany prírody a krajiny. V súhlase na vykonanie zásahu je orgán ochrany prírody povinný uložiť žiadateľovi vykonanie revitalizačných opatrení alebo uloženie finančnej náhrady za poškodenie alebo zničenie biotopu. V prípade, že biotopy európskeho alebo národného významu nebudú vykreslené z dôvodu, že odborná organizácia neposkytla ich presnú lokalizáciu, budú orgánom ochrany prírody a krajiny identifikované stavebným úradom v konaní územného rozhodnutia (stavebného povolenia) a na výskyt týchto biotopov upozorní orgán ochrany prírody vo svojom vyjadrení vydanom pred vydaním územného rozhodnutia (stavebného povolenia) podľa § 9 ods. 1 písm. b/ alebo c/ zákona o ochrane prírody a krajiny.

Migračné koridory živočíchov

K. ú. obce Dražkovce sa rozprestiera v poľnohospodárskej krajine s prevažujúcimi poľami, pasienkami a kosnými lúkami s výrazným nedostatkom drevín. Funkciu migrácie živočíchov medzi vhodnými stanovišťami zabezpečuje ojedinelý koridor, ktorý je významný na regionálnej úrovni - Regionálny biokoridor územie Trebstovo-Záborie (ID 6/27 v grafickej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja, 1998 vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov č. 1 až 5). RÚSES okresu Martin (2012) ho charakterizuje ako Regionálny biokoridor RBk10 Trebstovo – Záborie a definuje opatrenia na zabezpečenie jeho funkcie s dôrazom na opatrenia C5: v priestore biokoridoru obmedziť výstavbu a

oplocovanie pozemkov; zmierniť dopady výstavby dopravnej infraštruktúry realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biokoridoru. Z vyššie uvedených dôvodov vykazujú významné negatívne vplyvy na funkciu dotknutého biokoridoru navrhovaná funkčná plocha *južná časť* RU 01 v m.č. Dolina a navrhované funkčné plochy v priestore Bôry, ktoré po zrealizovaní stavieb môžu vytvárať migračnú bariéru pre migráciu zveri. Pozitívne je hodnotený návrh akejkoľvek líniovej zelene v riešenom k.ú., pričom uplatnením výberu stanovištné vhodných druhov významne doplní funkčnosť RBK10.

Rozširovanie inváznych druhov rastlín

Realizácia navrhovaných hospodárskych a najmä investičných aktivít riešením predloženého strategického dokumentu môže mať nepriamy negatívny vplyv na šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín. Tieto vplyvy je možné eliminovať dodržaním navrhnutých opatrení v záväznej časti a príslušnej legislatívy.

8. Vplyvy na krajinu štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany vidieckeho charakteru zástavby.

V ostatných častiach k. ú. sa krajinná štruktúra významne nezmení, mierne negatívne vplyvy by sa mohli prejavovať zvýšením výmery plôch v rámci sídelnej štruktúry, a to v navrhovaných obytných územiach: BI 06 a BI 07 a rekreačnom území: RU 01.

Vplyv na súčasnú krajinnú štruktúru sa nepriamo prejaví fragmentáciou územia na menšie, v niektorých prípadoch izolované plošky, čo je aj prípad navrhovanej realizácie v priestore Bôry, ktorá vytvára samostatné územie, ktoré nie je napojené na existujúce časti zastavaného územia obce, jedná sa o funkčné plochy v lokalite Bôry (BH 02, BI 09a, BI 09b, BI 09c, BI 10, DP 05, DP 06, OV 10, SP 03). Tieto plochy ale s časťou nadväzujú na rozbehnutú a plánovanú zástavbu v susednom katastri Dolný Kalník.

Navrhovaná rýchlostná cesta je predmetom samostatného posudzovania činnosti na životné prostredie (EIA) a v tejto správe neboli vplyvy rýchlostnej cesty samostatne hodnotené. Všeobecne možno konštatovať, že rýchlostná cesta má vplyv na riešené územie a to tak, že sa znižujú priestorové a kompozičné hodnoty v danom území, mení sa krajinný obraz a dopravná infraštruktúra pôsobí rušivo v krajine.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

Chránené územia

V obci Dražkovce sa nevyskytuje chránené územie, preto nemôže dôjsť k jeho ovplyvneniu rozvojovými zámermi.

NATURA 2000

Riešené územie nie je súčasťou sústavy NATURA 2000, preto strategický dokument (Návrh ÚPN-O Dražkovce) nemá žiadny vplyv na územia uvedenej sústavy chránených území.

Prvky ÚSES

Obec Dražkovce sa radí medzi obce s najnižšou ekologickou stabilitou v okrese. Je vystavená vyššej citlivosti na nekoncepčný rozvoj. Z toho dôvodu je navrhnuté množstvo opatrení na zachovanie prípadne aj zvýšenie ekostabilizačnej funkcie existujúcich a navrhovaných prvkov ÚSES. Vplyvy na nadradený prvok RBK10 Trebostovo – Zábore sú zhrnuté vyššie v texte v časti venovanej migračným koridorom živočíchov. Ďalším konfliktným uzlom je trasovanie navrhovanej rýchlostnej cesty R3, ktorá predstavuje bariéru pre šírenie organizmov a ohrozuje odkrytými pôdami počas prípravných a stavebných prác blízke okolie šírením ruderalných a inváznych druhov.

Vplyvy strategického dokumentu na genofondové lokality (GL) uvedené v RÚSES okresu Martin (SAŽP 2012) neabsentujú. Genofondová lokalita č.139 Dražkovce-Kliny s opatreniami starostlivosti o komplexy lesných biotopov (A7) je z časti ovplyvnená existujúcou výstavbou zo severovýchodu. Výraznejší vplyv strategického dokumentu sa prejaví v genofondovej lokalite č. 140 Bôry, ktorá je v súčasnosti negatívne ovplyvnená prípravnými prácami pre výstavbu v susediacom k. ú. Dolný Kalník. Navrhované zmeny funkčného využitia v okolí GL č.140 je potrebné implementovať v takej miere, aby bola zachovaná ekologická hodnota uvedenej genofondovej lokality aj po zmene funkčného využívania okolitého územia navrhovanou výstavbou.

V navrhovanom strategickom dokumente (ÚPN-O Dražkovce) je navrhnutý miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES), ktorý obsahuje 2 biocentrá, 8 biokoridorov a 7 interakčných prvkov v širokom rozpätí krajinoekologických hodnôt a v stave - existujúce alebo navrhnuté na výsadbu. Väčšina prvkov MÚSES sa nachádza mimo hraníc rozvojových plôch. V tesnejšom kontakte s urbanizovaným prostredím obce je z existujúcich prvkov MBc 2 (v RÚSES je to GL 139). Blízkosť sídla môže byť potenciálnym zdrojom aktivít spojených s tvorbou nelegálnych skládok, plošného odlesnenia. Aj ďalšie prvky ÚSES sú ohrozené rozvojom obce, je žiadúce dôsledne uplatňovať legislatívu v procese povoľovania stavieb, činnosti a prevádzok. Pre jednotlivé funkčné plochy (lokality) sú v tabuľke C.2.1 zahrnuté požiadavky na zabezpečenie funkčnosti prvkov MÚSES, ako aj v kapitole B.12.4.1 a v záväznej časti v kapitole C.9.2, v ktorých sú zhrnuté regulatívy na rešpektovanie navrhovaných prvkov ÚSES a špecifikované konkrétne opatrenia na zabezpečenie ich priaznivého stavu.

Významne pozitívny vplyv strategického dokumentu (ÚPN-ODražkovce) na prvky ÚSES je, že ich vymedzuje graficky v príslušných výkresoch, popisuje ich, navrhuje opatrenia v záväznej časti pre všetky hierarchické úrovne ÚSES-u. Medzi negatívne hodnotiace vplyvy môžeme zaradiť prípadný nekonceptný rozvoj alebo zvýšené riziko ekologickej havárie počas výstavby v nových rozvojových plochách alebo v existujúcich plochách.

Pri dodržaní všetkých opatrení navrhnutých v záväzných častiach, platnej legislatívy a navrhnutých opatrení v kap. C . IV. sa nepredpokladajú vplyvy na prvky ÚSES, ktoré by boli zásadné a znefunkčnili územný systém ekologickej stability v danom území.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

V záväznej časti strategického dokumentu v kapitole C.8.1 Zásady zachovania kultúrohistorických hodnôt sú definované regulatívy, opatrenia na kultúrne, historické pamiatky a archeologické náleziská. Za dodržania platnej legislatívy na úseku ochrany pamiatkového fondu a dodržania regulatívov v navrhovanom ÚPN-O Dražkovce sa predpokladá priaznivý vplyv na kultúrohistorické pamiatky, priestorové a hodnotové skvalitnenie okolitého prostredia a zlepšenie podmienok ich ochrany.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Nepredpokladajú sa, v riešenom území sa pri súčasnom stave poznania nenachádzajú.

12. Iné vplyvy.

Nepredpokladajú sa.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Vytvoriť podmienky na únosný rozvoj funkcie bývania je výzva, ktorej strategický dokument čelí nastavením vhodných regulatívov. I tak sa nevyhne vplyvom rôznej intenzity. Navrhované riešenie s ohľadom na hospodárske a investičné zámery pôsobí stredne významnými negatívnymi vplyvmi na životné prostredie a hodnotné prvky prírodného prostredia. Naopak rozvoj občianskej vybavenosti a ekostabilizačných prvkov vplyva pozitívne.

Súborom opatrení definovaných v záväznej časti predloženej územnoplánovacej dokumentácie, zameraných na zlepšenie kvality ŽP a prevenciu environmentálnych problémov či geohazardov, vytvára strategický dokument predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

Životné prostredie obyvateľov obce sa zlepší dobudovaním chýbajúcej technickej vybavenosti. Spolu s doplnením chýbajúcej občianskej vybavenosti či rozšírením cyklotrás sa obec viac zatriaktívni a opodstatní sa aj vysoký záujem o trvalé bývanie. Na to nadväzuje aj výrazné zlepšenie zázemia na

podnikanie. Vytvorí sa tak vhodné podmienky pre rozvoj v ekonomickej oblasti, čo bude mať za následok aj vzostup sociálnej sféry.

V oblasti investícií do technickej infraštruktúry jednoznačne kladne príspeje návrh dobudovania splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd v m.č. Dolina. Návrh napojenia nových rozvojových plôch na verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, plynovod príspeje k vysokým štandardom bývania a k zlepšeniu kvality ovzdušia.

V návrhu územnoplánovacej dokumentácie sa rieši optimalizácia siete technickej infraštruktúry, najmä v oblasti vodného hospodárstva, kanalizačného systému a energetiky.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť primárne v stanovení presných regulatívov pre rôzne druhy výrobných aktivít území, ktoré predídú potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. V obytnom území a v kontakte s ním sú povolené len výrobné a podnikateľské prevádzky bez negatívnych a rušivých vplyvov.

Z hľadiska vplyvov na krajinu je v navrhovanom riešení posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Navrhujú sa ekostabilizačné opatrenia a prvky miestneho územného systému ekologickej stability. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych opatrení krajinoekologického plánu a návrhu prvkov ÚSES.

Na odtokové pomery budú mať pozitívny vplyv navrhované vodozadržné opatrenia, ekostabilizačná zeleň a špecifické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako: zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana a doplnenie funkčných brehových porastov a sprievodnej vegetácie tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny – založenie vsakovacích vegetačných pásov, vodozadržné opatrenia na vodných tokoch, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, renaturalizácia mokradí, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest a na rozčlenenie veľkých honov poľnohospodárskej pôdy. Ďalšie opatrenia v zmysle uvedenej stratégie sú navrhované v sídelnom prostredí, v rámci opatrení na zachovanie, udržiavanie a tvorbu sídelnej vegetácie a prírodných prvkov, s ohľadom na odvrátenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy. Ide o výber relevantných adaptačných opatrení stratégie, z kategórií opatrení voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav, opatrení voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc, opatrení voči častejšiemu výskytu sucha, opatrení voči častejšiemu výskytu zrážok.

Prehľad relevantných kľúčových právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov:

- Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií – platné od 1.12. 2007;
- Zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd,
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov;
- Cestný zákon, 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov,
- Zákon NR SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v úplnom znení zákona 409/2006 Z.z.;
- Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov;
- Zákon NR SR č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška č. 705/2002 Z. o kvalite ovzdušia,
- Zákon NR SR č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov zákona a prislúchajúcimi vykonávacími vyhláškami,
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,

- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- zákonom č. 251/2012 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov.

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia 0 - 3. Najvyššej bodovej hodnote (3) zodpovedá veľmi významný vplyv (pozitívny/negatívny), ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu (žiadny preukázateľný vplyv).

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1. – 12. tejto správy o hodnotení. Zo súboru uvádzaných vplyvov sa okrem pôdy predpokladajú významnejšie negatívne vplyvy, t. j. vplyvy s bodovým hodnotením 3. aj na ďalšie atribúty. Vplyv na pôdu bol vyhodnotený ako veľmi významný, keďže nový záber poľnohospodárskej pôdy predstavuje 12,88 ha. S tým súvisí aj rozvoj funkcií bývania a predpokladaný nárast počtu obyvateľov, čo vyjadruje hodnotenie vplyvu číslom 3. Taktiež vplyv strategického dokumentu na prvky ÚSES (tie, ktoré sú v dotyku navrhovaných funkčných plôch) a na migračné koridory bol vyhodnotený ako veľmi významný vplyv. Všetky ostatné predpokladané vplyvy možno považovať za významné či málo významné. To zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 - 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Až konkrétne investičné návrhy možno stotožniť s priamymi vplyvmi. Z toho dôvodu predložené hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno považovať za orientačné.

Tab. 21 Orientačné zhodnotenie vplyvov strategického dokumentu (ÚPN-O Dražkovce)

Predpokladané vplyvy územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie	Druh vplyvu	Významnosť Bez vplyvu - 0 Málo významný vplyv - 1 Významný vplyv - 2 Veľmi významný vplyv - 3
1. Vplyvy na obyvateľstvo (počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy)	negatívny pozitívny	1 3
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	negatívny pozitívny	1 0
3. Vplyvy na klimatické pomery	negatívny pozitívny	1 0
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)	pozitívny negatívny	0 - 1 1
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)	pozitívny negatívny	1 2
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)	pozitívny negatívny	1 3
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)	pozitívny	2
- migračné koridory živočíchov	negatívny	3
8. Vplyvy na krajinu štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.	negatívny	1
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability	pozitívny negatívny	1 2-3

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	pozitívny negatívny	2 1
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	pozitívny negatívny	0 0
13. Iné vplyvy	pozitívny negatívny	0 0

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Prehľad navrhovaných opatrení na prevenciu až kompenzáciu vplyvov na ŽP a zdravie obyvateľov:

- A. Zabezpečiť dôsledné uplatnenie posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni konkrétnych činností (projektov) podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zabezpečená ich environmentálne prijateľná lokalizácia, technická a technologická optimalizácia, výber najlepších dostupných technológií, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov.
- B. Zabezpečiť dôsledné uplatnenie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení na úrovni konkrétnych navrhovaných činností.
- C. Zosúladiť prístup ochrany pred povodňami a ochrany vôd cez integrovaný manažment krajiny. Hlavné je potrebné dodržať, rešpektovať a zohľadniť opatrenia proti povodňovému ohrozeniu:
 - a) dodržiavať povodňový plán záchranných prác obce,
 - b) zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami,
 - c) pre objekty situované v blízkosti vodných tokov s doposiaľ neurčeným rozsahom zaplavovaného územia, je potrebné vypracovať a doložiť hydrotechnické posúdenie - hydrotechnický výpočet na prietok Q_{100} - ročnej veľkej vody a následne vlastnú výstavbu umiestniť nad hladinu Q_{100} , mimo zistené inundačné územie a v prípade potreby na náklady investora zabezpečiť protipovodňovú ochranu daného územia ešte pred zahájením výstavby,
 - d) vlastnú výstavbu umiestniť nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody (min. 0,5 - 1,0 m nad úroveň terénu), mimo zistené inundačné územie (súvislá zástavba, významné líniové stavby a objekty, ap.)
 - e) zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v ňom výstavbu a iné nevhodné činnosti a vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie tokov a spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia,
 - f) v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd, ap.),
 - g) podporovať inovačné technológie a postupy zabezpečujúce vsakovanie dažďovej vody do územia,
 - h) obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov,
 - i) odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle platného zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
 - j) komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
 - k) vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,
 - l) v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
 - m) stavby na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad existujúcim terénom, bez budovania pivničných priestorov

- D. Nepriaznivý vplyv budovania nových spevnených plôch na životné prostredie odstrániť alebo znížiť výsadbou zelene v rámci parkových a sadových úprav s použitím miestnych stanovištných vhodných druhov, a vytvárať podmienky pre uplatnenie dokumentu „Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.
- E. Pri umiestňovaní jednotlivých stavieb v riešenom území dôsledne dodržiavať požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a v prípade potreby realizovať účinné protihlukové opatrenia.
- F. Prijatť a realizovať priemet zmierňujúcich opatrení v dôsledku dopadov plánovanej výstavby v kontakte s regionálnou genofondovou lokalitou GL č. 140, a to v súčinnosti s orgánmi ochrany prírody spôsobom, aby bola zachovaná a posilnená ekologická funkcia GL č. 140, t.j. zachovať spoločenstvo mezofilných druhov rastlín v podrade starých dubov.
- G. V následnej príprave územia urbanisticky preveriť rozloženie stavieb, počet a lokalizáciu stavieb navrhovaných na funkčných plochách, ktoré sú v dotyku s genofondovou lokalitou GL č. 140 prostredníctvom podrobnej územno-technickej, krajinnoeologickej, environmentálnej urbanistickej štúdie, v ktorej sa predmetná plocha GL 140 geodeticky vymedzí. Ďalej sa navrhne optimálne urbanistické využívanie územia v jej susedstve (t.j. navrhovaná výstavba) s cieľom zachovať a neohroziť ekologickú funkciu GL č. 140.
- H. Rešpektovať rozvojové funkčné plochy - lokality v dotyku s ekologicky významnými časťami prírody a krajiny (existujúce a navrhované biokoridory, biocentrá, genofondové plochy, interakčné prvky a mokrade) a dodržať:
- a) počas výstavby bude potrebné zabezpečiť maximálnu ochranu okolitej vegetácie, minimalizovať nevyhnutný prístupový a manipulačný priestor a existujúcu vzrastlú zeleň zabezpečiť pred poškodením,
 - b) v rámci následnej projektovej dokumentácie (územné rozhodnutia, stavebné povolenia) je potrebné navrhnuť konkrétne opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na ekologicky významné časte prírody a krajiny,
 - c) všetky navrhované stavby aj drobné stavby, ktoré z hľadiska ochrany prírody a krajiny vedú pozdĺž a/alebo v dotyku s ekologicky významnými časťami prírody a krajiny, resp. ich križujú, nesmú byť realizované v rozpore s ich funkciou, a preto je potrebné pripraviť ich v súčinnosti s orgánmi ochrany prírody tak, aby bola posilnená nielen ich hygienická a rekreačná, ale hlavne ekologická funkcia,
 - d) po ukončení stavebných prác vykonať nové vegetačné úpravy podľa projektu vegetačných úprav,
 - e) na plochách poškodených výstavbou zrealizovať revitalizačné opatrenia, plochy monitorovať a v prípade potreby realizovať opatrenia na zabránenie šírenia invázných druhov rastlín,
 - f) vykonať opatrenia proti znečisteniu povrchových a podzemných vôd v prípade havarijných situácií,
 - g) nevyhnutné výrubu stromov a krov (len v odôvodnených prípadoch) ne realizovať v hniezdom a vegetačnom období.
- I. Pri plánovaní a realizácii rozvojových projektov zohľadňovať požiadavky Rámcovej smernice o vodách, plánov manažmentu čiastkových povodí a zákona o vodách.
- J. Doplniť do grafickej časti navrhovaného strategického dokumentu priemet všetkých prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability, predovšetkým GL 140.
- K. Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva v strategickom dokumente v Návruhu ÚPN-O Dražkovce: Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia.

Všeobecné regulatívy platné pre celé katastrálne územie obce :

- a) novonavrhovanú výstavbu umiestňovať na plochách navrhovaných v územnom pláne obce, s uprednostnením umiestnenia v súčasnom zastavanom území obce, s nadväznosťou

- na existujúcu výstavbu v k. ú. Dražkovce a navrhovanú výstavbu na hranici s k. ú. Dolný Kalník, s dôrazom na skompaktneenie urbanistickej štruktúry; v rámci obytného územia je prípustná dostavba prieluk pri rešpektovaní pôvodnej zástavby,
- b) v rámci z. ú. zachovať a rešpektovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru a mierky zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obce,
 - c) v nových obytných plochách povoliť výstavbu obytných domov až po vybudovaní technickej infraštruktúry s dostatočnou kapacitou,
 - d) pri umiestňovaní jednotlivých stavieb rešpektovať všeobecne platné požiadavky na ochranu pred hlukom, vibráciami, prašnosťou, emisiami, pachovými zložkami, fugitívnymi emisiami....tak, aby ich umiestňovanie bolo vždy v súlade s platnými požiadavkami na životné prostredie, kvalitu a pohodu bývania v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva,
 - e) spôsob zástavby musí umožniť dobré prevetranie, preslnenie a presvetlenie, vhodné dopravné riešenie a pripojenie na siete a zariadenia technického vybavenia územia,
 - f) v území so stredným radónovým rizikom je povinnosťou investorov pred výstavbou budov zabezpečiť stanovenie radónového rizika v súlade s platným zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a platnou vyhláškou, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia a pri výstavbe rešpektovať opatrenia, vyplývajúce z prerušenia transportu radónu a to úpravou podlažia, odvetraním radónu z podlažia, vytvorením podtlaku v podlaží voči interiéru, úpravou stavebnej konštrukcie, plynutesnou realizáciou prestupov, ventilačnou vrstvou, úpravou vnútorného vzduchu a vetraním, ap.,
 - g) k projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutie, súvisiacej s rozvojom bývania (nové lokality IBV a HBV), priemyslu alebo občianskej vybavenosti, doložiť vyhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na vodný režim na základe analýzy vodohospodárskych pomerov územia - hydrogeologický posudok, v prípade predpokladaného vplyvu na hydrogeologické a vodohospodárske pomery v území navrhnúť účinné opatrenia,
 - h) celom území nie je prípustné vytvárať hmotové a priestorové dominanty,
 - i) v časti poľnohospodárskej krajiny, na ploche lúk a pasienkov a pozdĺž miestnych tokov vytvoriť nenáročné vychádzkové, resp. multifunkčné trasy, s možnosťou umiestnenia oddychových miest, využiť existujúce poľné cesty, nenarušiť existujúce chránené lokality a biotopy.

Zásady a záväzné regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia

Doprava

Všeobecné regulatívy platné pre celé katastrálne územie obce:

- a) dodržať navrhovanú kostru dopravného riešenia v súlade s ÚPN-O Dražkovce, výkres č. 4 Výkres verejného dopravného vybavenia územia,
- b) rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej ochranné pásma,
- c) rešpektovať platný zákon o pozemných komunikáciách a príslušné platné STN,
- d) chrániť územie pre navrhované automobilové, pešie, cyklistické komunikácie,
- e) pri rekonštrukcii cesty III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás,
- f) pri výstavbe nových objektov (nová individuálna bytová výstavba, prípadná občianska vybavenosť, výroba ...), ktoré sa budú nachádzať v blízkosti cesty III. triedy, treba na ich pozemkoch vyhradiť dostatočný počet parkovacích miest pre motorové vozidlá v zmysle platnej STN, aby nedochádzalo k odstavovaniu vozidiel na ceste a tým sťažovaniu letnej a zimnej údržby komunikácie,
- g) dopravné napojenia, navrhované cestné komunikácie, statickú dopravu (pri všetkých navrhovaných objektoch), cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými technickými predpismi a STN,
- h) pri riešení vjazdov k objektom nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty,
- i) rešpektovať účelové komunikácie a zachovať prístupy do poľnohospodárskej krajiny.

Cestná automobilová doprava:

- a) rešpektovať nadradené verejnoprospešné stavby z Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja bod 2. Dopravné stavby:

2.1 stavby cestnej dopravy :

2.1.3 rýchlostná cesta R3 v kompletnej trase, križovatky a privádzače,

- b) v zastavanom území obce, ktoré je vymedzené platným územným plánom obce, rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v zmysle platných STN,

- e) mimo zastavaného územia obce, ktoré je vymedzené platným územným plánom obce, rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy s jej ochranným pásmom, v zmysle platných STN,
- d) pri riešení všetkých navrhovaných komunikácií, vrátane účelových je potrebné v území rešpektovať navrhované kategórie, miestne komunikácie navrhovať v súlade s príslušnou platnou STN,
- e) rešpektovať navrhovanú komunikačnú sieť funkčnej triedy C3,
- f) vybudovať novú obslužnú komunikáciu do obytného územia BI06 Za dedinou na SZ okraji súčasného z. ú., ktorá bude napojená na cestu III. triedy III/2145, so šírkou dopravného priestoru min. = 9,0 m,
- g) vybudovať novú obslužnú komunikáciu do obytného územia BI09 Bôry, ktorá bude napojená na cestu III. triedy III/2145 vjazdom situovaným v navrhovanom obytnom území BI 07, so šírkou dopravného priestoru min. = 9,0 m,
- h) vybudovať nový mostný objekt pre automobilovú dopravu cez Sklabinský potok do obytného územia BI06 Za dedinou, s ohľadom na platnú legislatívu, na hladinu Q_{100} a podmienky určené správcom vodného toku,
- i) rešpektovať existujúce a vybudovať nové obslužné komunikácie v navrhovaných rozvojových lokalitách v súlade s navrhovanou koncepciou.

Hromadná doprava:

- a) rešpektovať polohu súčasných a navrhovaných zastávok hromadnej dopravy,
- b) zastávky vybaviť čakacím priestorom pre cestujúcich s bezbariérovou úpravou a prvkami pre imobilných a nevidiacich,
- c) vybudovať samostatné zastavovacie pruhy, resp. niky pre autobusy tam, kde to šírkové parametre dovoľia.

Civilné letectvo:

- a) rešpektovať OP letiska Martin, určených rozhodnutím Leteckého úradu zn. 313/79/99 zo dňa 11.05.1999, z ktorých vyplývajú nasledovné obmedzenia:
 - a) výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod., ktoré je stanovené:
 - a1.1) ochranným pásmom prechodových plôch s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 416,90 – 460,00 m n. m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v skole 1:7 /14,3%/ v smere od letiska,
 - a1.2) ochranným pásmom vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 460,00 m n. m. Bpv,
 - a1.3) ochranným pásmom vzletových a približovacích priestorov s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 419,42 – 499,06 m n. m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v sklone 1:40 /2,5%/ v smere od letiska,
 - a1.4) ochranným pásmom kužeľovej plochy s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 460,00 – 487,63 m n. m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v skole 1:25 /4%/ v smere od letiska,
 - b) ďalšie obmedzenia sú stanovené:
 - a2.1) ochranným pásmom zo zákazom stavieb a to:
 - o ochranné pásmo prevádzkových plôch letiska – v tomto ochrannom pásme je zakázané:
 - trvalo alebo dočasne zriaďovať akékoľvek stavby (budovy, ploty, komíny, stožiare, nadzemné vedenie VN a VVN a pod.),
 - zvyšovať alebo znižovať terén tak, aby sa tým nenarušila plynulosť terénu,
 - vysádzať stromy, kry alebo iné výškové porasty,
 - trvalo alebo dočasne umiestňovať vozidlá, hospodárske alebo stavebné stroje a iné zariadenia,
 - o ochranným pásmom záujmového územia letiska - je stanovené ako plocha výhľadovo využiteľná na výstavbu letiskových objektov a zariadení,
 - a2.2) ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN - vedenie je potrebné riešiť podzemným káblom,
 - a2.3) ochranným pásmom proti nebezpečným a klamlivým svetlám - povrchová úprava objektov a zariadení musí byť riešená materiálmi s nereflexnou úpravou; externé osvetlenie objektov, spevnených plôch a komunikácií reklamných zariadení a pod. musí byť riešené svetidlami, ktorých svetelný lúč je nasmerovaný priamo na osvetľovanú plochu a nemôže spôsobiť oslepenie posádky lietadiel, resp. odpútanie ich pozornosti; zákaz použitia silných svetelných zdrojov a zariadení na generovanie alebo

- zosilňovanie elektromagnetického žiarenia (laser) takým spôsobom, že by mohla byť ohrozená bezpečnosť leteckej prevádzky,
- a2.4) vonkajším ornitologickým ochranným pásmom - vylúčenie vykonávania činností a zriaďovania stavieb a prevádzok, ktoré by mohli zvýšiť výskyt vtáctva v okolí letiska; obmedzenie zriaďovania poľnohospodárskych stavieb, napr. hydinární, kravínov, bažantníc, stredísk zberu a spracovania biologického odpadu, vodných plôch a ďalších stavieb s možnosťou vzniku nadmerného výskytu vtáctva,
 - a2.5) vnútorným ornitologickým pásmom - vylúčenie vykonávania činností a zriaďovania stavieb a prevádzok, ktoré by mohli zvýšiť výskyt vtáctva v okolí letiska; obmedzenie zriaďovania, zákaz zriaďovať skládky, stohy, siláže; režim obrábania pôdy musia užívatelia pozemkov dohodnúť s prevádzkovateľom letiska.
- b) v zmysle ustanovení platného zákona o civilnom letectve, je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri:
 - b1) stavbách a zariadeniach, ktoré by svojou výškou, charakterom alebo prevádzkou mohli narušiť vyššie uvedené obmedzenia určené ochrannými pásmami Letiska Martin,
 - b2) stavbách a zariadeniach vysokých 100 m a viac nad terénom,
 - b3) stavbách a zariadeniach vysokých 30 m a viac, umiestnených na prírodných a umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu,
 - b4) zariadeniach, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačnice,
 - b5) zariadeniach, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje,
 - c) vzhľadom na fakt, že sa jednotlivé ochranné pásma prelínajú, záväznou výškou pre konkrétny priestor je výška stanovená ochranným pásmom s nižšou hodnotou - nad tieto výšky je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia bez súhlasu Dopravného úradu.

Statická doprava:

- a) plochy pre statickú dopravu navrhovať pri objektoch občianskej vybavenosti, pri plochách športovísk a vo výrobných plochách v rámci vlastných pozemkov objektov; počet parkovacích miest navrhovať v súlade s platnou STN, v rámci plôch zabezpečiť parkovacie plochy aj pre bicykle,
- b) odstavenie a parkovanie vozidla zabezpečiť na vlastných pozemkoch rodinných a bytových domov, zmiešaných územiach a územiach výroby, v rámci celého existujúceho a navrhovaného územia,
- c) v rámci celého k. ú. obce pri budovaní nových parkovacích plôch a odstavných stání budovať ich v súlade so súčasnými ekologickými trendmi a stratégiami, vzhľadom na zmenu klímy:
 - c1) spevnené plochy (parkoviská) realizovať s priepustnými povrchmi,
 - c2) na každé 4 parkovacie miesta umiestniť 1 strom,
- d) parkovacie plochy vybudovať:
 - e1) pri materskej škole,
 - e2) pri základnej škole,
 - e3) pri navrhovanom zariadení sociálnych služieb,
 - e4) pri objektoch občianskej vybavenosti.

Pešia a cyklistická doprava:

- a) rešpektovať uznesenie vlády SR o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,
- b) rešpektovať Cyklostratégiu ŽSK – „Budovanie cyklotrás na území Žilinského samosprávneho kraja“,
- c) rešpektovať existujúcu a navrhovanú vzájomne prepojenú sieť cyklistickej a pešej dopravy, ktorá zabezpečí možnosť plynulého a bezpečného pohybu chodcov a cyklistov,
- d) v rámci celého k. ú. obce pri budovaní cyklistických chodníkov pri ich budovaní uprednostniť priepustné povrchy,
- e) projektovú dokumentáciu cyklistickej infraštruktúry riešiť podľa platných Technických podmienok,
- f) v obytných súboroch, na parkoviskách pri verejných inštitúciách, pri objektoch občianskeho vybavenia, dopravných zariadeniach, športových zariadeniach, zariadeniach výroby zriaďovať zariadenia na odstavovanie a parkovanie bicyklov s ochranou pre bicykle, v súlade s platnou STN,
- g) na parkoviskách pri verejných inštitúciách, kultúry, športu a služieb vytvárať parkovacie miesta s ochranou pre bicykle, v súlade s platnou STN,
- h) cyklistické trasy, ak je to možné, umiestňovať mimo telies ciest III. triedy,

- i) vytvoriť sieť služieb pre cyklistov a systém vybavenosti na cyklistických trasách (oddychové miesta, infraštruktúra, informačné tabule...),
- j) bezpečnosť pohybu chodcov riešiť budovaním chodníkov (min. jednostranných); v novonavrhovaných obytných zónach väčšieho rozsahu zriadiť minimálne jednostranné pešie chodníky o min. šírke 2,0 m,
- k) pri navrhovaní a úpravách chodníkov, ciest pre chodcov, nadchodov, podchodov, schodísk, parkovísk, odstavných plôch, nástupíšť a prechodov pre chodcov rešpektovať požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, uvedené v príslušných platných právnych predpisoch,
- l) vybudovať:
 - l1) jednostranný chodník - popri celej ceste III/2145 od penziónu u Martina po napojenie do obytnej zóny na hranici s k. ú. Dolný Kalník,
 - l2) jednostranný chodník - od futbalového ihriska ku kostolu,
- m) vybudovať, resp. vyznačiť multifunkčné trasy (greenways):
 - m1) popri Sklabinskom potoku do Tomčian,
 - m2) do Žabokriek cez Dolinu,
 - m3) do Turčianskej Štiavničky cez starú Bôrovú,
- n) vybudovať novú lávku pre peších cez Sklabinský potok do navrhovaného obytného územia BI 06 Za dedinou.

Regulatívy civilnej ochrany

- a) stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany, spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti, riešiť a zabezpečovať v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva a platnej vyhlášky o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
- b) stavby na bývanie neumiestňovať do územia vymedzeného hranicu 100 ročnej vody z miestnych vodných tokov: v prípade výstavby, v území ohrozenom 100 r. vodou pri vydávaní územných a stavebných povolení je stavebník povinný preukázať, že stavby budú výškovo umiestnené nad záplavovou čiarou Q_{100} na základe podrobného hydraulického výpočtu priebehu hladín; v prípade realizácie stavebných zámerov v potenciálne zaplavovanom území si musí investor zabezpečiť adekvátnu protipovodňovú ochranu navrhovanej zástavby na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou, ktorú bude potrebné vopred prerokovať a odsúhlasiť so správcom toku,
- c) technický prostriedok pre varovanie obyvateľstva a vyrozumieanie osôb (siréna) podľa platnej vyhlášky o podrobnostiach na zabezpečovanie technických prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany, je umiestnený na budove kultúrneho domu, jeho dosah je min. 1.500 m.

Regulatívy požiarnej ochrany:

- a) v prípade potreby riešiť požiarnu ochranu objektov v obci - odberom vody zo Sklabinského potoka a potoka Kalník v zmysle platnej vyhlášky o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov,
- b) pri výstavbe je potrebné zabezpečiť stavby vodou na hasenie požiarov v zmysle platnej vyhlášky o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov,
- c) prístupové komunikácie a nástupné plochy na zásah hasičskou technikou musia spĺňať požiadavky v súlade s platnou vyhláškou, ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a používaní stavieb.

Regulatívy ochrany pred povodňami:

- a) v záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade s platným zákonom o ochrane pred povodňami,
- b) pre objekty situované v blízkosti vodných tokov, kde nebol doposiaľ určený rozsah zaplavovaného územia, je potrebné vypracovať a doložiť hydrotechnické posúdenie - hydrotechnický výpočet na prietok Q_{100} - ročnej veľkej vody a následne vlastnú výstavbu umiestniť nad hladinu Q_{100} , mimo zistené inundačné územie a v prípade potreby na náklady investora zabezpečiť protipovodňovú ochranu daného územia ešte pred zahájením výstavby,
- c) protipovodňovú ochranu záujmového územia si musí stavebník - investor zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou dokumentáciou, pri návrhu technických riešení dodržiavať platné

- technické normy, v návrhu vychádzať z aktuálneho znenia zákona o ochrane pred povodňami a technické riešenie je potrebné konzultovať so správcom toku,
- d) stavby na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov,
 - e) protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,
 - f) v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd, ap.),
 - g) v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
 - h) rešpektovať ochranné pásma vodných tokov pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v zmysle platných právnych predpisov; v ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,
 - i) zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplatenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity; pobrežnými pozemkami sú pri vodohospodársky významných vodných tokoch pozemky do 10 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary - pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma,
 - j) zabezpečiť ochranu obytného územia pred záplavami na potokoch pravidelnou údržbou a čistením koryt vodných tokov,
 - k) v extraviláne realizovať ekostabilizačné opatrenia - zasakovacie pásy - ako protipovodňové opatrenie uvedené v čl. 9.2 záväznej časti Návrhu ÚPN obce Dražkovce.

Zásady zachovania kultúrohistorických hodnôt:

- a) rešpektovať Národnú kultúrnu pamiatku (NKP) Kostol sv. Heleny zapísanú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR a jej ochranné pásmo, ako výškovú a priestorovú dominantu územia,
- b) pred začatím obnovy NKP je vlastník povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy,
- c) v bezprostrednom okolí NKP (10 m buď od obvodového plášťa stavby, ak je kultúrnou pamiatkou stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok) nemožno vykonávať stavebnú ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky,
- d) rešpektovať evidované a potenciálne archeologické náleziská,
- e) pri zemných prácach v rámci stavebnej činnosti môže dôjsť k narušeniu doteraz neznámej archeologickej lokality a zisteniu ďalších archeologických nálezov; z toho dôvodu je povinnosťou investora prípadný archeologický nález ohlásiť podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku Krajskému pamiatkovému úradu,
- f) je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie, ap.) bol oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia, to isté platí pre realizáciu hospodárskych činností,
- g) v opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu
- h) podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu je každý subjekt povinný správať sa tak, aby svojím konaním neohrozil základnú ochranu neodkrytých archeologických nálezísk a nespôsobil nepriaznivé zmeny ich stavu,
- i) podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas doby stavby, musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu; do doby obhliadky Krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchran nálezu, najmä ho zabezpečiť proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s Krajským pamiatkovým úradom; archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí len oprávnená osoba metódami archeologického výskumu,

- j) rešpektovať a zachovať pamätihodnosti, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu a dokumentujú historický vývoj obce; na ich ochranu navrhujeme vytvoriť Evidenciu pamätihodností obce, do ktorej navrhujeme zaradiť:
- j1) zemianska kúriu rodiny Lehotských – dom súp. č.106,
 - j2) zemianska kúriu rodiny Búľovských,
 - j3) zemianska kúriu rodiny Vanovičovcov,
- k) rešpektovať a zachovať významné historické solitéry zelene:
- k1) stará lipa v areáli základnej školy,
 - k2) porast dubov v juhovýchodnej časti územia,
 - k3) stará hruška v juhovýchodnej časti Doliny.

Zásady ochrany prírody a tvorby krajiny:

- a) pri hospodárskej a rekreačnej činnosti rešpektovať platný Zákon o ochrane prírody a krajiny,
- b) rešpektovať prvky Územného systému ekologickej stability ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení všetkých Zmien a doplnkov a prvky aktuálneho Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Martin:
- 1) Biokoridor regionálneho významu územie RBk10 **Trebostovo - Záborie** (terestrický),
 - 2) Genofondové lokality: GL 139 Dražkovce - Klíny a GL 140 Bôry,
- c) rešpektovať navrhované prvky miestneho významu v rámci návrhu Miestneho územného systému ekologickej stability v súlade s výkresom č.2 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia - katastrálne územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami, ochrana prírody a tvorba krajiny a prvky územného systému ekologickej stability,

c1) Navrhované biocentrá miestneho významu (MBc)

- 1) Biocentrum miestneho významu MBc1- les na juhovýchode katastra,
- 2) Biocentrum miestneho významu MBc2 - lesík na východe katastra, v tesnom susedstve intravilánu,

c2) Navrhované biokoridory miestneho významu (MBk)

- 1) Biokoridor miestneho významu MBk1 (terestricko-hydrický) - potok Silava,
- 2) Biokoridor miestneho významu MBk2 (terestrický) - juhovýchodnej časti katastra, tvorený pásom nelesnej drevinovej vegetácie, spájajúci MBc1 s MBk1 a následne ďalšími prvkami MÚSES,
- 3) Biokoridor miestneho významu MBk3 (terestrický) - v juhovýchodnej časti katastra, spájajúci MBk1 s MBk2,
- 4) Biokoridor miestneho významu MBk4 (terestrický) - v juhovýchodnej časti katastra popri poľných cestách, prepájajúci MBc1 aj dva interakčné prvky,
- 5) Biokoridor miestneho významu MBk5 (terestrický) - prepájajúci MBc2 s MBk4 s južnou časťou katastra,
- 6) Biokoridor miestneho významu MBk6 (terestrický) - v strednej časti katastra, nadväzujúci na MBk1 a prepájajúci južnú časť riešeného územia so zvyškom katastra,
- 7) Biokoridor miestneho významu MBk7 (terestricko-hydrický) - Skalbinský potok,
- 8) Biokoridor miestneho významu MBk8 (terestrický) - nadväzujúci na MBk6 a MBk 7 a podieľajúci sa na vytvorení prechodu cez kataster v severojužnom smere.

c3) Navrhované interakčné prvky miestneho významu (MIP)

- c3.1) Interakčný prvok MIP1 - porast starých dubov na východe katastra -ekologicky hodnotný porast,
- c3.2) Interakčný prvok MIP2 - skupinky väčších drevín okolo časti s názvom Dolina,
- c3.3) Interakčný prvok MIP3 - podmáčaná lokalita v južnej časti katastra, ktorou preteká menší vodný tok,
- c3.4) Interakčný prvok MIP4 - porast väčších drevín, tiahnuci sa v svahu za cintorínom,
- c3.5) Interakčný prvok MIP5 - podmáčaná lokalita s bylinnými fytoocenózami, ležiaca neďaleko Sklabinského potoka,
- c3.6) Interakčný prvok MIP6 - extenzívne obhospodarovaný pasienok, na časti plochy sa nachádza biotop národného významu Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky,
- c3.7) Interakčný prvok MIP7 - lokalita nadväzujúca na brehové porasty Sklabinského potoka, na ktorej je porast stromov rozšírený a s bohatým krovitým podrastom.

c4) Navrhované ekostabilizačné prvky (EP)

- c4.1) Zasakovacie pásy:
 - a) EP1 a EP4 - zasakovacie pásy na veľkoblokovom TTP vo svahu,

- b) EP2 - zasakovací pás na veľkoblokovom TTP vo svahu,
- c) EP3 - zasakovací pás na ornej pôde vo svahu,
- d) EP5 - zasakovací pás nad poľnou cestou, pod svahom, ktorý sa nachádza bezprostredne nad intravilánom.
- c4.2) Aleje stromov pozdĺž ciest:
 - a) EP6 - aleja okolo poľnej cesty využívanej cyklistami,
 - b) EP7 - aleja vo svahu okolo poľnej cesty od hrebienka (EP6) po tok potoka Silava (MBk1),
 - c) EP8 - aleja okolo asfaltovej cesty,
 - d) EP9 - aleja okolo poľnej cesty, ktorá prebieha ponad MBc2, medzi MBk5 a MBk6,
 - e) EP10 - aleja okolo asfaltovej cesty III. triedy III/2145,
 - f) EP11 - aleja okolo poľnej cesty, ktorá vedie od EP13 k EP19, pričom križuje MBk8,
 - g) EP12 - aleja okolo poľnej cesty, vedúca od EP13 k hranici katastra, je spojená s MBk8,
 - h) EP13 - aleja okolo poľnej cesty, spojená s EP11 a EP12,
 - i) EP14 - aleja okolo poľnej cesty, využívanej cyklistami.
- c4.3) Línie alebo porasty drevín, slúžiace ako ochranná bariéra:
 - a) EP15 - izolačná bariéra okolo poľného hnojiska, kde sa momentálne šíri ruderalná vegetácia,
 - b) EP16 - prvok vytvorí izolačnú bariéru okolo hnojiska pri poľnohospodárskom družstve,
 - c) EP17 - izolačná bariéra okolo poľného hnojiska,
 - d) EP18 - využitie trojuholníkového nevyužívaného ostrovčeka na východe územia na výsadbu drevín,
 - e) EP19 - ide o nevyužívanú plochu uprostred polí,
- d) zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj,
- e) rešpektovať lokality so záujmami ochrany prírody, nevytvárať v nich také antropogénne aktivity, ktoré by viedli, či už z hľadiska krátkodobého ako aj dlhodobého k ich narušeniu, poškodeniu, strate funkčnosti a predmetu ochrany
- f) zachovať a dotvoriť zeleň v poľnohospodárskej krajine a areáli poľnohospodárskej prvovýroby,
- g) doplniť navrhovanú sídelnú zeleň ako prvok prepájajúci zeleň okolitej krajiny cez ekostabilizačné prvky s vnútornou zeleňou sídla ako "zelenú kosť" územia,
- h) likvidovať porasty invazívnych druhov a nezakladať nové porasty nepôvodných drevín,
- i) nenarušovať brehovú vegetáciu vodných tokov akokoľvek výstavbou,
- j) v z. ú. obce tam, kde je to možné, realizovať výsadbu brehových porastov (aspoň línii) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením,
- k) zabezpečiť ochranu najmä starších listnatých drevín, dotvárajúcich typický ráz sídel, pri nových výsadbách preferovať listnaté dreviny stanovištne aj habituálne vhodnejšie do priestoru vidieckych sídiel,
- l) doplniť a skvalitniť sídelnú vegetáciu, uplatňovať biologicky aj esteticky pôsobivé prvky v stvárnení sídiel s cieľom zvýšenia ich celkovej atraktivity a funkčnosti,
- m) rekultivovať plochy, ktoré sú devastované drobnými skládkami odpadov.

Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability:

Starostlivosť o životné prostredie:

- a) Rešpektovať opatrenia vyplývajúce z národného dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, a jej aktualizácie:

a1) Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav

- koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách,
- vytvárať trvalé resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách,
- zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov,
- zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôsobené klimatickým podmienkam,

- zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest,
- zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do príľahlej krajiny; podporiť zriadenie sídelných lesoparkov,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín; prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi,
- podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád,
- zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.

a2) Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)

- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napr. ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov,
- zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo z. ú. sídiel pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov.

a3) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach,
- podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,
- zabezpečiť a podporovať zvýšené využívanie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov,
- minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla,
- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržovanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel,
- zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej "sivej" vody,
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
- v menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd a koreňových čistiarní,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.

a4) Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok

- zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľadom na životné prostredie,
- zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy,
- zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody, napr. strešnými alebo dažďovými záhradami,
- zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí,
- diverzifikácia odvádzania dažďovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade),
- zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy,

b) na zlepšenie kvality ovzdušia je potrebné:

- b1) podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov,
- b2) rešpektovať všetky legislatívne predpisy v oblasti ochrany ovzdušia,
- b3) komunikácie na území obce riešiť so spevneným, bezprašným povrchom,
- b4) zabezpečiť kropenie ciest a vysušených depónií vyťaženého materiálu z hľadiska ochrany ovzdušia a vplyvu na zdravie obyvateľstva najmä v období zvlášť nepriaznivých podmienok (suchých a teplých dní) - zdravotné riziká sú pri emisiách tuhých znečisťujúcich látok do voľného ovzdušia v danom území pri dodržaní technologických postupov krátkodobopripustné,

c) pre zabezpečenie ochrany povrchových a podzemných vôd je potrebné:

- 1) rešpektovať ochranu vôd vyplývajúcu z platného zákona o vodách,

- 2) rešpektovať existujúce pramene a hydrogeologický vrt,
- 3) voliť vhodné formy obhospodarovania poľnohospodárskych pozemkov – orba po vrstevnici a pod.,
- 4) likvidovať všetky skládky komunálneho a stavebného odpadu v k.ú.,
- 5) realizovať protihavarijné systémy na zabránenie úniku škodlivých látok, monitorovať kvalitu vôd v lokalitách prevádzok s látkami škodiacimi vodám,
- 6) obmedziť plošné znečistenie t.j. vykonať opatrenia na zmenšovanie vodnej erózie na poľnohospodárskej pôde, obmedzovať hnojenia priemyselnými hnojivami a používanie pesticídov,
- 7) realizovať opatrenia vzhľadom na poľné hnojiská,
- 8) sanovať plochy postihnuté preháňaním hospodárskych zvierat,
- d) zabezpečiť pravidelnú údržbu a čistenie korýt vodných tokov v obci.
- e) nakladanie s odpadmi :
 - 1) rešpektovať platné zákony a vyhlášky o odpadoch ,
 - 2) pri nakladaní s odpadom rešpektovať aktuálne platný Program odpadového hospodárstva a Všeobecne záväzného nariadenia obce o odpadoch,
 - 3) dôsledne realizovať separovaný zber odpadov v obci s cieľom využiť druhotné suroviny a znížiť množstvo odpadu vyvážaného na skládky,
 - 4) v území je potrebné zabezpečiť, po nepovolených skládkach odpadov, sanáciu a rekultiváciu, pred výstavbou na území bývalých skládok je potrebné zabezpečiť inžinierskogeologický prieskum,
 - f) rešpektovať navrhované plochy verejnej a izolačnej zelene,
 - g) akceptovať hospodárenie v lesoch podľa schváleného Programu starostlivosti o lesy, aby sa predišlo poškodeniu lesných pozemkov v súvislosti s nevhodným spôsobom lesohospodárskej činnosti.
- f) pre zabezpečenie ochrany pred hlukom z realizácie rýchlostnej cesty R3 vo výhlade zaviazat investora, aby realizoval také protihlukové opatrenia v súlade s platnou legislatívou, aby hluk negatívne nezasahoval do príslušného existujúceho obytného územia.

Krajinnoekologické opatrenia:

a) Opatrenia na ochranu a zlepšenie krajinnej štruktúry, ekologickej stability a biodiverzity riešené Krajinnoekologickým plánom dotknutej obce:

- a1) Podporovať mozaikovitú štruktúru krajiny, pri ktorej sa striedajú rôzne formy lesnej a nelesnej drevinovej vegetácie s maloblokovými trvalo trávnatými porastmi (TTP) (pasienky, kosné lúky) a maloblokovou ornou pôdou, miestami aj plôškami mokradí.
- a2) Ak to nie je nevyhnutné neoplocovať pozemky v extraviláne, alebo aspoň neumiestňovať trvalé oplôtky a vždy ponechať dostatočný priestor na pohyb živočíchov v krajine.
- a3) Pri drevinovej vegetácii:
 - a3.1) všade, kde je to len možné (opustené, nevyužívané plochy, okraje poľných ciest a podobne) vysadiť do krajiny dreviny; vysadiť v poliach väčších rozmerov remízky; umožniť v rámci poľnohospodárskej pôdy rast solitérnych a aj starších a dutinových stromov,
 - a3.2) v extraviláne nevysádzať nepôvodné druhy drevín, využívať výlučne pôvodné druhy; v intraviláne uprednostňovať pôvodné druhy,
 - a3.3) v lesoch aj nelesnej drevinovej vegetácii pri obnove uprednostňovať jednotlivý alebo skupinový výber, vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie invázných druhov,
 - a3.4) snažiť sa o vekovo a priestorovo diferencované porasty,
 - a3.5) preferovať prírode blízke, trvalo udržateľné hospodárenie,
 - a3.6) ak sa v porastoch drevín vyskytnú invázne alebo nepôvodné druhy drevín, šetrným spôsobom ich odstraňovať tak, aby nedochádzalo k poškodeniu okolitého porastu; nepôvodné dreviny postupne nahrádzať prirodzenými druhmi tak, aby zostal zachovaný dostatok plôch nelesnej drevinovej vegetácie v krajine a zapojené porasty drevín, vrátane brehových porastov,
 - a3.7) podporiť existenciu brehových porastov po celej dĺžke tokov; jestvujúce brehové porasty nevyrúbať; podporou dorastenia brehového porastu, tvoreného stanovištne vhodnými prirodzenými druhmi (kde je to možné sukcesiou, kde nie, dosadením pôvodných druhov) umožniť spevnenie brehov drevinami.
 - a3.8) dodržiavať opatrenia na zvýšenie ekologickej stability lesnej krajiny (viď nižšie).

- a4) Pri vodných tokoch a mokradných lokalitách:
- a4.1) dosiaľ nezregulované vodné toky ponechať neregulované, nakoľko regulácia toku zvyšuje rýchlosť prúdenia aj riziko povodňových vln v nižších častiach toku, nahradenie laterálnej erózie vertikálnou, zníženie hladiny podzemných vôd a celkove vysychanie nivy a pod.
 - a4.2) zamedziť akýmkoľvek zásahom, ktoré by negatívne ovplyvnili vodný režim a chemizmus vody a pôdy v nive tokov a na mokradných lokalitách, zamedziť odvodňovaniu mokradných lokalít (pokiaľ nie je tento zásah nevyhnutný z dôvodu ochrany života alebo majetku),
 - a4.3) pri stavebnej, hospodárskej a inej činnosti dodržiavať ochrannú zónu okolo tokov,
 - a4.4) dodržiavať opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch (viď nižšie),
- a5) Pri obhospodarovaní:
- a5.1) podporovať ekologické poľnohospodárstvo,
 - a5.2) dodržať odstup od vodného toku a mokradných biotopov, aby nedochádzalo k poškodzovaniu brehových porastov a hodnotných spoločenstiev a znečisťovaniu vody,
 - a5.3) maximálne obmedziť využitie pesticídov, herbicídov a hnojív alebo aspoň dbať na to, aby neznečisťovali vodné toky, ani nepoškodzovali hodnotné biotopy,
 - a5.4) plochy s ruderalnou vegetáciou kosiť, po pokosení ruderalných plôch pokosenú biomasu odviezť skôr ako dôjde k vysemeneniu ruderalných rastlín; na nevyužívané plochy, kde nie je možné ďalej hospodáriť (kosiť, pást) vysadiť prirodzené druhy drevín.
 - a5.5) extenzívnym hospodárením bez priosievania krmovinárskymi miešankami podporovať biodiverzitu lúčnych porastov,
 - a5.6) kosné lúky kosiť extenzívne, 1-2 krát ročne, s prvým kosením počkať, kým dozrie väčšina lúčnych bylín (druhá polovica júna); kosiť od stredu k okraju plochy, aby mali prítomné živočíchy možnosť uniknúť; pokosenú biomasu odviezť, ideálne je však sušiť seno na mieste, aby ho mohli opustiť prežívajúce živočíchy,
 - a5.7) nevykonávať zásahy, ktoré by spôsobili dlhodobé pôdne odkryvy a umožnili šírenie ruderalných a inváznych druhov,
 - a5.8) podporovať šetrné pasienkárstvo,
 - a5.9) vyhnúť sa nadmernému združovaniu hospodárskych zvierat na trvalých trávnych porastoch, aby nedochádzalo k prílišnému zdupávaniu, rozrývaniu a pôdnym odkryvom, ani zmene chemizmu pôdy, v prípade blízkosti vodného toku aj vody v toku,
 - a5.10) v rámci protierózných opatrení používať vhodné agrotechnické postupy pri obrábaní pôdy a podporovať mozaikovitosť krajiny; väčšie bloky polí a TTP rozdeliť medzami, prípadne v nich vysadiť remízky,
 - a5.11) dodržiavať opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy.
- a6) Dôsledne odstraňovať invázne rastliny a zamedziť ich šíreniu napr. minimalizovaním zemných prác (výkopy, navážky, dlhodobé odkryvy pôdy...), zamedzením vzniku čiernych skládok organického odpadu zo záhrad, nevysádzaním rastlín s inváznyimi vlastnosťami (obzvlášť v extraviláne) a pod.
- a7) Na umiestnenie hnoja, ktorý je aktuálne umiestnený voľne v krajine, vytvoriť izolované miesto alebo miesta, z ktorých by nedochádzalo k prieniku do okolia. Bolo by vhodné hnojiská aj areál poľnohospodárskeho družstva opticky izolovať výsadbou drevín na zanedbaných ruderalizovaných plochách, čím sa zároveň skultúria aj v súčasnosti zanedbané pozemky.
- a8) Odstrániť z krajiny existujúce skládky odpadu, ako aj už nevyužívané predmety napr. staré válovy a podobne; monitorovať, odstraňovať a zamedzovať vzniku nelegálnych skládok odpadu.
- a9) Vysadiť aleje alebo iné formy izolačných línií drevín v okolí ciest, vrátane poľných ciest využívaných ako cyklotrasy.
- a10) V intraviláne:
- a10.1) pri novej výsadbe v intraviláne odporúčame uprednostniť stanovištne vhodné prirodzené dreviny, prípadne regionálne odrody ovocných stromov,
 - a10.2) nevysádzať ani ako okrasné rastliny invázne druhy, ktoré sú uvedené v aktuálnej vyhláške, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny; mimo intravilán nevysádzať žiadne druhy s inváznyimi vlastnosťami,
 - a10.3) aj v intraviláne dôsledne dbať na odstraňovaní inváznych druhov rastlín uvedených v aktuálnej vyhláške ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny, z verejných

pozemkov odstraňovať aj ostatné invázne druhy, aby nedošlo k ich úniku do voľnej prírody,

a10.4) zabezpečiť ochranu a starostlivosť o dreviny intravilánu, zodpovedajúce prirodzenému druhovému zloženiu, obzvlášť pokiaľ ide o jedince väčších rozmerov, keďže dreviny obohacujú krajinu a dotvárajú obci jej typický ráz,

a10.5) odporúčame aj vo verejnej zeleni, na miestach, ktoré si nevyhnutne nevyžadujú intenzívnejšie kosenie, extenzívnou kosbou udržiavať pestré trávniky (kosenie dvakrát ročne, s prvým kosením po dozretí lúčnych bylín, umožní existenciu druhovo bohatých a esteticky pekných pestrých lúk)

a 11, Navrhované investície v katastri obce zosúladiť s pôsobením krajiny ako celku, podporovať aktivity na pozitívne obohatenie jej štruktúry a vylúčiť tie aktivity, ktoré by ohrozovali štruktúru a kvalitu hodnotných ekosystémov, zabezpečujúcich vysokú biodiverzitu a ekologickú stabilitu krajiny.

b) Opatrenia na ochranu prvkov RÚSES okresu Martin:

- b1) Rešpektovať regionálny biokoridor navrhnutý v záväznom dokumente ÚPN VÚC Žilinského kraja a dbať na to, aby nedošlo k znemožneniu jeho funkcie. Nevykonať žiaden zásah, ktorý by znemožnil migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev v rámci biokoridoru a pri zmenách v krajine sa snažiť vytvoriť prvky, ktoré by posilnili jeho funkciu.
- b2) Pri výstavbe rýchlostnej cesty R3 v budúcnosti dbať na to, aby čo najmenej narušila funkciu biokoridoru a vybudovať dostatočne široký a plne funkčný ekodukt, ktorý umožní migráciu živočíchov v línii biokoridoru.
- b3) Vylúčiť holorubné spôsoby ťažby lesných porastov a vznik väčších obnovných prvkov aj pri podrastovom hospodárení, obhospodarovanie porastov cieľiť na dosiahnutie prirodzenej druhovej, vekovej aj priestorovej štruktúry porastov s charakterom tzv. „trvalého lesa“. Využívať výlučne postupy prírode blízkeho obhospodarovania lesa.
- b4) Zabezpečiť dostatok starých stromov – ponechávať časť stromov na dozretie. Časť hrubého mŕtveho dreva ponechávať v lese s výnimkou ochrany bezpečnosti a pod. .
- b5) Systematicky monitorovať a dôsledne odstraňovať invázne druhy rastlín (bylín aj drevín). Spôsoby ich odstraňovania konzultovať s pracovníkmi Štátnej ochrany prírody.
- b6) Umožniť existenciu a rozvoj hodnotných mokradných lokalít a vylúčiť akékoľvek aktivity, ktoré by negatívnym spôsobom ovplyvnili vodný režim, kvalitu vody a chemizmus pôdy v tokoch a na mokradných lokalitách.
- b7) Ponechať koryto tokov v čo najprirodzenejšom stave, úpravy brehov a zásahy do porastov, ktoré by mali za následok zničenie alebo poškodenie biotopov, konzultovať so ŠOP SR.
- b8) Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter biokoridorov tak, že by sa významne znížila ich priechodnosť pre živočíchy.
- b9) Prípadné úpravy už existujúcej infraštruktúry alebo novej výstavby v blízkosti prvkov ÚSES vykonávať s ohľadom na tieto prvky a zlepšenie alebo aspoň zachovanie ich ekologickej funkcie. Ak je cestná komunikácia bariérou pre biokoridor, zvážiť vytvorenie ekoduktu.
- b10) V prvkoch navrhnutých ako drevinové porasty (obzvlášť v brehových porastoch) podporovať šírenie prirodzených, stanovištno vhodných druhov drevín. Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín (ak nie je nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem, alebo odstraňovanie nepôvodných a invázných druhov).
- b11) V prípade navrhutej výsadby vysádzať len prirodzené, stanovištno vhodné druhy drevín a v prvých rokoch, kým sa ujmú, im zabezpečiť potrebnú starostlivosť.
- b12) Na plochách, ktoré sú definované ako bylinný porast, pravidelne odstraňovať náletové a výmladkové dreviny.
- b13) Trávne porasty nepriosievať ani nerozrávať.
- b14) Zabezpečiť, aby intenzita pastvy nemala negatívne dôsledky na biodiverzitu.
- b15) Pasienok extenzívne prepásať, dbať na neprekročenie primeraného počtu pasených zvierat vzhľadom na úrodnosť pasienka a vykášať nedopasky.
- b16) Vylúčiť aplikáciu chemikálií (pesticídy, insekticídy, hnojivá...) na prvky Územného systému ekologickej stability, na mokrade neaplikovať ani organické hnojivá, nevylievať močovku na trvale trávnaté porasty a ponechať dostatočnú ochrannú zónu, aby nedochádzalo ani k prieniku chemikálií a organických hnojív z okolia.
- b17) Zamedziť prílišnej koncentrácii hospodárskych zvierat na alebo v blízkosti prvkov Územného systému ekologickej stability.
- b18) Neodčerpávať vodu z toku na závlahy a podobne.

- b19) Pri obhospodarovaní (s výnimkou navrhnutých manažmentových opatrení) dodržať dostatočný odstup od prvkov Územného systému ekologickej stability, tak aby nedochádzalo k ich poškodzovaniu, znemožneniu ich ekologickej funkcie a plašeniu v nich prebývajúcich živočíchov. Manažmentové opatrenia vykonávať šetrne, s minimalizovaním prítomnosti ťažkej mechanizácie na nevyhnutnú mieru, mimo obdobia vrhu a liahnutia mláďať, s ohľadom na to, aby nedochádzalo k poškodeniu a negatívnemu vplyvu na prítomné živé organizmy a biotopy.
- b20) Vzhľadom na biologické, ekologické a krajinárske hodnoty prvkov Územného systému ekologickej stability vylúčiť stavebné a iné technické zásahy (ak sa nejedná o zásah nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia a pod.). Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry minimálne 10 m od prvkov Územného systému ekologickej stability.
- b21) Monitorovať nelegálne skládky odpadu a v prípade ich výskytu ich okamžite odstraňovať a zamedziť ich ďalšej tvorbe.
- b22) Zabezpečiť ochranu a vhodný manažment prvkov Územného systému ekologickej stability, aby existujúce prvky nezanikli a podporovať vznik novonavrhnutých prvkov.

c) Opatrenia na ochranu regionálneho biokoridoru RBk 10 Trebostovo – Záborie (Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin, SAŽP 2012)

- c1) zamedziť takým zmenám v obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy, ktoré by mali za následok ohrozenie fungovania biokoridoru,
- c2) zamedziť prieniku znečisťujúcich látok na plochu biokoridoru,
- c3) monitorovať invázne druhy a odstraňovať ich,
- c4) cielene udržiavať pestrú krajinnú štruktúru,
- c5) v priestore biokoridoru obmedziť výstavbu a oplocovanie pozemkov, aby nedošlo k znemožneniu funkcie biokoridoru,
- c6) pri plánovaní ciest v budúcnosti mať na zreteli prítomnosť biokoridoru a zmierniť bariérový efekt existujúcej aj navrhovanej dopravnej infraštruktúry realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biokoridoru (podchody, navádzacie zábrany),
- c7) dbať na trvaloudržiateľné obhospodarovanie, rovnomerné vypásanie pasienkov a kosenie lúk,
- c8) doplniť výsadbu nelesnej drevinovej vegetácie pozdĺž vodných tokov, alejí v okolí poľných ciest, remízok v poliach v trase biokoridoru,
- c9) pri výstavbe vodovodov a kanalizácií zmierniť dopady realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biokoridoru.

d) Opatrenia na ochranu genofondových lokalít

- d1) dodržiavať opatrenia na zvýšenie ekologickej stability lesnej krajiny (viď. nižšie),
- d2) podporovať prirodzený sukcesný proces a umožniť a podporovať existenciu vekovo a priestorovo diferencovaných porastov v GL 139 Dražkovce – Klíny,
- d3) porast dubov GL Bôry ponechať bez zásahu, stromy nevyrúbať, umožniť prípadne aj aktívne podporovať rast mladých jedincov dubov na miestach, kde z nejakého dôvodu zahynú staré jedince, aby bola zachovaná kontinuita.

e) Opatrenia na zvýšenie ekologickej stability lesnej krajiny

- e1) Pri obhospodarovaní brať ohľad na potrebu dosiahnutia lesného porastu so štruktúrou a drevinovým zložením blízkym prirodzenému, uprednostňovať postupy prírode blízkeho obhospodarovania. Obnoviť a zachovávať pôvodné, prirodzené druhové zloženie lesa.
- e2) Uprednostňovať prirodzenú obnovu lesa, umelú obnovu využívať iba v prípade, že prirodzene nie je možné obnoviť vhodné dreviny. Obnovu prirodzeného druhového zloženia lesov zohľadniť aj v prípade málo zastúpených a tzv. a zonálnych lesných biotopov (brehové porasty).
- e3) Minimalizovať plošný výrub drevín (neodporúčame väčšie obnovné prvky ako 0,5 ha), ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie inváznych druhov. Podľa možnosti využívať postupy prírode blízkeho obhospodarovania lesa s cieľom zmeny lesa vekových tried na trvalo viacetážové porasty príp. porasty s výberkovou štruktúrou.
- e4) Ponechávať časť stromov na dožitie (prioritne staršie, košaté, dutinové...) ako aj časť hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (zlomy, hrubšie kmene nižšej kvality a pod.).
- e5) Šetrným spôsobom (aby nedochádzalo k poškodeniu okolitého porastu), odstraňovať z porastov invázne dreviny, vrátane agátu a sumachu a ak sa v porastoch vyskytnú nepôvodné druhy, postupne ich nahrádzať prirodzenými drevinami.

- e6) Zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov po ploche lesa a využívať šetrné technológie (kone a pod.) alebo dôsledne dbať na to, aby sa ťažké mechanizmy pohybovali iba po vyznačených líniách a mimo obdobia s rozmočenou pôdou.
- e7) Pri využívaní a údržbe lesnej dopravnej siete dôsledne dbať na protierózne opatrenia.
- e8) Rekultivovať dlhodobo nevyužívané lesné cesty, či tzv. dočasné približovacie cesty.
- e9) Aplikovať postupy uvedené v popise lesného porastu ako prvku Miestneho územného systému ekologickej stability.

f, Opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy

- f1) Dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy, minimalizovať záber chránených pôd.
- f2) Poľnohospodársku pôdu použiť na stavebné a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a odôvodnenom rozsahu, chrániť pritom najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu podľa aktuálne platnej legislatívy.
- f3) Preferovať maloblokové hospodárenie.
- f4) Preferovať ekologické hospodárenie a trvalo udržateľné postupy.
- f5) Preferovať extenzívne kosenie pred intenzívnym.
- f6) Dbať na neprekročenie maximálneho zaťaženia pasienkov dobytčiami jednotkami vzhľadom na ich úrodnosť. Vykášať nedopasky.
- f7) Zachovať dostatočné množstvo plôch nelesnej drevinovej vegetácie, ktoré chránia pôdu pred nadmerným vysúšaním a odnosom vrchnej časti pôdneho horizontu, zároveň sú stanovišťom pre prirodzené predátory živiace sa škodcami na kultúrnych plodinách.
- f8) Na poliach v svahovitom reliéfe realizovať protierózne opatrenia, najmä: vrstevnicová agrotechnika, pôdoochranná agrotechnika (minimalizačná agrotechnika, bezorbové obrábanie pôdy), protierózne oševné postupy, zasakovacie pásy (trávnaté či zalesnené), odvodňovacie priekopy, terasovanie, zamedzenie orbám po spádnici...
- f9) Uprednostňovať využitie šetrných technológií. Ťažké mechanizmy, či iné motorové vozidlá používať len na nevyhnutné úkony, vylúčiť ich nadmerný a zbytočný pohyb po pôde (zhutňovanie pôdy, narušanie vegetačného krytu). Nejazdiť ťažkými mechanizmami po pôde v obdobiach, keď je pôda rozmočená.
- f10) V prípade zhutnenia pôdy, zabezpečiť nápravu kyprením.
- f11) Zabráňovať nadmernému zhromažďovaniu zvierat, aby nedochádzalo k poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov, a tým aj väčšej náchylnosti na eróziu; zvýšené množstvo exkrementov zároveň negatívne ovplyvňuje chemizmus pôdy.
- f12) Organický odpad zo živočíšnej výroby (hnoj, močovka) neumiestňovať voľne na pôdu, ale na dostatočne izolované hnojisko, aby nedochádzalo k prieniku do pôdy.
- f13) Dbať na to, aby pri hospodárskej, stavebnej a inej činnosti nedochádzalo k dlhodobým a nadmerným pôdnym odkryvom a následne vystavovaniu obnaženej pôdy pôsobeniu negatívnych činiteľov; po ukončení prác obnoviť plochu bez pôdneho pokryvu výsadbou stanovištne vhodných bylín (prípadne zakryť odkryv senom z pokoseného lúčneho porastu a nechať rastliny, aby sa vysemenili) alebo prirodzených druhov drevín.
- f14) Pri hospodárskej a inej činnosti dodržiavať odstup od vodných tokov, aby nedochádzalo k obnažovaniu pôdy brehov a erózií a odnosu pôdy vodným tokom.
- f15) Za účelom zabránenia erózie pôdy podporovať existenciu brehových porastov.
- f16) Obmedziť v čo najväčšej možnej miere použitie chemikálií (pesticídy, herbicídy, hnojenie) a monitorovať a odstraňovať nelegálne skládky odpadu, aby nedochádzalo ku kontaminácii pôdy.
- f17) Preferovať striedavý systém hospodárenia (časť pôdy nechať úhorom), aby nedochádzalo k nadmernému vyčerpávaniu pôdy.
- f18) Na trvalých trávnych porastoch sa vyhnúť mulčovaniu, aplikovať ho len v nutných prípadoch.
- f19) Rešpektovať pri hospodárení produkčný potenciál pôd.
- f20) Hospodáriť v zmysle princípov multifunkčného poľnohospodárstva.

g, Opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch

- g1) Neobhospodarovať bezprostredné okolie vodných plôch a úplne z neho vylúčiť pohyb ťažkých mechanizmov, aby nedochádzalo k erózií a znečisťovaniu mokradí.
- g2) Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu, aby nedochádzalo k prieniku chemikálií do vodného toku, ani kontaminácii vody na mokradných lokalitách.
- g3) Zamedziť vypúšťaniu močovky v blízkosti vodných plôch, zamedziť priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby a z plôch postihnutých združovaním hospodárskych zvierat

- do vodných tokov a mokradných lokalít, hnojiská dostatočne izolovať od okolia, aby nedochádzalo ku kontaminácii povrchovej ani podzemnej vody.
- g4) Zachovať prirodzený charakter dosiaľ nezregulovanej časti koryt, kde to už existujúca infraštruktúra dovoľuje umožniť prirodzené meandrovanie a dostatočnú šírku ochranných zón pre pohyb toku, nezasahovať do koryta zbytočnými zásahmi, namiesto ďalšej umelej regulácie toku, umožniť stabilizáciu a spevnenie brehov brehovými porastami.
 - g5) Revitalizovať vodné toky na ekologických princípoch s vytváraním podmienok pre rast pobrežnej vegetácie. Vylúčiť výruby v brehových porastoch a plochy bez porastov ponechať na prirodzenú sukcesiu všade, kde to už existujúca infraštruktúra umožňuje. V prípade väčších plôch bez porastov, kde by sukcesné zarastenie trvalo príliš dlho, dreviny dosadiť, pri obnove brehových porastov používať výhradne pôvodné stanovištne vhodné druhy.
 - g6) Pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov, zamedziť akýmkoľvek zásahom do vodného režimu v nive (prehlbovanie koryta, regulovanie toku, odvodňovanie nivy).
 - g7) Zamedziť nadmernému odčerpávaniu vody z tokov. Na závlahu a podobne uprednostniť zachytávanie a využitie dažďovej vody, dažďové vody zo striech a spevnených plôch v maximálnej miere zdržať v území na jednotlivých pozemkoch akumuláciou do zbemých nádrží.
 - g8) Systematicky monitorovať a odstraňovať čierne skládky, aby nedochádzalo ku kontaminácii vody.

h) Opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov

- h1) Zachovávať kultúrne dedičstvo, historické záznamy a tradície.
- h2) Keďže obec má v súčasnosti už moderný charakter, podporovať akúkoľvek snahu o ochranu a rekonštrukciu pôvodných, historických prvkov, ktoré by sprítomňovali kultúrno-historické dedičstvo
- h3) Podporovať kultúrne akcie pripomínajúce a propagujúce ľudové tradície. Podporovať kultúrne podujatia, výstavy, vzdelávacie podujatia a podobne šíriace osvetu o historickom a kultúrnom dedičstve obce.
- h4) Podporovať vznik a existenciu tradičných jarmokov, remeselníckych tvorivých dielní, podujatí prezentujúcich tradičné historické jedlá a podobne.
- h5) Podporovať využívanie typických prvkov ľudovej architektúry.
- h6) Podporovať tradičné formy hospodárenia, aj v tomto území rozšírený, trojpoľný systém s využitím úhorov.
- h7) Podporovať výsadbu ovocných sádov, ideálne z tradičných krajových odrôd.
- h8) Zvážiť vytvorenie evidencie pamätihodnosti obce (staršie stavby, pamätné izby, stromy, názvy ulíc a i.), ktoré majú svoju historickú hodnotu. Do evidencie pamätihodností obce je možné zaradiť okrem hnutelných a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce.

i) Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva

- i1) Zamedziť znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré majú vplyv na ľudské zdravie.
- i2) Nepripustiť umiestnenie prevádzok a služieb predstavujúcich záťaž životného prostredia ako sú napr. hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie a pod. v lokalitách individuálnej bytovej výstavby (IBV) a hromadnej bytovej výstavby (HBV) a zachovať pri výstavbe IBV a HBV dostatočný odstup od poľnohospodárskeho areálu,
- i3) Hľadať alternatívne spôsoby vykurovania, obmedziť negatívne vplyvy vykurovania tuhými palivami, vytvárať priaznivé podmienky pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie, podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie a minimalizovať spaľovanie tuhých palív.
- i4) Minimalizovať negatívne vplyvy výrobných prevádzok na životné prostredie vysadením izolačnej zelene.
- i5) Obmedziť alebo vylúčiť aplikáciu chemikálií pri hospodárskej činnosti.
- i6) Izolovať hnojiská, aby močovka a hnojovica voľne nevytekali do prostredia.
- i7) Zmierniť negatívny vplyv dopravy izoláciou verejných komunikácií líniami stanovištne vhodných, pôvodných drevín.
- i8) Stavby neumiestňovať na pozemky ohrozené záplavami, ani na lokality s hroziacimi zosuvmi.

- i9) Podporovať existenciu porastov drevinovej vegetácie, nakoľko dreviny v krajine eliminujú hluk, prašnosť, veternosť a teplotné extrémny, stabilizujú svahy a brehy tokov, zlepšujú mikroklimu a kvalitu ovzdušia, zvyšujú schopnosť krajiny zadržať vodu...
- i10) Likvidovať nelegálne skládky odpadu a zamedziť ich vzniku.
- i11) Vytvárať prírodné oddychové zóny pre obyvateľov, ktorí sú aktuálne vystavení zvýšenej hlučnosti, prachu, veternosti a počas horúcich dní slnečnej páľave (vytvoriť miesta so zeleňou, drevinovými alejami a lavičkami na príjemné prechádzky, športové aktivity a podobne).
- i12) Podporovať mäkké formy turizmu, zatriktívňovať a spríjemňovať cyklotrasy, ktoré sú pomerne frekventované, výsadbou alejí, umiestnením lavičiek prípadne informačných panelov.

j, Opatrenia na ochranu navrhovaných prvkov MÚSES:

1 j1) MBc1:

- j1.1) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov na súvislej ploche väčšej ako 0,5 ha, s výnimkou výrubu nevyhnutného z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- j1.2) Akékoľvek lesohospodárske zásahy podriadiť cieľu postupného znižovania zastúpenia ihličnatých drevín a podpory stanovištne pôvodných drevín tak, aby sa dosiahlo druhové zloženie smerom k prirodzenému pre dané stanovištne podmienky a vekovo a priestorovo diferencovaná štruktúra lesných porastov s trvalým krytom lesa s dostatočným podielom starých stromov.
- j1.3) Zvyšky starých porastov rekonštruovať nie plošnými zásahmi, ale postupne cez pestovanie následného porastu stanovištne vhodných a prirodzených drevín pod materským porastom a s jednotlivým až skupinovým výberom stromov z hornej etáže. Tento by mal byť cielený na postupné uvoľňovanie následného porastu tak, aby bola dosiahnutá jeho výšková rozrôznenosť.
- j1.4) Využívať výlučne postupy prírode blízkeho obhospodarovania lesa s cieľom postupnej premeny na trvalo viacetážové porasty. Vyhnúť sa jednorazovému odkrytiu väčšej plochy bez ochranného efektu okolitých stromov, a zabezpečiť nepretržitý výskyt starých stromov. Chýbajúce pôvodné dreviny je vhodné doplniť podsadbou v predstihu v rámci prípravy na obnovnú ťažbu. Vôbec cielene neobnovovať smrek a podiel ostatných ihličnatých drevín by nemal prekročiť 5% porastu (pričom v prípade ich výsadby by mala prevládať borovica lesná alebo jedľa biela). Pri výchove porastov ponechať aj určitý podiel pionierskych/prípravných drevín (breza, rakyta, osika, jarabiny, jelša...).
- j1.5) Zabezpečiť dostatok starých stromov – ponechávať stromy na dožitie (odporúčame aspoň 10 ks/ha, prednostne v bioskupinkách).
- j1.6) Ponechávať dostatok hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (odporúčame min. 5 m³/ha) a v prípade ataku podkôrneho hmyzu odstraňovať iba podkôrnym hmyzom napadnuté jedince, ktoré ešte môžu predstavovať riziko šírenia škodcu (tzv. aktívne chrobačiare).
- j1.7) Zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov po ploche biocentra – pri sústreďovaní dreva využívať kone alebo zabezpečiť pohyb mechanizmov výlučne po približovacích linkách.
- j1.8) Ak sa v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho alebo sumachu), intenzívne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu.
- j1.9) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- j1.10) Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10m od biocentra

j2) MBc2:

- j2.1) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- j2.2) Akékoľvek zásahy zamerať predovšetkým na podporu prirodzených, stanovištne vhodných drevín.
- j2.3) Zabezpečiť dostatok starých stromov – ponechávať stromy na dožitie (odporúčame aspoň 10 ks/ha, prednostne v bioskupinkách).
- j2.4) Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné, ponechávať dostatok hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (odporúčame min. 5 m³/ha). Odstraňovať len stromy spadnuté na cestu, v ochrannom pásme elektrického vedenia alebo kvôli bezpečnosti, a v prípade ataku podkôrneho hmyzu odstraňovať iba podkôrnym hmyzom napadnuté jedince, ktoré ešte môžu predstavovať riziko šírenia škodcu (tzv. aktívne chrobačiare).

- j2.5) Plochu, ktorá momentálne ešte nie je pokrytá súvislým drevinovým porastom nechať postupne zarásť. Odstraňovať nepôvodné druhy a podporovať prirodzené druhy drevín (prirodzené druhy dubov, hrab, lipa malolistá, javor poľný), v prípade, že by sa do biocentra nerozšírili prirodzene, je možné využiť aj ich podporu cez umelú obnovu.
- j2.6) Zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov po ploche biocentra – v prípade ťažby pri sústreďovaní dreva využívať kone, lanovkové technológie alebo zabezpečiť pohyb mechanizmov výlučne po približovacích linkách.
- j2.7) Ak sa v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane sumachu alebo agáta bieleho), intenzívne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu.
- j2.8) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- j2.9) Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10m od biocentra.

j3) MBk1:

- j3.1) Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším charakterom koryta, s možnosťou prirodzene meandrovať a s dostatočnou šírkou ochranných zón pre jeho pohyb.
- j3.2) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- j3.3) Nezasahovať do existujúceho brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod. alebo odstraňovania nepôvodných a inváznych druhov).
- j3.4) Podporovať šírenie pôvodných drevín brehového porastu do častí bez drevín. Ponechať širší pás (minimálne 6 m po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo infraštruktúra) okolo toku bez zásahu a umožniť tak rast a šírenie brehových porastov. V častiach, kde nedochádza k prirodzenému šíreniu drevín a kde zapojený brehový porast chýba, ako i z dôvodu rozšírenia drevín, ktoré v brehových porastoch chýbajú, je vhodné dosadiť pôvodné, stanovištne vhodné dreviny (napr. brest väzový, dub letný, jelša lepkavá, jaseň štíhly, vŕba krehká, vŕba biela...).
- j3.5) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- j3.6) Zamedziť nadmernému zhromažďovaniu zvierat v blízkosti toku a zamedziť tak zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu vody a pôdy v mokradných biotopoch exkrementmi.
- j3.7) Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu – odstup od toku, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvneniu ekosystémov a tiež prieniku chemikálií do vodného toku.
- j3.8) Celkovo okolo vodného toku ponechať dostatočne širokú ochrannú zónu, z ktorej bude vylúčená hospodárska a iné činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť tok a jeho príbrežnú vegetáciu. Následkom obhospodarovania ornej pôdy, vrátane pohybu mechanizmov, dochádza postupne k oslabovaniu brehu a zvýšenej erózii. Preto je potrebné nerozorávať poľnohospodárske pozemky až k vodnému toku, udržať odstup minimálne 5m od brehu vodného toku a zároveň podporiť šírenie prirodzenej drevinovej vegetácie pozdĺž toku, ktorá spevňuje pôdu v oslabených častiach brehu.
- j3.9) Ak sa v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho), intenzívne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu.
- j3.10) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

j4) MBk2:

- j4.1) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- j4.2) V časti, ktorá zatiaľ nie je porastená drevinami podporovať šírenie pôvodných drevín. V častiach, kde nedochádza k prirodzenému šíreniu drevín je vhodné dosadiť pôvodné, stanovištne vhodné dreviny (prirodzené druhy dubov, hrab, lipa malolistá, javor mliečny, javor poľný...).
- j4.3) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.

- j4.4) Vyhnúť sa vzniku holín väčších ako 0,2 ha tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a po dorastení porastu v budúcnosti dbať na to, aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov.
- j4.5) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom významne znížil jeho priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh, existujúce oploenie aspoň na časť roka odstrániť, alebo – najlepšie - úplne premiestniť mimo línie biokoridoru a ani v budúcnosti neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry, oploenie a pod. v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- j4.6) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu).
- j4.7) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky..

j5) MBk3:

- j5.1) V línii biokoridoru dosadiť pôvodné, stanovištne vhodné dreviny (prirodzené druhy dubov, hrab, lipa malolistá, javor mliečny, javor poľný...).
- j5.2) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- j5.3) Následne vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- j5.4) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom významne znížil jeho priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, ťažko-priechodné oploenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- j5.5) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu a sumachu).
- j5.6) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky

j6) MBK4:

- j6.1) Vysadiť pôvodné, stanovištne vhodné dreviny (hlavne prirodzené druhy dubov, ale aj hrab, lipa malolistá, javor mliečny, javor poľný), taktiež podporovať šírenie pôvodných drevín vrátane krov.
- j6.2) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- j6.3) Následne vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- j6.4) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom významne znížil jeho priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, ťažko-priechodné oploenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- j6.5) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu a sumachu).
- j6.6) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

j7) MBk5:

- j7.1) Vysadiť pôvodné, stanovištne vhodné dreviny (prirodzené druhy dubov, hrab, lipa malolistá, javor mliečny, javor poľný), v podraste podporovať šírenie prirodzených druhov krov.
- j7.2) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- j7.3) Následne vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- j7.4) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom významne znížil jeho priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, ťažko-priechodné oploenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- j7.5) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu a sumachu).

j7.6) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky

j8) MBk6:

- j8.1) Vysadiť pôvodné, stanovištne vhodné dreviny (prirodzené druhy dubov, hrab, lipa malolistá, javor mliečny, javor poľný), v podrade podporovať šírenie prirodzených druhov krov.
- j8.2) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- j8.3) Následne vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- j8.4) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom významne znížil jeho priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, ťažko-priechodné oplotenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- j8.5) Prípadné úpravy cestných komunikácií uskutočňovať s ohľadom na biokoridor a zlepšenie alebo aspoň zachovanie jeho ekologickej funkcie.
- j8.6) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu a sumachu).
- j8.7) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

j9) MBk7:

- j9.1) Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším charakterom koryta, s možnosťou prirodzene meandrovať a s dostatočnou šírkou ochranných zón pre jeho pohyb. Dosiaľ nezregulované časti ponechať bez regulácie.
- j9.2) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- j9.3) Nezasahovať do existujúceho brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovdov a pod. alebo odstraňovania nepôvodných a inváznych druhov).
- j9.4) Podporovať šírenie pôvodných drevín brehového porastu do častí bez drevín. Ponechať širší pás (minimálne 6 m po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo infraštruktúra) okolo toku bez zásahu a umožniť tak rast a šírenie brehových porastov. V častiach, kde nedochádza k prirodzenému šíreniu drevín ako i z dôvodu rozšírenia drevín, ktoré v brehových porastoch chýbajú, je vhodné dosadiť pôvodné, stanovištne vhodné dreviny (napr. brest väzový, dub letný, jelša lepkavá, jaseň štíhly, vŕba krehká, vŕba biela...). Rovnako odporúčame tam, kde to podmienky umožňujú, dosadiť porast prirodzených drevín na brehoch toku v intraviláne.
- j9.5) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- j9.6) Okolo vodného toku ponechať dostatočne širokú ochrannú zónu, z ktorej bude vylúčená hospodárska a iné činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť tok a jeho príbrežnú vegetáciu.
- j9.7) Nerozorávať poľnohospodárske pozemky až k vodnému toku. Následkom obhospodarovania ornej pôdy, vrátane pohybu mechanizmov, dochádza postupne k oslabovaniu brehu a zvýšenej erózii. Preto je potrebné udržať odstup minimálne 6 m od brehu vodného toku.
- j9.8) Zamedziť nadmernému zhromažďovaniu zvierat v blízkosti toku a zamedziť tak zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu vody a pôdy v mokradných biotopoch exkrementmi.
- j9.9) Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu – odstup od toku, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvneniu ekosystémov a tiež prieniku chemikálií do vodného toku.
- j9.10) Odstrániť invázne rastliny (sumach, netýkavka málokvetá, agát). Ak sa v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne drevinné alebo bylinné druhy, intenzívne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu.
- j9.11) Prípadné úpravy, vrátane výstavby v intraviláne, uskutočňovať s ohľadom na biokoridor a zlepšenie alebo aspoň zachovanie jeho ekologickej funkcie.

j9.12) Odstrániť skládku odpadu, zabráňovať tvorbe ďalších skládok odpadu.

j10) MBk8:

j10.1) Vysadiť pôvodné, stanovištne vhodné prirodzené druhy krov (napr. hlohy, baza, trnka, lieska...).

j10.2) Následne vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.

j10.3) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom významne znížil jeho priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, ťažko-priechodné oplotenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.

j10.4) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt.

j10.5) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky

j11) MIP1:

j11.1) Bezzásah. Vylúčiť akýkoľvek výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov, v takýchto prípadoch vykonávať výrub čo najšetrnejšie k okolitému dubovému porastu.

j11.2) Ponechávať stromy na dožitie.

j11.3) Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné - napr. stromy spadnuté na cestu alebo kvôli bezpečnosti.

j11.4) Aktívna ochrana prirodzeného zmladenia dubov pred zverou v prípade, že by bolo zverou výrazne ohrozené.

j11.5) Ak sa v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho alebo sumachu), intenzívne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu.

j11.6) Zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov po ploche biocentra.

j11.7) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

j11.8) Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10m od biocentra.

j12) MIP2:

j12.1) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.

j12.2) V prípade obnovy vylúčiť plošné zásahy postupovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom, nevysádzať invázne druhy a maximálne podporovať stanovištne vhodné pôvodné dreviny.

j12.3) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt.

j12.4) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

j12.5) Odporúčame vyhlásiť hrušku za strom chránený obcou, miestnou školou a pod. alebo sa pokúsiť o jej vyhlásenie za chránený strom.

j13) MIP3:

j13.1) Zaburinené časti vykásať 1-2 krát ročne a vykosenú biomasu ihneď odviezť, aby nedošlo k vysemeneniu. Je vhodné ponechať ostrovčeky s mokradňou vegetáciou na vysemenenie mokradňových rastlín. Alternatívou je vysadenie plochy vlhkomylnými drevinami (vhodné sú napr. vrby, prípadne jelša lepkavá).

j13.2) Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom negatívne ovplyvnil vodný režim lokality alebo chemizmus vody a pôdy (zhutnenie pôdy, aplikácia močovky, skládkovanie biologických odpadov, nadmerné zhromažďovanie zvierat a pod.). Lokalitu neodvodňovať!

j13.3) V prípade, že sa na ploche vyskytnú invázne druhy, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu.

j13.4) Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu a zamedziť tak negatívnemu vplyvu na živé organizmy.

j13.5) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

j14) MIP4:

j14.1) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.

j14.2) Maximálne podporovať šírenie pôvodných druhov drevín, aby plochu pokrýval zapojený porast stanovištne vhodných pôvodných drevín (zo stromov – dub zimný, hrab, lipa malolistá, javor poľný, z krov baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka...) , ideálne samonáletom, v prípade potreby aj umelou obnovou.

j14.3) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu a sumachu).

j14.4) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

j15) MIP5:

- j15.1) Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom negatívne ovplyvnil vodný režim lokality alebo chemizmus vody a pôdy (zhutnenie pôdy, aplikácia močovky, skládkovanie biologických odpadov a pod.). Lokalitu neodvodňovať!
- j15.2) V prípade potreby odstraňovať náletové dreviny, aby si plocha zachovala terajší charakter a nezarástla.
- j15.3) Monitorovať a odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt.
- j15.4) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky

j16) MIP6:

- j16.1) Lokalitu extenzívne prepásat'. Dbat' pritom na neprekročenie primeraného počtu pasených zvierat vzhľadom na úrodnosť pasienka. Odporúčame pravidelné kosenie nedopaskov, ktorého cieľom je obmedziť rast a šírenie pasienkových burín. V prípade, že plochu nebude možné z nejakého dôvodu v budúcnosti prepásat', odporúčame ju extenzívne kosiť jeden až dvakrát ročne, s prvou kosbou najskôr v druhej polovici júla (po dozretí semien väčšiny lúčnych bylín). Ideálne je sušenie sena na mieste, kde ho môžu opustiť prežívajúce živočíchy.
- j16.2) TTP nepriosievať, nerozorávať ani neprihnojsť.
- j16.3) Odstraňovať náletové dreviny, aby si plocha zachovala terajší charakter a nezarástla. Je však možné ponechať na ploche roztrúsene niekoľko jedincov (max. 3 ks) stanovištne vhodných, prirodzených druhov stromov z príp. prirodzeného náletu ako solitéry.
- j16.4) Monitorovať výskyt inváznych druhov, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu.
- j16.5) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

j17) MIP7:

- j17.1) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- j17.2) V prípade odumretia alebo nevyhnutnej ťažby stromov ponechávať na ploche dostatočné množstvo hrubého odumretého dreva na prirodzený rozklad.
- j17.3) Dbat' na to, aby nedochádzalo k prieniku chemikálií do interakčného prvku.
- j17.4) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu a sumachu).
- j17.5) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

Ekostabilizačné opatrenia

a) Zasakovacie pásy - návrh opatrení pre EP1, EP2, EP3, EP4 a EP5

- a1) Ponechať pás široký min. 5 m (ideálne 10-20m) bez narušovania jeho povrchu (bez orby) a ďalšieho zhutňovania pôdy (zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov mimo na to určených priechodov). Alternatívne, napr. v prípade väčších sklonov alebo zníženej vsakovacej schopnosti pôdy, je vhodné v rámci zasakovacieho pásu vybudovať pozdĺžnu plytkú priekopu, v ktorej by sa zhromažďovala povrchovo stekajúca voda. Jej hĺbka by mala byť 0,5 – 1 m s miernym sklonom svahu a s umiestnením vykopaného materiálu na spodnú hranu rigola (vytvorenie akejsi hrádze).
- a2) Ak zasakovací pás nemá trvalý vegetačný kryt, je potrebné ho zatrávniť (zmes druhov typických pre prirodzené lúčne spoločenstvá v danej lokalite) a vysadiť v ňom prirodzené druhy krov a stromov (z krov napr. trnky, šípky, hloh, baza, zo stromov hrab, prirodzené druhy dubov, lúp, javorov).
- a3) V prípade zhutnenej pôdy odporúčame skypriť ju pred jej zatrávnením hlbokou orbou.
- a4) Výsadbu drevín realizovať s výhľadovým cieľom zabezpečenia zapojeného porastu krov alebo stromov stanovištne vhodných pôvodných druhov.
- a5) Ak sa bude realizovať pozdĺžny rigol, dreviny je potrebné vysádzať mimo neho (kry min. 1 m a stromy min. 2 m od jeho okrajov).
- a6) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie).
- a7) Monitorovať a odstraňovať invázne druhy.

b) Aleje stromov pozdĺž ciest - návrh opatrení pre EP6, EP7, EP8, EP9, EP10, EP11, EP12, EP13 a EP14

- b1) Na miestach bez stromov výsadba línie stromov s cieľovým rozstupom 8 – 12 m, tam, kde je to možné, po oboch stranách cesty. Využiť pôvodné a stanovištne vhodné dreviny (duby, lipy, hraby, javory, jasene, bresty, jarabiny...), nevysádzať nepôvodné druhy. Umožniť a podporovať rast nových jedincov drevín z prirodzeného náletu. Líniový porast drevín je vhodné doplniť krovinou vrstvou, ktorá by, popri ekologických funkciách, posilnila pozitívne

- vplyvy porastu a zabezpečovala tiež ochranu cestnej komunikácie pred tvorbou snehových závejov. Pri výsadbe možno využiť napr. trnky, ruže šípové, bazu čiernu, hlohy...
- b2) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s prípadným dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
 - b3) Pri ďalšej starostlivosti vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie invázných druhov.
 - b4) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu a sumachu).
 - b5) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky
- c) **Línie alebo porasty drevín, slúžiace ako ochranná bariéra** - návrh opatrení pre EP15, EP16, EP17, EP18 a EP19
- c1) Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii alebo na navrhutej ploche EP. Stromy sadiť v cieľovom rozostupe 8 – 12 m, použiť výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (pôvodné druhy dubov, lipy, javory, hraby, jarabiny, čerešne...). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka, svíb, bršlen, kalina...), v dôsledku čoho sa nebudú v podraсте šíriť ruderalne druhy a nebude si vyžadovať trvalý manažment.
 - c2) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s prípadným dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
 - c3) Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.
 - c4) Potláčať prípadný výskyt invázných druhov (vrátane agátu a sumachu).
 - c5) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

Opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb, ktoré sú súčasťou záväzných regulatívov Územného plánu obce Dražkovce, vrátane vymedzenia verejnoprospešných stavieb. Z pohľadu posúdenia vplyvov územného plánu obce na životné prostredie je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Cieľom hodnotenia je vybrať optimálne riešenie alebo optimálny variant riešenia v procesoch posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zadávacím dokumentom pre spracovanie územného plánu je „Zadanie pre vypracovanie Územného plánu“ (schválené zastupiteľstvom obce dňa 18.02.2021, č. uznesenia10). Zadanie stanovuje rozsah, obsah a spôsob spracovania územnoplánovacej dokumentácie. Zadanie bolo vypracované na základe Prieskumov a rozborov pre Územný plán obce a Krajinnookologického plánu vrátane podkladov a informácií získaných počas prípravných prác.

Na základe Zadania pre spracovanie územného plánu bol spracovaný Návrh ÚPN-O pre výber optimálneho variantu v procese posudzovania. Územnoplánovacia dokumentácia, t.j. územný plán obce je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie riešeného územia. Jeho najdôležitejším výstupom je záväzná časť, v ktorej sa schvaľujú zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia. Stanovujú sa opatrenia v území, podmienky funkčného využívania územia a priestorového usporiadania územia a umiestňovania verejnoprospešných stavieb. Dôležitosť jednotlivých zásad a regulatívov je stanovená ich záväznosťou. Záväzná časť ÚPN-O bude vyhlásená všeobecným záväzným nariadením obce.

Dopracovanie optimálneho variantu územného plánu bude možné až po jeho prerokovaní s dotknutými orgánmi a verejnosťou, posúdení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, vypracovaní odborného posudku a vydaním záverečného stanoviska.

Zásady a regulatívy v záväznej časti

ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

- Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky
- Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia
- Zásady a regulatívy pre umiestnenie bývania a rekreácie
- Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia
- Zásady a regulatívy pre umiestnenie výroby
- Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia
- Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia
- Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability vrátane plôch zelene
- Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability
- Vymedzenie zastavaného územia obce
- Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov
- Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny
- Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny
- Zoznam verejnoprospešných stavieb
- Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

2. Porovnanie variantov.

Nulový variant

Nulový variant v prípade nerealizovania rozvojových zámerov by bol ustrnutím obce a jej nekonceptným rozvojom. Doterajší územný plán obce už vzhľadom k dobe svojho vzniku (v roku 1995) nespĺňa súčasné požiadavky na územnoplánovacie dokumentáciu.

Územný plán bol v čase platnosti Stavebného zákona č.50/1976 Zb. ako územný plán zóny (malý sídelný útvar - § 15 zák.č.50/76 Zb. v znení zákona č.103/90 Zb. a 262/92 Zb.), ktorý tak podľa súčasne platného stavebného zákona č.237/2000 Z. z. spĺňa náležitosti Územného plánu obce. V súlade s terminológiou podľa súčasne platného znenia stavebného zákona bola uznesením Obecného zastupiteľstva v Dražkovciach č.2/2004 zo dňa 25.3. 2004 a uznesením Obecného zastupiteľstva v Diakovej č.8/2008 zo dňa 10.09.2008 schválená zmena názvu na Územný plán obce. ÚPN-O Dražkovce - Diaková bol následne pre katastrálne územie Dražkovce, resp. Diaková aktualizovaný zmenami a doplnkami. V súčasnosti má 5 zmien a doplnkov, posledný z roku 2018. K pôvodnej územnoplánovacej dokumentácii bol schválený väčší počet zmien a doplnkov, čím sa znižuje prehľadnosť dokumentácie a do istej miery aj konzistentnosť pôvodnej rozvojovej koncepcie. Usmerňovanie ďalšieho rozvoja obce preto nebolo vhodné realizovať formou ďalších zmien a doplnkov územnoplánovacej dokumentácie.

Variant 1

Variant 1 (navrhovaný) predstavuje samotný návrh riešenia koncepčného dokumentu – územného plánu. Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú definované, prípadne eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry. Rozvojové plochy sú priestorovo rozmiestnené v nadväznosti na zastavané územie, alebo na navrhované zastavané územie susedného katastra.

Návrh územného plánu obce navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie nových rozvojových plôch na inžinierske siete, vybudovanie nových miestnych komunikácií a chodníkov, ako aj vybudovanie novej cyklistickej trasy.

V porovnaní s nulovým variantom sa v navrhovanom variante predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s

opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Návrh riešenia Územného plánu obce vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii ako aj metodických usmernení ministerstva životného prostredia pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce a krajinnoekologického plánu.

Riešenie územného plánu vychádza z komplexných prieskumov a rozborov a špecifického krajinnoekologického plánu pre riešenie územnoplánovacej dokumentácie, ktorý analyzuje stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny a dopĺňa územný systém ekologickej stability regionálneho významu o miestne prvky, ktoré sú prevzaté do riešenia územného plánu. Úlohou tejto správy nie je hodnotiť vplyvy územného plánu na životné prostredie, ale poskytnúť podklady a východiská pre hodnotenie prípadných dopadov realizácie riešenia rozvoja navrhnutého územným plánom.

V správe je už nižšie uvedené, že koncepcia riešenia územného plánu obce nemá priamy vplyv na životné prostredie, ale vytvára predpoklady na cieľavedomý rozvoj, ktorý je založený na princípe udržania a skvalitňovania životného prostredia za predpokladu dodržania Navrhovaných opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.

Z odborného urbanistického pohľadu možno konštatovať, že realizáciou riešenia územného plánu obce a stanovením jasných regulatívov dôjde k detailnejšej a funkčnej regulácii v území, a tým aj k podstatnému zlepšeniu stavu životného prostredia a ekologickej stability riešeného územia.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

V rámci vypracovania predmetnej správy je deklarované zdôvodňovanie vplyvov „navrhovanej koncepcie územného plánu obce“ na životné prostredie.

Predmetný územný plán obce nemá priamy vplyv na životné prostredie, nakoľko ide o územnoplánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja obce.

Istá neurčitosť môže vyplývať z faktu, že v princípe žiadna územnoplánovacia dokumentácia nerieši konkrétne činnosti, prevádzky v nových rozvojových plochách a preto nie sú známe konkrétne vplyvy, limitné hodnoty, na obyvateľov obce a životné prostredie. Jednotlivé prevádzky a činnosti by mali byť posudzované v zmysle tretej časti zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

Je možné konštatovať, že sa nevyskytli žiadne podstatné nedostatky ani neurčitosti významného charakteru pri spracovaní predloženej správy o hodnotení.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Návrh riešenia ÚPN-O vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

V rámci spracovania územného plánu boli rešpektované záväzné časti Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS 2001), schválená nariadením vlády SR zo dňa 14.8.2002, ktoré vyšlo v zbierke zákonov pod č. 528/202 Z.z., a ÚPN VÚC Žilinského kraja, vrátane jeho zmien a doplnkov.

Strategický dokument „Návrh územného plánu Dražkovce“ bol spracovaný na základe schváleného Zadania pre spracovanie územného plánu obce, ktoré bolo dohodnuté s dotknutými orgánmi a pripomienkované verejnosťou v súlade s ustanoveniami stavebného zákona (§ 20 stavebného zákona).

V Návrhu ÚPN-O Dražkovce sú akceptované relevantné požiadavky dotknutých orgánov štátnej správy, správcov dopravnej a technickej infraštruktúry a verejnosti.

Záverom sa konštatuje, že návrh riešenia územného plánu za dodržania opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva v kapitole IV. tejto správy predstavuje vhodný, optimálny rozvojový dokument pre obec v dlhodobom horizonte, umožňuje primeraný rozvoj obce vo všetkých sférach rozvoja, najmä v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a rozvoj zamestnanosti s príslušnou dopravnou a technickou vybavenosťou. Neprináša žiadne návrhy, ktoré by zásadne zhoršovali životné prostredie a poškodzovali osobitne chránenú časť prírody a krajiny.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní Správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Mgr. Tatiana Šolomeková, PhD.
Cigeľ č. 20
971 01 Cigeľ
IČO: 45297924

a

Ing. Igor Kmeť – ekomap
Pavlova Ves č. 36
032 21 Pavlova Ves
IČO: 47363959

.....
podpis

Ing. Igor Kmeť odborne spôsobilý na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 61 ods. 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov registrovaný pod číslom 619/2014/OEP.

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa, a ktoré boli podkladom na vypracovanie Správy o hodnotení

- a) Prieskumy a rozbor (vrátane Krajinnokoekologického plánu) pre ÚPN Obce Dražkovce.
- b) Zadanie pre ÚPN Obce Dražkovce.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Dražkovciach dňa
Eva Gáborová, starostka obce

XII. Zoznam použitej literatúry

- Čurlík J. & Šefčík P.: Kontaminácia pôd [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2014. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny>.
- Gojdičová, E., Cvachová, A. & Karasová, E. 2002: Zoznam nepôvodných, inváznych a expanzívnych cievnatých rastlín Slovenska 2. Ochrana prírody, Banská Bystrica, 21: 59 – 79.
- Diviaková A., Stašiov S. & Novíkmec M. 2020: Biodiverzita v územných systémoch ekologickej stability. In: Recenzovaný zborník z XX. medzinárodnej vedeckej konferencie, 25. Jún 2020, Bratislava, s. 172 – 182.
- Hajniková M., Prokša P., Hodas M., Haverová V., Brzá Z., Měrka M., Mičík T., Mikudík M., Remšíková M., Staník R., Vaculčíková B., Barčiaková E., Dobošová A., Demovič B., Chilová V., Súľovský A., Lazúr R., Topercer J., Zontág M. & Žiak M. 2012: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin. SAŽP, Žilina, 233s.
- Hrašna M. 2005: Vplyv geodynamických javov na krajinu a využitie územia. Životné prostredie, roč. 39, č. 5, s.260 – 268.
- Hrašna M & Klukanová A.: Inžinierskogeologická rajonizácia, M 1:500 000 [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2014. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/temapy>.
- Kubina J., Hejzlarová E., Baláž P., Balážová Z., Flajs T. & Kmeť I. 2020: Krajinnoekologický plán Obce Dražkovce. 83 s.
- Mazúr E. & Lukniš M.: Regionálne geomorfologické členenie Slovenskej republiky [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2014. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/temapy>
- Medvecká J., Kliment J., Májeková J., a kol. 2012: Inventory of the alien flora of Slovakia, Preslia 84:s. 257–309
- MŽP SR, 2018: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy. Aktualizácia. 145 s.
- Topercer J. 1997: Ročný cyklus dominance vtákov v prostrediach dolín vysokých pohorí Západných Karpát. Tichodroma 10: 36–77.
- Topercer J. 2000: Hlavné výsledky výskumu zoskupení vtákov a ich habitatov v západokarpatských horských dolinách. Správy Slov. zool. spol. 18: 61–80.
- Topercer J. 2005: Zelené miesta a cesty Martina a Vrútok. 2.vyd. SZOPK, Martin, 60s.
- Združenie „VÚC Žilina“, 1998: Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Žilinského kraja, vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov č. 1 až 5.

Dostupné na internete:

<https://apl.geology.sk/atlassd/>
<http://apl.geology.sk/atlaskrajiny>
<https://apl.geology.sk/hydrochem/>
<http://apl.geology.sk/temapy>
<https://apl.geology.sk/radio/>
<http://gis.nlcsk.org/lgis/>
<http://ipkz.enviroportal.sk>
<http://maps.sopsr.sk/>
www.nlcsk.org
www.podnemapy.sk
<https://www.pamiatky.sk>
<https://zbgis.skgeodesy.sk/>
<http://www.sopsr.sk/>
www.obecdrazkovce.sk
<http://mapserver.geology.sk/atlasppv>
<http://mapserver.geology.sk/atlasppv>
<http://apl.geology.sk/gm50js/>

Príloha č.1: Vyhodnotenie požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia

Príloha obsahuje vyhodnotenie špecifických požiadaviek z rozsahu hodnotenia určený podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre hodnotenie vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán Obce Dražkovce“ na životné prostredie z dňa 05.02.2021 pod č. j. OU-MT-OSZP-2021/002614.

2.2. Špecifické požiadavky

Zo stanovísk doručených k oznámeniu a z obsahu oznámenia vyplynula potreba v správe o hodnotení podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiace s navrhovaným strategickým dokumentom:

2.2.1. Vyhodnotiť súlad územnoplánovacej dokumentácie s platným ÚPN-VÚC Žilinského kraja a ďalšími platnými strategickými dokumentami.

Návrh strategického dokumentu (ÚPN-O Dražkovce) je riešený v súlade so záväznou časťou ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení jeho všetkých zmien a doplnkov, záväzné regulatívy ktoré vplyvajú na riešené územie sú uvedené v strategickom dokumente v kap.B.2.

2.2.2. Vyhodnotiť súlad návrhu strategického dokumentu s požiadavkami na ochranné pásma pri existujúcich a navrhovaných činnostiach v zmysle platnej legislatívy.

Návrh strategického dokumentu (ÚPN-O Dražkovce) je primerane v súlade s požiadavkami na ochranné pásma ochranné pásma sú popísané v kapitole C.II. 8, vyhodnotený vplyv kap. C. III.

2.2.3. Zpracovať stanovisko Ministerstva ŽP SR, Sekcie geológie a prírodných zdrojov, Odboru štátnej geologickej správy s priloženými mapovými podkladmi č.j. 4397/2020- 5.3 52687/2020 zo dňa 16.10.2020:

- vyznačiť územia s evidovanými skládkami odpadu, environmentálnymi záťažami,
- vyznačiť a vymedziť evidované zosuvné územia ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu, nakoľko posudzovaná lokalita patrí do rájónu potenciálne nestabilných až nestabilných území a je citlivá na väčšie antropogénne zásahy,
- posúdiť a overiť vhodnosť stavebného využitia územia s výskytom svahových deformácií na základe inžinierskegeologického prieskumu,
- posúdiť a určiť podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika s prihliadnutím na existujúce riziká.

Zpracované v kap. B .I.3 , B.II.5, C.II.1, .C.II.5 a vyhodnotený vplyv v kap. C. III.

2.2.4. Zpracovať rozsah potreby odňatia poľnohospodárskej pôdy a vyhodnotiť jeho vplyvy z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy.

Zpracované, rozsah odňatia poľnohospodárskej pôdy v kap. B.I.1. a vyhodnotený vplyv v kap C.III. 6

2.2.5. Vyhodnotiť opodstatnenosť urbanizácie územia a záberu poľnohospodárskej pôdy a jej dopad na enviro aspekty (pp. nárast dopravy, nároky na technickú infraštruktúru ...) s ohľadom na demografickú situáciu okresu Martin a tiež možnosti pokrytia požiadaviek na nové b.j. v už urbanizovanom prostredí obce, prípadne blízkeho okolia pri rozsiahlej výstavbe RD v k.ú. Dražkovce (cca 200 b.j. do r. 2040 - vid'. Zadanie pre ÚPN-O).

Vplyv urbanizácie je vyhodnotený v správe o hodnotení v kapitole C. III. Vzhľadom na štatistické údaje (ŠÚ SR, obecná štatistika), kedy sa v období od r.2001 do r.2019 počet obyvateľov obce zdvojnásobil (napr. v období od 1.1.2011 do 31.12.2019 stúpol počet obyvateľov obce o 247 obyvateľov - priemerný ročný prírastok v tomto období je 3,38 %, čo vysoko prekračuje hodnoty priemerného prírastku za okres Martin, Žilinský kraj a SR), možno konštatovať, že záujem o bývanie v obci je veľký a v súčasnosti je limitovaný nedostatkom pripravených stavebných pozemkov na bytovú výstavbu. Uvedený problém rieši návrh ÚPN-O, ktorý na základe územnoplánovacích podkladov koncepcne navrhuje urbanizáciu územia.

Nárastom počtu obyvateľov dochádza k nárokom na záber poľnohospodárskej pôdy a nárastu dopravnej a technickej vybavenosti obce.

2.2.6. Rešpektovať existujúcu a pripravovanú dopravnú infraštruktúru a jej trasovanie, predovšetkým trasovanie a ochranné pásmo rýchlostnej cesty R3.

Správa o hodnotení rešpektuje existujúcu a pripravovanú dopravnú infraštruktúru a trasovanie a OP rýchlostnej cesty R3 v kap B.I.5.

2.2.7. Posúdiť a vyhodnotiť:

a) nepriaznivé vplyvy z dopravy v navrhovaných lokalitách situovaných v blízkosti pozemných komunikácií a navrhnuť opatrenia na ich elimináciu, záväzné pre investora novonavrhovaných činností v území v dosahu nepriaznivého vplyvu,

Posúdené a vyhodnotené v kap. B.II bod 4. Hluk a vibrácie, v kap. C.IV. bod G Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravia obyvateľstva v strategickom dokumente.

b) posúdiť dopravnú výkonnosť napojení navrhovaných lokalít, navrhované cestné komunikácie, statickú dopravu, cyklistické trasy a pešie trasy,

V správe o hodnotení je posúdená dopravná výkonnosť napojení navrhovaných lokalít, navrhované cestné komunikácie, statická dopravu, cyklistické trasy a pešie trasy v kap B.I.5.

c) vyhodnotiť dopravné riešenia z hľadiska druhov dopravy, vrátane šetriacich životné prostredie, dostupnosti pre všetkých občanov, bezpečnosti cestnej premávky a bezpečnosti pohybu chodcov a cyklistov,

Posúdené a vyhodnotené dopravné riešenie z hľadiska druhov dopravy v kapitole B.I.5 a v kapitole C.II.9.

2.2.8. Dodržať a rešpektovať pamiatkový fond obce a postupovať v súlade s ustanoveniami pamiatkového zákona.

V strategickom dokumente (v kap. B.7.2.1 a B.7.2.2) a v správe o hodnotení (kap. C.II.10.) je rešpektovaný pamiatkový fond obce v súlade s ustanoveniami pamiatkového zákona.

2.2.9. Dodržať a rešpektovať funkciu letiska ako letiska pre malé dopravné lietadlá s nepravidelnou premávkou, vymedzenú plochu letiska a jeho ochranné pásma ako aj navrhované predĺženie dráhy letiska, výškové obmedzenia stavieb, zariadenie nestavebnej povahy (vrátane stavebných a iných mechanizmov), podrosov a pod. spolu s ostatnými obmedzeniami a podmienkami uvedenými v stanoviskách č. 20031/2020/ROP-002-PI/46158 zo dňa 08.10.2020 a ÚHAM/596/2020-Gáb/305 zo dňa 12.10.2020.

V strategickom dokumente a v správe o hodnotení je rešpektovaná funkcia letiska ako letiska pre malé dopravné lietadlá s nepravidelnou premávkou. V strategickom dokumente (v návrhu ÚPN-O) v grafickej časti vo výkrese č. 4 a v kap. B.10 a v správe o hodnotení v kap. C.II.8 sú vymedzené plocha letiska a jeho ochranné pásma.

2.2.10. Pri vypracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce Dražkovce“ zapracovať do grafickej a textovej časti závery regionálneho systému ekologickej stability okresu Martin.

V textovej i grafickej časti strategického dokumentu ÚPN-O sú primerane zapracované závery regionálneho systému ekologickej stability okresu Martin. V správe o hodnotení je to kap. C.II.8.

2.2.11. Vyhodnotiť vplyvy navrhovaných aktivít na prvky územného systému ekologickej stability, genofondové plochy a na charakteristický vzhľad krajiny.

V správe o hodnotení sú vyhodnotené vplyvy na prvky územného systému ekologickej stability, genofondové plochy a na charakteristický vzhľad krajiny v kap. C.III.

2.2.12. V prípade, ak v správe o hodnotení bude konštatovaný možný negatívny vplyv na územie vyžadujúci si osobitný režim ochrany v zmysle platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny, je potrebné v správe o hodnotení navrhnuť primerané opatrenia na zmiernenie negatívnych faktorov.

V správe o hodnotení nie je konštatovaný možný negatívny vplyv na územie vyžadujúci si osobitný režim ochrany v zmysle platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny.

2.2.13. Dodržať a rešpektovať BK1 CHÚM2- biokoridor hydricko-terestrický lokálneho významu (Sklabinský potok) spolu s pobrežnou vegetáciou, zachovať prírodný charakter vodného toku a nepripustiť výrub pobrežnej vegetácie.

V správe o hodnotení je dodržaný a rešpektovaný Bk1 biokoridor hydricko-terestrický lokálneho významu (Sklabinský potok) spolu s pobrežnou vegetáciou. Požiadavky na zachovanie prírodného charakteru vodného toku a neprípustný výrub pobrežnej vegetácie sú v kap. C. IV.

2.2.14. Vyhodnotiť a posúdiť technické možnosti využitia alternatívnych/obnoviteľných zdrojov energie pri nových rozvojových lokalitách.

Požiadavky sú zapracované a vyhodnotené v kap. B.I bod 4. Energetické zdroje, v kap. C.III bod 4. Vplyvy na ovzdušie.

2.2.15. Posúdiť rozptylové podmienky v prípade umiestnenia zdrojov znečisťovania ovzdušia v blízkosti obytnej zóny a navrhnúť opatrenia na zabezpečenie dostatočného rozptylu emisií znečisťujúcich látok.

V strategickom dokumente (návrhu ÚPN-O) sa nenavrhujú stredné ani veľké zdroje znečistenia ovzdušia. V prípade malých zdrojov znečistenia ovzdušia (lokálne kureniská) v súčasnosti nie je známy počet ani výkon týchto zdrojov znečistenia v navrhovaných plochách. V kap. C.IV. bod G Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva v strategickom dokumente sú navrhnuté opatrenia na zabezpečenie dostatočného rozptylu emisií znečisťujúcich látok.

2.2.16. Do správy o hodnotení zapracovať pripomienky zo stanoviska Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie, úseku štátnej vodnej správy, vydaného pod č. OU-MT-OSZP-2020/015313 zo dňa 21.10.2020.

Splnená požiadavka. V správe o hodnotení boli primerane zapracované požiadavky zo stanoviska č. OU-MT-OSZP-2020/015313 zo dňa 21.10.2020.

2.2.17. Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu zohľadniť všetky stanoviská a vyjadrenia, ktoré boli zaslané k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia.

Splnená požiadavka. V správe o hodnotení boli primerane zohľadnené stanoviská a vyjadrenia, ktoré boli zaslané k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia.

2.2.18. Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (v prípade nesplnenia zdôvodniť prečo nie) všetkých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia a v samostatnej kapitole zhodnotiť splnenie jednotlivých bodov tohto rozsahu hodnotenia.

Splnená požiadavka. V správe o hodnotení v prílohe č. 2 boli vyhodnotené stanoviská, ktoré boli doručené spracovateľovi správy o hodnotení.

2.2.19. Ak sa počas vypracovania správy o hodnotení vyskytnú nové skutočnosti súvisiace s predmetom posudzovania, je potrebné ich uviesť v správe o hodnotení.

Splnená požiadavka v správe o hodnotení sú zapracované všetky známe skutočnosti súvisiace s predmetom posudzovania, ktoré má Obec Dražkovce k dispozícii.

Príloha č. 2 Stanoviská k oznámeniu o strategickom dokumente

Číslo	Odosielateľ /Číslo listu	Zo dňa	Pripomienky/Stánovisko	Spôsob zapracovania
	Ministerstvo dopravy a výstavby, Odbor stratégie a rozvoja, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava 15, P.O.BOX , 23817/2020/IDP/79827	14. 10.2020	MDV SR má k oznámeniu o strategickom dokumente ÚPN-O Dražkovce nasledujúce požiadavky a pripomienky. - predmetný dokument spracovať v súlade s nadradenou, aktuálne platnou dokumentáciou ÚPN VÚC Žilinského samosprávneho kraja; - rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej ochranné pásma; - rešpektovať trasovanie pripravovanej rýchlostnej cesty R3; - dopravné pripojenia, navrhované cestné komunikácie, statickú dopravu (pri všetkých navrhovaných objektoch), autobusové zastávky, cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými STN a technickými predpismi; - pri navrhovaných lokalitách v blízkosti pozemných komunikácií je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov. Umiestnenie lokalít, predovšetkým bývania, v pásme s prekročenou prípustnou hladinou hluku neodporúčame. V prípade realizácie takýchto lokalít je nevyhnutné navrhnuť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonanie protihlukových opatrení. Voči správcovi pozemných komunikácií nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe; - obzvlášť upozorňujeme, že pri lokalitách slúžiacich na bývanie, resp. ubytovanie požadujeme zabezpečiť vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre (a doprave na nej) a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom v súlade s prípustnými hodnotami, ustanovenými vyhláškou č. 549/2007 Z. z. a vyhláškou č. 237/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyššie uvedená vyhláška; - v oblasti cyklistickej dopravy odporúčame postupovať v súlade s Národnou stratégiou rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR schválenou uznesením vlády SR č. 223/2013. Oznámenie o strategickom dokumente „ÚPN-O Dražkovce“ berie MDV SR na vedomie a nepožaduje ho ďalej posudzovať podľa zákona, a zároveň nami vznesené požiadavky a pripomienky	Berie sa na vedomie. Strategický dokument je v súlade s aktuálne platnou dokumentáciou ÚPN VÚC Žilinského samosprávneho kraja (kap. B2), rešpektuje existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej ochranné pásma, dopravná infraštruktúra je riešená v súlade s platnými STN a technickými normami (v kap. záväzná časť 2.1, 3.1, 6.1). Strategický dokument rešpektuje Národnú stratégiu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky (v kap. záväzná časť 6.6).

			žadame akceptovať pri vypracovaní UPN-0 Dražkovce.	
	Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava, 4397/2020-5.3 52687/2020	16.10.2020	V katastrálnom území (ďalej len „predmetné územie“) sú evidované štyri odvezené skládky a jedna opustená skládka bez prekrytia tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii. 2. V predmetnom území sú evidované svahové deformácie (zosuvné územia) tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo žiada evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii. V katastrálnom území obce Dražkovce je podľa priloženej mapy zaregistrovaný výskyt potenciálneho zosuvu. Hodnotenú územie patrí do rájónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol. 2006 list), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava. Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o zaregistrovaných svahových deformáciách: http://apl.geology.sk/atlassd/. Na web.stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o zaregistrovaných svahových deformáciách: http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia území pre stavebné účely. 3. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika tak, ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. 4. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra - aplikácia Atlas geotermálnej energie http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14. Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo vymedzuje nasledovné riziká stavebného využitia územia; a) výskyt potenciálnych svahových deformácií. Vhodnosť a	<i>Akceptované. Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente v záväznej časti kap. 2.1 a v kap. 2.2 v záväzných regulatívach pre funkčnú plochu a vyhodnotenú v správe v kap. B.II bod 5. Žiarenie a iné fyzikálne polia.</i>

			podmienky stavebného využitia územia s výskytom svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. b) stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.	
	Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, Odbor výstavby a rutinej štandardnej údržby, Detašované pracovisko Stred, ul. ČSA 7, 974 01 Banská Bystrica, ASMdpS-1-1233/2020	6.10.2020	Súhlasíme. - bez pripomienok.	Berie sa na vedomie.
	Krajský pamiatkový úrad, Mariánske nám. 19, 010 01 Žilina, KPUZA-2020/16082-5/80866/DUN	07.10.2020	záväzné stanovisko. V rámci územia obce Dražkovce sa nachádza národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚZPF“): Kostol, rímskokatolícky s v. Heleny, č. súpisné 157, situovaný na miestnom cintoríne - parcela č. KN C 172, č. ÚZPF542/1 Pri uvedenej národnej kultúrnej pamiatke upozorňujeme na znenie § 32 ods. 1 a 2 pamiatkového zákona „Obnova kultúrnej pamiatky podľa tohto zákona je súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Obnovou na účely tohto zákona sa rozumejú aj činnosti, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu podľa osobitného predpisu“ a „pred začatím obnovy je <u>vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy</u> . Ak vlastník začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníčkovi kultúrnej pamiatky, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil“. Rovnako upozorňujeme na znenie § 27 ods. 2 pamiatkového zákona „V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla	Akceptované. NKP a potenciálne archeologické náleziska sú rozpísané v strategickom dokumente v kap. B.7.2 a požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente v záväznej časti kap. 8.1.

		ohrožíť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; <u>desať metrov sa počíta od obvodového pláštia stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok</u>". Obec Dražkovce sa prvýkrát spomína v roku 1266 pod názvom <i>Sclouna</i>. Do obce patria aj štyri miestne časti, ktoré boli pôvodne samostatnými obcami: Dolina sa spomína prvýkrát v roku 1249 pod názvom <i>Jordan</i>, Ivankovská Strana sa prvýkrát spomína v roku 1351 pod názvom <i>Jordanfelde</i>, Bohunková sa prvýkrát spomína v roku 1415 pod názvom <i>Bohunka</i> a Svätá Helena sa prvýkrát spomína v roku 1477 pod názvom <i>Helena</i>. Dražkovce sa nachádzajú v severnej časti Turčianskej kotliny. Rozlohou chotára ide o menšiu obec. V katastri obce Dražkovce sa nachádza niekoľko evidovaných a potenciálnych archeologických nálezísk, ktoré možno rozdeliť do dvoch skupín: 1) Okolie pamiatky zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) ako nehnuteľná národná kultúrna pamiatka: a. DRAŽKOVCE, poloha „Svätá Helena“ stavba reg. KN-C parcela č. 172“ - koniec 13. storočia, KOSTOL, číslo ÚZPF 542/1, zaužívaný názov: filiálny kostol sv. Heleny 2) Z dostupnej odbornej literatúry a na základe historických prameňov a terénnych názvov môžeme vyčleniť nasledujúce archeologické, resp. potenciálne archeologické nálezísk: a. DRAŽKOVCE, poloha „Ivankovská Strana, pozemok reg. KN-C parcela č. 82 a 83“ - 18. storočie, kúria Ferdinanda, Juraja, Ľudovíta a Jozefa Lehockých a Anny Tomcsányiovej b. DRAŽKOVCE, poloha „Ivankovská Strana, pozemok reg. KN-C parcela č. 61/14 a bezprostredne susediace parcely“ -- 1. polovica 19. storočia, zaniknutá kúria vdovy po Mikulášovi Ilgovi a jej hospodársky areál. c. DRAŽKOVCE, poloha „neznáma“ -eneolit, kamenný sekeromlat, náhodný nález. d. DRAŽKOVCE, poloha „Na juh od polohy Bory - kóty 477, pozemok reg. KN-C parcela č. 387/1“ — púchovská kultúra, sídlisko. e. DRAŽKOVCE, poloha „Mohýlky, pozemok reg. KN-C parcela č. 380/6“ - včasný stredovek, mohylové pohrebisko, f. DRAŽKOVCE, poloha „Svätá Helena, Sklabinský potok bezprostredne na východ od Kostola sv. Heleny“ —19. storočie, zaniknutý vodný mlyn. g. DRAŽKOVCE, poloha „severovýchod obce, na juhovýchode areálu	
--	--	---	--

			bývalého JRD, resp. v jeho blízkosti" - novovek á 19. storočie, dva zaniknuté vodné mlyny. Niektoré z uvedených archeologických nálezísk a potenciálnych nálezísk sú známe len z historických prameňov a nie sú dodnes presne verifikované v teréne. Vychádzame preto len z opisu polohy, čo v praxi znamená, že uvedenie parciel je v niektorých prípadoch orientačné. Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba ponímať aj historické časti chotára obce Dražkovce a jej miestnych častí, kedysi samostatných obcí - Ivankovská Strana, Bohunková, Svätá Helena a Dolina, ktoré sa dajú rekonštruovať na základe I. (1769), II. (1824), III. vojenského mapovania (1882) a historickej ortofotomapy, ktorá pozostáva z leteckého snímokovania v 40. a 50. rokoch 20. storočia. V historickom jadre obce a jej všetkých miestnych častí je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov. Vzhľadom na to je potrebné požiadať o vyjadrenie aj v prípade rekonštrukcií jestvujúcich domov pokiaľ sa predpokladá zásah do terénu (znižovanie podláh, budovanie suterénov, nové inžinierske siete, drenáže...) aj v prípade, že ide o práce, ktoré je možné realizovať ako drobné stavebné úpravy. Vo vyššie uvedenom súpise sa neuvádza množstvo ďalších nehnuteľných objektov (zväčša zaniknutých) a pozemkov, kde je archeologický vysoký potenciál. Ide najmä o cestné mosty (často kamenné stavby z 19. storočia v súčasnosti zaliate betónom), zaniknuté domy jednotlivých miestnych častí. Náhodné nálezy vo výpočte archeologických nálezísk uvádzame z toho dôvodu, že môžu reálne upozorňovať na existenciu doposiaľ neznámeho archeologického náleziska. Podľa § 2 ods. 6 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a úprav (ďalej len „pamiatkový zákon“): „Archeologické nálezisko je nehnuteľná vec na topograficky vymedzenom území s odkrytými alebo neodkrytými archeologickými nálezmi v pôvodných nálezových súvislostiach“ pričom podľa § 2 ods. 5 je „archeologický nález... hnutelná vec, ktorá je dokladom o živote Človeka a o jeho činnosti od najstarších dôb do roku 1918... Archeologickým nálezom je tiež zbraň, munícia, strelivo, súčasť uniformy, vojenská výstroj alebo iný vojensky materiál... a pochádza pred rokom 1946.“ Súčasný vedecký trend v archeológii pritom však považujú za archeologické nálezisko a archeologický nález už aj nehnuteľné objekty a hnutelné predmety pred rokom 1946. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obec Dražkovce má bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že	
--	--	--	--	--

			v jej katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum a je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu, zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie, výstavba lesných ciest a pod. musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. To isté platí pre realizáciu hospodárskych činností. V opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu. Väčšina uvedených archeologických nálezísk nie je evidovaných ako národné kultúrne pamiatky. Avšak v budúcnosti, pod vplyvom nových poznatkov, môže dôjsť k vyhláseniu niektorého archeologického náleziska za národnú kultúrnu pamiatku. Národné kultúrne pamiatky podliehajú osobitnej ochrane podľa pamiatkového zákona a preto nie je možné ich územie využívať na akékoľvek stavebné zámery. Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2 - 3 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127, ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Podľa § 40 ods. 2 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 ods. 3 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu a podľa § 40 ods. 4 nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred roku 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru, ktorý je povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť do 30 dní od	
--	--	--	---	--

			vyzdvihnutia nálezu oznámenie; oznámenie obsahuje základné údaje o mieste nálezu, type nálezu a fotodokumentáciu nálezu. Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk. V súvislosti so stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. zlúčených územných a stavebných konaniach podľa stavebného zákona je dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Žilina z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezov. Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona. Z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom si Krajský pamiatkový úrad Žilina v konaní Okresného úradu Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie o vytvorení a posudzovaní strategického dokumentu neuplatňuje žiadne ďalšie požiadavky. Toto stanovisko nenahrádza vyjadrenia iných orgánov štátnej správy a územnej samosprávy.	
	Okresný úrad Žilina, Odbor výstavby a bytovej politiky, Odd. územného plánovania, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina, OU-ZA-OVBP1-2020/042512/KRU	9.10.2020	Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie územného plánovania požaduje v celom procese obstarávania návrhu územnoplánovacej dokumentácie dodržiavať zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), Vyhlášku MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a pri spracovaní ÚPD postupovať podľa metodických usmernení MDV SR.	<i>Berie sa na vedomie, navrhovaný strategický dokument je vypracovaný v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a metodických usmernení MDV SR.</i>
	Okresný úrad Žilina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Odd. ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina, OU-ZA-OSZP1 -2021/01043 9-004/Ora	28.1.2021	s t a n o v i s k o : Hlavným cieľom ÚPN-O Dražkovce je zabezpečenie územných a technických podmienok pre rozvoj obce a jej katastrálneho územia v návrhovom období. Ďalšími cieľmi územného plánu obce sú napr. komplexné riešenie a určenie zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva a i. Územnoplánovacia dokumentácia rieši k. ú. Dražkovce, v okrese Martin, v Žilinskom kraji. Z hľadiska ochrany prírody a krajiny v riešenom území platí 1. stupeň územnej ochrany, kde v zmysle zákona platia všeobecné podmienky ochrany.	<i>Berie sa na vedomie.</i>

106

			- neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, v zmysle § 49 vodného zákona pobrežný pozemok pri vodohospodársky významnom vodnom toku je do 10 m a pri drobnom vodnom toku do 5 m od brehovej čiary, rešpektovať vyjadrenie správcu toku a rešpektovať obmedzenia vyplývajúce z mapy povodňového ohrozenia a rizika, - dodržať ochranné pásma vodných stavieb v dotknutom území, - v riešenom území rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov, - individuálnu bytovú výstavbu, občiansku vybavenosť alebo priemyselné zóny v územiach na to určených povoliť až po vybudovaní inžinierskych sietí (verejný vodovod, verejná splašková kanalizácia a v prípade potreby dažďová kanalizácia) z dôvodu zabezpečenia všestrannej ochrany vôd a vytvorenia podmienok pre trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov, - v prípade návrhu nových činností, rozvoja bývania (nové lokality IBV a HBV) alebo nových priemyselných zón zaviazat' investora, aby vyhodnotil vplyv predmetnej činnosti na vodný režim, analyzoval vodohospodárske pomery územia vrátane nadväzujúcich susedných plôch mimo zastavaných území, ktoré ich môžu výrazne ovplyvňovať, - v zmysle § 15 ods.8 vodného zákona žiadame pri spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie vychádzať z Vodného plánu Slovenska.	<i>V strategickom dokumente návrhu ÚPN O zapracované v kap. B13 a v záv. časti v kap. 2.1.</i>
	Okresný úrad Martin, Odbor cestnej dopravy a pozem. komunikácií, Nám. S.H.Vajanského 1, 036 58 Martin, OU-MT-OCDPK-2020/015478	8.10.2020	Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, požaduje rešpektovať stanovisko Správy ciest Žilinského samosprávneho kraja v plnom rozsahu ako aj jej plánované aktivity vo veciach cesty III. triedy. Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, k návrhu: „Územného plánu Obce Dražkovce“ nemá zásadné pripomienky za predpokladu dodržania a rešpektovania zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v úplnom znení neskorších predpisov a zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, nadradenej územnoplánovacej dokumentácie - ÚPD VÚC Žilinského kraja vrátane jeho zmien a doplnkov, dodržania stanoviska Správy ciest Žilinského samosprávneho kraja, tak ako to je vyššie uvedené. Všetky požiadavky žiadame rešpektovať v plnom rozsahu a následne zapracovať do návrhu Územného plánu obce Dražkovce,	<i>Berie sa na vedomie bez zásadných pripomienok. Strategický dokument rešpektuje platnú nadradenú územnoplánovaciu dokumentáciu a rešpektuje platnú legislatívu na úseku dopravy.</i> <i>Je predpoklad, že navrhovaný strategický dokument bude prerokovaný v zmysle § 22 stavebného zákona, ku ktorému sa vyjadria dotknuté orgány dopravy a správcovia ciest. V zmysle § 22 ods. 4 a 7 stavebného zákona sa dohodne navrhovaný strategický dokument.</i>

	Obvodný banský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica, 1708-2887/2020	15.10.2020	stanovisko; OBÚ v Banskej Bystrici k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce Dražkovce“ nemá pripomienky, pretože jeho realizáciou nebudú dotknuté záujmy chránené podľa banských predpisov.	<i>Berie sa na vedomie.</i>
	Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava, 20031/2020/RGP-002-P/46158	01.10.2020	Dopravný úrad k Územnému plánu obce Dražkovce vydal v etape začatia obstarávania územnoplánovacej dokumentácie stanovisko pod č. 17767/2020/ROP-002-P/35642 zo dňa 26.08.2020, v ktorom je uvedené, cit: „ Vaším listom, doručeným na Dopravný úrad dňa 04.08.2020, ste nás v rámci prípravných prác na obstarávanie nového Územného plánu obce Dražkovce, okres Martin, požiadali o zaslanie námetov, požiadaviek a podkladov pre vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ktorej predmetom bude celé katastrálne územie obce. Dopravný úrad, ako dotknutý orgán štátnej správy na úseku civilného letectva v zmysle ustanovenia § 28 ods. 3 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Vám oznamuje, že riešené územie sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Martin, určených Leteckým úradom Slovenskej republiky (právny predchodca Dopravného úradu) rozhodnutím zn. 311/79/99 zo dňa 11.05.1999, z ktorých vyplýva pre riešené územie nasledovné výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane použitia stavebných mechanizmov) a porastov a pod. Z ochranných pásiem letiska vyplýva pre obec Dražkovce nasledovné obmedzenie, ktoré je pri návrhu priestorového usporiadania a funkčného využitia územia nutné rešpektovať: Výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane stavebných a iných mechanizmov), porastov a pod., ktoré je stanovené: ochranným pásmom prechodových plôch s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 416,90,00 - 460,00 m n.m.Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v sklone 1:7 /14,3%/ v smere od letiska, ochranným pásmom vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 460,00 m n.m.Bpv, - ochranným pásmom vzletových a približovacích priestorov s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 419,42 - 499,06 m n.m.Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v sklone 1:40 /2,5%/ v smere od letiska, - ochranným pásmom kužeľovej plochy s obmedzujúcou výškou v rozmedzí nadmorských výšok cca 460,00 — 487,63 m n.m.Bpv.,	<i>Požiadavky zapracované v strategickom dokumente v kap. B13 a záv. časti v kap. 7.2. Ochranné pásma sú zapracované v kap. 11.1. a v záväznej časti v kap. 2.1 a v kap. 2.2 v záväzných regulatívoch pre funkčnú plochu.</i>

			pričom obmedzujúca výška stúpa v sklone 1:25 /4 %/ v smere od letiska. Keďže sa jednotlivé ochranné pásma prelínajú, záväznou výškou pre konkrétny priestor je výška stanovená ochranným pásmom s nižšou hodnotou. Nad tieto výšky je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia bez súhlasu Dopravného úradu. Prekážkové roviny je potrebné na zachovanie prevádzkovej spôsobilosti Letiska Martin rešpektovať. Vyššie popísané prekážkové roviny Letiska Martin sú znázornené vo výkresovej prílohe, ktorá je súčasťou tohto stanoviska. Upozorňujeme, že už samotný terén v časti katastrálneho územia presahuje výšky stanovené ochrannými pásmami Letiska Martin (v prílohe vyznačený zelenou farbou), tzn. tvorí prirodzenú leteckú prekážku. V tomto území neodporúčame umiestňovať akékoľvek stavby. Ďalšie obmedzenie, ktoré je stanovené: - ochranným pásmom zo zákazom stavieb a to: • ochranné pásmo prevádzkových plôch letiska - v tomto ochrannom pásme je zakázané: G trvalo alebo dočasne zriaďovať akékoľvek stavby (budovy, ploty, komíny, stožiare, nadzemné vedenie VN a VVN a podobne), o zvyšovať alebo znižovať terén tak, aby sa tým nenarušila plynulosť terénu, o vysádzať stromy, kry alebo iné výškové porasty, o trvalo alebo dočasne umiestňovať vozidlá, hospodárske alebo stavebné stroje a iné zariadenia. • ochranným pásmom záujmového územia letiska - je stanovené ako plocha výhľadovo využiteľná na výstavbu letiskových objektov a zariadení. - ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť riešené podzemným káblom), - ochranným pásmom proti nebezpečným a klamlivým svetlám (povrchová úprava objektov a zariadení musí byť riešená materiálmi s nereflexnou úpravou; externé osvetlenie objektov, spevnených plôch a komunikácii, reklamných zariadení a pod. musí byť riešené svetidlami, ktorých svetelný lúč je nasmerovaný priamo na osvetľovanú plochu a nemôže spôsobiť oslepenie posádky lietadiel, resp. k odpútanie ich pozornosti; zákaz použitia silných svetelných zdrojov a zariadení na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia (laser) takým spôsobom, že by mohla byť ohrozená bezpečnosť leteckej prevádzky), - vonkajším ornitologickým ochranným pásmom (vylúčenie vykonávania činností a zriaďovania stavieb a prevádzok, ktoré by mohli zvýšiť výskyt vtáctva v okolí letiska; obmedzenie zriaďovania	
--	--	--	--	--

			poľnohospodárskych stavieb, napr. hydinární, kravínov, bažatníc, stredísk zberu a spracovania biologického odpadu, vodných plôch a ďalších stavieb s možnosťou vzniku nadmerného výskytu vtáctva), - vnútorným ornitologickým ochranným pásmom (vylúčenie vykonávania činností a zriaďovania stavieb a prevádzok, ktoré by mohli zvýšiť výskyt vtáctva v okolí letiska; zákaz zriaďovať sklaidky, stohy, siláže; režim obrábania pôdy musia užívatelia pozemkov dohodnúť s prevádzkovateľom letiska). Dopravný úrad chce ďalej upozorniť, že pri funkčnom využití územia v blízkosti letísk, je nutné zohľadniť zvýšenú hladinu hluku z leteckej dopravy, a to najmä v ochrannom pásme vzletového a približovacieho priestoru. Zároveň dávame do pozornosti, že v zmysle ustanovení § 28 ods. 3 a § 30 leteckého zákona je Dopravný úrad dotknutým Orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách a zariadeniach, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri: - stavbách a zariadeniach, ktoré by svojou výškou, charakterom alebo prevádzkou mohli narušiť vyššie uvedené obmedzenia určené ochrannými pásmami Letiska Martin, - stavbách a zariadeniach vysokých 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a) leteckého zákona)/, - stavbách a zariadeniach vysokých 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b) leteckého zákona/, zariadeniach, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia WN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice/§ 30 ods. 1 písmeno c) leteckého zákona/ - zariadeniach, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d) leteckého zákona/ Územnoplánovaciu dokumentáciu, v ktorej budú zohľadnené a zapracované obmedzenia vyplývajúce z ochranných pásiem Letiska Martin, žiadame predložiť k podrobnému posúdeniu a odsúhlaseniu. Ochranné pásma žiadame do územnoplánovacej dokumentácie zapracovať do textovej a výkresovej časti ako regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce. Ochranné pásma majú byť zapracované do výkresu takej mierky, aby boli prehľadné a zrozumiteľné.	
--	--	--	--	--

	Mesto Martin, Nám. S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin Útvár hlavného architekta mesta Martin, ÚHAM/596/2020 - Gáb/305	12.10.2020	vyjadrenie ÚPN-O Dražkovce v súlade s ustanoveniami § 12 Vyhlášky č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii bude obsahovať textovú časť a grafickú časť. V zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) nie je potrebné vypracovať koncept riešenia územného plánu, ak ide o územný plán obce, ktorý rieši územie s menej ako 2 000 obyvateľmi. Podrobné požiadavky na formu, rozsah a obsah ÚPN-O budú stanovené podľa §20 ods. 1 stavebného zákona v Zadaní. Podľa platného Územného plánu sídelného útvaru Martin (ÚPN-SÚ Martin) v znení zmien a doplnkov č. 1-7 a jeho záväzných častí vyhlásených Všeobecne záväzným nariadením mesta Martin č.38 v znení neskorších zmien a doplnkov do katastrálneho územia obce Dražkovce zasahuje plocha letiska Tomčany, ktorá sa nachádza v urbanistickom okrsku 16, v území DA21 - letisko Tomčany, pre ktoré platia nasledovné záväzné regulatívy: - rešpektovať funkciu letiska ako letiska pre malé dopravné lietadlá s nepravidelnou premávkou, - rešpektovať vymedzenú plochu letiska a jeho ochranné pásma, - rešpektovať rezervu pre navrhované predĺženie dráhy letiska. V zmysle platného VZN č.38 platí nasledovné: 5b) Limity využitia územia c) Letisko v Tomčanoch - Ochranné pásma letiska určené rozhodnutím Leteckého úradu Slovenskej republiky č. 311/79/99 zo dňa 11.05.1999. Výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené: - ochranným pásmom vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 460 m n.m.Bpv, - ochranným pásmom kužeľovej plochy (sklon 4 % - 1:25) s výškovým obmedzením 460 - 515 m n.m. Bpv, - ochranným pásmom vzletových a približovacích priestorov (sklon 2,5 % - 1:40) s výškovým obmedzením 409,8 - 508 m n.m.Bpv, - ochranným pásmom prechodových plôch (sklon 14,3 % - 1:7) s výškovým obmedzením 409-460 m n.m.Bpv. Ďalšie obmedzenia sú stanovené ochranným pásmom so zákazom stavieb a to: - ochranné pásmo prevádzkových plôch letiska, - ochranným pásmom záujmového územia letiska, - ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN,	Požiadavky zapracované v strategickom dokumente v kap. B13 a v záväz. časti v kap. 7.2. Ochranné pásma sú zapracované v kap. 11.1. a v záväznej časti kap. 2.1 a v kap. 2.2 v záväzných regulatívoch pre funkčnú plochu.
--	--	------------	---	---

			- ochranným pásmom proti nebezpečným a klamlivým svetlám, - vonkajším ornitologickým ochranným pásmom, - vnútorným ornitologickým ochranným pásmom. V rámci platného ÚPN-SÚ Martin je plocha letiska v Tomčanoch vymedzená ako verejnoprospešná stavba VPS 2.16. Plocha letiska - predĺženie dráhy, ktorú je potrebné rešpektovať. Zároveň je potrebné rešpektovať navrhovanú trasu rýchlostnej cesty R3, ktorá je v platnom ÚPN-SÚ Martin vymedzená ako verejnoprospešná stavba VPS 2.45. Trasa rýchlostnej cesty R3 a VPS 2.51. Privádzač rýchlostnej cesty R3 vrátane jeho križovatiek. V zmysle platného VZN č.38 platí nasledovné: 3) Zásady z hľadiska riešenia dopravy 3.1) Automobilová doprava b) rešpektovať koridor trasy rýchlostnej cesty R3 vedenej východne od mesta v súlade so schválenými dokumentáciami a jej ochranné pásmo, c) rezervovať územie pre privádzač rýchlostnej cesty R3 v trase predĺženia Ul. N. Hejnej po križovatku s R3 pri Dražkovciach vrátane úprav Ul. N. Hejnej po križovatku s Ul. Jesenského - cestou 1/65. Do k.ú. obce Dražkovce ďalej zasahuje plocha s funkciou BK1 CHÚm2 - biokoridor hydricko-terestrický lokálneho významu (Sklabinský potok), ktorý je potrebné s pobrežnou vegetáciou rešpektovať, zabezpečiť zachovanie prírodného charakteru vodného toku a nepripustiť výrub pobrežnej vegetácie. Strategický dokument svojimi parametrami podlieha zisťovaciemu konaniu podľa §7 zákona. Nakoľko Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie pri svojom rozhodovaní prihliada podľa § 7 ods. 4 písm. c) zákona na stanoviská v zmysle § 6 ods. 6 zákona, Útvár hlavného architekta mesta Martin pri strategickom dokumente nepredpokladá výrazný negatívny vplyv na životné prostredie. Z tohto dôvodu nepožaduje strategický dokument posudzovať podľa zákona za podmienky rešpektovania uvedených zásad a záväzných regulatívov v zmysle platného ÚPN-SÚ Martin.	
	Ing. Ján Topercer, CSc. samostatný vedecký pracovník - ekológ Univerzita Komenského, Botanická záhrada pracovisko Blatnica 038 15 Blatnica 315	13.10.2020	Vec: SEA ÚPN obce Dražkovce – stanovisko. V zmysle verejnej vyhlášky - oznámenia č. OU-MT-OSZP-2020/015077 z 1. 10. 2020 i § 6 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a na základe najnovších vedeckých poznatkov a poznatkov o stave životného prostredia (§ 2 ods. 4 stavebného zákona) dávam stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Dražkovce“, zverejnenému na Enviroportáli (https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/uzemny-	Stanovisko sa berie na vedomie. <i>Pripomienka o chýbajúcich údajoch, povahe a rozsahu environmentálnych vplyvov strategického dokumentu na prvky regionálneho územného systému ekologickej stability (ďalej „RÚSES“) okresu Martin (Hajniková a kol. 2012) - sú nerelevantné z dôvodu, že Oznámenie k novej ÚPD v zmysle § 5</i>

		plan-obce-drazkovce). K časti 111.3. až III.6.: Relevantné údaje z najväčšej časti chýbajú, alebo sú nekonkrétne a sčasti aj nepodložené a nesprávne. Publikované aj nepublikované vedecké poznatky totiž hovoria jasne, že územné plány obcí i väčších urbanistických celkov môžu mať okrem nepriamych aj významné priame vplyvy na prírodu a životné prostredie už len vytváraním priestorových rámcov na jeho ochranu a manažment (Beatley & Manning 1997, UN-Habitat 2015, OECD Environment Directorate 2019), výberom a prioritizáciou zámerov a cieľov, ako i prostriedkov na ich dosiahnutie v daných prírodných i spoločenských podmienkach (Hersperger a kol. 2018) atď. Práve nedávny územný „rozvoj“ v prírodných i spoločenských podmienkach k. ú. Dražkovce a Dolný Kalník - napr. individuálna bytová výstavba v inundačnom území potoka Kalník - nesie výrazné znaky živej urbanizácie (Delafons 1962, Real Estate Research Corporation 1974, Brueckner & Fansler 1983, Burchell a kol. 1998, The Sierra Club 1999, Johnson 2001, Irwin & Bockstael 2007, Nuißl a kol. 2009, Wilson & Chakraborty 2013, Topercer 2015) a predložené oznámenie nedáva žiadnu záruku, že by sa tento trend mal po jeho schválení zmeniť na udržateľný a nedovoľuje ani riadne posúdiť vplyvy na životné prostredie. V oznámení chýba napr. akýkoľvek údaj o povahe a rozsahu environmentálnych vplyvov strategického dokumentu na prvky regionálneho územného systému ekologickej stability (ďalej „RÚSES“) okresu Martin (Hajniková a kol. 2012), ktoré už živelnou urbanizáciou viac či menej utrpeli, konkrétne: - regionálny biokoridor RBk10 Trebostovo - Záborie s ekostabilizačnými a manažmentovými opatreniami C5 (v priestore biokoridoru obmedziť výstavbu a oplocovanie pozemkov; zmierniť dopady výstavby dopravnej infraštruktúry realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biokoridoru), ktorého funkčnosť už narušila o. i. bytová výstavba v k. ú. Dolný Kalník; - genofondová lokalita č. 139 Dražkovce-Kliny s opatreniami starostlivosti o komplexy lesných biotopov (A7), ktorú už narušila o. i. bytová výstavba v k. ú. Dražkovce; - genofondová lokalita č. 140 Bôry, ktorej V a JV časť už narušili o. i. prípravné práce pre bytovú výstavbu v k. ú. Dolný Kalník. Okrem toho RÚSES v riešenom území stanovuje aj ďalšie ekostabilizačné a manažmentové opatrenia, konkrétne: - na vymedzených plochách (o. i. v nižších a stredných polohách chrbáta Bôry 477 m) realizovať protierózne opatrenia na ornej pôde (vrstevnicové obrábanie, protierózne pásy);	ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa dáva v etape prípravných prác k územnému plánu obce (§19b, ods. 1, písm. a) stavebného zákona), v ktorej ešte nie je k dispozícii návrh riešenia funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ktorého vplyv na životné prostredie by bolo možné konkrétne vyhodnotiť. <i>Environmentálne vplyvy a vplyvy na prvky ÚSES sú hodnotené v správe o hodnotení strategického dokumentu v ďalšej etape posudzovania v zmysle § 9 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu, ktorým je samotný Návrh ÚPN-O Dražkovce.</i> <i>Berieme na vedomie pripomienku o znakoch živej urbanizácie v inundačnom území potoka Kalník. Eliminácia spomínaných znakov je zapracovaná v strategickom dokumente v záväzných regulatívoch v časti B.2.1.4 a v záväznej časti strategického dokumentu v kap. 7.10 a 8.2.c2.</i> <i>Sú navrhnuté opatrenia v Správe o hodnotení v kap. C. IV. „Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie“, ktoré predstavujú zmiernujúce opatrenia na zložky životného prostredia a prvky ÚSES v dôsledku plánovanej zmeny funkčných plôch.</i> <i>Strategický dokument má zapracovanú a rešpektuje platnú nadradenú územnoplánovaciu dokumentáciu v záväzných regulatívoch v oblasti rozvoja sídelnej štruktúry v kap. B.2.1.1. a</i>
--	--	---	--

			- realizovať ochranné zatrávnenie, resp. bezorbové pestovanie krmovín na plochách s extrémnou eróziou pôdy (o. i. vo vyšších polohách chrbáta Bôry 477 m). Preto žiadam v predložennom oznámení i vo vlastnom strategickom dokumente dôsledne rešpektovať všetky uvedené prvky RÚSES a na ne sa vzťahujúce i ďalšie ekostabilizačné a manažmentové opatrenia v riešenom území. Prípád genofondovej lokality č. 140 Bôry navyše poskytuje ďalší z mnohých dôkazov, že k poškodeniam prírodoochranné cenných lokalít bežne dochádza už v etape prípravných prác ich prístupovou stopou (site access footprint - pozrite napr. Topercer 2013) v podobe prístupových komunikácií a súvisiacich zásahov do vodného režimu, pôdneho krytu a vegetácie, ktorú príslušné orgány a organizácie územného plánovania i štátnej ochrany prírody v predložennom oznámení a stanoviskách ignorujú, resp. o nej ani nevedia. Počas realizácie stavieb a neskôr by tieto lokality ďalej kumulatívne poškodzovala a ničila ich stavebná stopa (construction footprint) v podobe obslužných komunikácií, zariadenia staveniska, stavebných jám, odvodnenia, skrývok, navážok a depónií zeminy v okolí stavieb, nimi vyvolaného rozširovania invázných a rozpínavých rastlín atď., a to vo významne väčšej miere, ako pripúšťa predložené oznámenie (porovnajte napr. Topercer 2005, 2018, Topercer & Bernátová 2013). Z týchto dôvodov žiadam v predložennom oznámení i vo vlastnom strategickom dokumente dôsledne zohľadniť aj prístupovú a stavebnú stopu všetkých navrhovaných „rozvojových“ činností. To o. i. znamená, že podmienky typu 10 m nezastavaných „prieluk“ okolo okrskov bytovej výstavby naskrze nemožno brať ako odôvodnené ani dostatočné na predídenie či zmiernenie nepriaznivých dopadov stavieb na biodiverzitu, stav zachovania biotopov a ekologickú stabilitu krajiny (pozrite aj moje prijaté pripomienky k ÚPN-SÚ Martin, zmeny a doplnky č. 7 a najnovšiu štúdiu autoriek Sawatzky & Fahrig 2019, požadujúcu minimálnu šírku „nárazníkovej zóny“ 150 m). Napokon zo záväzných regulatívov platnej nadradenej územnoplánovacej dokumentácie VÚC Žilinského samosprávneho kraja, zmeny a doplnky č. 4 (Pivarčí a kol. 2011), žiadam dôsledne uplatniť hlavne záväzný regulatív č. 6.13.5, ktorý nariaďuje rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami, ako aj záväzný regulatív č. 1.21, určujúci ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia a nevytvárať izolované urbanistické celky.	dôsledne zapracoval a rešpektuje prvky územného systému ekologickej stability (ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení všetkých Zmien a doplnkov) a prvky aktuálneho Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Martin, a to v záväznej časti strategického dokumentu v kap. 8.2.
	Ján Jedinák, Dražkovce 294 (časť Dolina)	15.10.2020	Vec: Stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Dražkovce ďalej	Pripomienka požadujúca nezaoberať sa návrhom IBV Bôry v novom územnom

		len „ÚPOD“ Ja dolu podpísaný Ján Jedinák bytom Dražkovce 294 (časť Dolina) v zmysle § 6ods. 6 zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov dávam stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente ÚPOD. Vychádzajúc z info od p. Gáborovej (starostka obce Dražkovce) bude územný plán zahŕňať aj návrh IBV Bôry čo pokladám za nepochopiteľné, nakoľko obec k predmetnej veci zaujala zamietavé stanovisko a taktiež susedná obec, ktorej by sa táto rozsiahla zmena dotkla vo väčšej miere k veci nezaujala žiadne stanovisko, (obe stanoviská príkladám) Už len z tohto hľadiska nevidím dôvod zaoberať sa týmto návrhom v novom územnom pláne. Spomínaná časť sa totiž nachádza mimo zastavaného územia obce (z časti orná pôda, z časti trvalý trávnatý porast -TTP) využívanej ako pasienky. Ako všetky okolité parcely aj na tejto nakoľko bola v minulosti využívaná ako orná pôda sa nachádzajú meliorácie. Okrem uvedeného sa jedná o veľmi nestabilné ílové podlažie, ktoré sa v minulosti niekoľkokrát zosunulo, jedná sa totiž to o vyvýšené územie jednoducho povedané „kopec“ (477m). Cez uvedené územie vedie regionálny biokoridor územný systém ekologickej stability krajiny Trebostovo-Záborie a takouto živelnou výstavbou by bola výrazne narušená jeho funkčnosť a priechodnosť. Okrem toho sa v dotknutom území nachádza niekoľko genofondových lokalít, ktoré by týmto zásahom taktiež utrpeli. Vychádzajúc zo závažných regulatívov nadradenej územnoplánovacej dokumentácie kraja sú výstavby takéhoto charakteru (izolované výstavby mimo zastavaného územia obce) vyslovene zakázané. Časť Dolina ktorá je nazývaná a oficiálne vedená ako rekreačná oblasť a do ktorej časti spadá navrhovaná výstavba by týmto zásahom do životného prostredia výrazne utrpela a všetkým obyvateľom by výrazne zhoršila kvalitu života čo by bolo zároveň v rozpore s oznámením o strategickom dokumente ÚPOD v bode číslo III. odst. 4. Aktuálne prebieha petícia proti plánovanej výstavbe a doposiaľ ju podporili všetci obyvatelia zo spomínanej časti. Taktiež nemožno súhlasiť v tom istom bode s odstavcom 3 pretože navrhované má z doposiaľ predložených faktov výrazný, negatívny vplyv na životné prostredie. Uvedená lokalita je v súčasnosti využívaná ako oddychová zóna, obľúbená a vyhľadávaná hlavne kvôli pokoju, bezpečiu a krásnej prírode, žiaľ tento status by zapracovaním uvedeného do ÚPOD stratila.	<i>pláne nie je relevantná z dôvodu, že Oznámenie k novej ÚPD v zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a robí sa v etape prípravných prác k územnému plánu obce (§19b, ods. 1, písm. a) stavebného zákona), v ktorej ešte nie je k dispozícii konkrétny návrh riešenia funkčného využívania a priestorového usporiadania územia (využívania v lokalite Bôry), ktorého vplyv na životné prostredie by bolo možné konkrétne vyhodnotiť.</i> <i>Vplyv funkčného využívania v území Bôry je zhodnotený v správe o hodnotení na strategický dokument v ďalšej etape posudzovania v zmysle § 9 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie strategického dokument, ktorým je samotný Návrhu ÚPN O Dražkovce.</i> <i>Berieme na vedomie pripomienku o uvažovaní negatívnych vplyvov na regionálny biokoridor Trebostovo-Záborie a genofondové lokality. Strategický dokument Návrh ÚPN-O Dražkovce dôsledne zapracoval a rešpektuje prvky územného systému ekologickej stability (ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení všetkých Zmien a doplnkov) a prvky aktuálneho Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Martin, a to v závažnej časti strategického dokumentu v kap. 8.2.</i> <i>Environmentálne vplyvy a vplyvy na prvky ÚSES sú hodnotené v správe o hodnotení strategického dokumentu v ďalšej etape posudzovania v zmysle § 9 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie</i>
--	--	--	---

			Píšem vám ako občan obce Dražkovce, ktorého sa tento zámer bytostne týka a ktorý s týmto zámerom zásadne nesúhlasí. Prosím dôrazne zvážte svoje rozhodnutie a pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie buďte objektívni, zodpovední a dôslední, nedovoľte prosím bezohľadným Developerom za každú cenu zničiť to málo čo zostáva z nášho spoločného prírodného dedičstva.	<i>strategického dokumentu, ktorým je samotný Návrh ÚPN-O Dražkovce.</i> <i>Strategický dokument má zapracovanú a rešpektuje platnú nadradenú územnoplánovaciú dokumentáciu v záväzných regulatívoch v oblasti rozvoja sídelnej štruktúry v kap. B.2.1.1.</i> <i>Prebiehajúca petičná akcia občanov v m.č. Dolina sa rešpektuje.</i>
Stanoviská k rozsahu hodnotenia				
	Okresný úrad Martin, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. S. H. Vajanského 1, - úsek ochrany ovzdušia, klímy a ozónovej vrstvy Zeme, OU-MT-OSZP-2020/015282-No - úsek odpadového hospodárstva, OU-MT-OSZP - 2021/003295-La	01.02.2021 4.2.2021	K predloženému návrhu rozsahu hodnotenia „Územný plán obce Dražkovce“ nemáme pripomienky. K „Rozsahu hodnotenia - návrh — Územný plán obce Dražkovce“ podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nemáme pripomienky.	<i>Berie sa na vedomie.</i> <i>Berie sa na vedomie.</i>
	ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ, Komenského 2622/48, 010 01 Žilina, 04197/2021/ORR-2	28.1.2021	Dňa 22.01.2021 bolo na Úrad Žilinského samosprávneho kraja doručené oznámenie o prerokovaní návrhu rozsahu hodnotenia určeného podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre hodnotenie vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Dražkovce“ na životné prostredie, Žilinský samosprávny kraj ako dotknutý orgán požaduje do rozsahu hodnotenia doplniť: -vzhľadom na záujem o rozsiahlu výstavbu RD v k.ú. Dražkovce (cca 200 b.j. do r. 2040-vid'. Zadanie pre ÚPN-O) požadujeme vyhodnotiť opodstatnenosť takejto urbanizácie územia a záberu poľnohospodárskej pôdy a aj jej dopad na enviro aspekty (pp. nárast dopravy, nároky na technickú infraštruktúru „“) s ohľadom na demografickú situáciu okresu Martin a tiež možnosti pokrytia požiadaviek na nové b.j. v už urbanizovanom prostredí obce, mesta, prípadne blízkeho okolia.	<i>Akceptované, požiadavka doplnená do rozsahu hodnotenia (bod 2.2.5).</i>

	Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, 338-267/2021	29.1.2021	OBÚ v Banskej Bystrici k návrhu rozsahu hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Dražkovce“ nemá pripomienky, pretože jeho realizáciou nebudú dotknuté záujmy chránené podľa banských predpisov.	<i>Berie sa na vedomie.</i>
	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava 15, P. O. BOX 100, 12544/2021/OSD/I 1289	28.1.2021	MDV SR berie predmetný rozsah hodnotenia na vedomie a nemá k nemu žiadne ďalšie pripomienky. Zároveň MDV SR žiada v ďalších stupňoch prípravy územnoplánovacej dokumentácie o rešpektovanie pripomienok a podnetov, ktoré Vám boli zaslané listom č. 23817/2020/IDP/79827 zo dňa 14. 10. 2020.	<i>Berie sa na vedomie.</i>